

สารสารไทย

THAI JOURNAL

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒๔ ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๒๙

“....จุดหมายที่สำคัญที่สุดนั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นสิ่งใด ที่จะยิ่งไป
กว่าชาติบ้านเมือง และการที่จะธำรงรักษาเสริมสร้างบ้านเมืองให้
เป็นปึกแผ่นมีความผาสุกร่มเย็น เพราะบ้านเมืองที่มั่นคงนั้น เป็นรากฐาน
ที่แข็งแรงและประเสริฐสุด สำหรับรองรับบุคคล...”

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยศิลปากร

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

"วารสารไทย" เป็นวารสารเผยแพร่ข้อมูล ความรู้เชิงสารคดีที่เป็นประโยชน์ แก่ประชาชนชาวไทย เพื่อสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ที่ปรึกษา ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิ์คฤณ ณ อยุธยา
ศาสตราจารย์เสฐียร พันธงรังษี
นายสตีลชัย เล็งโรตง

บรรณาธิการ นางสุนีย์ สันธุเคชะ

กองบรรณาธิการ นายประพัฒน์ ตรีณรงค์ นายชาคริต จุลกะเสวี
นายวิจิตร อวาทกุล แพทย์หญิงพยอม อิงคตานุวัฒน์
นายเอ็นใจ เลหาวิช นายสุวิทย์ ขอดมณี
นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ นางกณิดา เลขะกุล
นางกรรณิการ์ สังกุล นายบำรุง สุขพรรณ
นางศิริวัลย์ เหมะจันทร์ นายพลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา

จัดรูปเล่ม นางสาวชมภูภา หงษ์สุวรรณ ร.ต.ท.(ญ) กนกพรรณ ทองอ่อน

ฝ่ายจัดการ นางสาวสุมาลี จุฑศรี นายประยุทธ ปัญญาศิริ

สำนักงานวารสารไทย สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
· ตึก ๖ ชั้น (ตึกสำนักงานประมาณ (เก่า)) ชั้น ๓
โทร. ๒๕๑ - ๔๕๕๐

วารสารไทย เป็นเอกสารเผยแพร่เป็นอนินันตนาการแก่ประชาชนทั่วไป
ทรงสนและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในวารสารนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน
ซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกับความเห็นของบรรณาธิการ และคณะผู้จัดทำ

คณะอนุกรรมการจัดทำวารสารไทย ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

นายเสฐียร พันธงรังษี ประธานอนุกรรมการ
นายวิจิตร อวาทกุล รองประธานอนุกรรมการ

นายเอ็นใจ เลหาวิช	นายประพัฒน์ ตรีณรงค์
นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	นายสุวิทย์ ขอดมณี
นางกณิดา เลขะกุล	นายบุญทัน ดอกไธสง
นางสุนีย์ สันธุเคชะ	แพทย์หญิงพยอม อิงคตานุวัฒน์
นางกรรณิการ์ สังกุล	นางกรรณิการ์ อัสวครเดชา
นายลิขิต ชีรเวทิน	นายบำรุง สุขพรรณ
นางศิริวัลย์ เหมะจันทร์	นายยศ สันตสมบัติ
นางดวงกมล พิทักษ์ดำรงกิจ	นางสาวอนงค์ ณ บางช้าง
นายพลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา	นางสาวชมภูภา หงษ์สุวรรณ
นายธนวัฒน์ ศาสตราประเสริฐ	นางสาวสุมาลี จุฑศรี
นายประยุทธ ปัญญาศิริ	

พิมพ์ที่ บริษัทวิคตอรี เพาเวอร์พอยท์ จำกัด

๔๔๐/๑๓-๑๕ ซอยรัชสมรภูมิ ถนนราชวิถี เขตพญาไท กทม.๑๐๔๐๐

โทร. ๒๕๕-๖๓๖๒-๓ นางพนิดา ปทุมรัตน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

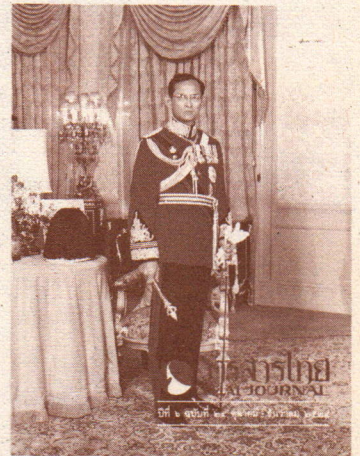

วารสารไทย

THAI JOURNAL

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒๔ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๒๙

หมายเลขสากลประจำวารสาร ISSN 0125-572X

ปก :

พระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

(ภาพโปรคเกลาพระราชทาน)

เผยแพร่เพื่อเป็นอนินันตนาการ

จาก

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ห้ามจำหน่าย

จากบรรณาธิการ

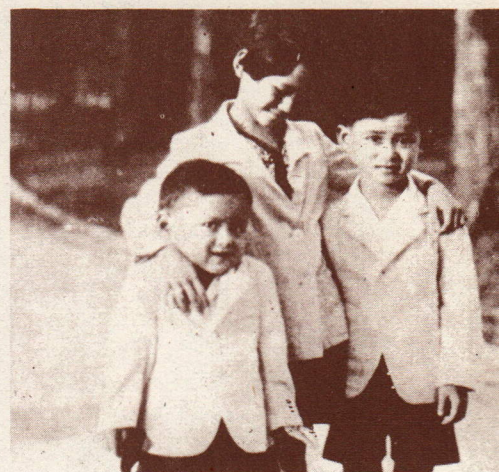
วารสารไทยฉบับนี้เห็นสมควรที่จะอัญเชิญบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า

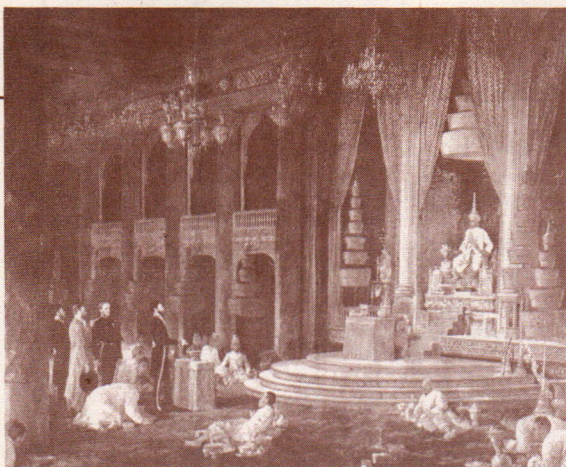
“สหายเอ๋ยจงเงยหน้า และเบิกตาพินิจดู
 เมฆม่านพะพานอยู่ กำบังเนตรบ่เห็น ไกล
 เปิดม่านและมองเถิด จะเกิดความประโมทย์ใจ
 เห็นแคว้น ณ แดนไทย ประเสริฐแสนดั่งแดนสรวง
 หวังใจจะ ได้สม เสวยรมยะแดดวง
 เพ็ญอิสระปวง ประชาเปรมเกษมสานต์”

บ้านเกิดเมืองนอนย่อมเป็นที่รักของทุกคนที่ตอบว่า เราได้เกิดมาบนผืนแผ่นดินนี้ และก็มักจะเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มีจะชอบ ดี สิ่งใกล้ตัว การมองเห็นในสิ่งที่ไม่งดงามและจุดบกพร่องของบ้านเมืองดูจะมองเห็นง่าย ล้วนแล้วแต่อยากจะทำอะไรจะว่าไปเสียหมด แต่หากเราจะตัด “อคติ” ดังบทพระราชนิพนธ์ทรงเปรียบว่า “ม่านพะพานอยู่” และ “กำบังเนตรบ่เห็นไกล” หากเราจะเปิดตาเปิดใจแล้วหันมายอมรับและร่วมมือร่วมใจกันแก้ไขข้อบกพร่อง และมองประโยชน์โดยส่วนรวมเป็นสำคัญ การมองแต่ “ตนเอง” ถือเอาความคิดของคนเป็นใหญ่ หากเป็นเช่นนั้น สันติสุข และความร่มเย็นของผืนแผ่นดินนี้ คงจะไม่เกิดขึ้น

วารสารฉบับนี้ คงฝากข้อคิดแก่ท่านผู้อ่านเพียงเท่านั้น

สุนีย์ สนิธเคชะ

สารบัญ

พระปรีชาญาณของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในการติดต่อ
กับจักรวรรดินิยมตะวันตก และการเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองให้ทันสมัย
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธงชาติ

สันติภาพที่เกาหลี (ตอนจบ)

ภาษาไทยของเรา

เรื่องไทย ๆ “โคมไฟประยุคต์” (ตอน ๒)

“คิดถึงบ้าน”

ทศพิศราชธรรมในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

เทคโนโลยีเบียด

วิธีการเปลี่ยนยอดมะม่วงต้นโตอย่างง่าย ๆ

เมล็ดมะม่วงหิมพานต์จะเป็นพืชเศรษฐกิจของไทย

การศึกษากับค่านิยมที่ล้ำสมัย

ฉันภูมิใจที่เป็นคนไทย

(เรียงความชนะการประกวดรางวัลที่ ๓ ประเภทระดับประถม
ศึกษา)

สภานายผู้ควบคุมมรรยาททนาย

กฎหมายคุ้มครองคนหางาน

การทำประมงร่วมของไทยกับต่างประเทศ

หยุดความเครียดกับปีสันติภาพสากล

วัดป่า

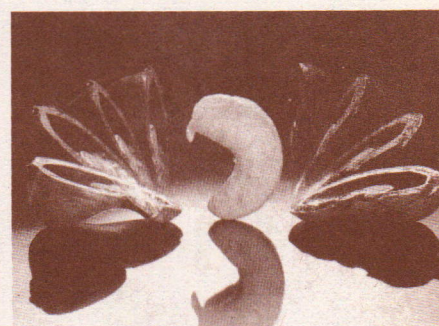
กิจกรรมของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

ปฏิทินกิจกรรมของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

ข่าวเด่นสามเดือน

แต่ความรัก และความหลัง

พระอนุสาวรีย์ สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์

๔

๑๒

๑๘

๒๓

๒๖

๓๕

๓๖

๔๔

๕๕

๖๑

๖๖

๖๙

๗๓

๗๕

๗๘

๘๓

๘๕

๘๙

๙๐

๙๒

๙๔

๙๖

พระปรีชาญาณของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน การติดต่อกับจักรวรรดินิยมตะวันตกและการ เปลี่ยนแปลงบ้านเมืองให้ทันสมัย

ประพัฒน์ ตรีณรงค์

คำว่า “จักรวรรดินิยมตะวันตก” เป็นคำที่บรรดาประเทศทางตะวันออกหรือทวีปเอเชียเรียกประเทศมหาอำนาจทางยุโรปที่นิยมการแผ่กำลังแสนยานุภาพเข้ามาเพื่อยึดบรรดาประเทศน้อยใหญ่ไปเป็นอาณานิคมเป็นบ้านขึ้นของตน ตามโอกาสอำนวยให้ส่วนใหญ่แล้วใช้การพาณิชย์เป็นเครื่องบังหน้า พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครานุรักษ์ประพันธ์ ทรงจับบาทบาทของจักรวรรดินิยมตะวันตกที่มุ่งเข้ามาในลักษณะดังกล่าวไว้ในพระนิพนธ์เรื่อง “ประวัติการทูตไทย” ว่า

“หลังจากรัชกาลพระนารายณ์มาแล้ว ไทยต้องสู้รบกับประเทศใกล้เคียง จนกระทั่ง

พม่าตีกรุงศรีอยุธยาแตกใน พ.ศ. ๒๓๑๐ (ค.ศ. ๑๗๖๗) แต่พระเจ้าตากสินกับพระพุทธรูปทองคำ ก็ได้กู้เอกราชของประเทศ เป็นอันว่าประเทศไทยรวมทั้งเชียงใหม่ได้เป็นพระราชอาณาจักรเดียวกัน ประเทศไทยมิใช่กรุงหรือนครอย่างเดิม แต่เป็นประเทศตามความนิยมสมัยปัจจุบันแล้ว

ส่วนนานาชาติยุโรปก็ไปต่อสู้กันทางอื่น อังกฤษได้เป็นใหญ่ในทางทะเล และได้แผ่อำนาจเข้าไปในอินเดีย โดยชนะฝรั่งเศสในศตวรรษที่ ๑๘ แห่งคริสตกาล ภายหลังสงครามโปเลียน คือ ภายหลัง พ.ศ. ๒๓๕๔ (ค.ศ. ๑๘๑๑) ชาตินิยมอังกฤษเป็นต้นได้แผ่ออกมาทางเอเชียบูรพาอีก และคราวนี้

ได้แผ่ออกมาอย่างจริงจัง เพราะได้มีอุตสาหกรรมปฏิวัติเกิดขึ้น ซึ่งเรือก็ใช้กำลังไอน้ำ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๕๐ (ค.ศ. ๑๘๐๗) และโรงงานอุตสาหกรรมก็ได้เกิดขึ้น ซึ่งต้องการวัตถุดิบจากเอเชียบูรพา และต้องการตลาดจำหน่ายของสำเร็จรูปซึ่งประดิษฐ์ขึ้นในโรงงานนั้น ๆ การแผ่ออกมาของชาติยุโรปคราวนี้จึงไม่ใช่เป็นการทำการพาณิชย์หรือแลกเปลี่ยนสินค้าเท่านั้น แต่ถ้ามีโอกาส ก็มาแสวงหาอาณานิคมด้วย”

นี่คือบทบาทเบื้องต้นของประเทศมหาอำนาจจักรวรรดินิยมตะวันตกที่เข้ามาสู่เอเชียบูรพา

ส่วนบทบาทในช่วงระยะเวลาต่อมา

“พ.ศ. ๒๓๕๐ เมื่อมีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้น...การแผ่ออกมาของชาติยุโรปคราวนี้ จึงไม่ใช่เป็นการทำการพาณิชย์หรือแลกเปลี่ยนสินค้าเท่านั้น แต่ถ้ามีโอกาส ก็มาแสวงหาอาณานิคมด้วย”

“รัชกาลที่ ๔ ขึ้นครองราชย์เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๔ ซึ่งเป็นตอนที่ฝรั่งเศสว่างมือพอดี อะไร ๆ มันก็เข้าล็อก..... เขาแบ่งคนละครึ่งเลย ถือเอาแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเขตแดน อังกฤษเอาจากพม่าถึงแม่น้ำเจ้าพระยา ฝรั่งเศสก็มาจากทิศตะวันออก”

เสด็จในกรมพระองค์นี้ทรงชี้ไว้ในพระนิพนธ์เรื่องเดียวกันว่า

“เหตุยุ่งยากที่เกิดขึ้นนั้น ไม่ใช่เรื่องการค้า แต่เนื่องมาจากการเมือง คือ อังกฤษกับฝรั่งเศสเผ่นออกมาแสวงหาอาณานิคมทางเอเชียบูรพาและทำการแข่งขันแย่งชิงอาณานิคมกัน อังกฤษได้เมืองอารากันมาร์ตะบัน ทวาย และตะนาวศรี ไปใน พ.ศ. ๒๓๖๕ (ค.ศ. ๑๘๒๖) ได้พม่าทางใต้ไปใน พ.ศ. ๒๓๕๔ (ค.ศ. ๑๘๑๑) และได้พม่าทั้งหมดไปใน พ.ศ. ๒๔๒๕ (ค.ศ. ๑๘๘๒) ส่วนฝรั่งเศสนั้นได้โคจันจันเป็นอาณานิคมใน พ.ศ. ๒๔๐๒ (ค.ศ. ๑๘๕๙) และวันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๐๖ (ค.ศ. ๑๘๖๓) ได้ทำสนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และอารักขาฝรั่งเศสากับกัมพูชา ซึ่งขณะนั้นเป็นประเทศราชของไทย ดั่งที่กัมพูชาเองก็ได้รับรองสนธิสัญญาซึ่งทำกับไทยเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๐๖ (ค.ศ. ๑๘๖๓) และได้สัตยาบัน เมื่อวันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๐๖ (ค.ศ. ๑๘๖๔)

แต่สนธิสัญญากับฝรั่งเศสนั้น ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันกันภายหลัง คือ เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๐๗ (ค.ศ. ๑๘๖๔) ถึงอย่างไรก็ดี ฝรั่งเศสได้ทำสนธิสัญญากับไทยในเรื่องกัมพูชาใน พ.ศ. ๒๔๑๐ (ค.ศ. ๑๘๖๗) ซึ่งไทยยอมรับนับถือการที่ฝรั่งเศสเข้าอารักขากัมพูชา แต่พระตะบองและเสียมราฐคงเป็นของไทยอยู่”

นี่คือบทบาทของอังกฤษกับฝรั่งเศสในช่วงระยะเวลาต่อมา ซึ่งทั้งสองประเทศมหาอำนาจช่วงชิงกันยึดบรรดาประเทศต่าง ๆ ในเอเชียบูรพาเพิ่มขึ้น และกำลังมุ่งเข้าสู่ประเทศไทยเป็นจุดเดียวกัน

ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ได้ชี้ให้เห็นความรุนแรงของเหตุการณ์ที่อังกฤษกับฝรั่งเศสดำเนินการต่อประเทศไทยในระยะนี้ ไว้ในปาฐกถาเรื่อง “พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ กับต่างประเทศ” ว่า

“รัชกาลที่ ๔ ขึ้นครองราชย์เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๔ ซึ่งเป็นตอนที่ฝรั่งเศสว่างมือพอดี

อะไร ๆ มันก็เข้าล็อก เขมรถูกญวนก็กำลังจะไปเป็นของฝรั่งเศส พม่าก็เป็นของอังกฤษไปแล้ว ทางใต้มาลยาเนาเขาก็เอาไปแล้ว ฉะนั้นรอบ ๆ บ้านเราก็มียอ่งโหวอยู่ที่บ้านเรา ซึ่งเขาจะต้องเข้ามาแน่ อังกฤษและฝรั่งเศสเวลานั้นเป็นคนนำหน้าทีเดียว และความจริงความมุ่งหมายของเขา เขาจะแบ่งเมืองไทย ผมเคยเห็นแผนที่ระหว่างว่าความคดีเขาพระวิหาร เขาเขียนไว้ เขาแบ่งคนละครึ่งเลย ถือเอาแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเขตแดน อังกฤษเอาจากพม่าถึงแม่น้ำเจ้าพระยา ฝรั่งเศสก็มาจากทิศตะวันออก”

อำนาจของจักรวรรดินิยมตะวันตกที่พุ่งเข้าสู่ประเทศไทยในระยะนี้ได้ทวีความ

รุนแรงถึงขั้นวิกฤต นอกการดำเนินวิเทโศบาย
หรือนโยบายต่างประเทศผิดพลาด เอกราช
และอิสรภาพของประเทศก็จะต้องสิ้นสุดลง
เหมือนบรรดาประเทศเพื่อนบ้านได้ประสบกับ
ชะตากรรมมาแล้วโดยลำดับ

แต่ด้วยพระปรีชาญาณอันล้ำลึกของ
องค์พระประมุขของประเทศไทยขณะนั้น
คือ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ ๔ แห่งพระบรมราชวงศ์จักรี
ผู้พระคุณอันประเสริฐ ได้ทรงดำเนินพระ-
บรมราโชบายแก้ไขสถานการณ์อันล่อแหลม
นั้นได้ด้วยวิธีแห่งสันติภาพและประสบ
ความสำเร็จอย่างน่ามหัศจรรย์อย่างยิ่ง

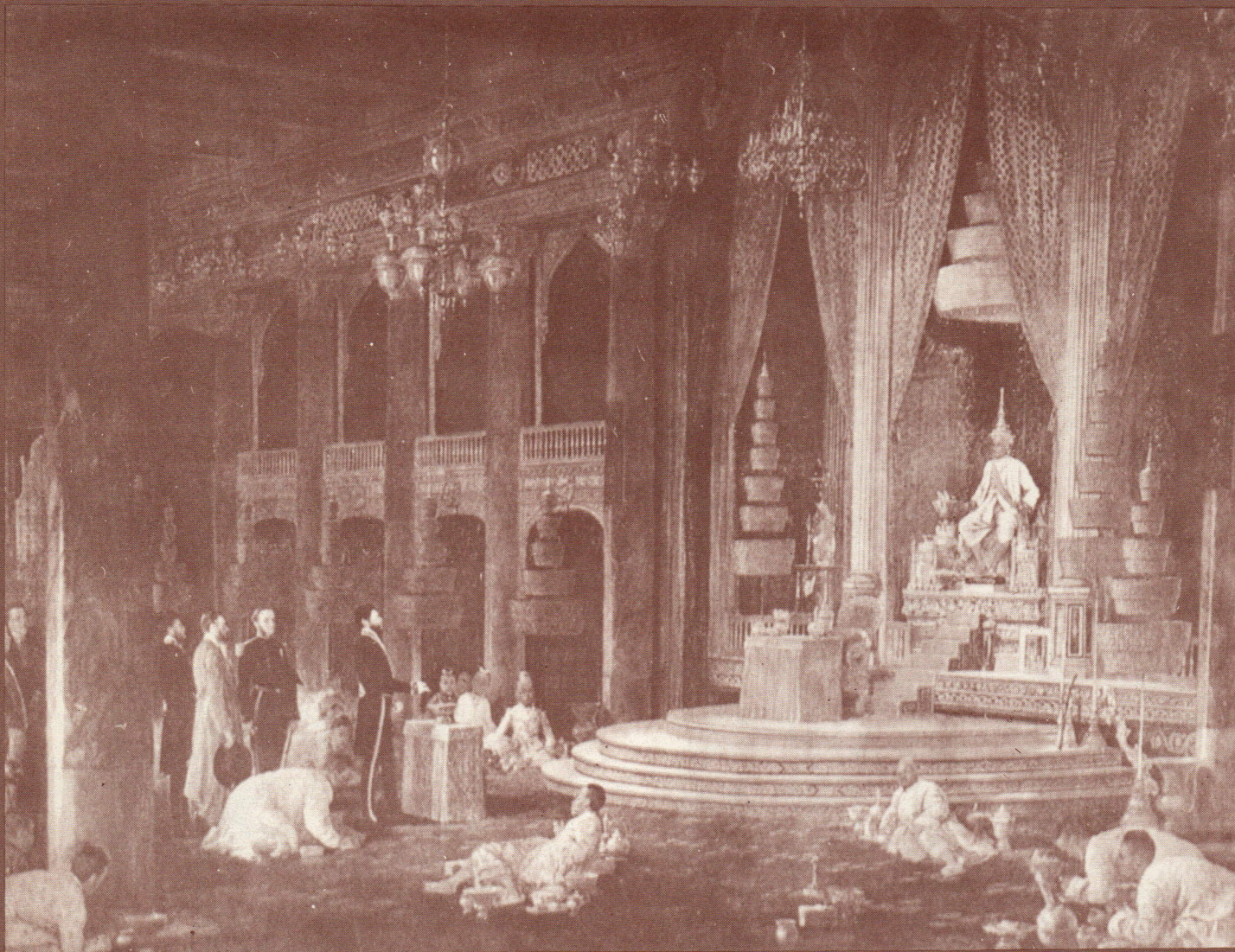
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เป็นพระบรมราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระ-
พุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ และ
สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี พระนาม
เดิม เจ้าฟ้ามงกุฎ สมมติเทววงศ์ฯ พระ-
ราชสมภพเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๓๔๗
เสด็จขึ้นครองราชย์ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน
พ.ศ. ๒๓๕๔ ทรงดำรงสิริราชสมบัติ ๑๗
ปีเศษ และเสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๑๑ พระชนมายุ ๖๕ พรรษา
พระองค์ทรงพระปรีชาสามารถทั้งในด้าน
ประวัติศาสตร์ โบราณคดีอักษรศาสตร์
นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ โหรา-
ศาสตร์ การพระศาสนา และการเมืองทั้ง
ภายในและภายนอกประเทศ ตลอดเวลา

เสด็จดำรงสิริราชสมบัติอยู่นั้น พระองค์
ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจให้เป็น
ประโยชน์แก่ประเทศและพสกนิกรไทย
ทุกด้าน โดยเฉพาะพระปรีชาญาณในการ
ติดต่อกับจักรวรรดินิยมตะวันตกที่มุ่งเข้า
มาในลักษณะอันเป็นภัยอย่างใหญ่หลวง
กับพระปรีชาญาณเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
บ้านเมืองให้ทันสมัยอันเป็นพระราชภารกิจ
ต่อเนื่องกันนั้น เป็นเหตุให้ประเทศไทย
ธำรงเอกราชของชาติไว้ได้อย่างเต็มภาคภูมิ
ควรแก่การที่จะเกิดพระเกียรติของพระองค์
ท่านให้แพร่หลายต่อไป

ดร.เอ.บี. กริสโวลด์ ชาวอเมริกัน
ผู้แต่งเรื่องพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จออก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ในหมู่พระอภิเนาวนิเวศน์ ในพระบรมมหาราชวัง เมื่อพุทธศักราช ๒๔๑๐ เพื่อทรงรับราชทูตฝรั่งเศส พระองค์ทรงสายสะพาย เลยอง คอนเนอร์ ซึ่งพระเจ้านโปเลียนที่ ๓ แห่ง ฝรั่งเศส ได้แต่งราชทูตมาแลกเปลี่ยนหนังสือสัญญา ทางพระราชไมตรี เมื่อพุทธศักราช ๒๔๐๖ และได้ทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลยอง คอนเนอร์ด้วย

เป็นภาษาอังกฤษ ศาสตราจารย์หม่อมเจ้า-
สุภัทรดิศ ดิศกุล ทรงแปล ได้เกิดพระเกียรติ
เกี่ยวกับพระปรีชาญาณประการแรก คือ การ
ติดต่อกับจักรวรรดินิยมตะวันตกด้วยเหตุผล
ที่น่าฟังว่า

“ทรงเป็นพระองค์หนึ่งในบรรดาประมุข
ของประเทศในทวีปเอเชีย แต่เพียงส่วนน้อย
ที่สามารถต่อต้านบรรดานักอาณานิคมเหล่านั้น
ในขณะที่ประมุขของประเทศอื่น ๆ กำลัง
พยายามสู้รบอยู่อย่างไม่มีหวัง หรือกำลังยอม
แพ้แก่ประเทศมหาอำนาจ พระองค์ก็ทรง
สามารถรักษาอธิปไตยของประเทศไทยไว้ได้
และในขณะที่ประเทศอื่นพยายามที่จะรักษา
ประเทศของตนให้ปลอดภัย โดยปิดประตู

ภาพลายเส้นราชทูตไทย ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เข้าเฝ้าสมเด็จพระราชินี
วิกตอเรียแห่งกรุงอังกฤษ

ไม่ยอมรับอิทธิพลของประเทศทางทิศตะวันตก พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ก็ทรงคิดได้ว่า วิธีเดียวที่ประเทศในทวีปเอเชียจะคงอยู่ได้ก็คือ ต้องยอมรับเอาอิทธิพลเหล่านั้นมาปรับปรุงตนให้ทันสมัย วิธีนี้เป็นวิธีที่ประเทศญี่ปุ่น ได้กระทำเช่นเดียวกันในเวลาต่อมา พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ได้ทรงตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นในประเทศจีน เมื่อประเทศนั้นพยายามผลักดันชาวตะวันตกออกไป พระองค์เกือบจะเป็นเพียงพระองค์เดียวในบรรดาชาวไทยในขณะนั้นที่ทรงทราบว่าประเทศจีนแพ้ในสงครามฝิ่น และไม่ทรงเชื่อในคำโฆษณาที่ว่าประเทศจีนยอมยกสิทธิตามสัญญาให้แก่อังกฤษ เนื่องจากการการ

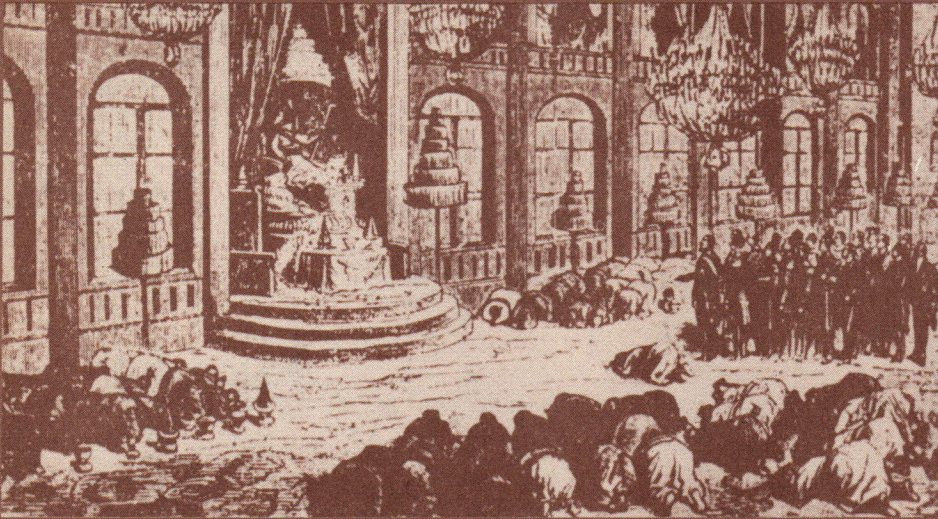
ประนีประนอม ประเทศไทยต้องไม่ทำเช่นนั้นตามต้องการเช่นนั้น ต้องยกเลิกการแยกอยู่อย่างโดดเดี่ยวอย่างที่เคยทำกันมาต้องยอมทำการค้ากับต่างประเทศและรับความคิดเห็นใหม่ๆ แก่ใจเปลี่ยนแปลงประเพณีอันล้าสมัยของตน ประมุขของประเทศไทยในภายหน้า จำต้องศึกษาความละเอียดอ่อนของความคิดเห็นทางวิชาการ การทูต และการปกครองแบบตะวันตก

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ทรงตระหนักดีว่า การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ต้องทำไปอย่างรวดเร็ว สิ่งใดที่ชาติตะวันตกทำมาเป็นเวลาร้อย ๆ ปี ประเทศต้องทำให้ได้ในระยะเร็วกว่านั้น ตลอดเวลา 17 ปี ที่

พระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์ พระองค์ได้ทรงเปลี่ยนโฉมหน้าทั้งหมดของประเทศไทย ได้ทรงเปิดสัมพันธ์ภาพทางการทูตกับอังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา ทำให้มีการติดต่อทางการค้ากับต่างประเทศอย่างกว้างขวาง”

ศาสตราจารย์ขจร สุขพานิช ได้ขยายความเกี่ยวกับพระปรีชาญาณของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวไว้ในเรื่องนี้อย่างละเอียดยิ่งขึ้นในเรื่อง “วิกฤตการณ์เจียนเมื่อร้อยปี” ว่า

“โดยเฉพาะทรงปรีชาญาณเล็งว่า เหตุการณ์โลกผันแปรเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก จะทรงยึดถือคตินิยม รักษาโบราณราชประเพณีอย่างเดียว เห็นจะไม่รอดพ้น

ภาพลายเส้นการเสด็จอกรับราชทูต
ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ภัยพิบัติได้ นอกจากผ่อนผันยอมอ่อนต่อข้อเรียกร้องของชาติฝรั่งบ้าง ที่จะแข่งขันขึ้นสู้รบตบมือกับเขา ก็จะประสบความวิบัติเยี่ยงประเทศพม่าและประเทศจีนเป็นแน่แท้ จึงโปรดในวิเทศบายโอนอ่อนผ่อนตาม (CONCILIATION POLICY) เพื่อรักษาไว้ซึ่งเอกราชและอิสรภาพของชาติไทย

และอีกตอนหนึ่งในเรื่องเดียวกันว่า

“ประเทศไทยต้องยอมให้อังกฤษมีอำนาจตั้งศาลกงสุลชำระคดีของเขาด้วย แต่ประเทศไทยก็คงรักษาเอกราชอิสรภาพและอธิปไตยส่วนอื่นๆ ไว้ได้จนทุกวันนี้ สมดังกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ (ท่านวรรณไวทยากร) ทรงนิพนธ์ไว้ใน มหาวิทยาลัย ปี ๘๑ ว่า นโยบายที่สุชุมก็คือการผ่อนเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ถึงอย่างไรก็ดี ประโยชน์ส่วนใหญ่จะต้องมาก่อนประโยชน์ส่วนย่อย...เมื่อรัชกาลที่สี่ ทรงทำหนังสือสัญญากับนานาประเทศ เริ่มต้นด้วยอังกฤษ...ก็เป็นการผ่อนหนักให้เป็นเบา ถ้าไม่ยอมผ่อนตามแล้ว ก็มี

ตัวอย่างในประเทศใกล้เคียงที่แสดงให้เห็นว่า ผมจะเป็นอย่างไร วิกฤตการณ์ครั้งนั้นก็ผ่านไปได้โดยเจียบเจียน แม้แต่พระราชพงศาวดารมิได้บันทึกไว้ พระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ซึ่งทรงรักษาเอกราชและอธิปไตยของประเทศไทยไว้ได้ ก็ไม่เป็นที่ทราบทั่วถึงกัน เพราะการที่ไม่ต้องเสียดินแดน ไม่ต้องเสียเลือดเนื้อ ไม่ต้องตระการกำล่ำบาก คนไทยเราจึงไม่มีทางที่จะทราบ เพื่อจะได้ระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในพระองค์ท่าน”

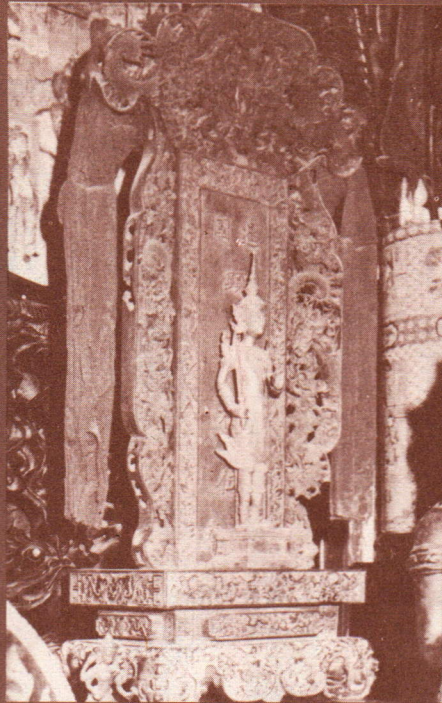
นี่คือวิธีการติดต่อกับจักรวรรดินิยมตะวันตกด้วยพระปรีชาญาณที่สามารถหลีกเลี่ยงสงครามอันอาจเป็นเหตุให้ต้องเสียเอกราชและอิสรภาพได้ โดยทรงนำวิธีแห่งวิถีแห่งสันติภาพมาใช้นั้นได้รับการสรรเสริญทั่วไป

ส่วนพระปรีชาญาณเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองให้ทันสมัยอันเป็นพระราชกรณียกิจต่อเนื่องมาจากประการแรกนั้นมีส่วนสัมพันธ์กันเป็นอย่างยิ่ง พระองค์

ได้ทรงกระทำทันที และแบ่งพระราชกรณียกิจออกได้ดังนี้

ทรงเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณีที่เห็นว่าล้าสมัยก็คือ โปรดให้ขุนนางและเจ้านายสวมเสื้อเข้าเฝ้า เมื่อมีพระราชพิธีสำคัญ โปรดให้เชิญชาวต่างประเทศเข้ามาร่วมด้วย เช่น พระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา นอกจากเชิญมาร่วมพระราชพิธีแล้ว ยังพระราชทานเลี้ยงแบบยุโรปอีกด้วย การเข้าเฝ้าของชาวต่างประเทศก็โปรดให้นั่งเก้าอี้ เมื่อมีคณะทูตต่างประเทศเข้ามาจำเริญสัมพันธไมตรี ก็ทรงเอาพิธีต้อนรับทูตต่างประเทศสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชอันเป็นพิธียิ่งใหญ่มา

พระสยามเทวาธิราช เป็นเทวรูปหล่อด้วยทองคำ ทั้งองค์สูง ๘ นิ้ว พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้หล่อขึ้นเพื่อทรงสักการะในฐานะที่เป็นเทพยดาผู้คุ้มครองบ้านเมืองด้วยทรงพระราชดำริว่า ประเทศสยามที่เหตุการณ์ที่เกือบจะเสียอธิปไตยมาหลายครั้ง แต่ก็รอดพ้นไปได้เสมอ น่าจะเป็นด้วยเทวานุภาพแห่งเทพยดาที่พิทักษ์รักษาอยู่ องค์พระสยามเทวาธิราชนี้ประดิษฐานอยู่ในเรือนแก้วทำด้วยไม้จันทร์ มีจารึกที่ผนังเรือนแก้วเป็นอักษรจีน แปลความว่า ที่สถิตแห่งพระสยามเทวาธิราช

ใช้ ทรงตั้งทูตไทยประจำในประเทศที่มีสัมพันธไมตรี หรืออย่างน้อยก็ทรงแต่งคณะทูตออกไปจำเริญสัมพันธไมตรีเป็นครั้งคราวในโอกาสอันสมควร ทรงสร้างเครื่องอิสริยาภรณ์อันสูงศักดิ์ขึ้นไว้สำหรับส่งไปถวายพระเจ้าแผ่นดินประเทศต่าง ๆ รวมทั้งพระราชทานแก่ชาวต่างประเทศที่บำเพ็ญประโยชน์แก่ประเทศไทย ตามธรรมเนียมของนานาอารยประเทศ

ความเปลี่ยนแปลงในด้านนี้ นอกจากชื่อเสียงของประเทศแล้ว ยังเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งสามารถเปลี่ยนทัศนคติที่ชาวต่างประเทศมักมองประเทศไทยว่าเป็นประเทศป่าเถื่อนได้อย่างวิเศษ และเป็น

เหตุให้ชาวต่างประเทศนำวิชาความรู้อันทันสมัยเข้ามาเผยแพร่ในประเทศในเวลาต่อมา เช่น การแพทย์สมัยใหม่ การศึกษา ภาษาต่างประเทศ การจัดโรงเรียนให้เป็นสถานศึกษา ตลอดจนนำความเจริญในทางวัตถุสาขาต่าง ๆ เข้ามา เหล่านี้เป็นเครื่องสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศและประชาชนชาวไทยทั้งสิ้น

ส่วนความเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองให้ทันสมัยในด้านอื่น ๆ เช่น การคมนาคม ก็โปรดให้บุกคล่ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีคลองผดุงกรุงเกษม คลองภาษีเจริญ คลองเจ็ดยี่สิบขา เป็นต้น และโปรดให้ตัดถนนแบบยุโรป เช่น ถนนเจริญกรุง ถนนบำรุงเมือง ถนนเฟื่องนคร

ในด้านสาธารณสุข ก็โปรดให้ช่วยกันเข้มงวดกวดขันเรื่องความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้น เช่น ทรงพระราชบัญญัติห้ามทิ้งซากสัตว์ ซากพืช และขยะมูลฝอย ตลอดจนถ่ายอุจจาระลงในแม่น้ำลำคลอง ประกาศของแรงให้ราษฎรตัดถนนต้นไม้ที่ ทำให้บ้านเมืองถนนหนทางและกำแพงเมืองดูสดกปรกรกรู้งอกเสีย ในด้านพระศาสนาให้เสรีภาพแก่ประชาชนจะเลือกนับถือศาสนาใดก็ได้ พระองค์ทรงกระทำพระองค์ให้ใกล้ชิดกับประชาชนยิ่งขึ้น โดยโปรดการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมและให้ประชาชนเข้าเฝ้าได้อย่างใกล้ชิด

ดร.เอ.บี. กริสโวลด์ ได้ตีพิมพ์พระเกียรติเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงในด้านนี้ไว้ในหนังสือที่อ้างแล้วว่า

“การเปลี่ยนแปลงของพระองค์ เป็นการปฏิวัติที่แปลกประหลาดที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ เพราะเหตุว่า ไม่ได้เกิดขึ้นจากประชาคมดิซึ่งไม่มีอยู่ในขณะนั้น หรือเกิดจากความยินยอม ซึ่งคณะนักก้าวหน้าหนุ่มได้บังคับเอาจากพระเจ้าแผ่นดิน ตรงกันข้าม พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าแผ่นดิน และผู้นำคณะก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กัน พระปรีชาญาณในการเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองให้ทันสมัยประการหลังนี้ นอกจากทรงมุ่งหวังยกฐานะให้บ้านเมืองทันสมัยนานาอารยประเทศแล้วยังก่อให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุขทั้งประชาชนชาวไทยและชาวต่างประเทศ ผู้เข้าสู่พระบรมโพธิสมภารด้วย แท้จริง นอกจากจะพิจารณาจากหลักซึ่งแล้ว พระปรีชาญาณทั้งสองประการของพระองค์ดังกล่าวมานั้น น่าจะเป็นแนวทางแห่งการรักษาความเป็นเอกราชของชาติด้วยวิธีแห่งสันติภาพและแห่งแนวทางแห่งการสร้างเสริมความเจริญก้าวหน้าให้ทันสมัยกับนานาอารยประเทศในเวลาต่อมา พระปรีชาญาณอันล้ำเลิศทั้งสองประการนี้ จึงควรเทิดไว้ชั่วกาลนาน”

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ

ธงชาติ

ท.ก.ณ.

ความรู้สึกของคนทั่วไปเมื่อเห็นธงชาติ ประดิษฐานอยู่ ณ ที่ต่าง ๆ มักจะรับทราบ แต่เพียงว่าเป็นเครื่องประดับสถานที่อย่างหนึ่งเท่านั้นเอง ถ้าไม่มีก็ไม่ได้แต่ขาดอะไรไปสักอย่าง แต่ถ้าคนไทยได้เดินทางไปต่างประเทศ พบคนเอเชียผิวดำผิวแดงร่างสันทนต์เดินสวนมา ก็คงไม่ทราบว่าเป็นคนชาติใด แต่เมื่อเห็นคนนั้นมีเข็มกลัดหรือเครื่องประดับอันใดเป็นรูปธงไตรรงค์ เราเกิดความรู้สึกผูกพันขึ้นมาทันทีว่านี่เป็นคนชาติเดียวกัน มักจะเข้าไปทักทายไต่ถามทุกข์สุข มีอะไรพอจะช่วยเหลือกันได้ก็จะทำให้อย่างได้เห็นธงชาติไทย ธงชาติจึงเป็นเครื่องหมายเป็นสัญลักษณ์หมายความว่าถึงประเทศไทย ชาติเอกราชทุกชาติต้องมีธงประจำชาติของตนทั้งสิ้น แต่ก่อนที่จะถึงคนมนุษย์จะมีความคิดลงรอยเดียวกันเช่นนี้ก็ต้องมีวิวัฒนาการในความคิดเห็นความเชื่อมาไม่น้อยทีเดียว ดังจะได้เล่าเป็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธงชาติ โดยเฉพาะความเป็นมาของธงชาติไทยดังนี้

สังคมมนุษย์สมัยก่อนใช้ธงเป็นเครื่องหมายสำคัญสำหรับสมานสมัครจิตใจให้มีความรู้สึกร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สัญลักษณ์เช่นนี้ใช้กันหลายรูปแบบ พร้อมกันนั้นก็ถือว่าเป็นเกียรติยศและเป็นการแสดงอำนาจอธิปไตยด้วย เช่น รถทรงของกษัตริย์อัสสิเรียนในยามออกสงคราม จะมีรูปสลัก

เป็นคนโก่งธนูยืนอยู่บนหลังวัวกำลังวิ่งติดอยู่ที่หน้ารถศึกนั้น หรือเรือรบโบราณของเรที่มีศีรษะเรือเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ เช่น พาลีรังทวิป สุกรีพครองเมือง ครุฑเหินเห็จ ครุฑเทร็จไตรจักร มีนัยแนวความคิดเช่นเดียวกัน ตัวอย่างอื่นเช่นชาวเปอร์เซียใช้รูปนกอินทรี ติดปลายหอก ชาวเอเธนส์ถือไม้โอลีฟมีรูปนกฮูกเกาะอยู่ ชาวธิบิสใช้รูปนรสิงห์ถือดาบเป็นสิงห์หัวเป็นคน และชาวจีนถือรูปมังกรเป็นสัญลักษณ์แห่งผู้มีอำนาจสูงสุด

ส่วนการจำลองสัญลักษณ์ต่าง ๆ ลงบนผ้าทำเป็นธงดังที่ปรากฏในปัจจุบัน มีหลักฐานทางโบราณคดียืนยันว่าเมื่อราว ค.ศ. ๑๐๖๖ พวกนอร์มันตีปราบได้ประเทศอังกฤษ มีธงสามชายใช้ในหมู่ทหารของพระเจ้าวิลเลียมผู้พิชิต ธงดังกล่าวบ้างก็เขียนเป็นรูปสัตว์หรือรูปอื่น ๆ ส่วนธงประจำตัวนั้นมีหลักฐานแสดงว่า พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ ๓ แห่งกรุงอังกฤษเป็นผู้ใช้เป็นครั้งแรก ที่ยอดธงทำเป็นลวดลายเช่นเดียวกับลายบนโล่ของพระองค์ และด้านชายธงก็เขียนเป็นรูปดอกไม้กับสิ่งใด

จากนั้นธงมีวิวัฒนาการมาสู่ความเป็นธงชาติ เช่นธงชาติอังกฤษ เดิมพวกอิงค์แลนด์ใช้ธงพื้นสีขาว มีกากะบาดแดงพาดกลาง อันเป็นเครื่องหมายของนักบุญยอร์ชผู้คุ้มครองประเทศอังกฤษ ส่วนทาง

ด้านสกอตแลนด์ใช้ธงพื้นสีน้ำเงิน มีกากะบาดขาวพาดทะแยงสีมุม เป็นเครื่องหมายของนักบุญอันดรูเมื่อประเทศทั้งสองรวมกัน พระเจ้าเจมส์ที่หนึ่งจึงทรงประกาศให้ใช้ธงยูเนียนแจ็กเป็นการรวมธงทั้งสองเข้าด้วยกันเป็นธงชาติอังกฤษ ต่อมาเมื่อรวมไอร์แลนด์เข้าด้วยเมื่อ ค.ศ. ๑๘๐๑ จึงรวมเครื่องหมายของนักบุญปอลคือธงพื้นขาวพาดกากะบาดแดงสีมุม เข้าในธงยูเนียนแจ็กดังที่เห็นในปัจจุบัน

ธงชาติที่น่าสนใจอีกธง คือ ธงชาติฝรั่งเศส เดิมกษัตริย์ฝรั่งเศสสมัยโบราณจำลองรูปผ้าคลุมศีรษะสีน้ำเงินของนักบุญมาตินมาเป็นธง แล้วเปลี่ยนเป็นธงหลายชาย ส่วนธงสามสีที่เห็นในปัจจุบันเริ่มใช้เมื่อสมัยปฏิวัติ ค.ศ. ๑๗๘๙ นี้เอง

วิวัฒนาการของธงชาติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สีหรือเครื่องหมายของธงเป็นเรื่องยึดมั่นเกี่ยวกับศาสนาเป็นส่วนใหญ่ คือประเทศของพวกคริสเตียนมักใช้ธงชาติเป็นรูปกากะบาดหรือไม้กางเขน ส่วนประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามมักมีเครื่องหมายเป็นรูปจันทร์เสี้ยวกับดวงดาว เพราะเหตุที่ชาวอาหรับเป็นชนชาติอาศัยอยู่ในทะเลทราย การเดินทางกลางทะเลทรายต้องเดินทางเวลากลางคืนเมื่อหมดแสงอาทิตย์แล้วดวงดาวจึงเป็นแผนที่ในการเดินทางที่พิเศษสุด และดาวจะเห็นได้ชัดในคืนข้างแรม

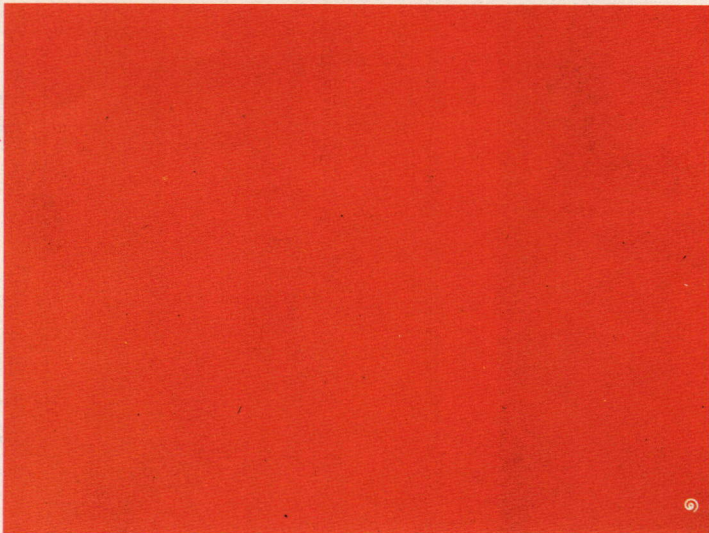

ดังนั้นดวงจันทร์ในธงจึงเป็นรูปจันทร์เสี้ยว
มิใช่จันทร์เพ็ญ

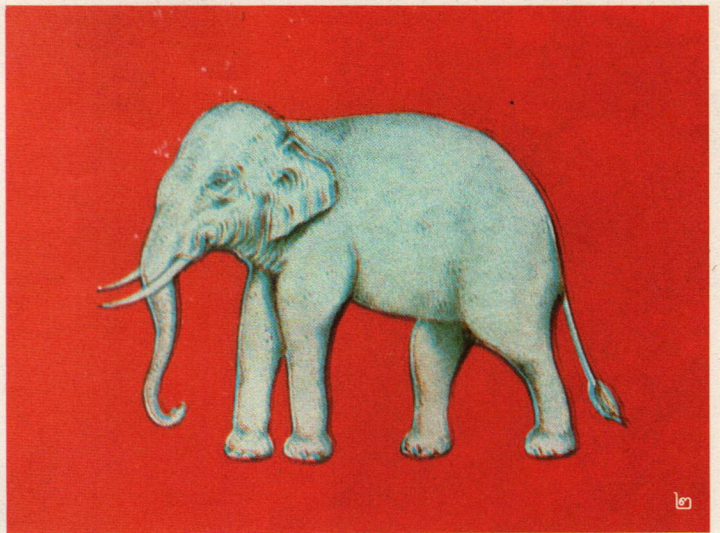
เมื่อกล่าวถึงธงกับศาสนาแล้วเลยใคร
กล่าวถึงธงในศาสนาพุทธบ้างเพราะรำคาญ
คาชธรรมจักรมานานแล้ว ในความเชื่อ
ของชาวพุทธมีคำหนึ่งที่พูดกันบ่อยคือ ธง
ชัยพระอรหันต์ ก็ไม่ได้บอกว่ามีหน้าตา
เป็นอย่างไร แต่ธงในที่นี้จะหมายความว่า
ถึงจุดหมายปลายทาง คล้ายกับคำว่าธงใน
การออกข้อสอบ คือข้อความที่อธิบายนำไป
เป็นตัวอย่าง ถ้าตอบไปในแนวอื่นก็ถือว่า
ผิดธง เป็นอันไม่ได้คะแนน มีพระสูตรหนึ่ง
ในพระไตรปิฎกเข้าใจว่าชื่อธชัคคสูตร กล่าว
ถึงพระสงฆ์ไปแสวงหาที่วิเวกเช่นป่าช้า
เป็นที่บำเพ็ญความเพียรทางดับทุกข์ แต่
เกิดความหวาดหวั่นในความวิเวกนั้น ว่า
มีภูติผีปีศาจมาเบียดเบียนหลอกหลอน ความ
ทราบถึงพระพุทธองค์ จึงทรงเล่าเปรียบเทียบ
ถึงเรื่องการทำสงครามของเทวดากับอสูร
บางคราวเทวดาก็พ่ายแพ้ แต่เมื่อเห็นธงที่
ติดบนยอดรถศึกของพระอินทร์บ่าหน้า
มาช่วย ก็เกิดความเข้มแข็งรวบรวมกำลัง
เข้าต่อสู้สูรพ่ายแพ้ไปได้ ดังนั้นเมื่อพระ
ภิกษุสงฆ์ไปบำเพ็ญเพียรในที่วิเวกเกิดความ
หวาดหวั่นขึ้นมา ควรรำลึกถึงพระพุทธคุณ
เป็นที่พึ่งที่ระลึกเหมือนเทวดายึดในธงของ
พระอินทร์ พระสูตรนี้จึงอาจเป็นที่มาของ
คำว่า ธงชัยของพระอรหันต์ และไม่ปรากฏ

ว่าศาสนาพุทธมีธงประจำศาสนาแต่ประการ
ใด นอกจากบางแห่งโดยเฉพาะศรีลังกา
จะมีธงฉัพพรรณรังสีประทับในบางโอกาส
บ้าง โดยมีที่มาจากหนังสือปฐมโพธิกถา
ว่า พระพุทธเจ้ามีรัศมี ๖ ประการ เปล่ง
อยู่เหนือพระเศียร คือ ๑ นิล เขียวเหมือน
ดอกอัญชัน ๒ ปิต เหลืองเหมือนหนวด
ทอง ๓ โลหิต แดงเหมือนตะวันอ่อน ๔
โอทาศ ขาวเหมือนแผ่นเงิน ๕ มัญชุสี
หงสบาทเหมือนดอกแสดหรือหงอนไก่ และ
๖ ประภัสสร เลื่อมพรายเหมือนแก้วผลึก

ส่วนธรรมจักรนั้นเป็นเครื่องหมาย
ทางพระพุทธศาสนา เป็นรูปวงล้อหรือ
ล้อเกวียนมี ๘ ซี่บ้าง ๑๒ ซี่บ้าง ซึ่งเนื่อง
มาจากชื่อปฐมเทศนาที่พระพุทธเจ้าทรง
แสดงแก่พระเบญจวัคคีย์ เดิมพระพุทธเจ้า
ท่านก็ได้ทรงตั้งหัวเรื่องว่าจะเทศน์เรื่องอะไร
หรือมีชื่ออย่างไร แต่พระอาจารย์รุ่นหลัง
หรือที่เรียกว่าพระอรธกถาจารย์ได้อธิบาย
ต่อเติมว่า การเทศน์ครั้งนี้ชื่อ ธรรมจักร-
กับปวัตตนสูตร คือ ลูกล้อแห่งพระธรรม
ได้เคลื่อนหมุนแล้ว หมายความว่าได้มีการ
ประกาศพระศาสนาแล้ว ดินแดนใดที่พระ
พุทธศาสนาไปถึงในสมัยที่ยังไม่มีการคิด
สร้างพระพุทธรูป จึงมีรูปพระธรรมจักร
และรูปกวางหมอบอยู่ข้างหน้า อันหมายถึง
ปฐมเทศนาที่สวนกวางหรือมฤคทายวัน เช่น
ที่นครปฐมมีรูปธรรมจักรเช่นนี้อยู่หลายรูป

๑

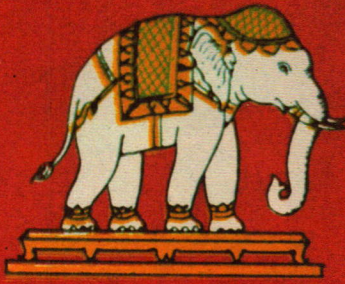
๒

และต้องเล่าต่อไปอีกหน่อยว่า ความจริงรูปล่อเกวียนนั้นเป็นรูปที่อยู่ในจิตใจชาวอารยันมาช้านานแล้ว เพราะชาวอารยันได้คิดประดิษฐ์ล้อเลื่อนขึ้นได้ ทำให้การขนส่งการเดินทางสะดวกขึ้นมาก นับว่าเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อสำคัญทางอารยธรรมของพวกเขา จึงได้นับถือรูปล่อเกวียนอยู่มาก ดังจะเห็นได้จากรูปสลักรูปของชาวเยอรมันซึ่งเป็นอารยันพวกหนึ่ง ก็คือรูปล่อเกวียนที่ยังไม่ได้เชื่อมเป็นวงกลมนั้นเอง เมื่อธรรมจักรได้เข้ามายังประเทศไทยแล้ว ได้ปรากฏในกฎหมายโบราณชื่อ พระธรรมบัญญัติว่าด้วยการใช้ดวงตราว่า พระยาพระเสด็จซึ่งเป็นอธิบดีกรมการศาสนาหรือกรรมการใช้ตราเสมอธรรมจักร คือ ธรรมจักรอยู่ภายในเสมอเป็นตราประจำตำแหน่งใช้ประทับตราตราแต่งตั้งสังฆราช สังฆราชา และพระครูตามหัวเมือง ตลอดจนประทับหนังสือให้ส่งตัวผู้มีความเกี่ยวข้องกับพระภิกษุ หรือพระภิกษุต้องอธิกรณ์เกี่ยวกับเรื่องสตรี เข้ามาพิจารณาในเมืองหลวง ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงรวมกรมธรรมการ กรมศึกษาธิการ และกรมพยาบาลเข้าด้วยกันเป็นกระทรวงธรรมการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ตราเสมอธรรมจักรเป็นตรากระทรวง

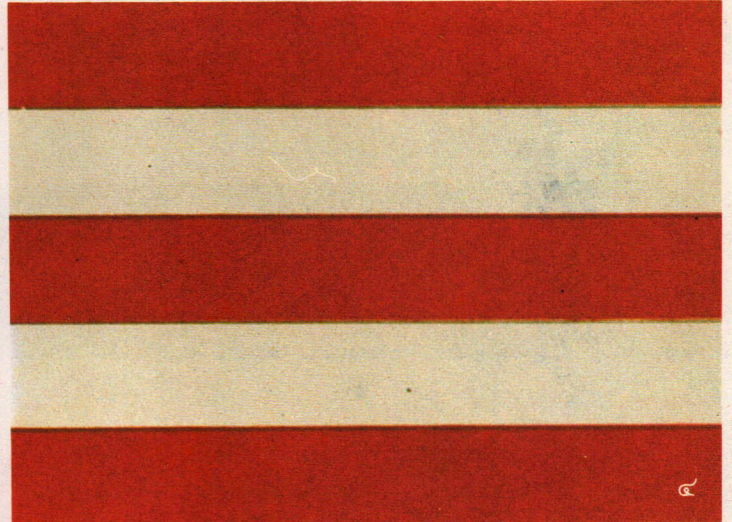
ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ คณะสังฆ-

มนตรีสมัยนั้นได้พิจารณาเห็นว่า วันที่พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดเบญจวัคคีย์จนเกิดดวงตาบรลูเห็นธรรมขึ้นมาองค์หนึ่งนั้น นับว่าได้เกิดพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์ขึ้นบริบูรณ์เป็นครั้งแรก จึงบัญญัติเป็นวันสำคัญทางศาสนาเพิ่มขึ้นอีก ๑ วัน เรียกว่า วันอาสาฬหบูชา (อ่าน อา-สาณหะบูชา) คือ การบูชาในวันเพ็ญเดือน ๘ และให้วัดวาอารามประดับด้วยธงธรรมจักรเป็นธงพื้นเหลืองมีรูปธรรมจักรอยู่กลางเพื่อเป็นที่ระลึกถึงวันปฐมเทศนา และธงนี้จะใช้เฉพาะวันนี้เท่านั้น แต่ต่อมาในเวลาเพียงไม่กี่ปีบรรดาวัดต่าง ๆ ก็ใช้ธงนี้ทุกโอกาสวันสำคัญทางศาสนาและลามออกมาใช้กับสถานที่ราชการด้วยแม้แต่ที่ทำเนียบรัฐบาลก็ไม่เว้น ทั้งนี้คงจะเนื่องมาจากเห็นว่ามิธงนี้อยู่แล้วก็ควรนำออกมาใช้บ่อย ๆ ให้คุ้ม และไม่นานก็ไม่มีคนทราบที่มาของวัตถุประสงคในการประดิษฐ์ธงนี้ จนถึงกับมีข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการคนหนึ่ง ซึ่งไม่มีความรู้เรื่องวัฒนธรรมเลยแต่ต้องรับผิดชอบในหน่วยงานวัฒนธรรม ได้เสนอให้กรุงเทพมหานครประดับธงเสมอธรรมจักรตามถนนสายสำคัญ ๆ เช่นถนนราชดำเนินเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา โดยอ้างว่าจะได้ต้นต้นศรีกักรันตี ทั้ง ๆ ที่ธงชาติไทยนั้นมีความหมายรวมถึงชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ อยู่แล้ว แต่ยังเป็น

๑. ธงชาติสมัยแรก
๒. ธงช้างเผือก
๓. ธงชาติ พ.ศ. ๒๔๕๕
๔. ธงชาติแบบทดลอง

๓

๔

การเคราะห์ดีที่กรมประชาสัมพันธ์ออก
ประกาศเชิญชวนประชาชนระดับธงชาติ
ตามบ้านเรือนในวันสำคัญต่าง ๆ รวมทั้ง
ศาสนา ไม่ได้กล่าวถึงธงเสมาธรรมจักร
ด้วย

กลับมาพูดถึงธงชาติไทยต่อไป เดิม
ประเทศไทยไม่มีธงชาติเป็นกิจจะลักษณะ
แต่ประการใดเป็นแต่พวกพ่อค้าชาวเรือนิยม
นำผ้าแดงมาทำเป็นธงประดับเรือ เพราะ
สีแดงเป็นสีของเทพเจ้าจึงมีความศักดิ์สิทธิ์
ป้องกันภูติผีปีศาจได้ แต่การใช้ธงสีแดงเป็น
ความนิยมของเรือพ่อค้าในภูมิภาคนี้ตรงกัน
ทำให้ไม่ทราบว่าเป็นเรือของชาติใด พระบาท
สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มตรา
จักร อันเป็นตราประจำพระบรมราชวงศ์
ของพระองค์ ลงบนพื้นธงสีแดง เป็นธง
ประจำเรือหลวงที่ไปค้าขายยังประเทศจีน
และอินเดีย ถึงรัชกาลต่อมา พระบาทสมเด็จพระ
พุทธเลิศหล้านภาลัยทรงได้ช้างเผือก
เอามาสู่พระบรมโพธิสมภารถึง ๓ เชือก
จึงโปรดฯ ให้เดิมรูปช้างเผือกลงบนกลาง
ตราจักรอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งจะมองในเชิงวิเคราะห์
ก็อาจพิจารณาได้ว่า ในรัชกาลที่ ๒ กิจการ
ค้าระหว่างประเทศได้เจริญรุ่งเรืองมากกว่า
เดิม จึงได้ประดิษฐ์ธงประจำเรือหลวงให้
ทราบว่าเป็นของราชสำนักไทย

การใช้ธงชาติอย่างมีระเบียบแบบแผน

เป็นกฎหมายได้เริ่มในรัชกาลพระบาท-
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระผู้นำ
ประเทศออกสู่โลกอารยธรรมสมัยใหม่ โดย
ทรงตราพระราชบัญญัติว่าด้วยแบบอย่าง
ธงสยาม ขึ้นมาเป็นฉบับแรกเมื่อ ร.ศ. ๑๑๐
หรือ พ.ศ. ๒๔๓๔ พระราชบัญญัติฉบับนี้
มีข้อความเพียง ๑๓ ข้อ ในพระราชปรารภ
กล่าวว่า “มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือ
เกล้าฯ สั่งว่า แต่ก่อนมาธงที่ใช้ในราชการ
ต่าง ๆ ยังหาเป็นแบบอย่างแน่นอนไม่ ได้
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งกองข้าหลวง
ให้ตรวจแบบอย่างที่เหมาะสมแล้ว จึงทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ไว้เป็นแบบแผนสืบไปให้ผู้มีหน้าที่ต่าง ๆ
ซึ่งต้องใช้ธงนั้น ๆ ทำให้ถูกต้องตามพระ
ราชบัญญัตินี้ทุกประการ” ในข้อ ๑๓. ซึ่ง
เป็นข้อสุดท้ายกล่าวถึงธงชาติสยามมีความ
ว่า “ข้อ ๑๓ ธงชาติสยามเป็นรูปช้างเผือก
เปล่า พื้นแดง ใช้ในเรือกำปั่นและเรือทั้งหลาย
ของพ่อค้าเรือกำปั่นและเรือต่าง ๆ ของไปรวต
ทั่วไปในชาวสยาม” คำว่าช้างเผือกเปล่า
หมายถึงรูปช้างสีขาวไม่มีเครื่องประดับ
และไม่ได้ยืนบนแท่น

๖ ปีต่อมาธงชาติได้มีวิวัฒนาการอีก
ชั้นหนึ่ง คือโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราช
บัญญัติว่าด้วยแบบอย่างธงสยาม ร.ศ. ๑๑๖
(พ.ศ. ๒๔๔๐) ในกระแสพระราชปรารภ
กล่าวถึงประวัติการใช้ธงของไทยไว้ละเอียด

กว่าฉบับแรกว่า

“ศุภมัสดุ สุรัตนโกสินทรศก ๑๑๖ วันที่
๑ เมษายน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
จุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จ
สถิตย์ในพระที่นั่งจักรีมหาปราสาทเบื้องป้อ-
ฉิมามิมุข ดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ธงอันเป็น
สำคัญเครื่องหมายแห่งสยามประเทศนี้ แต่ก่อน
มาใช้ผ้าสีแดงเกลี้ยง ครั้นถึงในรัชกาลพระ
บาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรง
พระราชดำริว่า เรือหลวงกับราษฎรควรมีเครื่อง
หมายสำคัญให้เห็นต่างกัน จึงมีพระบรมราช
โองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งให้บรรดาเรือ
หลวงทั้งปวงทำรูปจักรอันเป็นนามสัญญา
พระบรมราชวงศ์แห่งพระองค์ ลงไว้ในกลาง
ธงพื้นแดงนั้นเป็นเครื่องหมายใช้ในเรือหลวง

ต่อมาถึงในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระ
พุทธเลิศหล้านภาลัย ครั้นนั้นมีสารเสวตอุดม
ด้วยลักษณะมาสู่พระบรมราชสมภารถึงสาม
ช้าง เป็นการพิเศษไม่มีได้ในประเทศอื่น
เสมอเหมือนควรจะอัครจริยาอภัยคุณพิเศษ
อันนั้นจึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือ
เกล้าฯ ทำรูปช้างเผือกไว้กลางวงจักรใน
ธงเรือหลวงนั้นด้วย

ครั้นถึงในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระ
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริถึงเรือค้าขาย
ของชนชาวสยาม ที่ใช้ธงสีแดงเกลี้ยงอยู่นั้น
ไม่เป็นการสมควร เหตุว่าซ้ำกับประเทศอื่น
ยากที่จะสังเกตเห็น เป็นการควรใช้ธงอันมี

เครื่องหมายเหมือนอย่างเรือหลวงทั่วไป แต่ว่าจักรเป็นของสูง ไม่สมควรที่ราษฎรจะใช้ จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ยกรูปจักรออกเสีย คงแต่รูปข้างเผือกพื้นแดง ให้ใช้ทั่วไปทั้งเรือหลวงและเรือราษฎร บรรดาที่เจ้าของเรือเป็นข้าขอบขัณฑสีมา มิให้เป็นการสับสนกับเรือของชาวต่างประเทศ และให้ทำธงเป็นรูปข้างเผือกบนพื้นสีขาวขึ้นอีกอย่างหนึ่ง สำหรับใช้ชักที่หน้าเรือหลวงทั้งปวง ให้เป็นที่สังเกตต่างกับเรือของราษฎรด้วย”

มาตรา ๔ ข้อ ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้กล่าวถึงธงชาติไว้ว่า “ที่ ๑๒ ธงชาติ พื้นสีแดงกลางเป็นรูปข้างเผือกหันหน้าเข้าหาเสา สำหรับใช้ชักในเรือทั้งหลายของพ่อค้า และของสามัญชนทั่วไป บรรดาที่เป็นชาวสยาม”

ส่วนธงชาติไทยหรือธงไตรรงค์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีกำเนิดในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาธีรราชเจ้า ความเป็นมาของธงไตรรงค์ได้ปรากฏในกระแสพระราชปรารภในพระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๔๖๐ ดังนี้

“มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ได้ทรงพระราชดำริว่าการที่กรุง

สยามได้ประกาศสงครามต่อชาติเยอรมันและออสเตรีย ฮังการี เข้าเป็นสัมพันธมิตรร่วมศึกกับมหาประเทศในยุโรป อเมริกา และเอเชีย ผู้ทรงไว้ซึ่งธรรมาธิปไตยครั้งนี้ นับว่าชาติสยามได้ก้าวขึ้นสู่ความเจริญถึงขั้นอันสำคัญยิ่งแล้ว สมควรจะมีอภิสิทธิ์วัตถุเพื่อเป็นเครื่องเตือนให้ระลึกถึงอภิสิทธิ์สมัยนี้ไว้ ให้ปรากฏอยู่ชั่วฟ้าดิน

จึงทรงพระราชดำริว่า ธงสำหรับชาติสยามซึ่งได้ประดิษฐ์ขึ้นตามพระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติธงแต่ พ.ศ. ๒๔๕๕ นั้น ยังไม่เป็นสง่างามพอสำหรับประเทศ สมควรที่จะเพิ่มสีน้ำเงินแก่เข้าอีกสีหนึ่ง ให้เป็นสามสีตามลักษณะของชาติของประเทศที่เป็นสัมพันธมิตรกับกรุงสยาม ได้ใช้อยู่โดยมากนั้น เพื่อให้เป็นเครื่องหมายให้ปรากฏว่าประเทศสยามได้เข้าร่วมทุกข์สุขและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันกับสัมพันธมิตรหมู่ใหญ่ ช่วยกันกระทำการปราบปรามความอัสถัยธรรมในโลกให้พินาศประลัยไป”

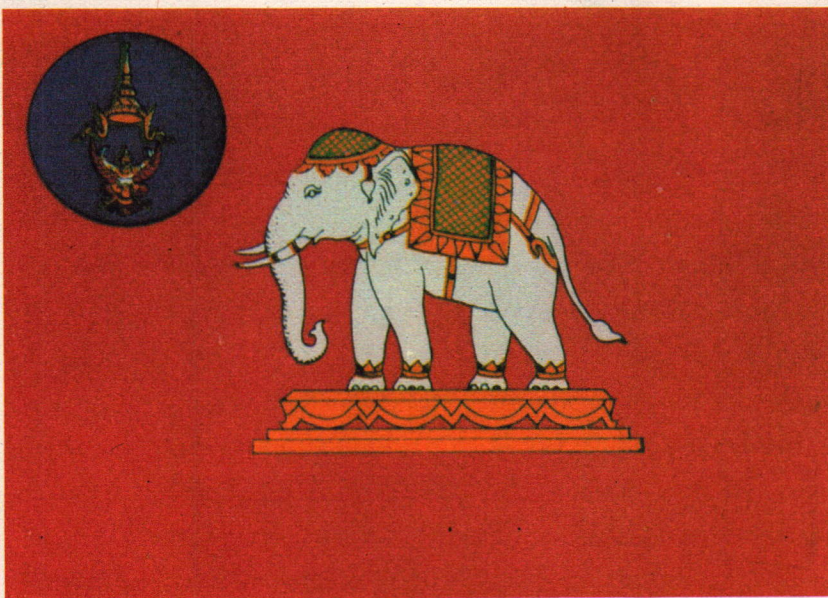
อีกประการหนึ่ง สีน้ำเงินเป็นสีอันเป็นศิริแก่พระชนมวาร นับว่าเป็นสีเครื่องหมายเฉพาะพระองค์ด้วย จึงเป็นสีที่สมควรประกอบไว้ในธงสำหรับชาติด้วยประการทั้งปวง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังนี้

“มาตรา ๓ ธงชาติสยาม รูปสี่เหลี่ยมรี มีขนาดกว้าง ๒ ส่วน ยาว ๓ ส่วน มี

แถบสีน้ำเงินแก่ กว้าง ๑ ส่วนซึ่งแบ่ง ๓ ของขนาดกว้างของธงอยู่กลาง มีแถบขาวกว้าง ๑ ส่วนซึ่งแบ่ง ๖ ของขนาดกว้างแห่งธง ข้างละแถบ แล้วมีแถบสีแดงกว้างเท่าแถบขาว ประกอบขึ้นนอกอีกข้างละแถบ ธงสำหรับชาติสยามอย่างนี้ให้เรียกว่า ธงไตรรงค์ สำหรับใช้ชักในเรือพ่อค้าทั้งหลาย และในที่ต่าง ๆ ของสาธารณชนบรรดาที่เป็นชาติสยามทั่วไป”

“ส่วนธงพื้นสีแดง กลางมีรูปข้างเปล่า ซึ่งใช้เป็นธงชาติสำหรับสาธารณชนชาวสยามมาแต่ก่อนนั้นให้เลิกเสีย”

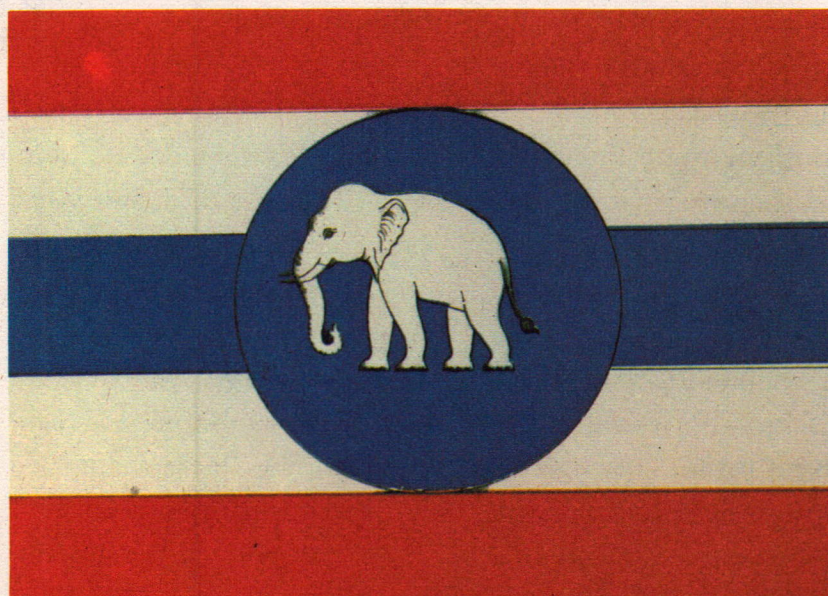
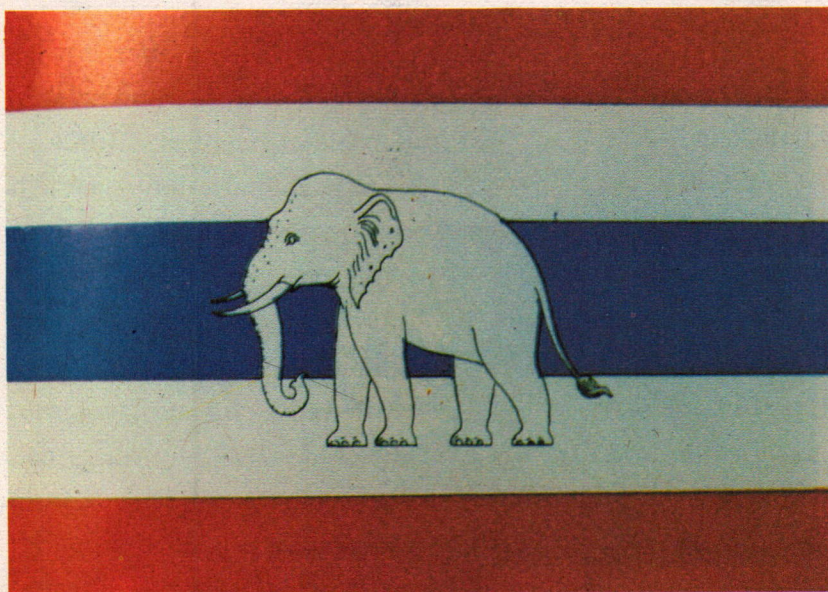
เป็นอันว่าชาติไทยได้เริ่มใช้ธงไตรรงค์แทนของเดิมเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๐ แต่ก็ยังเหลือรูปข้างเผือกเป็นที่ระลึกอยู่ในธงราชนาวีสืบมา ถือเป็นธงชาติที่ตรงกลางมีดวงกลมสีแดง กลางดวงกลมนั้นเป็นรูปข้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่นหันหน้าเข้าหากันธง และมีเกร็ดประวัติศาสตร์เล่าที่มาของการเลิกธงข้างเผือกว่า วันหนึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสตลาดเมืองอุทัยธานี ชาวเมืองได้ติดธงข้างเผือกประดับอาคารบ้านเรือนรับเสด็จ แต่มีบ้านหนึ่งจะด้วยความพลอเรือรีบร้อนอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้ชักธงข้างเผือกกลับข้างเอาเท้าทั้ง ๔ ซี่ฟ้า และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทอดพระเนตรเห็นเสียด้วย จึงทำให้เสด็จพระราชหลุ่ที่ที่จะปรับปรุง

๑. ธงราชทูต พ.ศ. ๒๔๕๕

๒. ธงราชทูต พ.ศ. ๒๔๖๐

๓. ธงกงสุล พ.ศ. ๒๔๗๐ เป็นต้นมา

ธงชาติเสียใหม่

เพราะเหตุว่าธงชาติเป็นเครื่องหมายแทนชาติ ดังนั้นสมควรที่พวกเราชาวไทยจะต้องให้ความสำคัญแก่ธงชาติให้มาก ทุกคนจะต้องหยุดทำความเคารพเมื่อเชิญธงชาติขึ้นหรือลงจากเสา สภาการชาติไทยได้เคยริเริ่มให้เจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของกาชาดไปตั้งแถวตอนเชิญธงขึ้นหรือลงจากเสา ไม่ใช่ปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของภารโรงเพียงคนเดียวหรือ ๒ คน การใช้ธงก็ต้องสมเกียรติ คือ มีขนาดพอเหมาะสมควรกับอาคารสถานที่ ไม่ปล่อยให้ธงมีสีซีดหรือขาดรุ่งริ่ง การเปลี่ยนธงให้ใหม่อยู่เสมอแม้จะสิ้นเปลืองไปบ้างก็ต้องยอม และสำหรับประชาชนทั่วไปทุกบ้านต้องมีธงชาติ และต้องร่วมประดับในวันสำคัญต่าง ๆ ในเมื่อเป็นแต่เพียงธงชาติเรายังรักเพียงนี้ ประเทศชาติจริง ๆ เราจะรักจะหวงแหนเพียงใด ขอให้ทุกคนเริ่มต้นรักชาติด้วยการรักธงชาติก่อน แล้วทุกอย่างจะดีเอง

สันติภาพที่เกาหลี

(ตอนจบ)

ศาสตราจารย์เสฐียร พันธะรังษี

การประชุมเพื่อให้ได้มาซึ่งสันติภาพคราวนี้ เกาหลีผู้เป็นเจ้าภาพแสดงความพร้อม ความเป็นปึกแผ่นและความสามารถทุกกระบวนงาน ไม่ยอมแพ้เจ้าภาพผู้ใดที่เคยจัดการประชุมมาแต่ก่อน เห็นได้จากการต้อนรับตั้งแต่เครื่องบินลงสนามบิน วิธีจัดรับส่ง จัดที่พักและที่ประชุมภายในโรงแรมแอมบาสซาเดอร์ อันเป็นโรงแรม ๑๖ ชั้น คณะผู้แทนได้รับความสะดวกทุกอย่าง

ข้าพเจ้าลองนึกดูว่า การที่เกาหลีรวมกำลังกันจัดงานไม่ให้น้อยหน้าใคร ดูจะมุ่งว่า แพ้ใครไม่ว่า แต่ต้องไม่แพ้ญี่ปุ่น ซึ่งเคยยึดแหลมเกาหลีไว้ในอาณัติ และต้องไม่แพ้เกาหลีเหนือซึ่งเกาหลี (ใต้) ถือว่าเป็นผู้ก่อความสันติภาพด้วย

ความไม่ยอมพ่ายแพ้ ปรากฏชัดมากในการประชุม

กองเลขาธิการการประชุมมีสมรรถภาพอย่างยิ่ง คนงานในกองเลขาธิการทั้งชายหญิง เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย พูดภาษาอังกฤษได้ดีทุกคน นอกจากความสามารถของคน ยังมีเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์การประชุม เครื่องพูดเครื่องฟัง ล้วน คนแปลคำอภิปรายแปลภาษาสหประชาชาติได้ ๓ ภาษา คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส และจีน (เว้นภาษารัสเซีย) แลมีภาษาญี่ปุ่นอีกหนึ่ง ดูทุกอย่าง “ทำในเกาหลี” เกาหลีไม่ยอมใช้ของ (และคน) ต่างประเทศ แม้แต่คนเดียว และขึ้นเดียว

พาหนะรับส่งคณะผู้แทน คือรถยนต์ซึ่งทำในประเทศเกาหลีทั้งนั้น นักศึกษาเกาหลีบอกว่า เกาหลีผลิตรถยนต์ได้ ๔-๕ ปีห่อ ส่งออกไปจำหน่ายใน ๘ ประเทศ คานาดาเป็นลูกค้ารายใหญ่ รถยนต์ที่ชาวบ้านใช้และที่วิ่งรับคนโดยสารอยู่ทั่วเมืองทำในเกาหลีทั้งหมด

ภาพนี้วาดไว้ให้เห็นความไม่แพ้ใคร

และความทำได้เท่ากับผู้เคยชนะ

ระหว่างการประชุม และหลังการประชุม มีองค์การศึกษา พ่อคำ ศิลปิน องค์การการเมือง องค์การศาสนาพุทธ-คริสต์ ฯลฯ และศาสนาอื่นบรรดามี ออกมาร่วมเป็นเจ้าภาพเลี้ยงบ่าย เลี้ยงค่ำ บางเจ้าภาพพาไปทัศนศึกษาถึงขนาดไปดูเส้นเขตแบ่งแยกประเทศ และพาไปลงอุโมงค์ลึกที่ทหารเกาหลีเหนือลอบขุดมาโผล่ขึ้นจนทำให้เกาหลีใต้จับได้ คณะผู้แทนที่ไปชมคงจะเห็นอุโมงค์ทำลายสันติภาพที่เรากำลังแสวงหาด้วยกันทุกคน

ที่ประชุมแยกเป็น ๓ กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีหัวข้ออภิปรายคือ

กลุ่มที่ ๑ อภิปรายปัญหาศักดิ์และสิทธิของมนุษย์ (Human Dignity and Humanization) ปัญหานี้เป็นหัวข้ออภิปราย

ในที่ประชุมศาสนาและสันติภาพของโลกที่ไนโรบี อาฟริกา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาแล้ว แต่ที่ประชุมไนโรบีอภิปรายโน้มหนักไปทางศักดิ์และสิทธิที่กฎหมายรับรองทางเดียว การประชุมคราวนี้จึงมีกำหนดให้ผู้อภิปรายพุ่งตรงไปยังหลักศาสนาและธรรมชาติที่มอบศักดิ์และสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์ไว้แต่กำเนิด อนึ่ง เมื่อกล่าวถึงหลักทางศาสนา มุ่งเอาความมีเสรีภาพตามคำสั่งสอนในศาสนาเป็นศูนย์ เพราะความมีเสรีภาพทางศาสนาหรือเสรีภาพที่ศาสนาทุกท่านสอนไว้นั้น อุ่มความมีสิทธิมนุษยชนไว้ในกรอบเดียวกัน

กลุ่มที่ ๒ อภิปรายปัญหา การหลุดรอดจากความยากจน (Liberation from Poverty) เมื่อคราวประชุมที่ไนโรบี ที่ประชุม

พูดถึงปัญหานี้กันอยู่บ้างเพียงประปราย มาคราวนี้จึงมีกำหนดให้พุ่งคำอภิปรายไปยังปัญหาเศรษฐกิจ การพัฒนา และการจัดสรรปันส่วน ให้มนุษย์มีกินมีอยู่โดยความเป็นธรรม อนึ่ง มีกำหนดแนวให้เห็นว่าได้มีการแบ่งปันการจัดสรรปันส่วนของรัฐบาลหลายประเทศ

ในเอเชีย เกิดความไม่เป็นธรรม ความไม่เสมอภาคขึ้นแล้ว จึงให้ถือเป็นปัญหาที่รบกวนรัฐบาลทุกประเทศต้องช่วยเหลือคนของตนให้หลุดรอดจากความหิวโหยให้จงได้

กลุ่มที่ ๓ อภิปรายปัญหาหิองสธรรม (Consumption of Non-violence) ได้แก่

การไม่เบียดเบียนหรือประหัดประหารกันทุกรูปแบบ มีกำหนดให้พุ่งปัญหาไปยังการใช้กำลังทางทหารระหว่างประเทศ การประหัดประหารทางสังคม ทางการเมือง ทางการค้า พาณิชย์ สภาพของปลาใหญ่กินปลาเล็ก การกดขี่ทางตรงและทางอ้อม ทางร่างกายและจิตใจทุกมิติ สรุปคือ การปราศจากเมตตาธรรม เป็นการประหัดประหารทั้งหมด

ข้อนำสังเกตเป็นพิเศษอีกกระบวนการหนึ่งมีกำหนดให้อภิปรายได้ว่า การกระทำของสื่อมวลชนทุกชนิด อาทิ วิทูร โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ และตัวสื่อสารทุกชนิดที่ปราศจากมโนธรรมและจริยธรรม เป็นผู้ประหัดประหารสังคมที่ร้ายแรงด้วย

คณะผู้แทนจากประเทศไทย แยกประชุมตามกลุ่มที่ตนถนัด มิได้อุบัติในอาณัติของใคร ข้าพเจ้าเลือกกลุ่มที่ ๓ ด้วยเห็นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับสื่อสารมวลชนที่เคยเป็นอาชัพลักมาแต่เดิม

ขอบอกกล่าวไว้ในที่นี้ว่า สื่อสารมวลชนเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่สามารถสร้างสันติภาพได้เท่า ๆ กับเป็นตัวก่อให้เกิดความวุ่นวาย คือความไม่มีสันติภาพได้คราวเดียวกัน ที่ประชุมสันติภาพระดับโลกครั้งแรกที่เมืองเกียโต ต่อมาที่เบลเยียม สหรัฐอเมริกา และที่ประชุมระดับทวีปทุกแห่ง ยกเรื่องสื่อสารมวลชนเป็นตัวปัจจัยของสันติภาพ และความพินาศมาอภิปรายกันทุกคราวไป เสียแต่ไม่ได้ยกขึ้นเป็นหัวข้อใหญ่ที่ควรอภิปรายกันอย่างจริงจัง

คราวประชุมสันติภาพระดับทวีปที่ประเทศอินเดีย ใน พ.ศ. ๒๕๒๔ เจ้าภาพ

ยึดเย็ดให้ข้าพเจ้าเข้าประชุมในกลุ่ม Mass-Media and Peace through Religion กำหนดค่า press ไว้หน้าของขอร้องให้พูด ขอนำความที่พูดมาพิมพ์ไว้ในรายงานนี้ ให้เห็นว่า พวกเราเห็นสื่อสารมวลชนเป็นตัวปัจจัยแห่งสันติภาพกันมาอย่างไร

ความมีว่า

หนังสือพิมพ์เป็นศูนย์ของการศึกษา (Center of Education) ของผู้อ่านทั้งปวง ผู้อ่าน เหมือนผู้เสพอาหารจะได้บริโภคอาหารเป็นคุณหรือเป็นโทษ ศูนย์ที่กล่าวนี้ ต้องรับผิดชอบไม่มีทางแก้ตัว

เพราะศูนย์การศึกษานี้คือสื่อบังคับสังคม

แต่การณ์ที่ปรากฏ ผู้ให้การศึกษารายนี้ ถือเอาศูนย์ของตนเป็นศูนย์การก้าวขึ้นชื่อว่าพ่อค้า คือผู้แสวงหากำไร เมื่อแสวงหากำไร ก็เริ่มห่างไกลจากความสุจริต

หนังสือพิมพ์เป็นศูนย์ของผู้รักษาความยุติธรรม (Center of Jurisdiction) ต้องละอคติทั้งสี่ คือ ฉันทาคติ (ทำเพราะความพอใจ) โทสาคติ (ทำเพราะความโกรธเคือง) ภยาคติ (ทำเพราะความกลัว) และโมหาคติ (ทำเพราะความเขลาเบาปัญญา)

แต่การณ์ที่ปรากฏ ศูนย์ของผู้ทรงความยุติธรรมที่กล่าว บำเพ็ญตนเป็นทนายความ รักษาผลประโยชน์ของลูกความ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง มีความประพฤติยึดหยุ่นไปตามผลประโยชน์

หนังสือพิมพ์ ต้องเป็นศูนย์ของผู้เสียสละ (Center of Devotion) มีเมตตาต่อคนทั้งหลายและเหตุการณ์ทั้งปวง

แต่ความจริงที่เราเห็น หนังสือพิมพ์ ลืมคุณลักษณะและหน้าที่ของตน ไม่ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนน้อย เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ พูดโดยสรุปคือไม่ยอมสละประโยชน์ตน เพื่อประโยชน์ของมหาชน และไม่ยอมตายเพื่อรักษาธรรม

ความจริงดังเสนอมานี้ พฤติกรรมของสื่อมวลชนยังเป็นโทษเป็นภัยต่อความมั่นคงในครอบครัว ในสังคมและในบ้านเมืองทั่วกันไปหมด เมื่อการณ์เป็นเช่นนี้ สันติภาพ

ส่วนรวมอันเป็นความปรารถนาของที่ประชุมนี้จะเกิดได้อย่างไร

ข้าพเจ้าเล่าให้ที่ประชุมฟังว่า สมัยหนึ่งเป็นนายกสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (Journalist Ass. of Thailand) คณะกรรมการบริหารสมาคม ยกเรื่องการให้โทษให้คุณของนักหนังสือพิมพ์มาพูดกัน เราพยายามแก้ไขโทษเป็นคุณ พยายามแก้ไขไม่ดีให้เป็นคนดี เราจัดให้มีการสัมมนานักหนังสือพิมพ์ทั่วประเทศ (พ.ศ. ๒๕๑๑) เราประกาศหลักจริยธรรมขึ้นในที่ประชุม ที่ประชุมรับรองหลักจริยธรรมนั้น ปัจจุบันเรากำลังปฏิบัติกันอยู่ในหมู่นักหนังสือพิมพ์ในเมืองไทย ผลนั้นหรือ คือได้บ้างเสียบ้าง ตามอำนาจของวัตถุนิยม ซึ่งธรรมนิยมกำลังจะพ่ายแพ้ลงทุกวัน

ข้าพเจ้าได้เคยเชิญบุคคล ๓ ฝ่าย มาหารือขอความเห็นชอบ บุคคล ๓ ฝ่ายนั้นคือ ผู้ลงทุน (เจ้าของหนังสือพิมพ์) ผู้ประกอบการ (นักหนังสือพิมพ์หรือตัวบรรณาธิการ) และผู้แทนคนอ่าน ต่างเห็นชอบร่วมกัน แต่ผลก็คือ เป็นไปได้เพียงครึ่งหนึ่งยามหนึ่งสันติภาพจึงมิได้เกิดขึ้นจากสื่อมวลชนตามความตั้งใจ

ความที่พูดมียู่อานี้

ที่ประชุมมองเห็นทางตามที่พูด ผู้แทนจากประเทศญี่ปุ่น เสนอเป็นนัยว่า น่าจะตั้งศูนย์การศึกษาของนักหนังสือพิมพ์ขึ้นเป็นส่วนกลางสักแห่งหนึ่ง สอนนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนกันเสียใหม่ ข้อนี้นักผู้แทนลังกาเสนอสนับสนุนว่า ญี่ปุ่นน่าจะสนับสนุนให้ตั้งศูนย์นี้ได้ ผู้แทนจากประเทศอื่น เห็นพ้องต้องกัน

เมื่อเสร็จประชุม เพื่อนคนหนึ่งมาพูดกับข้าพเจ้าว่า ทำไมนะ เราจึงเอาคนเป็นโรคจิตพิจารณาทำหนังสือพิมพ์?

ข้าพเจ้าเสนอความทำนองเดียวกัน ต่อที่ประชุมที่เกาหลี แต่เพิ่มเติมด้วยการขอร้องให้ผู้แทนทุกประเทศนำความสำคัญเรื่อง "สื่อมวลชนกับสันติภาพ" ไปแจ้งให้รัฐบาลของตนรู้ และทำอย่างไรจะให้นานาชาติ "สื่อมวลชน" ทั้งหลายได้ว่า

คนนั้นเป็นปัจจัยให้เกิดสันติภาพได้ ถ้าผู้ประกอบการปฏิบัติงานด้วยมโนธรรมและจริยธรรม

กลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มหลักของการประชุม มีผู้เข้าประชุมมาก โดยเฉพาะผู้แทนของประเทศเจ้าภาพ และผู้แทนประเทศญี่ปุ่น

มีการอภิปรายในวันที่ ๒ นำรายงานตอนหนึ่ง ผู้แทนจากญี่ปุ่นดูเหมือนสำนึกความผิดในอดีตที่รัฐบาลทหารของตนกระทำต่อเกาหลีมา จึงอภิปรายแสดงความเห็นใจเรื่องที่เกาหลีถูกแบ่งแยกเป็น ๒ แผ่นดิน ควรหาทางรวมแผ่นดินเพื่อสันติภาพ

คำแนะนำของผู้แทนญี่ปุ่นกล่าวโดยเจตนา ก็น่าชอบใจ แต่สำหรับผู้แทนเกาหลี คำอภิปรายของผู้แทนญี่ปุ่นเป็นทนายแทงใจเจ็บค้างอยู่ เป็นแผลแห่งความไม่มีสันติภาพมาถึงปัจจุบัน

จึง อาจารย์ของมหาวิทยาลัยฝ่ายคริสตจักรของเกาหลีท่านหนึ่ง อภิปรายตอบว่า ขอบใจที่ปรารถนาสันติภาพ มีแก้ไขเรื่องรวมเกาหลี (Unification) แต่ญี่ปุ่นคงจะต้องทำงานหนักกว่าใคร เพราะการแตกแยกของเกาหลีในปัจจุบันคือผลกระทบที่ญี่ปุ่นทำให้เกาหลีแต่อดีต เริ่มแต่ญี่ปุ่นเข้ายึดแหลมเกาหลี ทำแก่เกาหลีอย่างไร มากี่ครั้งอยู่ ญี่ปุ่นก่อสงครามมหาเอเชียบูรพา เกณฑ์ชายฉกรรจ์เกาหลีไปตายเท่าไร ที่ยังพิกลพิการเพราะรังสีปรมาณูอีกเท่าไร ยังผู้หญิงญี่ปุ่นเป็นหมื่นต้องเป็นทาสความใคร่ของทหารญี่ปุ่นในสนามรบ ตั้งแต่ญี่ปุ่นเข้าตีเมืองจีน และตลอดมาอีกเท่าไร ฯลฯ

ครั้งญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงคราม เปิดทางให้โซเวียตกับอเมริกันเข้ามาแบ่งแผ่นดินเดียวออกเป็น ๒ ส่วน ฯลฯ การที่ญี่ปุ่นจะช่วยรวมเกาหลีให้คงคืนสันติภาพตามฐานะเดิมเห็นที่จะสุดกำลัง ฯลฯ

ผู้แทนเกาหลีพูดแล้วขอโทษ แต่ผลทำให้คณะผู้แทนญี่ปุ่นกระอักกระอ่วนกันพอควร แต่ญี่ปุ่นก็ถึง ยอมสารภาพบาปออกมาต่อหน้าในที่ประชุม และแล้ว สันติภาพในที่ประชุมก็กลับมา ด้วยการช่วยกันประนีประนอม

ผู้แทนไทยเข้าร่วมทุกกลุ่ม พระภิกษุท่านอาจารย์สนอง เจ้าอาวาสวัดสังฆทาน ซึ่งแจ้งหลักสันติภาพตามแนวพุทธศาสนาให้ที่ประชุมไว้มาก ผู้แทนเยาวชน (คนหนุ่ม) และผู้แทนสตรี อนิรุทธิ์ ว่องวานิช กับ กาญจนา พันธรัณย์ สุนสวัสดิ์ ได้แสดงบทบาทในทางสร้างสันติภาพตามฐานะของตนไว้ได้อย่างน่าพอใจ แต่ผู้ต้องเห็นคเห็นน้อยเมื่อล้าเป็นพระโพธิสัตว์สร้างสันติภาพแทนพวกเราที่ควรเกรงวล คือ คุณสถิตย์ เล็งไธสง ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลฎีกา ในฐานะกรรมการบริหารคนหนึ่งของการ

ทั้งนั้นและทั้งนี้ เพื่อความสมบูรณ์ของรายงาน ขอนำ "ความตกลง" เรื่องการสร้างสันติภาพ โดยการกลั่นกรองของที่ประชุมและประกาศออกเป็นหลักการโดยเนื้อความมาพิมพ์ไว้ด้วย ดังต่อไปนี้

ประกาศแห่งโซล

Seoul Declaration

ความนำตามเนื้อความในประกาศแห่งโซล มีว่า

การประชุมศาสนาและสันติภาพของชาวเอเชีย ครั้งที่ 3 (ACRP-III) ในกรุงโซล ประเทศเกาหลี (ใต้) ระหว่างวันที่ ๑๖-๒๑ มิถุนายน (๒๕๒๕) เรื่องสะพานสันติภาพในเอเชีย (Bridges of peace in Asia) มีผู้เข้าร่วมประชุมกว่า ๔๐๐ คนมาจาก ๒๒ ประเทศ เกือบทั้งหมดเป็นชาวเอเชีย

การประชุมในแผ่นดินที่ถูกแบ่งแยกออกเป็น ๒ ส่วน สำเร็จลงด้วยดี ที่ประชุมยอมรับว่า การประชุมในประเทศนี้ เป็นความต้องการอย่างแรงกล้าของเราที่เราจำเป็นต้องสร้างสะพานสันติภาพ (ระหว่างประเทศ) ขึ้นมาให้ได้โดยเร็ว

เราทั้งหลาย มีความหวังอันบริสุทธิ์และจริงจัง ขอให้มีความเข้าใจกันช่วยกันสร้างความผูกพันไมตรี เป็นมรรควิธีชักจูงชาติที่แตกแยกออก ๒ ฝ่าย มาร่วมกันเดินบนสะพานแห่งสันติภาพ ให้จงได้

มีความจริงอยู่ว่า การกระทบกระทั่ง

และความแตกแยกระหว่างชาติทั้งหลายในทวีปเอเชียนี้ มีอยู่เป็นอันมาก เราทั้งหลายร่วมรับกันมาแล้ว ว่าเราจำเป็นต้องยืนอยู่ข้างเคียงประชาชนผู้อดอยากหิวโหย ถูกกดขี่ข่มเหง และถูกขับไล่ไสส่ง ไม่มีแผ่นดินจะชุกห้วนอน นักศาสนาทั้งมวลไม่สามารถวางอุเบกขาต่อภาวะเช่นนี้ได้ จิตใจของเราทั้งหมด มีแต่ความคิดถึงเรื่องทุกข์ยากของประชาชน เราต่างอุทิศกำลังทั้งสิ้น กระทำในสิ่งที่สามารถจะกระทำ ปลดปล่อยความชั่วร้ายทั้งหลายเหล่านั้นให้หมดไป

มีอยู่เสมอมา พ่อแม่กับลูก สามีกับภรรยา และญาติพี่น้องต้องพลัดพรากจากกัน เพราะถูกแบ่งแยก ความไม่เสมอภาค การปฏิเสธมูลฐานแห่งความเป็นมนุษย์ และการแบ่งชั้นวรรณะของมนุษย์ เป็นหน้าที่อื่นเราต้องทำลาย เราทุกคนต้องขยายขอบเขตแห่งพลังร่วมปฏิบัติงานด้วยกัน ขจัดภาวะอันเทียมโหดเหล่านี้ให้หมดไปให้จงได้

การประชุมของเราครั้งนี้ จะเป็นอนุสรณ์อันทรงศักดิ์แห่งการร่วมสร้างสะพานแห่งสันติภาพ ให้ทอดยาวไปในทวีปเอเชีย

ทวีปเอเชียในปัจจุบัน ถูกฉีกขาดออกเป็นชิ้น มีการกระทบกระทั่ง การเผชิญหน้า การยื้อแย่งแบ่งอำนาจ การกดขี่อย่างป่าเถื่อน และการใช้อำนาจทางทหารที่มีระดับสูงขึ้น ถึงขนาดประเทศหนึ่งหมายครอบครองอีกประเทศหนึ่ง ขอบเขตแห่งความชั่วร้าย พินาศเช่นที่กำลังขยายตัวออกไป ในท่ามกลางของความคับแค้น เรา นักศาสนาทั้งมวล จึงมาพบกันในกรุงโซล เพื่อแสวงหาพลังทางจิตสำนึก และญาณ-ปัญญาหาทางนำศาสนามาเขี่ยรอยตะเข็บที่ถูกฉีกขาดให้กลับคืนสู่สภาพเดิมของมันตามที่มันเคยเป็น

ประกาศแห่งโซล นำเข้าสู่ปัญหาของงานเพื่อสันติภาพต่อไปว่า

ประเด็นของความเลวร้าย การประหัตประหาร กดขี่ข่มเหง ความอดอยากยากจนข้นแค้น การแบ่งชั้นวรรณะ และอื่น ๆ

ในทวีปเอเชีย กำลังรวมตัวกันแน่นหนาขึ้น การกำจัดให้มันหมดตามวิถีทางที่ถูกต้อง คือความจำเป็น

เราขอยืนยันว่า สารัตถะทางศาสนา คือที่มาแห่งสิทธิมนุษยชน ปัญญาญาณทางศาสนา คือมรรคพาไปสู่เป้าหมายแห่งสิทธิอันนั้น ระบบแห่งสิทธิมนุษยชนนั้น คือตัวอภิบาลค่าแห่งความเป็นมนุษย์ที่พระเจ้าทรงมอบให้ เป็นภาพฉายให้เห็นภาวะและฐานะอันบริสุทธิ์ของมนุษย์ทั่วหน้า

ปัญหาการเกิดทุนคุณค่า ฐานะและภาวะแห่งมนุษย์ ซึ่งยกขึ้นมาอภิปรายกันในที่ประชุมนี้ กระตุ้นให้เรามองเห็นชัดเจนว่า ความทุกข์ยากของเรา ที่มนุษย์ต่างชาติเป็นด้วยการนำมากดขี่บังคับในรูปของการกดขี่แตกแยกให้ครอบครัวยุคกระจายออกจากกันไปคนละทิศละทางก็ดี มหา-วินาศภัยอันเกิดจากชาวต่างชาติได้เข้ามาทำลายเราด้วยอำนาจของระเบิดปรมาณูก็ดี เป็นภาวะที่เราต้องใช้จิตสำนึกทางศาสนาเข้าช่วยเหลือทุกทางที่เราสามารถจะช่วยได้

ความพิลึกพิลั่น ของผู้ได้รับภัยจากระเบิดมหาประลัยก็ดี สังคมของมนุษย์ที่ถูกแบ่งแยกผิวและฐานะอีกมากมาย ในทวีปเอเชียก็ดี ต้องการอำนาจเปลี่ยนแปลงรูปแบบอย่างสิ้นเชิง แม้จะมีกำหนดกฎเกณฑ์ห้ามไว้โดยรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้รัฐต้องสรรหาความช่วยเหลือผู้เคราะห์ร้ายเหล่านั้นอยู่บ้างแล้วก็ตาม แต่ ณ ที่นี้ (ที่ประชุมของเรา) เรามีบทบาททางศาสนาเป็นมรรควิธีสร้างโน้มนำให้เกิดขึ้นใหม่ให้เราใช้ธรรมในศาสนาเป็นฐานตั้งแห่งการศึกษาใหม่ ให้เกิดสันติภาพขึ้นในหมู่ประชาชนทั่วหน้าโดยไม่มีข้อแก้ตัวจะหลีกเลี่ยงได้

การปลดปล่อยประชาชนทั่วหน้าให้หลุดรอดจากความอดอยากหิวโหยในปัจจุบันอีกส่วนหนึ่งแล้ว ก็เป็นงานเร่งด่วนต้องรีบลงมือทำ หากไม่แล้วจะไม่มีความยุติธรรมหน้าไหนสามารถมีชีวิตอยู่ ถ้าเพื่อนมนุษย์ส่วนอื่นยังพากันอดอยากปากแห้งอยู่ ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (ปัจจัย ๔) ของมนุษย์

ทุกรูปนาม จำเป็นต้องมี และความจำเป็นในปัจจุบัน ๔ นี้แหละ คือข้อต่อรองเพื่อสันติภาพที่เรารอคอย

พร้อมกันนี้ นักศาสนา ต้องทำหน้าที่ชี้แนะให้เห็นทั่วกันว่า ความมั่งคั่งด้วยชนสารสมบัติและความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือยของชาวเราทั้งปวงนั้น เป็นเครื่องหมายของความยากจนทางจิตวิญญาณทั้งสิ้น และนี่แหละคือเหตุผลอันหนึ่งที่ศาสนาทุกท่านสอนสาวกสาวิกาของตน ให้ทุกคนเป็นอยู่ด้วยความเรียบง่าย

ศาสนาทั้งหลาย สอนเรา ให้เราอยู่ใกล้ชิดสังฆธรรมและเมตตาธรรม นักศาสนาที่ดีต้องพร้อมรับฐานะแห่งความเรียบง่าย และในหมู่ผู้เรียบง่ายนั้น ย่อมไม่แสวงหาความเหิมเกริมและอำนาจมาใส่ตน

นักศาสนาที่ดี ต้องช่วยเหลือผู้อื่นที่ยากจน เพื่อให้เราทั้งหลายสามารถอยู่ร่วมกันได้ การเสียสละช่วยเหลือเกื้อกูลกัน กำลังเรียกร้องให้นักศาสนาช่วยปลดปล่อยมนุษย์ผู้เคราะห์ร้าย ให้หลุดรอดจากความเป็นทาสโดยประการทั้งปวง

ประติขของโซล นำสารัตถะแห่งการแสวงหาสันติภาพ เข้าสู่จุดรวมจุดเดียวคือ “อหิงสธรรม” (Non-Violence) ขยายความว่า ความทุกข์ยากทั้งหลายของมนุษย์อันประมวลมา เกิดจาก “วิหิงสา” (ความเบียดเบียน) ซึ่งมนุษย์ก่อขึ้นมาทั้งหมด

“อหิงสธรรม” ไม่ใช่เพียงคำสอนในศาสนา ไม่ใช่เพียงเป็นปรัชญาที่นำมาพูดเล่น แต่ต้องเป็นการศึกษาและนำมาปฏิบัติ

“วิหิงสา” มีหลายรูปแบบ อย่างสูงสุดคือการแข่งขันสร้างอาวุธประหัตประหาร การกดขี่อันไม่เป็นธรรมของผู้ปกครองประเทศ การปล้นทรัพย์การ การไถนาบนหลังคน ความเกลียดชัง ความโหดร้ายหาเมตตาปราณีไม่ได้ ทั้งทางตรงทางอ้อม ฯลฯ เป็นการเบียดเบียนและทำลายสันติภาพ ฯลฯ

เมื่อเข้าถึง “อหิงสธรรม” ประติขของโซล หักกลับเข้าหาการศึกษาและการปฏิบัติทันที ดังต่อไปนี้

“อหิงสธรรม” นำไปสู่สังฆธรรม ชักโยง

ให้เข้าถึงเมตตาธรรม และจาคธรรมเสียสละความทุกข์เข้าประคับประคองผู้ตกเป็นเหยื่อแห่งทุกข์ ฯลฯ

ให้ถือเป็นการริบคว้นโดยเฉพาะเยาวชนต้องได้รับการศึกษา ศิลปะและศาสตร์แห่งอหิงสธรรม เพื่อให้สามารถเข้าไปต่อสู้อธรรมทั้งปวงได้ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมที่เป็นอธรรมได้ทั้งหมด

กิจกรรมการเสริมสร้างใหม่

บัดนี้ โครงสร้างธรรมในสังคมที่เป็นมา จะต้องรื้อถอนไป เปลี่ยนให้มีรูปการเสริมสร้างใหม่ มีความอยู่ร่วมกันได้ในระหว่างนักศาสนาทั้งหลาย ข้อสำคัญในการเสริมสร้างรูปใหม่ของสังคม จำต้องมีคามสำนึกอันถูกต้องว่า มันไม่ใช่การเพิ่มเติมของใหม่ขึ้นในของเก่า แต่เป็นการรื้อถอนเหวี่ยงทิ้งของเก่าทั้งหมด กระชากรูปธรรมออก นำความเป็นธรรมเข้าแทนที่ลบความโหดร้ายทารุณออกนำเมตตาธรรมเข้ามาเป็นโครงสร้าง นักศาสนาต้องแสวงหาการเสริมสร้างใหม่ และสำนึกใน “การอยู่ร่วมกัน” แม้เราจะนับถือศาสนาต่างกัน

ศาสนาทุกศาสนา มีศรัทธาและเทศนา คือเมตตาธรรมเป็นฐานการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์คือผลตามมา ขอให้เรากลับหลังไปสู่รากฐานของศาสนา อันเป็นหลักสร้างโครงสร้างสันติภาพใหม่ในวันนี้

“การอยู่ร่วมกัน” มิได้มุ่งหมายแคบ ๆ เพียงระหว่างนักศาสนาด้วยกัน แต่มีขอบเขตกว้างขวาง ครอบคลุมไปถึงการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์ชาติทั้งหมด

จริงอยู่ ศาสนาทั้งหลายเกิดจากมูลคำสอนแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่เราสามารถเชื่อม (ศรัทธา) ทางจิตวิญญาณของเรา ให้แนบสนิทเป็นอันเดียวกันได้ ร่วมกันทำงานเพื่อผู้อื่นได้ ขอให้เรามาสดมภ์ร่วมกันทำงานร่วมกัน และนี่แหละคือมิติของชีวิตใหม่ แห่งการสามารถอยู่ร่วมกันได้ของทุกคน

ประติขแห่งโซล จำแนกจุดหลัก (main point) ของการใช้ “สะพานแห่ง

สันติภาพในเอเชีย” เป็นทางดำเนิน ดังต่อไปนี้

“ศาสนาเพื่อสันติภาพ” เบื้องต้นต้องศึกษาให้เข้าใจความหมายของสันติภาพก่อน สันติภาพไม่ได้หมายถึงการปราศจากสงคราม หรือการไม่มีการกระทบกระทั่ง (ตามชายแดน) ความหมายของสันติภาพที่ถูกต้อง คือการอยู่ร่วมกันด้วยสามัคคีธรรม และการมีส่วนร่วมในสุขทุกข์ของกันและกัน สันติภาพต้องการสามัคคีธรรมในตัวบุคคลแต่ละคน สามัคคีระหว่างมนุษย์ สามัคคีระหว่างสรรพสัตว์และสรรพสิ่ง พร้อมด้วยสามัคคีระหว่างมนุษย์กับปัจจัยพื้นฐานสูงสุดของมนุษย์ด้วย

“การศึกษาเพื่อสันติภาพ” ไม่ใช่ต้องการเพียงความรู้เรื่องสันติภาพ แต่หมายถึงการสร้างจิตวิญญาณเพื่อให้ได้มาซึ่งสันติภาพด้วย การศึกษาเพื่อสันติภาพจึงเป็นการนำตัวเข้าไปสู่ความบริสุทธิ์ เป็นการศึกษาเพื่อให้มีการลดระดับเครื่องประหัตประหาร และเป็นการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิมนุษยชน

“การศึกษาเพื่อสันติภาพ” เป็นงานร่วมแรงร่วมใจกันได้ ระหว่างผู้นับถือศาสนาต่างกัน เพื่อให้เกิดผลจริง จึงควรมีเอกสารหลักสักเล่มหนึ่ง ผลิดออกมาชี้แนะเรื่องสันติภาพและการแสวงหา ยกเป็นตำราระหว่างชาติ และภายในกลุ่มคณะให้เป็นแบบฉบับเดียวกัน เพื่อป้องกันมิให้มีการตีความหมาย “สันติภาพ” อย่างฉ้อฉลต่อข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์และทางชาติวงศ์วิทยา อันจะทำให้เกิดการแสวงหาสันติภาพจอมปลอมขึ้นอีกต่อไป

ศาสนาของเราชาวเอเชีย อัมชูลอกไว้ได้โดยไม่ต้องสงสัย ความหลุดรอดของผู้คนบนพื้นพระธรณีที่กำลังสิ้นสะเทือนอยู่ กำลังถูกขู่เชิญคุกคามด้วยอำนาจการพัฒนาของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนานาประการ การสะกิดอำนาจเหล่านั้นเพื่อเห็นแก่ความหลุดรอดของชีวิตมนุษย์ และการสะกิดกันพลังทางวิทยาศาสตร์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นงานที่นักศาสนาช่วยได้ และต้องรีบกระทำ

ภาษาไทยของเรา

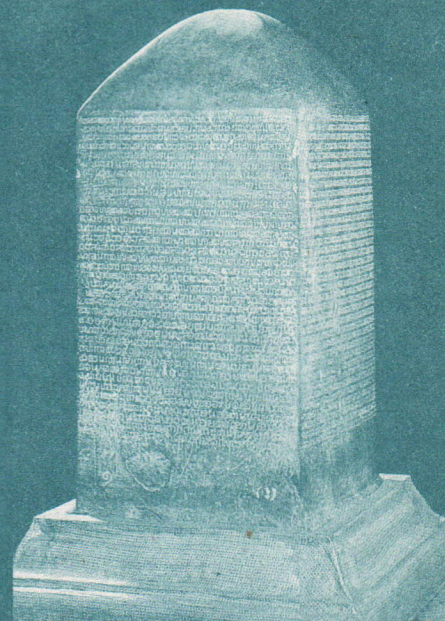
ท่านผู้หญิง สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา

บทความ “ภาษาไทยของเรา” ในวารสารเล่มนี้ จะกล่าวถึงคำไทยบางคำที่ปัจจุบันใช้ต่างออกไปจากแบบแผนความนิยมเมื่อ ๔๐-๕๐ ปีขึ้นไป และการใช้ให้ต่างจากหลักเกณฑ์เก่าออกไปนั้น ใครขอให้ท่านผู้อ่านบทความนี้ลองพิจารณาดูว่าเป็นการทำให้คำในภาษาไทยแปรเปลี่ยนหรือร่องงาม ตามธรรมชาติชีวิตของภาษาไปในทางดีหรือทางไม่ดี

ข้าพเจ้าได้เคยพูดถึงคำสอนของพระพุทธศาสนาแล้วว่า มนุษย์เราเท่าเทียมกันสถานะเหมือนกันโดยกำเนิด แต่มีรูปร่างหน้าตาสภาพความเป็นอยู่แตกต่างกันเพราะกรรม ลัทธิการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน ก็ยึดถือความเสมอภาคของมนุษย์ในสิทธิของมนุษยชน ดังนั้น ระดับชั้น วรรณะของคน จึงละลายไปเอง แต่ภาษาของทุกชาติยังคงมีระดับของถ้อยคำ สักดิ์ของคำอยู่

ตลอดมา เพราะภาษาเป็นวัฒนธรรมแสดงความเจริญทางความคิดและทางจิตใจของชนในชาติ การพูด การเขียนยังต้องการวัฒนธรรมทางการใช้ถ้อยคำ ส่วนงานโวหารตลอดจนแบบแผน กิริยามารยาท ประกอบการพูดและการเขียน จึงต้องมีการเล่าเรียนอบรมให้รู้ทั้งทางบ้านและสถานศึกษา ไม่ว่าครอบครัวจะอยู่ในสถานะยากจนหรือมั่งมี เพราะภาษาแบ่งออกเป็นระดับใหญ่ ๆ ๒ ระดับ ระดับภาษาสุภาพมีมาตรฐาน ทั้งในการพูด การเขียน และระดับกึ่งมาตรฐานคือ ภาษาปากที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวัน ซึ่งยังแบ่งออกเป็นภาษาปากระดับธรรมดา ระดับต่ำ ระดับหยาบ ภาษาที่มีระดับดังนี้ไม่ว่าจะเป็นภาษาของชาติอารยะหรืออนารยะ

ข้าพเจ้าจะพูดถึงคำที่เป็นนุสรสรพนามที่ ๑-๒-๓ บางคำ ซึ่งมีการใช้เปลี่ยนแปลงไปจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดใช้ให้ต้องตาม

วัฒนธรรม ต้องตามกาลเทศะ และบุคคล คำนุสรสรพนามที่จะกล่าวต่อไปนี้ เป็นคำสุภาพประเภทราชาศัพท์และคำสามัญทั่วไป

คำว่า “ล้นเกล้าล้นกระหม่อม” ซึ่งเป็นคำใช้แทนพระองค์พระมหากษัตริย์ซึ่งทางไวยากรณ์จัดในหมวดสรพนามบุรุษที่ ๓ คือ ผู้ที่ผู้พูดกล่าวถึง ความหมายของคำ “ล้นเกล้าล้นกระหม่อม” ในรูปของสรพนาม คงจะหมายถึงมีพระคุณยิ่งล้นเป็นที่เคารพเทิดทูนบูชาไว้สูงสุด คำนี้เป็นสรพนามวลีที่พระบรมวงศ์ใกล้ชิดพระองค์พระมหากษัตริย์ มี สมเด็จพระอัครมเหสีเทวีพระสนม พระเจ้าลูกเธอ หลานเธอ มาแต่เก่าก่อนทรงใช้ภายในราชสำนัก ต่อมาคำ “ล้นเกล้าล้นกระหม่อม” ซึ่งพระบรมวงศ์ใกล้ชิดพระมหากษัตริย์ทรงใช้ในกลุ่มเจ้านายชั้นสูงในราชสำนัก ก็ได้ขยายออกมาถึงข้าราชการที่รับใช้สนองพระเดชพระคุณใกล้ชิดพระยุคลบาท เมื่อจะกล่าวถึงพระองค์พระมหากษัตริย์ใช้ว่า “ล้นเกล้าฯ” เป็นคำ

ย่อ ๆ และก็ใช้มาตราจนปัจจุบัน ความรู้ในเรื่องคำ “ลั่นเกล้าลั่นกระหม่อม” นี้ ข้าพเจ้าได้ทราบจากผู้ที่อยู่ในราชสำนัก จึงนำมาเล่าสู่ท่านผู้อ่าน

แต่ปัจจุบันนี้ คำ “ลั่นเกล้าลั่นกระหม่อม” หรือ “ลั่นเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖-๗” เป็นต้น ขยายออกมาถึงบุคคลภายนอกราชสำนัก รัฐเอามาใช้ในสื่อสารมวลชน หรือในที่ประชุมบางแห่ง แต่ก็ยังไม่ปรากฏให้ได้ยินมากนัก ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ผู้ใช้คงซาบซึ้งในความหมายของคำนี้ และจงรักภักดีในพระองค์พระมหากษัตริย์ยิ่งนัก จึงขอใช้บ้าง และก็คิดว่าไม่น่าจะหวงห้ามให้ใช้เฉพาะในราชสำนักเท่านั้น หรืออาจเพราะไม่ทราบแบบแผนการใช้ก็น่าจะเป็นได้

ส่วนคำ “ลั่นเกล้าลั่นกระหม่อม” ที่ใช้ขยายกริยา หรือนามราชาศัพท์ เช่น “ทรงพระมหากษัตริย์คุณลั่นเกล้าลั่นกระหม่อม” หรือ “พระเดชพระคุณลั่นเกล้าลั่นกระหม่อมหาที่สิ้นสุดมิได้” นั้น เป็นวลี (กลุ่มคำที่ไม่มีไวยากรณ์) ทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์ ขยายกริยาลี “ทรงพระมหากษัตริย์คุณ” และนามวลี “พระเดชพระคุณ” บอกระดับ ปริมาณ มากน้อย สูง ต่ำ จึงทำหน้าที่คนละอย่างกับ “ลั่นเกล้าลั่นกระหม่อม” ที่เป็นบุรุษสรรพนามที่ ๓ ดังกล่าวมาแล้ว

คำราชาศัพท์ที่เป็นบุรุษสรรพนามที่ ๓ อีกคำหนึ่ง คือ คำว่า “ทูลกระหม่อม” เป็นคำแทนพระองค์พระมหากษัตริย์ ซึ่งพระบรมวงศานุวงศ์หรือพระองค์พระมหากษัตริย์มีสมเด็จพระอัครมเหสี เทวี พระสนม พระเจ้าลูกเธอ หลานเธอ ทรงใช้เมื่อทรงกล่าวถึงพระมหากษัตริย์จะเป็นได้ในหนังสือ “สาส์นสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศขันธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์” เมื่อทรงใช้ว่า “ทูลกระหม่อม” คือ ทูลกระหม่อม (พ่อ) คำว่า “ทูลกระหม่อม” แทนพระองค์พระมหากษัตริย์นี้ ใช้ได้เฉพาะ

กลุ่มเจ้านาย พระมเหสีเทวี พระสนม พระเจ้าลูกเธอ หลานเธอ เท่านั้น ข้าราชการบริพารในราชสำนักไม่ใช่

คำว่า “ทูลกระหม่อม” ยังใช้แทนพระองค์สมเด็จพระเจ้าลูกเธอชั้นเจ้าฟ้า ประสูติแต่สมเด็จพระอัครมเหสี (หรืออัครเทวีที่ทรงยก หรือที่เป็นลูกหลวง) คำนี้เป็นภาษาพูดปาก เช่นเดียวกับ “ลั่นเกล้าฯ” เป็นคำที่ข้าราชการบริพารในราชสำนักใช้ เมื่อกล่าวถึงสมเด็จพระเจ้าฟ้า ลูกเธอ เช่น “ทูลกระหม่อมสมเด็จพระบรม” (หม่อมพระบาทเจ้า) “ทูลกระหม่อมฟ้าชาย” “ทูลกระหม่อมฟ้าหญิง” คำนี้เป็นภาษาเฉพาะของ “ชาววัง” ผู้ใหญ่เล่าว่า พระเจ้าลูกเธอในรัชกาลที่ ๓ เป็นพระองค์เจ้าหญิงองค์หนึ่ง ทรงรับสถาปนาเป็นพระเจ้าบรมมโหีโกธาเธอ กรมพระยาฯ ชาววังเรียกว่า “ทูลกระหม่อมแก้ว” ด้วยทรงพระคุณความดีสูงยิ่ง

คำ “ทูลกระหม่อม” ที่ข้าราชการสำนักใช้สำหรับเอ่ยถึงสมเด็จพระเจ้าลูกเธอชั้นเจ้าฟ้า (ลูกหลวงเอก) นี้ แพร่หลายออกมาใช้กันภายนอกราชสำนักอย่างกว้างขวางจนเป็นธรรมดา ดิฉันปากประชาชนทั่วไปมาหลายสิบปี เพราะผู้ใช้คำนี้แม้จะเป็นบุคคลนอกราชสำนัก แต่ก็พอใจในความหมายอันซาบซึ้ง และเรียกง่ายว่าเอ่ยพระนามสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระองค์นั้น ๆ ตามแบบแผน และฟังสนิททูลสนทิตใจคนผู้ใช้ดี จึงนิยมกันฟังดีกว่าที่ปัจจุบันมักนิยมใช้ว่า “ฟ้าชาย” “ฟ้าหญิง”

ส่วนคำสามัญว่า “ทูลกระหม่อม” (ฟังสังเกตว่า ข้าพเจ้าใช้ทูล ไม่ใช้ทูล ตามตัวสะกดคำราชาศัพท์มาแต่ดั้งเดิม) ก็แปลว่า “ทูลทั่ว” เป็นคำแสดงความรักอย่างทูลทั่ว ทูลเกล้าที่ผู้พูดมีต่อบุคคลที่ตนใช้เรียกซึ่งอาจเป็นหญิงที่รักลูกที่รักคนที่รัก (ไม่ใช่เรียกอย่างประชดประชัน) คำแทนชื่อคนที่รักในภาษาไทยนั้นมีมากมาย เช่น ทูลทั่ว ทูลใจ ยอดหัวใจ ยอดรัก เนื่อนวล ขวัญอ่อน ฯลฯ นับแล้วอาจมากกว่า ๕๐ ขึ้นไปถึง ๑๐๐ ก็ได้

มากกว่าภาษาของชาติอื่น เช่น ภาษาฝรั่งที่เขาเรียกคำเหล่านี้ว่า Terms of endearment คำของไทยฟังแล้วไพเราะกว่าหลายเท่าในด้านความหมาย

บุรุษสรรพนามที่ ๓ ซึ่งเป็นคำสามัญใช้ทั่วไปคือคำว่า “เขา” การใช้คำนี้ให้ถูกแบบแผนอันเป็นภาษาสุภาพมีวัฒนธรรม (อาจสำหรับชาวกรุง) นั้นผู้ใหญ่ใช้เมื่อพูดถึงผู้น้อย และผู้น้อยใช้เมื่อพูดถึงผู้มีวัยหรือสถานะระดับเดียวกัน เช่น เพื่อนรุ่นเดียวกัน หรือผู้รับใช้ที่ได้รับยกย่องนับถือ ดังนั้นโดยวัฒนธรรมทางมารยาท ประเพณีแล้วการใช้คำว่า “เขา” มีหลักย่อ ๆ ดังกล่าวมาตัวอย่าง

๑. ผู้ใหญ่ถามผู้น้อยถึงผู้น้อย “คำเขาอยู่หรือเปล่า”

๒. ผู้น้อยตอบ “เขาไปอยู่นานแล้วครับ”

๓. ผู้น้อยพูดถึงเพื่อนกับเพื่อน “มีน้อย พี่แดงเขาทำอะไรอยู่ล่ะ เขาอยู่ไหม”

ฟังสังเกตสรรพนาม “เขา” ทั้ง ๔ ประโยคข้างบน แบ่งออกได้ว่า ใช้ต่างกันคือ “เขา” ในประโยคที่ ๒ ประโยคที่ ๓ (ตอนหลัง) กับประโยคที่ ๔ นั้น “เขา” ใช้เป็น ประธาน กับ กรรม ส่วน “เขา” ในประโยคที่ ๑ กับประโยคที่ ๓ (ตอนหน้า) คือ คำเขา กับ แดงเขา เป็นคำขยายประธานคือ คำ กับแดง พระยาอุปทิศศิลปสารบอกไว้ในไวยากรณ์บททศกัณฐ์ว่า เรียกว่า บทหรือคำวิจิตรการ เป็นคำนามหรือสรรพนาม (บุรุษสรรพนาม) ขยายนามข้างหน้า

บทวิจิตรการนี้ตามวัฒนธรรมของไทยมักนิยมใช้ขยายนามหรือสรรพนามข้างหน้าซึ่งทำหน้าที่เป็น ประธาน กรรม เมื่อกล่าวถึงใครที่เป็นบุรุษที่ ๓ และการใช้บทวิจิตรการขยายคำนามหรือสรรพนามที่กล่าวถึงนี้ ผู้ใช้ต้องรู้กละเทศะ บุคคล ว่าอยู่ในระดับใด มีวัย หรืออาวุโส หรือสถานะตำแหน่งสูงกว่าผู้พูด หรือเท่า ๆ กับผู้พูด หรือต่ำกว่าผู้พูด ผู้ได้ยินได้ฟังจะชื่นชม หรือนึก

ดูหมิ่นผู้พูดที่จับทวิภคการกร โดยไม่เรียนรู้แบบแผน มารยาทประเพณีการใช้คำชี้ให้เห็นถึงการอบรม เรียนรู้ แหล่งที่อยู่อาศัยว่ามาจากไหน ข้อนี้เป็นวัฒนธรรมที่ยังนิยมอยู่ไม่ล้าสมัย ถ้าไม่จำเป็นก็เลี่ยงทวิภคการกรเสียก็ยังได้

ลูกที่สนิทสนมกับบิดา เรียกบิดาว่า “พ่อ” ไม่เรียก “คุณพ่อ” ทั้งที่บิดามีตำแหน่งสูงในการทำงานก็ตาม แต่เมื่อพูดถึงพ่อ โดยใช้ทวิภคการกร เมื่อมีผู้ถามหาบิดาก็ตอบว่า “พ่อท่านไปกินเลี้ยงครับ” ผู้ฟังย่อมรู้ว่า ลูกคนนี้รู้จักแบบแผนการใช้ถ้อยคำ แต่ถ้าลูกรัฐมนตรีบอกว่า “พ่อเขาไปกินเลี้ยง” ผู้ฟังก็รู้ว่า ลูกคนนี้มีพื้นเดิมเป็นอย่างไร อบรมมาแค่ไหน เล่าเรียนมาอย่างไร ยิ่งตอบว่า “คุณพ่อเขาไปกินเลี้ยง” ก็ทำให้รู้ว่า อบรมมาครึ่งๆ กลางๆ ด้วยเหตุนี้การใช้วจาจาบย้อมคู่กับมารยาทและแบบแผน

บทวิภคการกรที่เป็นนามขยาย

“เจ้าคำสอนของฉัน ฉลาดมาก”

“นางสร้อยภรรยาของนายสี สวยดี”

บทวิภคการกรที่เป็นสรรพนามขยาย

“ยายมาแกทอดกล้วยแขกขายทุกวัน”

“อธิบดีท่านมาทำงานแต่เช้า”

“คุณกัลยาเธอชอบสูบบุหรี่” หรือ

“นกตัวนั้นมันกำลังจิกคอกกูกุหลายที่
ต้นของเธอ”

บทวิภคการกรของชาวชนบทนั้น เป็นวัฒนธรรมอีกแบบหนึ่ง เพราะชาวไร่ชาวนาเป็นคนสามัญ ไม่มีตำแหน่งการงานใหญ่โตเหมือนชาวกอง แต่เขาก็มีแบบแผนการใช้ เช่น

กับญาติผู้ใหญ่ คนแก่ “ยายแกลูกขึ้น
ใส่บาตรแต่เช้าทุกวัน”

กับพ่อแม่ “แม่เขาไปขายของที่ตลาด
พ่อเขาไปไร่”

กับสงฆ์ “หลวงตาป่านท่านเทศน์ดี”

กับลูกหลาน “ไอ้แดงมันร้องให้หิว
ข้าว”

อย่างนี้ ชาวชนบทมีธรรมเนียมการ

ใช้ทวิภคการกรถูกต้องตามควรแก่สภาพของเขา ถ้าใช้กับมิตรสหายเท่า ๆ กัน เขาจะใช้ภาษาปากระดับใดก็ได้ตามสะดวก

แต่ปัจจุบัน ในกรุงเทพฯ ในหมู่นักศึกษา นักเรียนรุ่นใหญ่ ข้าราชการหนุ่มสาว บางคนที่ได้รับการอบรมเล่าเรียนในชั้นสูง ขำพเจ้ามักได้ยินทุกหนทุกแห่ง ดังนี้

“อาจารย์เขาปล่อยเราเร็วก่อนเวลา
๑๐ นาที”

“อาจารย์ใหญ่เขา เทศนาพวกเราเกิน
โตทีเดียว คุณเป็นบ้าเลย” อย่างดีหน่อยว่า
“อาจารย์สุนทรแกล้งกับพวกเราละ”

ในบทละคร วิทู หรือโทรทัศน์ นั้น ขำพเจ้าได้ยินแทบทุกวัน เช่น ตัวละครซึ่งในบทซึ่งเป็นลูกรัฐมนตรีและคุณหญิง พูดว่า

“พ่อคุณพ่อเขาออกจากบ้าน คุณแม่
เขาก็ไปเล่นไพ่ เราเหงาจัง”

“คุณยายเขาไม่ชอบให้เราออกนอก
บ้านบ่อย ๆ”

แต่ในบทพากย์ภาพยนตร์จีนเป็นภาษาไทย ที่แสดงทางโทรทัศน์ จะได้ยินทุกวันว่า

“พ่อท่าน แม่ท่าน พี่ท่าน เชิญรับประทานอาหาร
ได้แล้วละ”

วันหนึ่งขำพเจ้าไปประชุมที่สถานราชการ ได้ยินข้าราชการชั้นซี (C) กลาง ๆ พูดกับเพื่อนว่า

“อธิบดีเขาไม่ได้โกหกผมหรอก เขา
ให้ ๒ ชั้นจริง ๆ”

ขำพเจ้านึกสงสัยสารอธิบดีคนนั้นว่า ถ้าได้ยิน ข้าราชการได้บังคับบัญชาขยอองสรรเสริญแล้วใช้คำว่า “อธิบดีเขา” เป็นคำวิภคการกรขยายนามจะรู้สึกดีใจเพียงไหน ขำยังใช้คำกริยาว่า “โกหก” ซึ่งแต่เก่าก่อนมาถือว่าเป็นคำต่ำ ยิ่งครั้งโบราณในกฎหมายตราสามดวง ก็ใช้กับผู้ร้าย เช่น “ผู้ร้ายใจพาล สันดานโกหก” (ดูลักษณะอาญา) หรือ “พวกเล่นพนันสันดานโกหก” ภาษากฎหมายใช้ว่า “พยานเท็จ” “แจ้งความเท็จ” ไม่ใช่ “พยานโกหก” “แจ้งความโกหก” ตลอดจนทุก

การผลิตสื่อทางวิชาการ

(ต่อจากหน้า ๕๐)

พระศรีนครินทราบรมราชินีนาถ

๒. ผลิตภัณฑ์พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช

๔. ผลิตภัณฑ์โทรทัศน์ จำนวน ๓ เรื่อง

๑. เรื่อง กล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

๒. เรื่อง กล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖

๓. เรื่อง ผลงานอาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์

๔. เรื่อง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๕. เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของคุณธีรวรรณ เศรษฐพันธ์วรชัย

๖. เรื่อง พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

ข่าวเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ

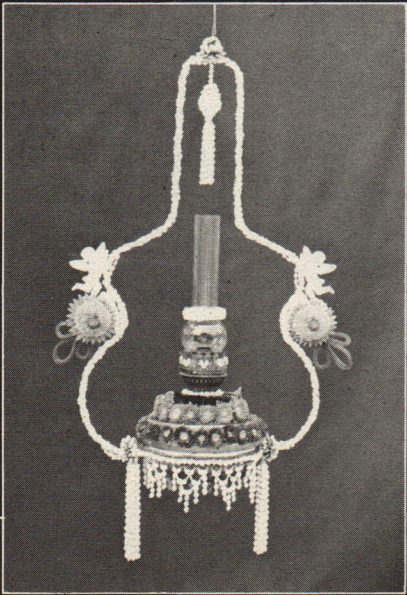
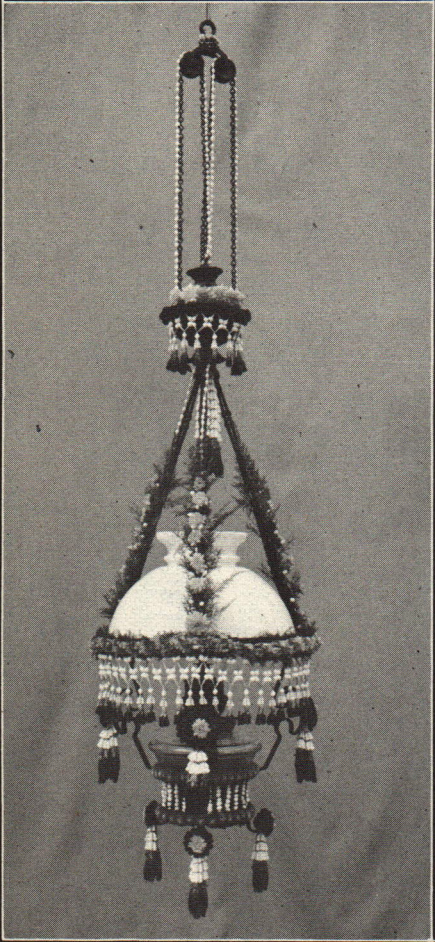
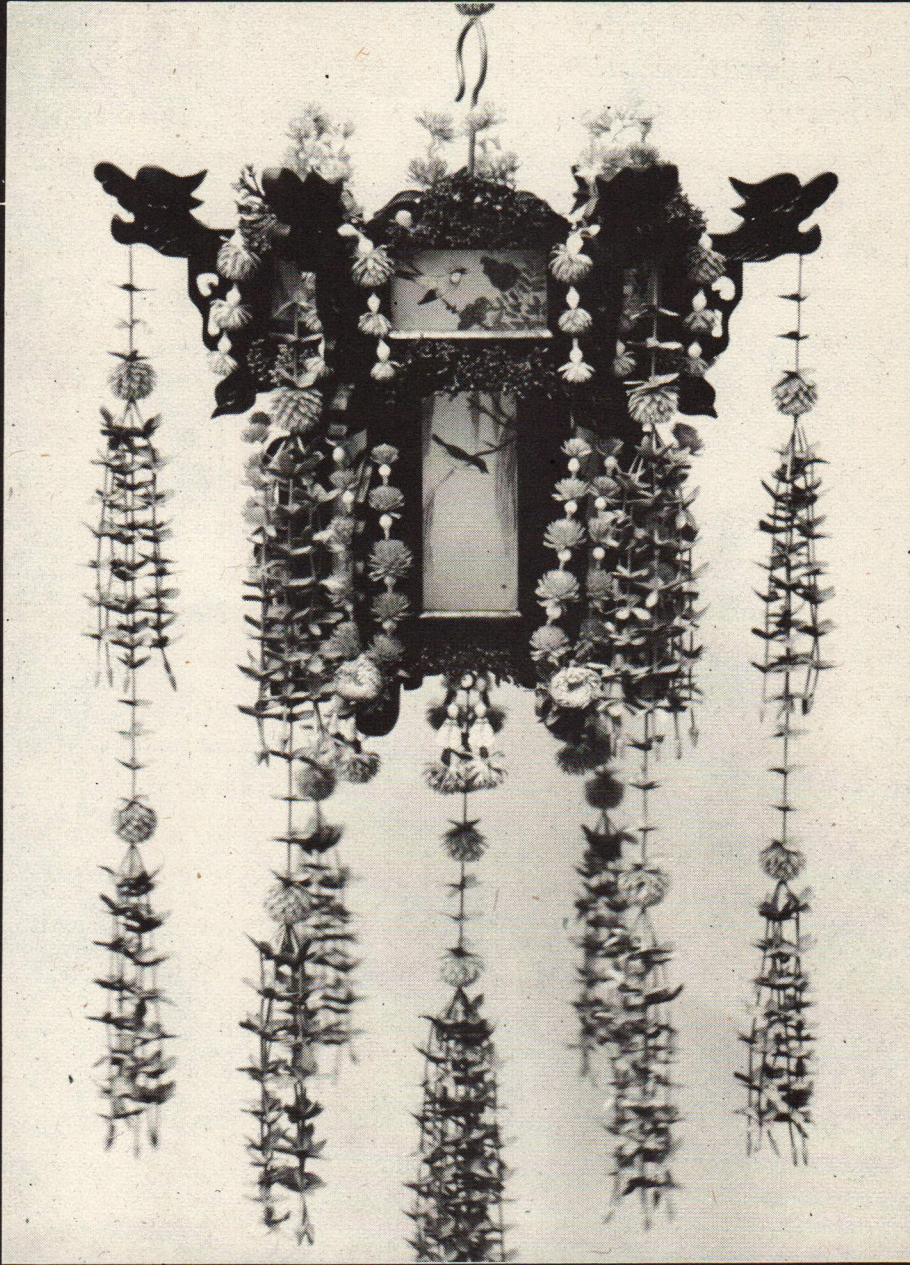
(ต่อจากหน้า ๕๐)

นิทรรศการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

การแสดงสินค้าที่ผลิตขึ้นได้ในประเทศของสมาคมนิคมไทย การออกร้านของร้านค้าของที่ระลึกที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยรับรองคุณภาพและมาตรฐานของพื้นเมืองจากจังหวัดต่าง ๆ การแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ลานเสียงโซล ฯลฯ นับเป็นการเผยแพร่ลักษณะที่ดีเด่นในด้านต่าง ๆ ของชาติ เพื่อผลในการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม

ศิริวิมลย์ เหมะจันทร์

วันนี้ แต่บัดนี้คำว่า “โกหก” กำลังขึ้นสู่ที่สูง ๆ ทั่วไปในสถานศึกษา สถานข้าราชการในสังคมระดับสูง ในสื่อสารมวลชน ท่านผู้อ่านคิดว่าการใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓ คำว่า “เขา” ที่กล่าวมานี้ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงหรือออกมาเป็นทางใด ขอได้โปรดลงพิจารณา

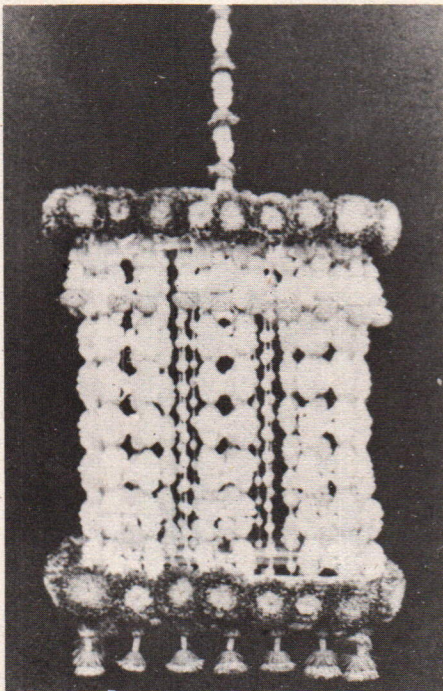

เรื่องไทย ๆ

“โคมไฟประยุกต์”

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

มณีรัตน์ จันทนะพะลิน

โคมไฟทรงกระบอก สี่เหลี่ยม

โคมไฟทรงกระบอกสี่เหลี่ยมก็เป็นแบบหนึ่งที่เหมาะในการใช้สอนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น มีเครื่องแต่งตัวน้อยสวยงามแบบเรียบ ๆ

ส่วนประกอบของโคมไฟทรง กระบอกสี่เหลี่ยม

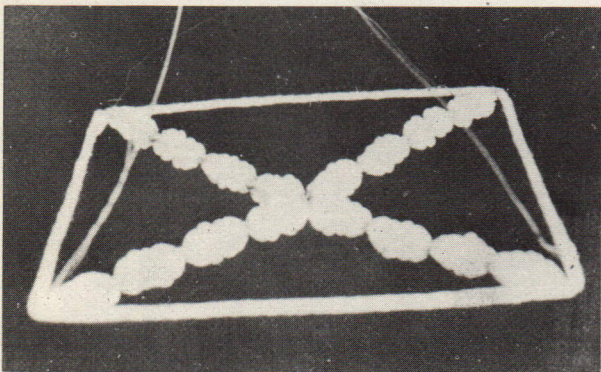
๑. สายลำตัว
 - ๑.๑ ผืนตาข่าย ๑๒ ชั้น
 - ๑.๒ สายดอกพุด ๒๔ สาย
๒. ดั้งตั้งขอบบน ๓๖ สาย
๓. ดั้งตั้งขอบล่าง ๒๔ สาย
๔. สวน ๒ เส้น
๕. สายทะแยงมุมและสายหัว
๖. โครงลวดสี่เหลี่ยม ๒ อัน

สิ่งที่ต้องเตรียม

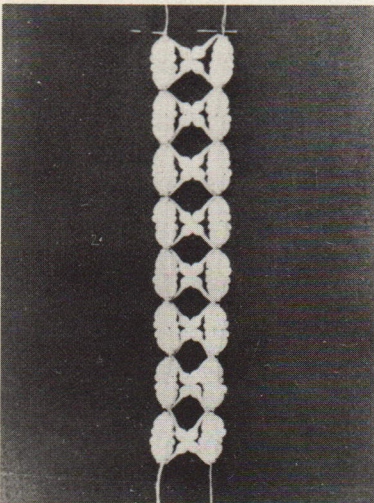
๑. ดอกกรัก ๑ ก.ก.
๒. ดอกพุด ๗๘๐ ดอก
๓. ดอกแอสเตอร์ ๒ กำ
๔. โครงลวดสี่เหลี่ยมจัตุรัสแต่ละด้านยาว ๘ นิ้ว
๕. ดอกบานไม่รู้โรย ๗๒ ดอก
๖. กาบกล้วย
๗. ด้ายขาวเบอร์ ๔๐
๘. เข็มมือเบอร์ ๘-๙
๙. มีด กรรไกร
๑๐. ลวด

วิธีทำ

๑. พันผ้าหุ้มโครงลวด

๒. ร้อยสายตะแขงมุมด้วยลวด

๓. ร้อยตาข่าย ๑๒ ชั้น

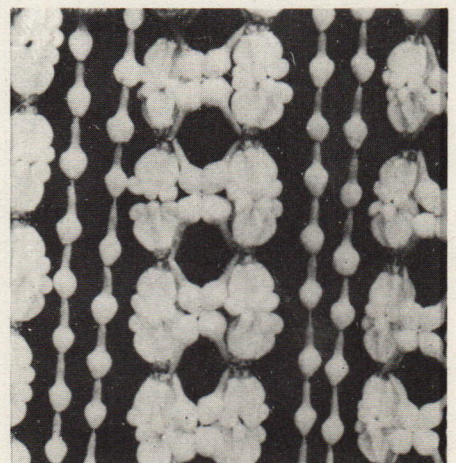
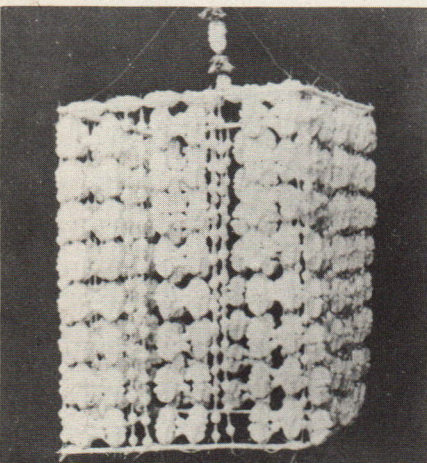
๓.๑ ร้อยดอกกรักเป็นคู่ ๆ ๘ คู่
สองเส้น

๓.๒ ร้อยดอกพุทธรักษาเส้นดอกกรัก
เป็นลายประพุ่มสี่ดอก

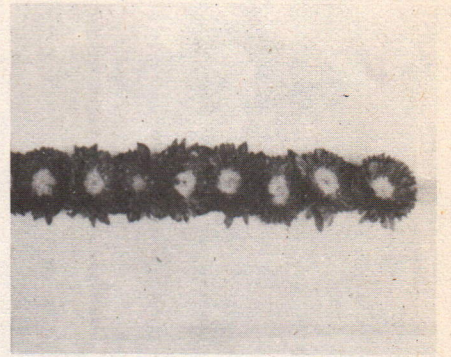
๔. นำลายตาข่ายทั้ง ๑๒ ชั้นมาตรึง
ด้านละสามชั้น ทั้งสี่ด้าน

๕. ร้อยดอกพุทธรักษาเรียงดอกไว้ก้นยาว
๒ นิ้ว สายละ ๑๕ ดอก ตรึงระหว่าง
ช่องตาข่ายช่องละสองสาย เพื่อให้เกิดลวด
ลายที่แปลกตา

๕.๑ ภาพขยายเฉพาะลายตาข่าย
รอบโคม

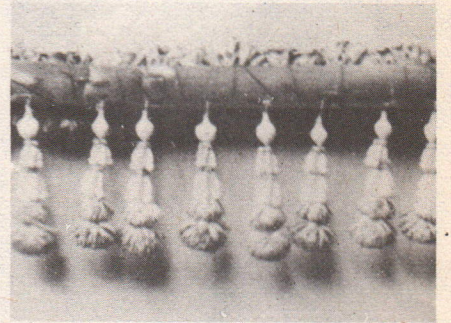

๖. เย็บสวน ครึ่งดอกแอสเตอร์กับ
หยากกกล้วยเรียงดอกเส้นละ ๓๒ ดอก
สองเส้น

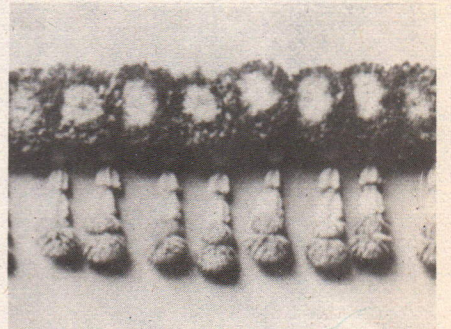

๖.๑ ภาพด้านหลัง

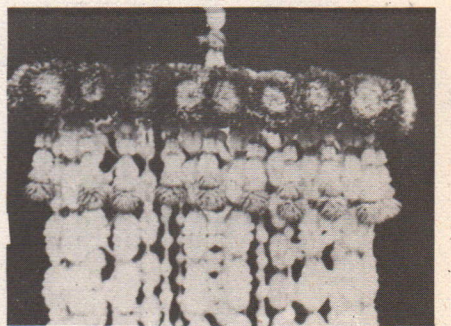
๖.๒ เฉพาะเส้นบนร้อยตุ้มตั้งมา
ครึ่งเป็นระยะ ๓๖ ขา ดังภาพนี้

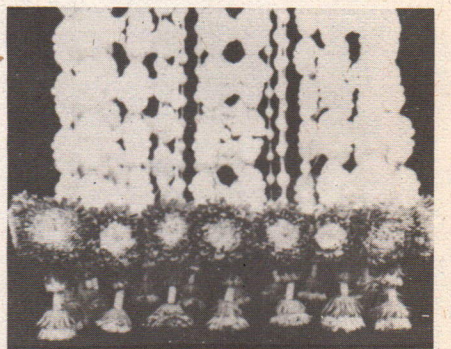
๖.๓ ภาพสวนขอบบนเมื่อร้อย
ตุ้มตั้งเสร็จแล้ว

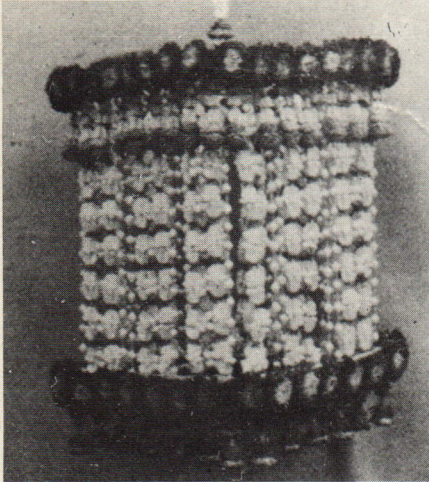

๗. นำสวนไปครึ่งกับขอบโครงลวด
โดยรอบ

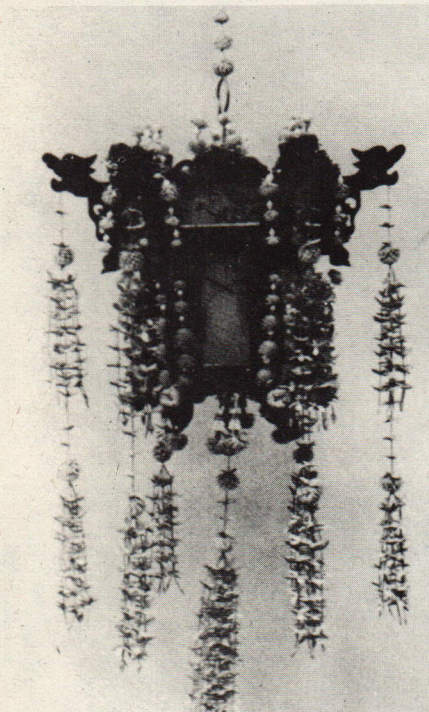

๘. ขอบล่างทำเช่นเดียวกันต่างแต่
ตุ้มตั้งใช้ดอกแอสเตอร์ขาละสองดอก ดอก
แยมหนึ่งดอก ดอกตูมหนึ่งดอก ถักด้วย
ก้านช่อดอกรัก

๕. ร้อยสายลาวตรงจุดศูนย์กลางสาย
ทะแยงมุม ร้อยดอกแอสเตอร์สลับกับ
ดอกรักที่ละคู่

โคมไฟจีน

โคมไฟจีนนี้ประดับตกแต่งด้วยดอกไม้ร้อยกรองแทนพู่ห้อยของเดิมแล้วควมมีชีวิตชีวาสดชื่นแจ่มใส ชวนให้จิตใจเบิกบานเหมาะที่จะใช้เป็นพู่ทฤษฎาในคืนวันเพ็ญไม่ว่าจะเป็นมาฆบูชา วิสาขบูชา หรือ อาสาฬหบูชา

โคมไฟประดับดอกไม้นี้ช่วยให้ประหยัดได้มาก เพราะเหตุว่าใช้ได้หลาย ๆ ครั้งในแต่ละครั้งก็เปลี่ยนแบบการตกแต่งไปเรื่อย ๆ ในโครงเดิม

ส่วนประกอบของโคมไฟจีน

๑. ตัวโคมไฟ
๒. อุบะพู่จีนสองชั้น ๖ พวง
๓. อุบะพู่จีนชั้นเดียว ๑ พวง
๔. ช่อดอกบานไม่รู้โรยเลื้อย
 - ๔.๑ ช่อตรงสามดอก ๑๒ ช่อ
 - ๔.๒ ช่องอหกดอก ๖ ช่อ
 - ๔.๓ ช่องอสิบดอก ๖ ช่อ
๕. ตั๋งตั้ง
๖. สวน

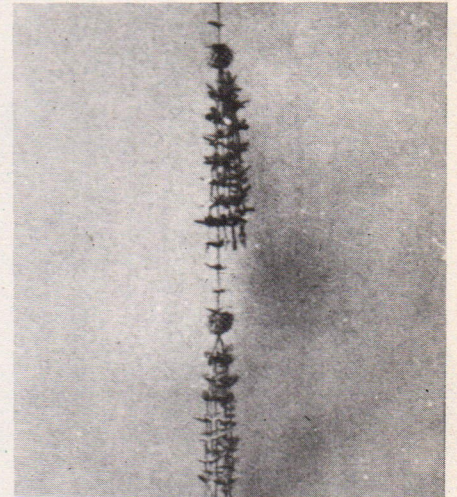
สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ดอกเข็มสีแดงหรือสีแสด ๖ ช่อ
๒. ดอกบานไม่รู้โรยข้อมสีเหลืองทอง ๑๑๓ ดอก
๓. ดอกบานไม่รู้โรยสีชมพู ๓๖ ดอก
๔. ดอกพุด ๑๖๕ ดอก
๕. ดอกรักสีขาว ๑๒ ดอก
๖. ดอกแอสเตอร์เข้ม ๖ ดอก
๗. ด้ายสีแดงเบอร์ ๖๐ จำนวน ๑ หลอด
๘. ลวดขนาดเล็ก
๙. เข็มมือเบอร์ ๕
๑๐. กาบกล้วย
๑๑. มีด กรรไกร

วิธีทำ

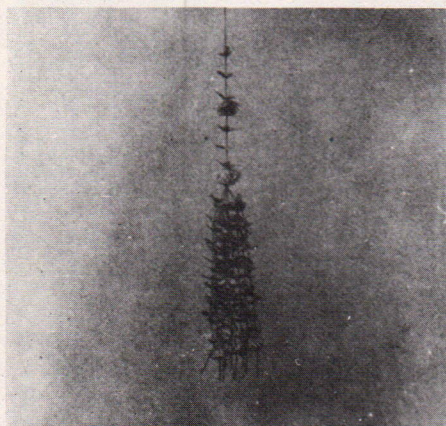

๑. ร้อยดั่งดิ่งจีนด้วยดอกเข็มแดง
สายละ ๑๐ ดอก ให้ดอกปลายสุดเป็นดอก
ตูม แทะเข็มเข้าที่เปิดกลีบอย่าให้กลีบซ้ำ
ร้อยไว้ ๓๕ ขา ใน ๓๕ ขานี้ปล่อยด้าย
ยาวไว้ ๓ ขา

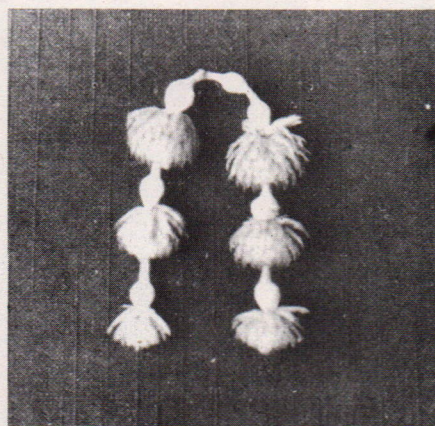

๒. เข้าพวงล่างก่อน ๖ ขาให้มีด้าย
ยาวอยู่หนึ่งขาเมื่อผูกรวบแล้วร้อยปิดปม
ด้วยดอกบานไม่รู้โรย (ควักกลีบตรงกลาง
ออกเล็กน้อยเพื่อเป็นที่ซ่อนปม) ร้อยต่อด้วย
ดอกเข็ม ๑๓ ดอก แล้วจับดั่งดิ่งที่ร้อยไว้
แล้วมา ๕ ขา รวมเข้าด้วยกันมัดปม แล้ว
ร้อยต่อด้วยดอกบานไม่รู้โรยและดอกเข็มอีก
๓ ดอก

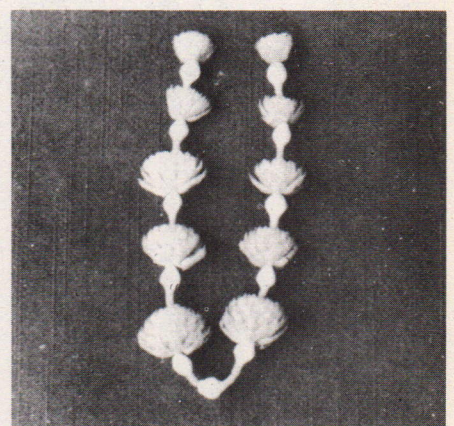
๓. เฉพาะพวงกลางล่างร้อยอุบะพุจิน
ชั้นเดียว ๕-๑๐ ขา ร้อยต่อสายบนด้วย
ดอกบานไม่รู้โรยและดอกเข็มดังภาพนี้

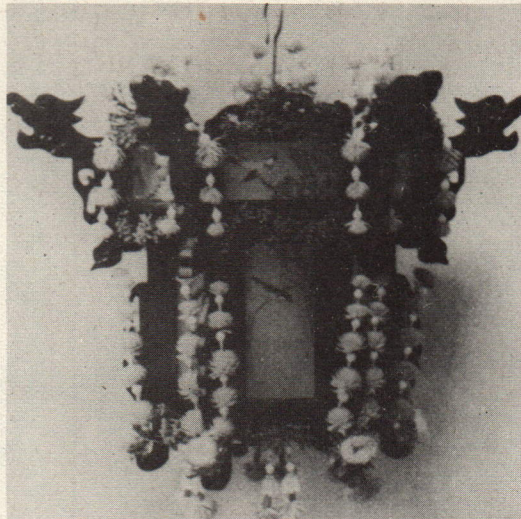

๔. ใช้ลวดร้อยช่อดอกบานไม่รู้โรย
ช่องอสนีไฉบันไม่รู้โรยช่อละ ๖ ดอก
ดอกพุท ๓ ดอก ทำไว้ ๖ ช่อ

๕. ร้อยช่อดอกบานไม่รู้โรยช่องอสนี
ไฉบันไม่รู้โรย ๑๐ ดอก ดอกพุท ๑๑ ดอก
ทำไว้ ๖ ช่อ

๖. การแต่งตัว

๖.๑ ใช้ช่อลวดงอ (ข้อ ๔) มากล้อง
ที่ต้นคอมังกร

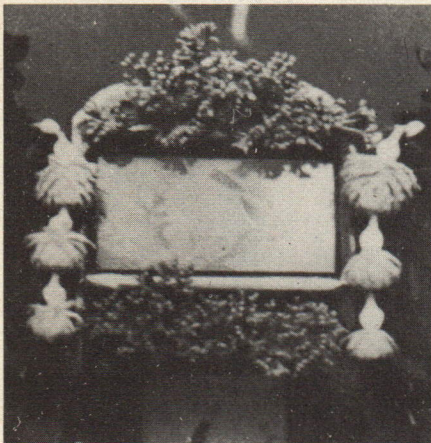
๖.๒ ตรึงช่อลวดงอยาว (ข้อ ๕)
เข้ากับหางมังกรให้ปลายช่อชี้ขึ้น

๖.๓ ที่โคนช่อตรึงดอกแอสเตอร์
หนึ่งดอกกลายเป็ดอกทวด

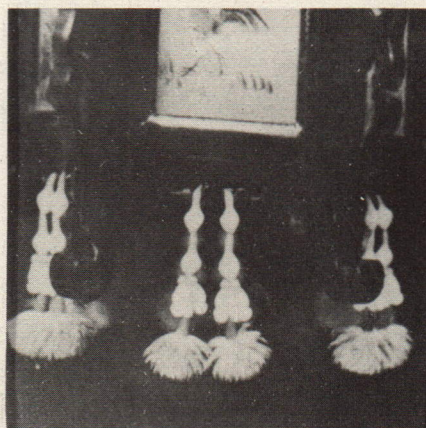
๖.๔ ปักสวนด้วยก้านช่อดอกเข็ม

๖.๔.๑ ก้านช่อดอกเข็มเมื่อปลิด
ดอกไปใช้แล้วตัดเป็นช่อเล็ก

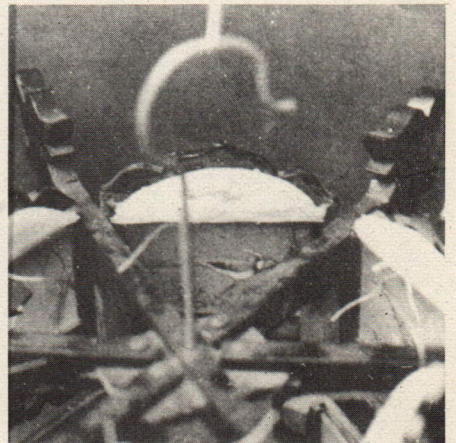
๖.๔.๒ ตัดกาบกลัยยัดเข้า
ด้านหลังโคมดังนี้

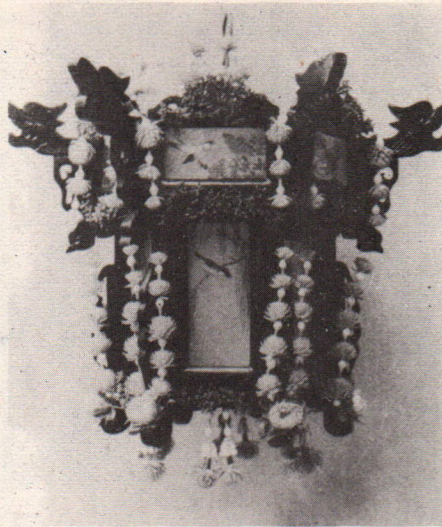

๖.๔.๓ ภาพขยายเฉพาะด้าน
หน้าที่ปักก้านดอกเข็มแล้ว

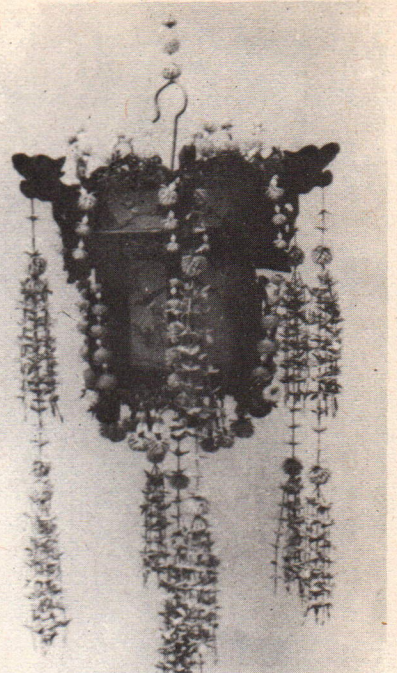
๖.๕ ร้อยดั่งตั้ง ๑๒ ขา ดังภาพนี้
๖.๖ นำดั่งตั้งไปผูกเข้ากับช่องล่าง
ของโคม

๖.๗ ปักสวนปิดช่องผูกคั้งคั้ง

๖.๘ ร้อยช่อดอกบานไม่รู้โรยและ
ดอกพุดด้วยลวดนำไปปักกับกานกล้วยที่
สวนขอบบนโครงโคมจีนช่องละสองช่อ

๖.๙ ร้อยดอกไม้ต่อจากห่วงแขวน
ด้วยดอกบานไม่รู้โรยสามดอก ดอกพุดสาม
ดอก

โคมไฟตะเกียงลาน

โคมไฟตะเกียงลานนี้ ชาวจีนเรียกตะเกียงรั้ว ก็เป็นโคมอีกแบบหนึ่งที่ประดับ
ตกแต่งดอกไม้สดแล้วให้ความรู้สึกหรูหราเป็นพิเศษขึ้น เหมาะอย่างยิ่งที่จะเป็นพุทธบูชา
เพราะใช้น้ำมันก๊าดจุดไฟสะดวกเปลี่ยนแปลงใช้ได้หลายครั้ง

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ดอกพุด ๑ ถีตร
๒. ดอกกล้วย ๕ ก.ก.
๓. ดอกพุทธรักษา ๑ ถ้วยตวง (สำหรับ
ร้อยตัวกระแต)
๔. ดอกจำปี ๒๒ ดอก
๕. ดอกบานไม่รู้โรย ๒๒ ดอก
๖. ดอกแอสเตอร์บาน ๒๐ ดอก
๗. ดอกแอสเตอร์เข็ม ๒๐ ดอก
๘. ใบเข็ม ๔ ใบ
๙. ใบว่านแสงอาทิตย์ ๔ ใบ (ใบทาง
พญานาค หรือ หมากผู้หมากเมียก็ได้)
๑๐. ดอกหางนกยูงตูม ๘ ดอก
๑๑. ด้ายเบอร์ ๔๐ จำนวน ๑ หลอด
๑๒. ด้ายเบอร์ ๖๐ จำนวน ๑ หลอด
๑๓. เข็มมือเบอร์ ๘-๙

๑๔. เข็มร้อยมัลล

๑๕. ใบทองทำเป็นร้อยมัลล

๑๖. ลวดเล็ก

๑๗. ตะเกียงลาน ๑ อัน

ส่วนประกอบของโคมไฟ ตะเกียงลาน

๑. ด้ายขั้วโคม
๒. มัลลชัก ๖ ชัก
๓. มัลลตัวกระแต ๔ เข็ม (จะมี
หรือไม่ก็ได้)
๔. สวน ๒ เส้น
๕. อุบะไทยธรรมดา ๔ พวง
๖. ตู้งตั้ง ๒๒ ขา
๗. สายไขว้และสายหัว

วิธีทำ

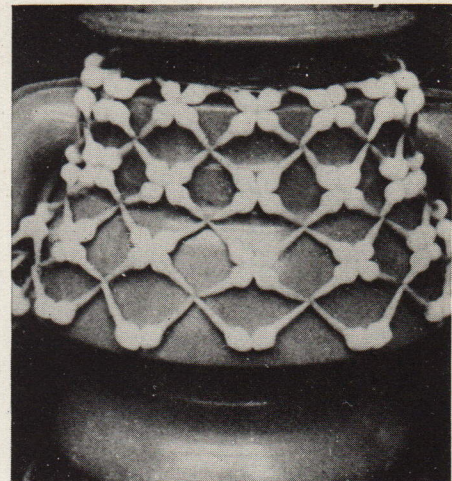
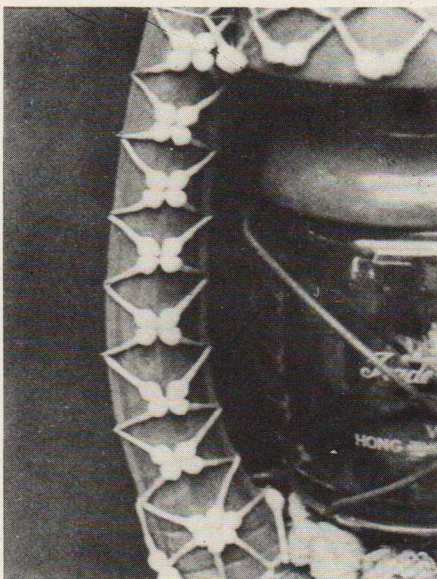
๑. ขดลวดรอบขอบตะเกียงหลวม ๆ
(กะเผื่อดึงเปิดโป๊ะจุดไฟ)

๔. ผูกด้ายที่โคนแขนโคมแล้วเริ่มต้น
ร้อยตาข่ายสายสีก้านสีดอก

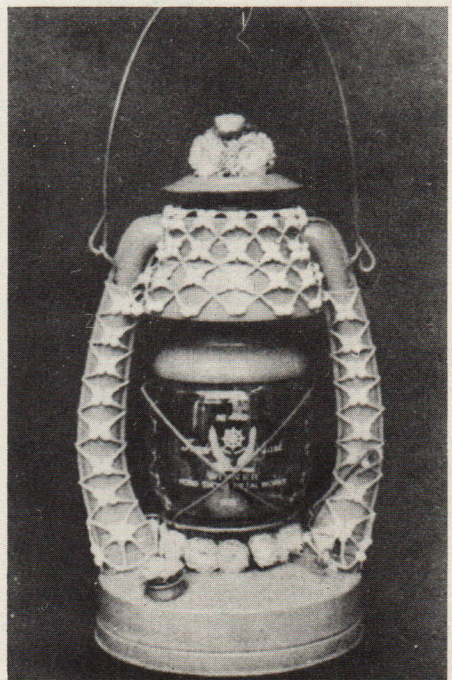
๒. ผูกด้ายแล้วเริ่มร้อยตาข่ายสายสี
ก้านสีดอกร้อยวนรอบ ๆ ลวดที่ละชั้น

๕. เมื่อร้อยถึงฐานต้องแปลงลาย
ประหลาดดอก ๖ ดอก เป็นลายอกแมลงมุม
เพราะแขนโคมมีขนาดอ้วนขึ้น ใช้ดอกพุด
ข้างละ ๖๔ ดอก

๓. เมื่อได้เจ็ดแถวคือสามลายครึ่ง
ดังภาพนี้ใช้ดอกพุด ๑๘๖ ดอก

๖. เมื่อร้อยตาข่ายเสร็จแล้ว
๗. เย็บสวนดอกแอสเตอร์แซม ๑๒
ดอก หนึ่งเส้นนำมารัดรอบเอวโป๊ะ
๘. ปักดอกแอสเตอร์รอบ ๆ จุก ๕
ดอก

คิดถึงบ้าน

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

เรือเรากล้วยลอยเลียบเทียบแทบฝั่ง
ดอกโสนบานสะพรั่งพลั่วลมไหว
ค่อยवादพาย้ายเยื้องแดดเรื่องไร
จนหยุดได้กอดสะแถมแรงเงา
เหลือดอกส้มลมโชยประโปรยพื้น
ระลอกคลื่นกระเพื่อมคล้ายทะยอยเข้า
ทอดสายเบ็ดดิ่งน้ำพรายดำเพา
และใจเราระทีกด้าตามทูลอย

กระเทือนรตกระแทกร่างกระทั่งรุ่ง
กระโจนฝุ่นกระจายฟุ้งกระเจิงฝอย
จากฟางป่วนจากฝุ่นเประจอนฝนปรอย
กัณดารคอยเมืองกาญจน์มาเมืองกรุง
จากแม่กลองสองแควแพไม้ไผ่
มาอบไอร่อดวันอันพล่านพลุ่ง
จากชีพชี้นเฉื่อยฉ่ำข้ามโค้งรุ่ง
มายับยู่อยู่แทบเท้าเจ้าพระยา

ทูนสะทกสะเทือนลู่อยู่ไหวไหว
ดิ่งหัวใจเรากลับพลิกภาพพร่า
ทูนค่อยนิ่งแนบน้ำธรรมดา
ลมพัดมาพ้องน้ำฉ่ำพลั่วพรัว
อดีตเอื่อมเชื่อมชัดปัจจุบัน
คืนและวันบรรเลงดั่งเพลงผิว
สะทกทูนสะเทือนล้ำเรากำนัน
วัดเบ็ดลิวปลิวใจไประฟ้า

ทศพิธราชธรรมในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา เรียบเรียง

พระบารมีปกเกล้าฯ

ท่านที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีคงจะจำกันได้ว่า ประเทศไทยเต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์ ประโยคที่ว่าในน้ำมีปลาในนามีข้าว นั้นเป็นความจริงอย่างที่สุด ป่าไม้ก็ยังบริบูรณ์ ช่วยให้ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ประชากรมีจำนวนไม่มากนัก ไม่เคยมีปัญหาขาดแคลนที่อยู่อาศัย ไร้ช่องทางทำมาหากิน ตลอดจนปราศจากปัญหาโรคภัยการปล้นสะดมฆ่าฟันกันเป็นผักปลา แต่เหตุการณ์ดังกล่าวได้กลายเป็นเรื่องของอดีต ที่ประชาชนในยุคปัจจุบันไม่อาจได้รับความสงบผาสุกเช่นนั้น เป็นเพราะการกระทำของพวกเราตนเอง และเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและ

ภายนอกประเทศเปลี่ยนแปลงไป ความมั่นคงและผาสุกในชีวิตของประชาชนจึงลดน้อยลง แต่ยังเป็นเคราะห์ดีของชาติที่มีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นพระประมุขแห่งพระบารมีปกเกล้าชาวไทยไว้ทั้งชาติ เป็นมิ่งขวัญกำลังใจในการทำมาหาเลี้ยงชีพ ทรงเป็นศูนย์รวมแห่งความสามัคคีของชาติ สามารถระงับความแตกร้างถึงขั้นใช้กำลังเข้าประหัดประหารกันได้หลายครั้งหลายหน และเป็นพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยพระองค์เดียวในโลก ที่ต้องทรงลำบากตรากตรำพระวรกาย

พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สมเด็จพระสยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ออกเยี่ยมเยียนประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดาร พระราชทานการรักษาพยาบาล ช่องทางการประกอบอาชีพ และทรงบำบัดความเดือดร้อนต่าง ๆ ของประชาชนที่เดินทางมาเฝ้ากราบบังคมทูลขอรับพระราชทานพระมหากรุณา ดังนั้นจึงทรงได้รับความจงรักภักดีจากปวงอาณาประชาราษฎร์อย่างแท้จริง เพราะทรงเปี่ยมไปด้วยทศพิธราชธรรมตามโบราณราชประเพณี ดังที่จะได้อัญเชิญพระราชกรณียกิจบางประการมาเฉลิมพระเกียรติแทนเครื่องราชสักการะอื่นใด

เมื่อต้นรัชกาล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงรับอัญเชิญขึ้นครองราชสมบัติเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๕ ขณะนั้นมีพระชนมพรรษาได้ ๑๘ ปี ๖ เดือน ๔ วัน และทรงอยู่ระหว่างการศึกในต่างประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเสด็จกลับไปศึกษาต่อที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยทรงเลือกเรียนวิชากฎหมายและวิชารัฐศาสตร์ อันจะเป็นประโยชน์ในภายหน้าต่อการทรงดำรงตำแหน่งพระมหากษัตริย์ ระหว่างที่ทรงศึกษาเล่าเรียน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว-ทรงห่วงใยราษฎรของพระองค์เสมอ และประชาชนชาวไทยก็รู้สึกห่วงใยพระองค์เช่นเดียวกัน และที่วิตกเดือดร้อนใจมากที่สุดก็เมื่อทราบข่าวว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบาดเจ็บสาหัส ด้วยอุบัติเหตุรถยนต์พระที่นั่งชนกับรถบรรทุกในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๑ จากนั้นเพียง ๔ วัน ชาวไทยทุกคนต่างก็โศกเศร้าเมื่อทราบข่าวเพิ่มเติมว่า มีพระราชโอรสจากโรงพยาบาลที่เมืองโลซานน์ถึงประธานคณะผู้สำเร็จราชการพระองค์ดังนี้

“ฉันปลอดภัยแล้ว ขอฝากความขอบใจมายังคณะผู้สำเร็จราชการ คณะอภิรัฐมนตรี คณะรัฐบาล และประชาชนของฉันที่มีความ

ห่วงใยในอาการป่วยของฉัน...”

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จนิวัตประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ แล้วมีพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร พระคู่หมั้น ณ พระตำหนักสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า วังสระปทุม เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๓ ต่อจากนั้นก็เสด็จเข้าสู่พระราชพิธีบรมราชาภิเษก เป็นพระมหากษัตริย์ที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์โดยสมบูรณ์ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ พร้อมกับทรงสถาปนาสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ให้ดำรงราชฐานันดรเป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินี ตามโบราณราชประเพณี หลังจากนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินกลับไปประทับรักษาพระองค์ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์อีกครั้งหนึ่งตามคำแนะนำของแพทย์ โดยมีสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี โดยเสด็จไปด้วย และสมเด็จพระเจ้าฟ้าอุบลรัตนราชกัญญาได้ประสูติเมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๔ ณ พระตำหนักวิลลาวัฒนา เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์นั้น จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีและ

พระราชธิดา เสด็จพระราชดำเนินนิวัตประเทศไทยเพื่อประทับอยู่เป็นการถาวรใน พ.ศ. ๒๔๙๔

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาประทับในประเทศไทยแล้ว ก็ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจในหน้าที่พระมหากษัตริย์ด้วยพระองค์เอง ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๙๔ ทรงตั้งพระราชปณิธานไว้ว่าจะเสด็จพระราชดำเนินออกเยี่ยมราษฎรในต่างจังหวัดให้ทั่วประเทศ โดยเริ่มที่ภาคกลางก่อนแล้วก็เสด็จยังภาคอื่น ๆ จนครบทุกภาค การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในท้องถิ่นต่าง ๆ นั้น แม้จะเป็นท้องที่ทุรกันดารห่างไกลคมนาคมเพียงใด ก็ทรงบากบั่นเสด็จไปจนได้ ทรงพิจารณาศึกษาความเป็นอยู่ การทำมาหาเลี้ยงชีพของอาณาประชาราษฎร์ ทอดพระเนตรโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ทรงยึดมั่นในพระราชหฤทัยว่า จะต้องเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรให้ทั่วถึงเสียก่อน แล้วจึงจะเสด็จต่างประเทศตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ

การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมประชาชนในภาคต่าง ๆ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๑ จึงยิ่งทำให้มีพระราชหฤทัยผูกพันถึงทุกข์สุขของประชาชนมากขึ้น ทำให้เกิดพระราชดำริที่จะผ่อนปรนแก้ปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของประชาชน และแผนงานระยะยาว

สำหรับแก้ปัญหาในอนาคตต่อไป พร้อมกันนั้นประชาชนก็เกิดความผูกพัน ความจงรักภักดี แด่องค์พระประมุขของชาติ ตลอดไปจนถึงพระบรมวงศ์ทุกพระองค์ยิ่งขึ้นเป็นลำดับ อันยากที่จะหาความผูกพันระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์กับประชาชนในประเทศใด มาเทียบตราบเท่าจนปัจจุบัน

พระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย

พระราชฐานะทางการเมืองของพระมหากษัตริย์ในระบอบรัฐธรรมนูญหรือระบอบประชาธิปไตยนั้น ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งปรัชญาการเมืองว่า อำนาจอธิปไตยมาจากประชาชนพระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขของปวงชนทรงใช้อำนาจนั้น เพียงที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น ทั้งนี้เพราะปวงชนมีจำนวนมากด้วยกัน ย่อมไม่สามารถใช้อำนาจอธิปไตยด้วยตนเองได้โดยตรง จึงมอบให้ประมุขของปวงชนเป็นผู้ใช้แทน ซึ่งพระองค์ก็ได้ทรงใช้อำนาจนั้นด้วยพระองค์เองแต่ทรงใช้โดยผ่านองค์การต่างๆ ของรัฐอีกทอดหนึ่ง เช่นทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล ประเด็นสำคัญก็คือพระมหากษัตริย์ต้องทรงใช้อำนาจอธิปไตยเฉพาะที่มีบัญญัติ

ไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น เรื่องใดที่ไม่มีบัญญัติมอบอำนาจไว้ก็ทรงใช้ไม่ได้

หลักการต่อไปมีอยู่ว่า พระมหากษัตริย์ทรงเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ กล่าวคือผู้ใดจะกล่าวหาหนัดเคียนพระองค์ในทางการเมืองมิได้ การที่จะป้องกันมิให้พระองค์ถูกวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองก็คือ กันพระองค์ให้พ้นจากความรับผิดชอบทางการเมืองหรือปลอดจากการเมือง ดังหลักที่ว่า “พระมหากษัตริย์ทรงทำผิดมิได้” เพราะมิได้ทรงกระทำกิจการต่าง ๆ ของรัฐด้วยพระองค์เอง แต่ได้ทรงกระทำตามคำแนะนำของรัฐมนตรีหรือของประธานรัฐสภาในบางเรื่อง และมีบุคคลดังกล่าวมานี้เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ซึ่งจะเป็นผู้รับผิดชอบแทนพระมหากษัตริย์ ดังนั้นหน้าที่ของพระมหากษัตริย์ในฐานะทรงเป็นประมุขของปวงชน ก็คือระมัดระวังจัดการให้รัฐกิจต่าง ๆ ดำเนินไปตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่การวินิจฉัยนโยบายการเมืองขึ้นเด็ดขาดย่อมขึ้นอยู่กับประชาชนที่เป็นที่มาแห่งอธิปไตย

การที่พระมหากษัตริย์ต้องทรงบริหารราชการแผ่นดินตามคำแนะนำของรัฐบาลนั้นแบร์โทล์ ผู้เขียนตำรารัฐธรรมนูญอังกฤษอันมีชื่อเสียงมากได้กล่าวว่า พระมหากษัตริย์มีสิทธิที่จะได้รับการปรึกษาหารือ ที่จะสนับสนุน และที่จะคัดค้าน ในประเทศอังกฤษนั้น นายกรัฐมนตรีจะเข้าเฝ้ากราบ

บังคมทูลปรึกษาหารือราชการแผ่นดินอยู่เสมออย่างใกล้ชิด ความขัดแย้งระหว่างพระมหากษัตริย์กับรัฐบาลจึงไม่มีใครมี และพระมหากษัตริย์อาจทรงงดเว้นไม่กระทำกิจการที่รัฐบาลถวายคำแนะนำ ในกรณีที่เป็นวิถีทางสุดท้ายไม่สามารถจะตกลงกันได้ และเป็นเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับผลประโยชน์ยิ่งของประเทศชาติ ในกรณีเช่นนี้รัฐบาลก็ต้องลาออกจากตำแหน่ง แต่ถ้ารัฐบาลยังเป็นฝ่ายข้างมากในสภา พระมหากษัตริย์ไม่ทรงสามารถหารัฐบาลชุดใหม่มาสนองพระราชดำริได้ ก็ต้องทรงปฏิบัติตามคำแนะนำของรัฐบาลเก่าอยู่ดี อย่างไรก็ตามก็ดีพระมหากษัตริย์ก็มีพระราชอาวุธที่จะบังคับให้รัฐบาลปฏิบัติตามพระราชประสงค์ คือการแสดงพระราชประสงค์จะสละราชสมบัติ ซึ่งจะทำให้คณะรัฐมนตรีต้องใคร่ครวญว่าจะเลือกปฏิบัติตามพระราชประสงค์หรือไม่ ทั้งนี้เพราะพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของปวงชน เป็นที่เคารพรักษาของประชาชน การสละราชสมบัติอาจก่อให้เกิดประจามติที่เป็นปรีภัยต่อพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลจนเสียคะแนนนิยมไปก็ได้

อย่างไรก็ตามพระราชอำนาจในการเมืองของพระมหากษัตริย์ นอกจากในแง่กฎหมายแล้ว เรายังต้องคำนึงในแง่สังคมอีกด้วย ซึ่งอาจพิจารณาได้เป็น 3 ประการคือ

“อำนาจอธิปไตยมาจากประชาชน พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขของปวงชน ทรงใช้อำนาจนั้น เพียงที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น ทั้งนี้เพราะปวงชน มีจำนวนมากด้วยกัน ย่อมไม่สามารถใช้อำนาจอธิปไตยด้วยตนเองได้โดยตรง จึงมอบให้ประมุขของปวงชนเป็นผู้ใช้แทน ซึ่งพระองค์ก็มีได้ทรงใช้อำนาจนั้น ด้วยพระองค์เอง แต่ทรงใช้โดยผ่านองค์กรต่าง ๆ ของรัฐอีกทอดหนึ่ง”

๑. ความจงรักภักดีของราษฎร พระมหากษัตริย์ทรงได้รับความจงรักภักดีจากประชาชนต่างกัน ดังนั้นถ้าองค์ใดเป็นที่เคารพบูชาของประชาชนมากก็เกิดพระราชอำนาจทางการเมืองที่พรรคการเมืองจะต้องเกรงพระราชหฤทัยอยู่มากเหมือนกัน

๒. พระราชบุคลิกลักษณะ พระมหากษัตริย์ที่เสวยราชย์มานาน ทรงเคยผ่านเหตุการณ์ทางการเมืองมามาก มีประสบการณ์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามาก ๆ ประกอบกับมีพระราชบุคลิกลักษณะดีเข้มแข็ง ก็อาจทำให้รัฐบาลปฏิบัติตามพระราชประสงค์ได้มากโดยไม่รู้สีก้าว แต่พระมหากษัตริย์ที่อ่อนแอก็ปล่อยให้รัฐบาลถ่วงอ้อมอยู่ฝ่ายเดียว

๓. บุคลิกลักษณะของคณะรัฐมนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายกรัฐมนตรี อุปนิสัย และความเฉลียวฉลาดของบุคคล ซึ่งประกอบเป็นคณะรัฐมนตรีก็เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้พระราชอำนาจทางสังคมมีมากหรือน้อยเพียงใด ถ้านายกรัฐมนตรีอ่อนแอหรือรู้สึก ว่าด้อยกว่าพระมหากษัตริย์ในแง่ความคิด ความจัดเจนงานและในทางความรู้ความสามารถ พระมหากษัตริย์ก็ทรงแนะนำชักจูงคณะรัฐมนตรีให้ปฏิบัติตามพระราชประสงค์ได้มากขึ้น

ทศพิธราชธรรมกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ดังเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า พระมหากษัตริย์ไทยในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์นั้น ความจริงต้องทรงประพฤติปฏิบัติภายในกรอบแห่งรัฐธรรมนูญจารีตประเพณีอยู่แล้ว นับว่าเป็นอำนาจทางสังคมที่มีประสิทธิภาพยิ่ง จารีตประเพณีนั้นได้แก่ ราชสังคหวัตถุ ๔ ทศพิธราชธรรม ๑๐ และจักรวรรดิวัตร ๑๒ ประการ ราชธรรมเหล่านี้พระราชกณเฑาะว์ถวายพระธรรมเทศนาเนื่องในวันพระราชพิธีบรมราชาภิเษกหรือวันฉัตรมงคล และวันเฉลิมพระชนมพรรษามักจะนำมาอธิบายขยายความเฉพาะพระพักตร์อยู่เสมอ ดังนั้นเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว จึงมีผู้สนใจใคร่ทราบ ว่า ราชธรรมต่าง ๆ ดังกล่าวขัดกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทศพิธราชธรรม

ทศพิธราชธรรมนั้นเป็นธรรมที่มีมาก่อนพุทธกาล อาจกล่าวได้ว่าเป็นปรัชญาการเมืองของโลกตะวันออกที่วางกรอบปฏิบัติของผู้มีอำนาจปกครอง นักปราชญ์ทางพุทธศาสนาได้รับเข้าใจเป็นธรรมในศาสนาของตน สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ได้ทรงแสดงพระธรรมเทศนาเรื่องทศพิธราชธรรมในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระบาทสมเด็จพระ

พระปรมาภิไธยทศพรหมพิมลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ความตอนหนึ่ง มีว่า

“พระมหากษัตริย์ไทยต้องยึดถือหลักปฏิบัติ ที่เรียกว่า ทศพิธราชธรรมหรือธรรม ๑๐ ประการ ของพระมหากษัตริย์ เป็นไปตามหลักพุทธศาสนา ดังคาถาบาลี

ทานํ สัสติ ปริจจาคํ

อาชุขวํ มทุทวํ คปํ

อกุโธ อวิหีสญจ

ขนฺตญจ อวิโรธํ

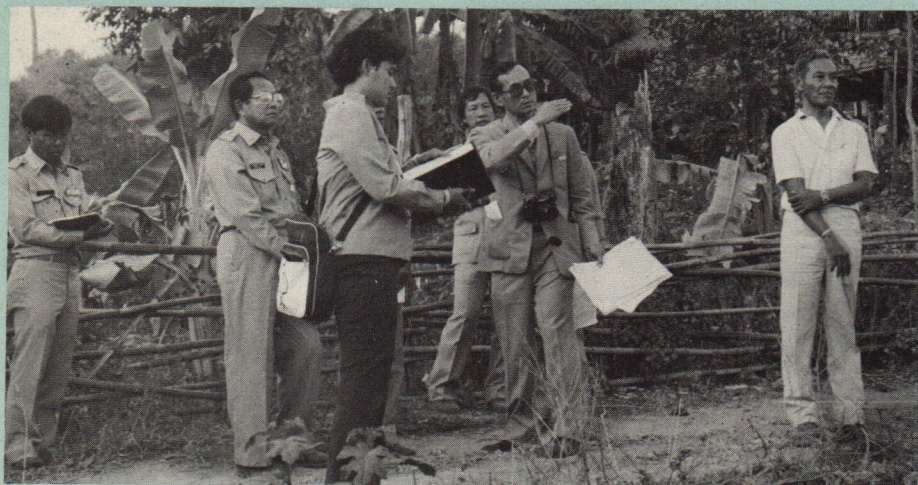
อิจฺเจเต กุสเส ธมฺเม

ฐิตะ ปุสฺสาคี อุตฺตนิ

ตโต เต ขายเต ปิติ

โสมนสฺสญจนปฺปกํ”

แปลความว่า ขอพระองค์ผู้เป็นบรมกษัตริย์ธิราช จงทรงพระปรีชาสามารถพิจารณาเห็นราชธรรมที่เป็นกุศลส่วนชอบ ๑๐ ประการ ให้ดำรงในพระราชสันดานเป็นนิตย์ ดังนี้ ทานํ การให้ ๑ การตั้งสังวรรักษากาย วาจา ให้สะอาด ปราศจากโทษ ๑ ปริจจาคํ การบริจาคสละ ๑ อาชุขวํ ความซื่อตรง ๑ มทุทวํ ความอ่อนโยน ๑ คปํ การขจัดความเกียจคร้านและความขี้ ๑ อกุโธ การไม่โกรธ ๑ อวิหีสญจ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น ตลอดถึงสัตว์ให้ได้ทุกขียาก ๑ ขนฺตญจ ความอดทนต่อสิ่งควรอดทน เป็นเบื้องต้น ๑ อวิโรธํ การปฏิบัติไม่ให้ผิดจากการที่ถูกที่ตรงและดำรงอาการคงที่ ไม่ให้วิการด้วย

อำนาจอินดิอินร้าย ๑ บรรจบเป็นกุศลส่วน
ชอบ ๑๐ ประการ ลำดับนั้นพระปิตี และ
พระโสมนัสไม่น้อยจักเกิดมีแต่พระองค์
เพราะได้ทรงพิจารณาเห็นกุศลธรรมเหล่านี้
มีในพระองค์เป็นนิตย์”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม-
บรมราชกุมารี ได้ทรงสรุปแนวความคิดว่า
ทศพิธราชธรรมเป็นอย่างไรบ้าง จากพระ-
ธรรมเทศนาดังกล่าว เปรียบเทียบกับ ทศบารมี
ในพุทธศาสนาเถรวาท ในพระราชนิพนธ์
เรื่อง ทศบารมีในพุทธศาสนาเถรวาท ดังนี้

ทาน ในทศพิธราชธรรมกินความถึง
การให้สิ่งของ ให้กำลังกายช่วยทำกิจการ
ต่าง ๆ ให้วาจา เช่น ช่วยพูดกิจการ ให้
กำลังความคิด เช่น แนะนำในกิจการ ให้
กำลังปัญญา ให้ความรู้ แบ่งกว้าง ๆ ได้
ว่า จำแนกทานออกได้เป็นสองประการ คือ
วัตถุทาน การให้พัสดุสิ่งของ และธรรมทาน
การให้ธรรม คือชี้แจงแสดงโอวาท หรือ
คำสั่งสอน แนะนำ ข้อที่น่าสังเกตคือ ทาน
ในบารมี เน้นหนักในด้านวัตถุทาน ขั้นต่ำ
ให้สิ่งของนอกกาย ขึ้นกลางให้อวัยวะ ส่วน
ขั้นสูงสุดคือให้ชีวิต ลักษณะของทานทั้งสอง
แนวนี้ จะบ่งให้เห็นข้อแตกต่างระหว่างผู้
ที่จะปฏิบัติธรรมทั้งสองหมวด คือผู้ที่ปฏิบัติ
ราชธรรมนั้น จะต้องอยู่ในฐานะผู้ปกครอง
นอกจากจะต้องเอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งของให้
ผู้อยู่ใต้ปกครองแล้ว การให้ความรู้ความคิด

ก็เป็นสิ่งสำคัญ เหมือนอย่างบิดาปกครอง
บุตรจำเป็นต้องอบรมสั่งสอนเพื่อให้บุตรมี
ความสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างถูกต้อง
แต่ผู้ที่มุ่งกระทำทานบารมีนั้น เพราะต้องการ
จะตัดความเกี่ยวข้องกับโลก ตัดความยึดถือ
เป็นตัวเราของเราได้

ศีล คือเจตนาที่จะรักษากายกรรม
วจีกรรม ให้ตั้งเป็นปกติ เว้นจากการประพฤ
ติชั่ว ทุจริต ทศพิธราชธรรม เป็นศีลในด้าน
การปกครอง คือจะต้องประพฤติปฏิบัติให้
ถูกต้องตามกฎหมายจารีตประเพณีของ
บ้านเมือง และหมายรวมศีล ๕ ในทาง
พุทธศาสนาถือว่าผู้ปกครองที่ตั้งอยู่ในศีล
ย่อมทำให้ผู้อยู่ในปกครองอยู่เป็นสุข ไม่
เดือดร้อน ศีลจึงจำเป็นสำหรับคนผู้อยู่รวม
กันเป็นหมวดหมู่ สำหรับในด้านศีลบารมี
นั้น เห็นได้ว่ามุ่งให้ผู้บำเพ็ญรักษากาย วาจา
ให้เรียบร้อยเป็นปกติ เพื่อมิให้ใจกระเพื่อม
ไปในทางบาปอกุศล เพื่อก่อให้เกิดสมาธิ
อันยังให้เกิดปัญญารู้แจ้งในพระโพธิญาณ
ได้

ขันติ ในทศพิธราชธรรม หมายความว่า
ถึงกริยาที่อดทนต่อ โลกะ โทสะ โมหะ
ไม่แสดงกริยาวาจาอันชั่วร้ายตามอำนาจ
โลกะ โทสะ โมหะ และอดทนต่อทุกขเวทนา
อดทนต่อถ้อยคำที่มีผู้กล่าวชั่วไม่เป็นที่ชอบใจ
พระมหากษัตริย์จะต้องมีพระราชหฤทัย
กล้าหาญ สามารถรักษาพระราชหฤทัยและ
พระอาการทางกาย วาจา ให้สงบเรียบร้อย

จึงจะปกครองอาณาประชาราษฎร์ให้อยู่
เป็นสุขได้

ส่วนขันติบารมีก็เป็นไปในทำนอง
เดียวกัน เพียงแต่มีความมุ่งหมายในการ
อบรมจิตส่วนบุคคล

ธรรมะอื่นในทศพิธราชธรรม พอ
พิจารณาได้ดังนี้

บริจาค คล้ายกับทาน คือทานหมายความว่า
ถึงการให้ เป็นการมุ่งให้ผู้รับได้ประโยชน์
ส่วนบริจาค หมายถึงการเสียสละ เช่นเสียสละ
ประโยชน์หรือความสุขส่วนตน เป็นต้น
พระมหากษัตริย์หรือผู้ปกครองควรจะมี
ธรรมะในการประพฤติปฏิบัติกิจทั้งปวง
เพื่อประโยชน์สุขของคนหมู่มาก ฉะนั้นจะ
ต้องสละความยึดถือประโยชน์ส่วนตน ข้อนี้
คล้ายกับบารมีแต่จุดประสงค์ต่างกันเท่านั้น
เมื่อพิจารณาข้อธรรมในทศพิธราชธรรม
ทั้งหลายเหล่านี้ที่ละข้อจะเห็นได้ว่ามีลักษณะ
อย่างเดียวกับทศบารมีธรรมที่กล่าวมาแล้ว

อาชชวะ คือความเป็นผู้มีอิทธิพล
ข้อตรง ไม่ประพฤติหลอกลวง หรือหลีกเลียง
แอบแฝง คนที่อยู่รวมกันเป็นหมู่ ถ้าปฏิบัติ
ไม่ตรงในงานตามหน้าที่ ไม่ซื่อตรงต่อกัน
และกัน จะเกิดความแตกฉาน อยู่เป็นสังคม
ที่สงบสุขไม่ได้

พระมหากษัตริย์จะต้องมีพระอิทธิพล
ประกอบด้วยความเที่ยงตรงต่อประชาชน
โดยทั่วไป ไม่ทรงคิดลวงหรือประทุษร้าย
ผู้ใด

หัวข้อธรรมนี้ไม่มีในทศบารมีโดยเฉพาะ แต่อาจเทียบได้กับสังขบารมี ความเป็นผู้มี ความจริงใจ

มัททวะ ความเป็นผู้อ่อนโยน ไม่ดั่งคือ มีความอ่อนอ่อน มีสัมมาคารวะอ่อนน้อม ต่อท่านผู้ใหญ่ ผู้เจริญ อ่อนโยนต่อบุคคล ที่เสมอกันและต่ำกว่า วางตนสม่ำเสมอ ไม่กระด้างดุนุ่นผู้อื่น ด้วยอำนาจมานะ เพราะชาติ โคตร ยศ ทรัพย์ เป็นต้น ผู้ที่เป็นพระมหากษัตริย์ จำเป็นต้องมีความอ่อนโยน ไม่คือดั่ง เมื่อมีผู้มากราบทูลด้วย ข้อความที่ประกอบด้วยเหตุผล ก็จะนำมา พิจารณาให้ถ้วนถี่ ถ้าดีก็จะรับมาปฏิบัติ และ ทรงอ่อนน้อมต่อผู้ที่เจริญวัยและเจริญโดยคุณ

ตบะ โดยมากท่านใช้เป็นชื่อของความเพียร หมายถึงการตั้งใจกำจัดความเกียจคร้าน และการผัดผ่อนที่ มุ่งทำกิจอันเป็นหน้าที่ที่พึงทำอันเป็นกิจดีกิจชอบ ทางลัทธิพราหมณ์ ถือว่าตบะของพระมหากษัตริย์ คือการคุ้มครองไพร่ฟ้าประชาชน ฉะนั้น พระมหากษัตริย์ผู้มีตบะ จะมีสง่าเป็นที่ยำเกรงของคนทั่วไป เมื่อคนรวมกันเป็นหมู่ ต่างจะต้องรู้หน้าที่ของตน พระมหากษัตริย์จะต้องมีความเพียร ทำหน้าที่โดยไม่เกียจคร้าน เทียบได้กับ วิริยบารมี

อภิกโรธ คือกริยาที่ไม่แสดงโกรธ ให้ปรากฏ ตลอดจนถึงไม่พยาบาทมุ่งร้าย คนอื่น แม้จักต้องลงโทษผู้ทำผิด ก็ทำตาม เหตุผล ไม่ทำด้วยอำนาจความโกรธ พระ-

มหากษัตริย์จะต้องทรงมีพระอัธยาศัยประกอบ ด้วยพระเมตตา ไม่ปรารถนาจะก่อเวรก่อภัย ในผู้ใดผู้หนึ่งไม่พิโรธด้วยเหตุอันไม่ควร แม้มีเหตุให้ทรงพระพิโรธ ก็ทรงข่มเสียได้

ในทศบารมี ธรรมข้อนี้น่าจะตรงกับ ศีลบารมี ซึ่งหมายถึงการรักษากาย วาจาใจ ให้เรียบร้อย ไม่ทำตอบแม้แต่ผู้ที่มาเบียดเบียน คือฝ่ายอธรรม สังเกตได้เช่นเดียวกันว่า อีกโกธะในทศพิธราชธรรม เป็นธรรมะของ ผู้ปกครอง ใช้ในวงการการเมือง เพื่อให้ สังคมสงบสุข ผิดกับศีลในบารมีธรรม ซึ่ง ผู้ที่บำเพ็ญเพียรยกระดับจิตของตน ทำให้ สามารถบรรลुธรรมขั้นสูงได้ อีกโกธะนั้น ผู้ยึดธรรมนี้ไม่พยาบาทมุ่งร้าย โดยไม่มี เหตุผล แต่เมื่อจะต้องลงโทษใครเพื่อประโยชน์ แห่งคนหมู่มากก็ต้องทำ ผู้บำเพ็ญศีลบารมี นั้นเลิกคิดเรื่องสังคมโลก จะไม่ยอมทำร้าย ผู้อื่นเลย ตัวอย่างเช่น พระเดมิย์ยอมทำเป็น ไบ้ เพื่อจะได้ไม่ต้องเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ดัดสนคดี

อวิหิงสา คือการไม่ก่อทุกข์ยากแก่ ผู้อื่น ตลอดถึงสัตว์ด้วยเห็นเป็นของสนุก เพราะอำนาจโมหะ พระมหากษัตริย์ทรงมี พระอัธยาศัยประกอบด้วยพระมหากรุณา ไม่ ทรงเบียดเบียนผู้ใด ทรงปกครองประชาชน ดังบิดาปกครองบุตร แม้จะต้องเก็บภาษี รายกร หรือเกณฑ์แรงงานรายกร ก็ทำเท่า ที่จำเป็น ไม่ทำให้ผู้ใดเดือดร้อน ถ้าจะเทียบ กับทศบารมีธรรม คงจะเทียบได้กับเมตตา

บารมี

อวิโรธนะ คือการไม่ทำผิดจากทำนอง ของคลองธรรม พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง อยู่ในขัดติยประเพณี ไม่คลาดจากความ ยุติธรรม อุปถัมภ์ยกย่องคนที่ควรยกย่อง ลงโทษคนที่กระทำความผิด ไม่กระทำการ ใดด้วยอำนาจอคติ ๔ ประการ”

ต่อไปนี้จะได้อัญเชิญพระราชกรณียกิจ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มาประกอบคำอธิบายทศพิธราชธรรม บาง ข้อ ดังนี้

ราชธรรม “ทาน” การให้

ราชธรรม “ทาน” คือการให้ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น อาจกล่าว ได้ว่าเหลือที่จะพรรณนาได้สุดสิ้น มีการ พระราชทานพร ราชทรัพย์ไปยังองค์การ คณะบุคคลและรายบุคคลหลายอาชีพหลาย สาขา ไม่ว่าจะเป็นตำรวจทหารที่รักษาความ มั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ ประชาชน ในถิ่นทุรกันดาร ผู้เจ็บไข้ได้ป่วย นักเรียน นักศึกษา แม้กระทั่งการช่วยเหลือการศพ ผู้ทำคุณงามความดีไว้แก่ประเทศชาติ มี ตัวอย่างที่ดีที่สุดอันแสดงว่าปีหนึ่ง ๆ ได้ พระราชทานพระราชทรัพย์ในเรื่องใดบ้าง คือ ได้พระราชทานพระบรมราชวโรกาส ให้พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการ ทหารบกและผู้บัญชาการทหารสูงสุด นำ

คณะผู้จัดงานเดินการกุศลเทิดพระเกียรติ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ เพื่อทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าฯ ถวายเงินจำนวน ๖๐ ล้านบาท เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้มีพระราชดำรัสแก่คณะผู้เฝ้าและได้เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้ ความตอนหนึ่งมีดังนี้

“พูดถึงเงินที่ได้ให้มาแล้วก็เป็นเงินที่มีการบริจาคมาจากทั่วประเทศ ก็รู้สึกซาบซึ้งในความตั้งใจดีของทุกคนที่ได้บริจาคจะมากหรือน้อยก็แล้วแต่ แต่ที่รวมเข้ามาแล้วก็ป็นจำนวนมากทีเดียว จำนวนมากนั้นก็ต้องยอมรับว่าดีใจ ดีใจที่ได้รับมา เพราะว่าค่าใช้จ่ายในการทำงานก็มีมาก ไม่น้อย ดังที่ได้รายงาน

ที่กล่าวตะกั่วเห็นว่าไปทำงานในด้านพัฒนา ในโครงการต่าง ๆ ก็สิ้นเปลือง นอกเหนือจากเงินที่มีอยู่เป็นเงินงบประมาณหรืองานประจำเงินของงานประจำก็มีงานพิเศษซึ่งเบี่ยงงบประมาณไม่ได้ นอกจากนั้นก็ได้ช่วยเหลือเกี่ยวกับการสาธารณสุขอนามัยของประชาชน และเกี่ยวข้องกับเรื่องของการศึกษาของทั้งเยาวชนทั้งผู้ใหญ่ที่จะต้องให้ความรู้ เพื่อที่จะให้เป็นบุคคลที่มีประโยชน์ได้ต่อส่วนรวม ฉะนั้นก็ต้องใช้เงินมากทีเดียว จึงขอถือโอกาสแจ้งให้ท่านทั้งหลายแล้วก็กับผู้ที่บริจาคทั้งหลายที่ท่านมาวันนี้เป็นเพียงจำนวนหนึ่งของผู้ที่ได้ทำงานนี้ ยังมีจำนวนอีกตั้ง ๖ ล้านคนประมาณ ๖ ล้านคนที่ได้ร่วมในงานนี้ด้วยยังเข้ามาในนี้ไม่ได้ แต่ก็ต้องขอฝากขอบใจทุกคนที่ได้บริจาคทั้งทรัพย์สินและได้ร่วมใน

งานเพื่อสร้างกำลังใจและสร้างความสามัคคี ตอนนี้ก็ขออนุญาตแจ้งว่าเงินที่ท่านได้มอบมานั้น จะบอกว่าจะนำไปใช้ประโยชน์จะบอกไม่ได้ เพราะว่าเงินที่ท่านนำมาแล้วที่ท่านนำมาเมื่อครูนี้นั้นใช้หมดแล้ว อันนี้ก็ดูเหมือนว่าแปลก ทำไมบอกว่าใช้หมดแล้ว แต่เมื่อท่านมาแล้วก็คงอยากทราบว่า จะไปใช้อย่างไร ก็บอกว่าใช้ไปแล้ว แล้วก็ขอให้อ่านรายการโดยสังเขป

ตะกั่วท่านผู้บัญชาการ(๑) ได้อ่านรายการของเงินทางภาครับ ตอนนี้ก็ขออ่านบัญชีเงินในภาคจ่าย คือมีค่าใช้จ่าย อันนี้ก็จ่ายไปแล้ว ที่บอกว่าจ่ายไปแล้ว เพราะว่า เป็นรายการที่เป็นของปี ๒๕๒๗ เคียวนี่ก็เป็นปี ๒๕๒๘ แล้ว เข้ามาก็มาครึ่งเดือนกว่าแล้ว เกือบเดือน อันนี้เป็นสรุป สรุปว่าเงิน

“ความจงรักภักดีของราษฎร พระมหากษัตริย์ทรงได้รับความจงรักภักดีจากประชาชนต่างกัน ดังนั้นถ้าองค์ใดเป็นที่เคารพบูชาของประชาชนมาก ก็เกิดพระราชอำนาจทางการเมืองที่พรรคการเมืองจะต้องเกรงพระราชหฤทัยอยู่มากเหมือนกัน”

ที่ท่านได้บริจาคและท่านได้จัดงานเพื่อให้
มีผลขึ้นมานั้นได้จ่ายไปอย่างไร อันนี้เป็น
ส่วนเดียวที่มีค่าใช้จ่ายแล้วก็ไม่ใช่ค่าใช้จ่าย
ประจำ หรือเรียกว่าค่าใช้จ่ายตามงบประมาณ
งบประมาณนั้นก็หมดแล้ว ตามที่ท่านได้
ทราบว่างบประมาณก็จำกัด งบประมาณ
แผ่นดินก็จำกัด ก็ถูกตัดไปด้วย บางทีก็ต้อง
ใช้เงินเรียกว่าเงินส่วนตัวบ้าง เงินส่วนที่มี
สิทธิ์ที่จะใช้แล้วก็เงินที่มีผู้บริจาค ทั้งหมดนี้
ก็ไม่ครบ แต่ว่าจะให้เห็นว่าเงินที่ท่านได้นำ
มาในวันนี้ที่มาจากทั่วทุกมุมของประเทศ เข้า
มาที่นี่แล้ว แล้วก็ออกไปยัง

อันนี้ก็มีรายการต่าง ๆ อันนี้ก็เป็น
รายการที่ไม่ครบถ้วน แต่ว่าทำมาเพื่อเป็น
ตัวอย่าง ว่ามีค่าเวชภัณฑ์และค่ารักษาพยาบาล
ในปี ๒๗ นี้เป็นสิบหกล้านแปดแสนหกหมื่น-
เก้าพันเจ็ดร้อยสิบเจ็ดบาทสองสตางค์ แล้วก็
มีพระราชทานบำรุงโรงพยาบาลและหน่วย
ทหารหกล้านสามแสนเจ็ดหมื่นห้าพัน แล้วก็
มีสำหรับนักเรียนที่ได้ส่งเคราะห์อยู่เป็นเงิน
ค่าใช้จ่ายของการให้ค่าหนังสือค่าเบี้ยเลี้ยง
หรืออะไรของเขา ซึ่งแต่ละคนก็ไม่มากนัก
แต่รวมไปก็มากเป็นสี่ล้านหนึ่งแสนเก้าหมื่น-
เก้าพันสี่ร้อยแปดสิบสองบาทห้าสิบสตางค์
ต่อไปก็มีสิ่งที่เป็นเครื่องอุปโภคบริโภคที่ให้
ไปสำรองไว้ตามเขตตำรวจชายแดนและตาม
ทัพภาคต่าง ๆ เป็นเงินสามล้านสามแสน-
สี่หมื่นห้าพันสองร้อยหกสิบบาทห้าสิบเจ็ดสตางค์
แล้วต่อไปก็มีเครื่องอุปโภคบริโภคที่ให้แก่

ราษฎรเป็นเงินแปดล้านแปดแสนหนึ่งหมื่น-
เก้าพันหนึ่งร้อยหกสิบบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์
และมีที่ให้เครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ นี่ที่
ให้ตำรวจทหารแปดล้านหกแสนสี่หมื่นห้าพัน-
สามร้อยเจ็ดสิบสี่บาท ตอนนี่ก็มีการกุศลต่าง ๆ
แต่ว่าในที่นี้เขาเขียนไว้ การศพ หมายความว่า
ว่าคนเราเกิดแล้วก็ต้องตาย ที่ตายไปก็มีคนที่
ได้ทำความดีความชอบ ก็ต้องให้ศพเขาทำให้
สมเกียรติ คนอาจจะว่าคนตายแล้วเขาก็เอา
ไปไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามก็เป็นความกตัญญู
ต่อผู้ล่วงลับไป เพราะว่าบางคนก็ได้ปฏิบัติ
งานดีเด่น แต่ว่าไม่สามารถที่จะเอาเงินมาปนกิจ
อะไรมาให้มาใส่ก็เลยต้องช่วยบ้าง เป็นเงิน
สองล้านหกแสนหนึ่งหมื่นหกพันแปดร้อยห้าสิบห้า
บาทห้าสิบสตางค์ คราวนี้ก็มีรายการอันหนึ่ง
ที่เขียนไว้ด้วยที่อาจจะไม่เข้าใจ ทำไมต้อง
มาใส่ในรายการอย่างนี้ คือการซื้อรถเป็น
รถแบบอ้วน ๆ ใหญ่ ๆ ก็เป็นรถที่ถ้าผู้ที่
ติดตามดูรายการที่วิว่าเวลาไปพัฒนาที่ไรก็
มีกระบวนยาวมาก แล้วก็บางที่อย่างพวกตำรวจ
ที่เขามีหน้าที่ที่จะนำกระบวน เขาก็ต้องแจ้ง
ว่ามีรถเท่านั้นคนเท่านั้นคน ก็ทราบว่าเป็น
กระบวนยาว ส่วนตำรวจจราจรตามทางเวลา
ออกไปเขาบอกว่ากระบวนมีความยาวให้
ระวัง คือว่าเป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะให้ระวัง
ก็แจ้งอยู่เสมอว่ากระบวนมีความยาว ก็กลัว
ความยาว เลยไปซื้อรถมา ซื้อรถมาไฉ่แบบ
อ้วน ๆ ใหญ่ ๆ นั้นนะ ๓ คัน แล้วรถข้าง
อีก ๒ คัน คือเวลาไปที่ไหนอะอะอะไรก็

เดียวเรียกรถข้าง เพราะว่าเดียวไฉ่ไฉ่ไฉ่ไฉ่
เสีย บางทีเดินทางไปสะพานขาดก็เรียกรถ
ข้างขึ้นมา มาทำสะพาน ก็เหมือนว่าเป็น
ฝ่ายข้างของกระบวน ก็ทั้งหมดรถ ๓ คัน
แล้วก็รถข้างอีก ๒ คัน เป็นเงินสองล้าน-
แปดพันสามร้อยหกสิบเจ็ดบาทห้าสิบสตางค์
แล้วก็มีการรายการในนี้ รายการสุดท้ายคือ
รายการพัฒนาชาวเขามีสิบเก้าล้านสี่แสน-
หนึ่งหมื่นแปดพันเจ็ดร้อยยี่สิบเอ็ดบาท ใน
การนี้ไปทั้งหมดนั้นก็ยังมีค่าน้ำมัน คือ ค่าน้ำมัน
ตามงบประมาณก็มีอยู่ เขาให้ค่าน้ำมันสำหรับ
ใช้จ่ายในงานกิจการประจำ แต่ว่าส่วนมาก
เวลาไปต่างจังหวัดโดยที่มีกระบวนยาวแล้ว
ก็มีการถือมากออกทุนวันบางที่ ๒-๓ การกิจ
ก็จะต้องใช้น้ำมันพิเศษขึ้นมา ก็แจกจ่ายออก
ไปอีกเป็นจำนวนหลายแสนบาท หรือจะเป็น
หลายล้านบาท แต่ก็ไม่ได้อยู่ในนี้ เขาคง
อายุไม่อยากจะให้มากเกินไป แล้วก็อาจ
จะเห็นว่าถ้ามาใส่ในนี้จะเป็นการบอกบุญ
มากเกินไป เพราะว่าท่านก็นำเงินมาเป็น
จำนวนหกสิบล้านกว่านิดหนึ่ง ก็กลัวว่าจะ
เป็นการบอกบุญขอเพิ่มเติม ซึ่งที่รายการ
ต่าง ๆ ที่บอกไว้ก็รวมแล้วเป็นเจ็ดสิบสอง-
ล้านสองแสนเก้าหมื่นเก้าพันเก้าร้อยสี่สิบสี่
บาทเก้าสิบสตางค์ ก็หมายความว่าตอนนี้ก็
ยังขาดทุนอยู่”

(๑) พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการ
ทหารสูงสุด และผู้บัญชาการทหารบก

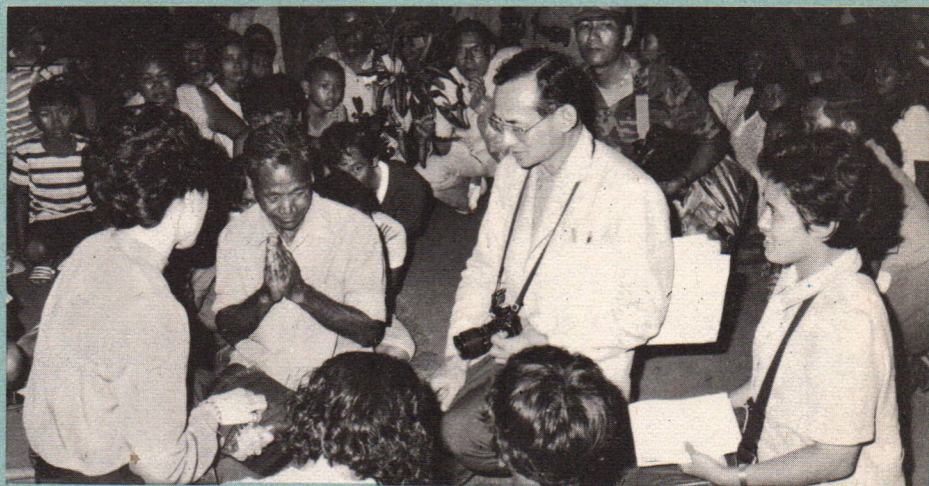
ราชธรรม "มัททวะ" ความเป็น ผู้อ่อนโยน

ราชธรรมมัททวะได้แก่ทรงมีพระราช-
อัธยาศัยอ่อนโยน มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่อ่อนโยนต่อผู้เสมอกันและต่ำกว่า วางพระองค์เสมอต้นเสมอปลาย ไม่ทรงกระด้างคูหมิ่นผู้อื่น พระบรมฉายาลักษณ์ขณะที่เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมและทรงสักการะพระเถระผู้ใหญ่ยังพระอารามต่าง ๆ นั้น ก่อให้เกิดความประทับใจแก่ผู้พบเห็นทุกคนทุกครั้ง เช่น ภาพทรงสักการะหลวงปู่แหวน สุจิณโณ วัดดอยแม่ปั๋ง จังหวัดเชียงใหม่ และภาพทรงประทับประครองหลวงปู่โตะ วัดประดู่ฉิมพลี กรุงเทพมหานคร กลับจากงานพระราชพิธีในพระราชฐาน มีที่น่ายกย่องเรื่องหนึ่งคือ พระมหาภิกษุวิชัย ๒ พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเฝ้าสันตะปาปา ประมุขของชาวคริสต์ทั่วโลกที่นครวาติกัน ได้ทรงแสดงราชธรรมมัททวะ ข้อนี้นี้เหมือนกัน กล่าวคือ เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสทวีปยุโรปครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐ ได้เสด็จไปเฝ้าสันตะปาปาด้วย ในฐานะที่ทรงเป็นพุทธศาสนิกชนได้ทรงหาทางทำความเคารพสันตะปาปาได้อย่างงดงามที่สุด ดังพระราชหัตถเลขาถึงสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ตอนหนึ่งว่า "...จะต้องทูลสารภาพอย่างหนึ่งเรื่อง ไปจูบมือโป๊ป ขอให้ทรงเข้า

พระทัยว่าตั้งใจจะจูบมือคนแก่เท่านั้น เพราะเจ้าฝรั่งเขาจูบตีนกัน... แต่ความจริงโป๊ปเป็นคนแก่ครวญหา และความประพฤติก้อยู่ในสุจริต ประกอบไปด้วยมรยัสถ์และสันโดษ..." ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศซีกโลกตะวันตกอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเฝ้าสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์นที่ ๒๓ องค์ประมุขแห่งนิกายคาทอลิก และแห่งคริสตศาสนาจักรโรมันคาทอลิก สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงบันทึกเหตุการณ์วันนั้นไว้ในบทพระราชนิพนธ์เรื่อง "ความทรงจำในการตามเสด็จต่างประเทศทางราชการ" ความตอนหนึ่งว่า "...เมื่อสันตะปาปาทรงยื่นพระหัตถ์มา พระเจ้าอยู่หัวทรงก้มพระองค์ลงคำนับแล้วจับพระหัตถ์ ทรงเล่าประทานข้าพเจ้าภายหลังว่า สันตะปาปาทรงเอื้อมกรมายึดพระองค์ไว้ไม่ให้ทรงก้มต่ำเกินไป เราทั้งสองคิดเอาเองว่า เห็นจะเป็นเพราะท่านมีพระเมตตา ไม่อยากให้เราทำสิ่งใดที่ไม่ถูกต้องกฎศาสนาของเรากระมัง ส่วนข้าพเจ้าเมื่อท่านส่งหัตถ์มาประทาน ก็ถอนสายบัวถวายท่านด้วยความเคารพขณะที่จับพระหัตถ์ เราทั้งสองเห็นว่านอกจากท่านจะทรงมีวิญญูแล้ว ยังมีคุณวิมุติซึ่งสาธุชนนับถือกันทั่วโลกอีกด้วย พระบรมศาสดาของเราก็ทรงสอนเราไว้ว่า การบูชาผู้ควรบูชาเป็นมงคลยิ่งนัก..."

พระราชธรรม "อภิกะ" กริยา ที่ไม่แสดงความโกรธให้ปรากฏ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเปี่ยมไปด้วยพระราชธรรมอภิกะข้อนี้เป็นอย่างยิ่ง แม้แต่ข้าราชการบริพารในราชสำนักซึ่งรับราชการฉลองพระเดชพระคุณอย่างใกล้ชิดมานานับสิบ ๆ ปี ก็ไม่เคยประสบพระราชอัธยาศัยทรงแสดงพระโทษะจริตเกรี้ยวกราดผู้หนึ่งผู้ใด พระราชธรรมข้อนี้ได้ถูกทดลองเมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปเยือนต่างประเทศเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ เมื่อเสด็จฯ ไปในพิธีทูลเกล้าฯ ถวายปริญญานิติศาสตร์-ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ณ มหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ทรงถูกทำร้ายจากนักศึกษากลุ่มหนึ่งที่มีความคิดรุนแรง และไม่เข้าใจพระองค์และเมืองไทยเป็นอย่างดี บ้างก็ถือป้ายที่มีข้อความกล่าวร้ายต่อพระองค์ท่าน บ้างก็ส่งเสียงโห่ปนาหลอ่พระเกียรติ และเกียรติภูมิของชาติไทยอย่างแรง สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้ทรงบรรยายถึงเหตุการณ์ในวันนั้นได้เห็นภาพอย่างแจ่มชัด ในบทพระราชนิพนธ์ "ความทรงจำในการตามเสด็จต่างประเทศทางราชการ" ตอนหนึ่งขององค์ว่า ...ต่อจากนั้นก็ถึงเวลาที่พระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จไปพระราชทานพระราชดำรัสที่เครื่องขยายเสียงกลางเวที ยังไม่ทันจะอะไร ก็มีเสียงโห่ปนาดังขึ้นมาจากกลุ่ม

ปัญญานข้างนอกอีกแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีเชื้อเห็บ หัวใจหวิว ๆ อย่างไรพิกล รู้สึกสงสารพระเจ้าอยู่หัวจนทำอะไรไม่ถูก ไม่กล้าแม้แต่จะมองขึ้นดูพระพักตร์ท่านด้วยความสงสารและเห็นพระทัย ในที่สุดก็ฝืนใจมองขึ้นไปเพื่อถวายกำลังใจพระทัย แต่แล้วข้าพเจ้านั่นเองแหละที่เป็นผู้ได้กำลังใจกลับคืนมา เพราะมองดูท่านขณะที่ยิ่งทรงพระดำเนินไปยืนกลางเวทีเห็นพระพักตร์สงบเฉย ทันใดนั้นเองคนที่อยู่ในหอประชุมทั้งหมดก็ปรบมือเสียงสนั่นหวั่นไหวคล้ายจะถวายกำลังใจพระทัยท่าน พอเสียงปรบมือเงียบลง กราวนี้ข้าพเจ้ามองขึ้นไปบนเวทีอีกก็เห็นพระเจ้าอยู่หัวทรงเปิดพระมาลาที่ทรงคู่กับฉลองพระองค์ครุย แล้วหันพระองค์ไปโค้งคำนับกลุ่มที่ส่งเสียงอะอะ

อยู่ข้างนอกอย่างงดงาม และน่าดูที่สุด พระพักตร์ยิ้มฉ่ำ พระเนตรมีแววเยาะหย่อย ๆ แต่พระสุรเสียงราบเรียบยิ่งนัก “ขอขอบใจท่านทั้งหลายเป็นอันมาก ในการต้อนรับอันอบอุ่นและสุภาพเรียบร้อยที่ท่านแสดงต่อแขกเมืองทุกท่าน” รับสั่งเพียงเท่านั้นเอง แล้วก็หันพระองค์มารับสั่งต่อกับผู้ที่นั่งฟังอยู่ในหอประชุม ตอนนี้ข้าพเจ้าอยากจะหัวเราะออกมาดัง ๆ ด้วยความสะใจ เพราะเสียงฮันนั้นเงียบลงทันทีราวกับปิดสวิทช์ แล้วตั้งแต่นั้นก็ไม่มีอะไรเลย ทุกคนข้างนอกข้างในต่างนั่งฟังพระราชดำรัสเฉยตาทางดูขบคิด ข้าพเจ้าเห็นว่าพระราชดำรัสวันนั้นดีมาก รับสั่งสด ๆ โดยไม่ทรงใช้กระดาษเลย ทรงเล่าถึงวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของไทยเราว่า เรามีเอกราช มีภาษาของ

ตนเอง มีตัวหนังสือซึ่งคิดค้นขึ้นใช้เอง เราตั้งบทกฎหมายการปกครองของเราเอง ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมา ๑๐๐ ปีกว่ามาแล้ว ตอนนี้ข้าพเจ้าขำแทบแย เพราะหลังจากรับสั่งว่า ๑๐๐ ปีกว่ามาแล้ว ทรงทำท่าเหมือนเพิ่งนึกออก ทรงสะดุ้งนิด ๆ และทรงโค้งพระองค์อย่างสุภาพ เมื่อตรัสว่า ขอโทษลืมนิดไป ตอนนั้นยังไม่มีประเทศออสเตรเลียเลย แล้วทรงเล่าต่อไปว่า แต่ไหนแต่ไรมาคนไทยเรามีน้ำใจกว้างขวาง พร้อมทั้งจะให้โอกาสคนอื่นและฟังความเห็นของเขา เพราะเรามักใช้ปัญญาขบคิด ไตร่ตรองหาเหตุผลก่อนจึงจะตัดสินใจสิ่งใดเป็นอย่างไร ไม่สู้มึนสับสนหัดตัดสินใจอะไรตามใจชอบ โดยไม่ใช้เหตุผล...

ผลจากการแสดงพระอัจฉริยภาพ

“เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ เมื่อเสด็จฯ ไปในพิธีทูลเกล้าฯ ถวายปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ณ มหาวิทยาลัย เมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ทรงถูกทำร้าย จากนักศึกษากลุ่มหนึ่งที่มีความคิดรุนแรง และไม่เข้าใจพระองค์ และเมืองไทยเป็นอย่างดี บ้างก็ถือป้ายที่มีข้อความกล่าวร้ายต่อพระองค์ท่าน บ้างก็ส่งเสียงโห่ปนฮาหลบหลู่พระเกียรติ และเกียรติภูมิของชาติไทยอย่างแรง”

อย่างสูงในการแสดงพระราชดำริในสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าเมื่อเสร็จพิธีแล้ว ผู้ร่วมในพิธีต่างเข้ามากราบบังคมทูลสรรเสริญถึงพระราชดำรินั้น และสำหรับกลุ่มนักศึกษาที่มีปฏิกิริยาเหล่านั้น ต่างก็มีอาการปฏิกิริยาเปลี่ยนไปหมด บ้างก็มีสีหน้าเฉย ๆ เจื่อน ๆ ดูหลบพระเนตร ไม่มีการมองดูพระองค์อย่างประหลาดอีก แต่บางพวกก็มีน้ำใจเป็นนักกีฬาพอที่จะอ้อมแอ้มแจ่มใส โบกมือและปรบมือให้แก่ทั้งสองพระองค์ตลอดทางจนถึงที่รถพระที่นั่งจอดอยู่

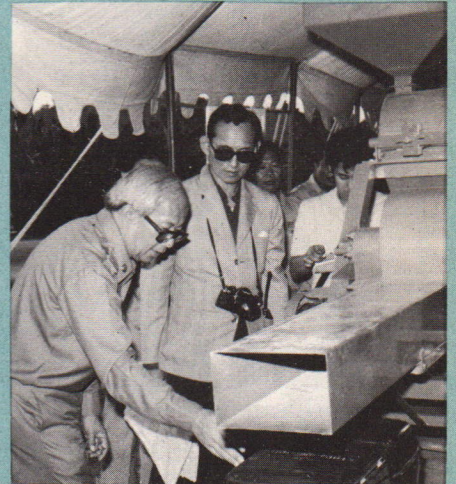
พระราชธรรม “อวิโรธนะ” ความโอนอ่อนผ่อนปรน

ที่น่าพิจารณาเป็นพิเศษคือราชธรรม

ประการสุดท้าย อวิโรธนะ คำว่า วิโรธนะ ไทยมาทับศัพท์ว่าพิโรธ แปลว่าโกรธ ถ้าเราจะแปลอวิโรธนะว่าความไม่โกรธก็จะไปตรงกับอภิกโกธะ เป็นการซ้ำกันไป อวิโรธนะ จึงน่าจะมีความหมายอีกประการหนึ่งตามคำแปลในพจนานุกรบาลี-อังกฤษ ฉบับของซิลเดอร์ ว่า Conciliation คือความโอนอ่อนผ่อนปรน การประสมประสาน สร้างเสริมความสามัคคีกลมเกลียว ซึ่งอาจเป็นราชธรรมประการสำคัญที่สุดในบรรดาทศพิธราชธรรมทั้ง ๑๐ ประการนั้น หลักวิชาทางรัฐศาสตร์ก็รับรองต้องกันว่า เนื่องจากพระมหากษัตริย์ทรงเป็นกลางในทางการเมือง ไม่ทรงฝักใฝ่เป็นข้างเดียวกับพรรคการเมืองใดหรือบุคคลใดในเรื่องการเมือง ดังนั้นคุณประโยชน์อันสำคัญที่สุดที่องค์

พระมหากษัตริย์จะทรงทำให้แก่ประเทศชาติ และเป็นเรื่องยากที่คนอื่นจะสามารถทำได้ นั่นก็คือการประสมประสานสร้างความสามัคคีในชาติ เป็นธรรมดาที่ผลประโยชน์ทางการเมืองอาจทำให้เกิดความแตกแยกในระหว่างพรรคการเมือง หรือการแก่งแย่งแข่งขันในระหว่างบุคคลสำคัญของชาติ แต่องค์พระมหากษัตริย์เป็นที่เคารพสักการะของทุกพรรคทุกฝ่าย และเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าทรงยึดมั่นต่อผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นใหญ่ ดังนั้นทุกฝ่ายจึงยอมประนีประนอมข้อขัดแย้งต่าง ๆ ถวายพระองค์ได้ พระเจ้าจักรพรรดิญี่ปุ่นมีชื่อว่า ทรงสามารถในเรื่องนี้มาตลอดกาล เมื่อก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ทหารคณะหนึ่งในโตเกียวก่อการกบฏขึ้นในประเทศ ฆ่ารัฐมนตรีเสียหลาย

“ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีเย็นเฉียบ หัวใจหวิว ๆ อย่างไรพิกล รู้สึกสงสารพระเจ้าอยู่หัวจนทำอะไรไม่ถูก ไม่กล้าแม้แต่จะมองขึ้นดูพระพักตร์ท่านด้วยความสงสาร และเห็นพระทัย ในที่สุดก็ฝืนใจมองขึ้นไปเพื่อถวายกำลังใจพระทัย แต่แล้วข้าพเจ้านั่นเองแหละที่เป็นผู้ได้กำลังใจกลับคืนมา”

คน แล้วรวมกันอยู่เป็นกำลังที่น่าฟังกลัว
รัฐบาลต้องขนทหารหัวเมืองเข้ามา นา
หวาดเสียวว่าจะเกิดสงครามกลางเมืองอย่าง
ร้ายแรงขึ้น พระเจ้าจักรพรรดิต้องทรงรับ
ภาระระงับการจลาจลด้วยพระองค์เอง โดย
มีพระบรมราชโองการขอให้ทหารที่ก่อการ
จลาจลวางอาวุธหยุดการแข็งข้อต่อรัฐบาล
ทหารพวกนั้นก็ยอมทำตามโดยดี เหตุการณ์
ก็เรียบร้อยไป เป็นอานาภาพที่ยิ่งใหญ่และ
เป็นงานที่บุคคลอื่นนอกจากองค์พระมหากษัตริย์
ไม่สามารถทำได้

ประเทศไทยก็มีเหตุการณ์เกิดขึ้น
คล้าย ๆ กับประเทศญี่ปุ่น กล่าวคือเมื่อ
วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ศูนย์นิสิต
นักศึกษาได้เป็นผู้นำประชาชนดำเนินการ
ประท้วงรัฐบาลเรียกร้องให้ประกาศใช้รัฐ-
ธรรมนูญ จึงเกิดการจลาจลเผาที่ทำการรัฐบาล
เช่นสำนักงานสลากกินแบ่ง สำนักงานคณะ-
กรรมการปราบปรามการทุจริตและหลักเลียง
ภาชีอากร และกองบัญชาการตำรวจนครบาล
ผ่านฟ้า รัฐบาลได้นำทหารเข้ามาปราบจลาจล
มีผู้คนล้มตายหลายคนและกำลังขยายเป็น
เหตุใหญ่ถึงเล็ดลอดง่วนทั่วแผ่นดิน พระบาท-
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงใช้พระบารมี
พระเมตตา พระปรีชาญาณ และความจงรัก
ภักดีของประชาชนที่มีต่อพระองค์ ทรงแก้ไข
สถานการณ์ที่เลวร้ายนั้นให้ดีขึ้นได้ โดย
ทรงปรากฏพระวรกายทางวิทยุโทรทัศน์
พระราชทานพระราชดำรัสเตือนสติและ

ปลอบโยนแก่ทุกฝ่าย ดังตอนหนึ่งว่า

“...ขอให้ทุกฝ่ายทุกคนจงระงับเหตุ
แห่งความรุนแรง ด้วยการตั้งสติยับยั้ง เพื่อให้
ชาติบ้านเมืองคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว...”

และได้ทรงปรามฝ่ายรัฐบาลมิให้ทำร้าย
ประชาชนของพระองค์ว่า

“...ขอให้ทางฝ่ายรัฐบาลอย่าได้ทำร้าย
แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชน เป็น
อันขาด ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลจะถูก
ยั่วโห้ส่ออย่างไร และถึงแม้จะมีการทำร้าย
ตำรวจทหารก่อนด้วยมีด ไม้ หรือแม้แต่ระเบิด-
ขวด ก็ขออย่าได้ทำร้ายตอบ...”

เมื่อเกิดปะทะกันขึ้น ประชาชนหมด
ที่พึ่งก็พากันกรูเข้าไปในสวนจิตรลดาอัน
เป็นที่ตั้งของพระตำหนักที่ประทับ เพื่อขอ
พระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อมเป็นที่พึ่ง
สุดท้าย มีพระบรมราชโองการให้ทหาร
มหาดเล็กรักษาพระองค์ทุกคนถอดกระสุน
ปืนเก็บให้หมด และทรงต้อนรับประชาชน
เหล่านั้น ให้หน่วยแพทย์หลวงรักษายาบาล
ผู้ได้รับบาดเจ็บ ต่อมาได้มีกระแสพระราช-
ดำรัสแนะนำให้ออมพลดอนอม กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี จอมพลประภาส จารุเสถียร
รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระ-
ทรวงมหาดไทย และพันเอกณรงค์ กิตติขจร
บุตรชายนายกรัฐมนตรี กราบถวายบังคม
ลาออกจากตำแหน่งเดินทางออกนอกประเทศ
พร้อมกันนั้นก็พระราชทาน นายสัญญา
ธรรมศักดิ์ องคมนตรี มาเป็นนายกรัฐมนตรี

เหตุการณ์จลาจลุ่นวายก็ยุติลงอย่างฉับพลัน
ต่อจากนั้นนายกรัฐมนตรีได้ลงนามสนอง
พระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลที่มีชื่อเสียง
จากอาชีพต่าง ๆ กัน ตั้งแต่ข้าราชการ นัก
วิชาการ พ่อค้า กำนันผู้ใหญ่บ้าน กสิกร
ตลอดจนคนขับขี่สามล้อเครื่อง ทั้งหมดมี
จำนวน ๒,๓๔๗ คน เป็นสมาชิกสมัชชา
แห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่เลือกตั้งกันเองขึ้น
เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวน
๒๕๕ คน สภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ได้
เร่งร่างรัฐธรรมนูญออกประกาศใช้ใน พ.ศ.
๒๕๑๗ ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรและจัดตั้งรัฐบาลตามระบอบประชา-
ธิปไตยได้ต่อมา

ในครั้งนั้นประวัติศาสตร์ได้จารึก
พระปรีชาญาณและพระบารมีไว้ตลอดไป
ว่า หากปราศจากพระมหากษัตริย์เสียแล้ว
ไม่มีผู้ใดจะพยากรณ์เหตุการณ์ได้ว่าประเทศ
ไทยจะรอดตลอดมาจนบัดนี้หรือไม่ นอกจาก
นั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อทรงเข้าแก้ไขวิกฤตการณ์
ของชาติเรียบร้อยแล้วก็ทรงเข้าสู่คืนพระราช-
ฐานะเดิม คือทรงอยู่เหนือการเมืองและ
ทรงเป็นกลางเป็นทางการเมืองอีกวาระหนึ่ง
โดยทรงมอบภาระให้รัฐบาลเป็นผู้บริหาร
บ้านเมืองต่อไป

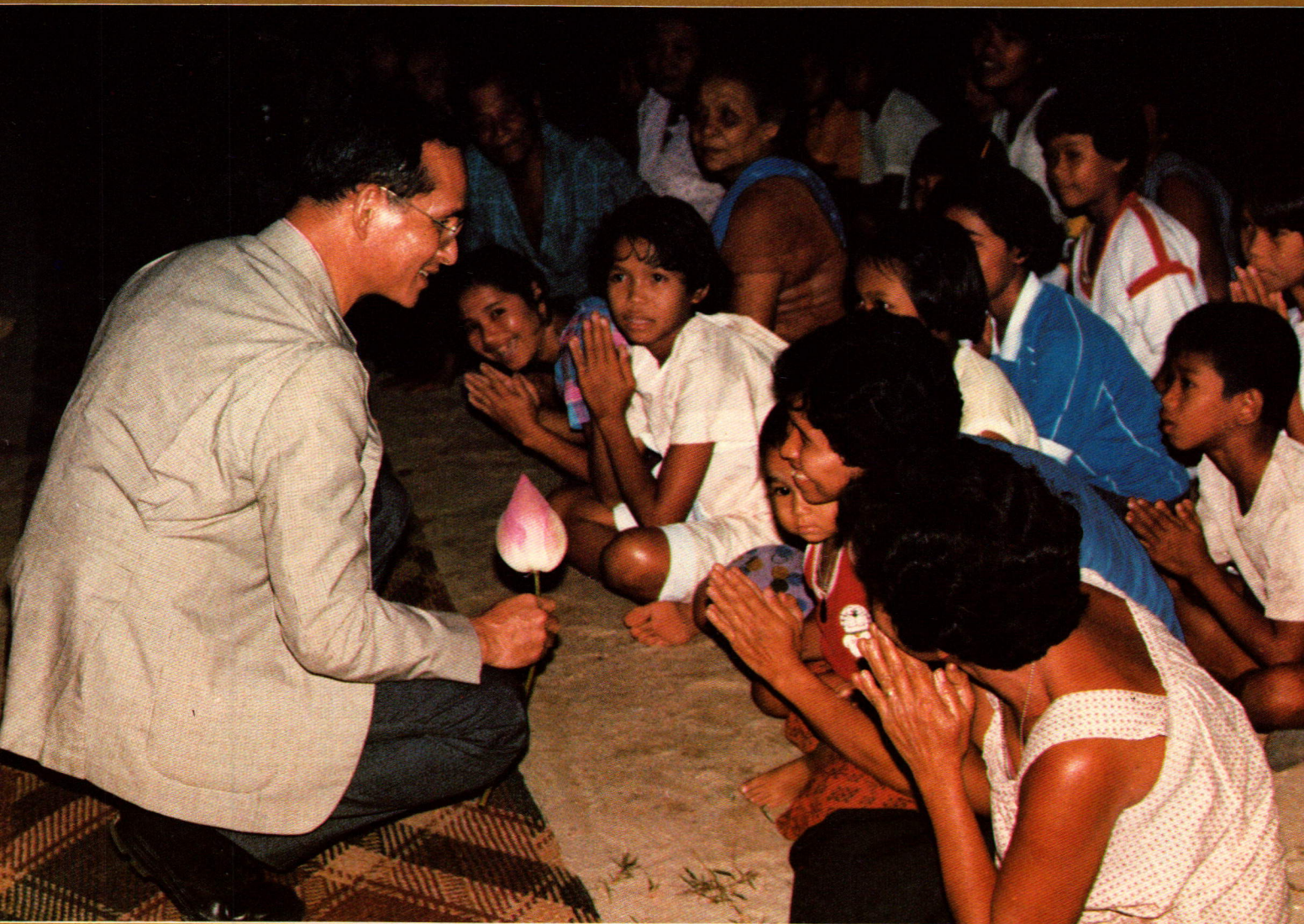
พระบาทสมเด็จพระภูมิพล มหาราช

แม้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้เจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ นี้ สำหรับบุคคลทั่วไปถือว่าเป็นวัยสูงอายุ สมควรที่จะได้พักผ่อนร่างกายหาความสงบความสำราญตามสมควรแก่อัตภาพ แต่เจ้าเหนือหัวของชาวไทยก็ยังทรงตรากตรำพระวรกายเสด็จพระราชดำเนินออกเยี่ยมเยียนประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดารอย่างไม่หยุดยั้ง ยังทรงป็นปายขุนเขาห้ำห้วยน้ำล้นธาร ทรงผจญต่อสายฝนและปลิงทากรื่นไรที่รุมตอมดูดกินพระโลหิต ทั้งนี้ก็เพื่อทรงนำประชาชนที่ยากไร้ทำสงครามต่อสู้กับความยากจน ความเจ็บไข้ได้ป่วย และความขาดแคลนสติปัญญาพระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญเป็นคุณประโยชน์แก่บ้านเมืองเป็นที่ล้นที่พ้นเช่นนี้เทียบได้กับพระราชกรณียกิจสมเด็จพระบรมพยุหัยราชราชนครินทร์ที่ทรงพระเกียรติได้รับการยกย่องเป็นมหาราช โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่พระราชกรณียกิจของล้นเกล้าล้นกระหม่อมรัชกาลปัจจุบันละม้ายแผ่นกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระปิยมหาราช พระผู้ทรงคุณแก่ชาติและเป็นที่รักของพสกนิกรเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงได้เกิดมติมหาชนที่จะถวายพระราชสมัญญาเป็นสมเด็จพระมหาราชอีก

พระองค์หนึ่งของประเทศไทย ในโอกาสอันเป็นมหามงคลสมัยทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ มหาชนชาวไทยจึงได้ตั้งจิตอธิษฐาน อัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากล ได้อภิบาลพระบาทสมเด็จพระภูมิพลมหาราช ให้ทรงพระเกษมสำราญพระชนมพรรษาอย่างยืนนานเป็นมิ่งขวัญแห่งพสกนิกรชาวไทยชั่วกาลนานเทอญ

“ทุกลมหายใจพระหทัยปฏิบัติ คือประชาธิปไตย
สุขทุกข์ร่วมเย็นเป็นใจ
เฝ้าเสด็จเตร็ดเตร่ตลอดแหล่งไทย บุกบันพวงไพร
ไขศบเขาหัวธรรลหะหนาทิน
พร้อมพระบรมวงศ์ภูปดินทร์ ทุกพระองค์ทรงริน
เสโทโดยเสด็จภาสาย
เยี่ยมเยียนพสกนิกรหมาย มล้าทุกข์ในกาย
ให้เขาเหล่าผู้ทุกข์เข็ญ
พระราชทานสรรพสิ่งร่วมเย็น ส่งเสริมเพิ่มเป็น
สัมาชีพชนชาวไทย
ไรรนำชลประทานประทานไป เพื่อผลผลิตใส
เศรษฐกิจชาติเดินเจริญสรรพ”

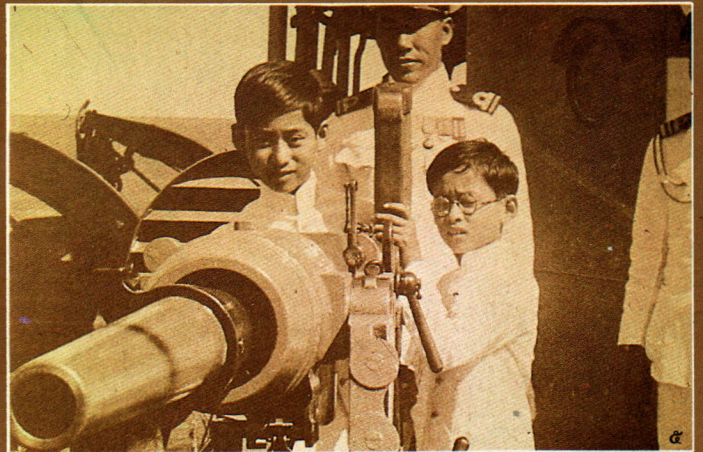
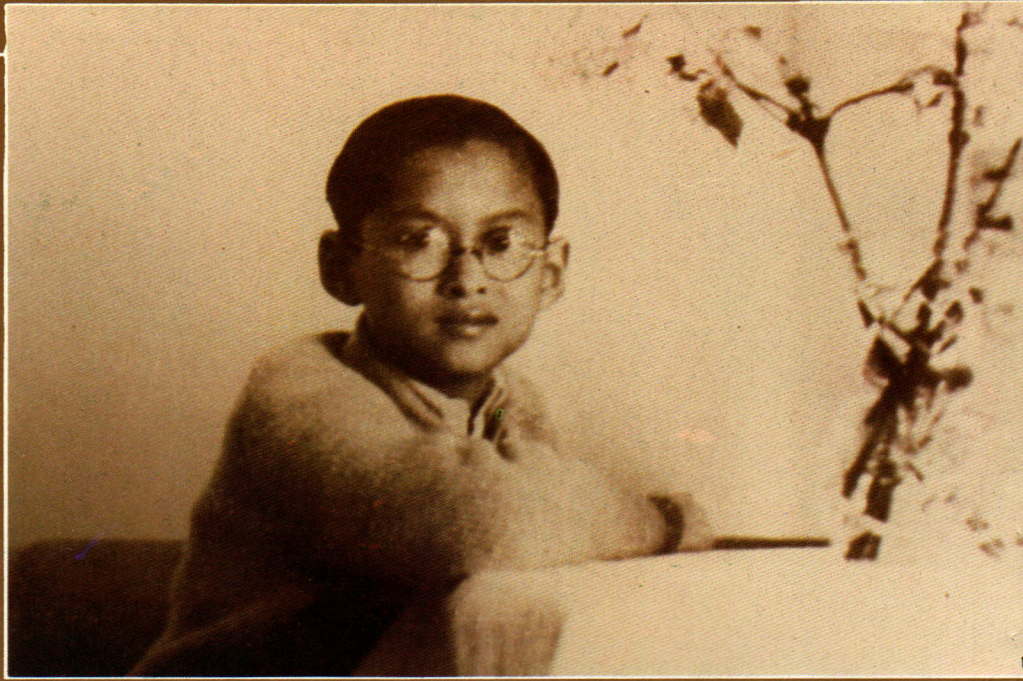
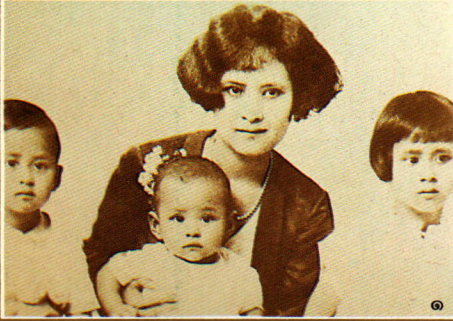
— จากกวีนิพนธ์ “เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล-
อดุลยเดช” ซึ่งท่านผู้ทูลนิพนธ์สมโรจน์ สวัสดิคกล
ณ อยุธยา เป็นผู้นิพนธ์

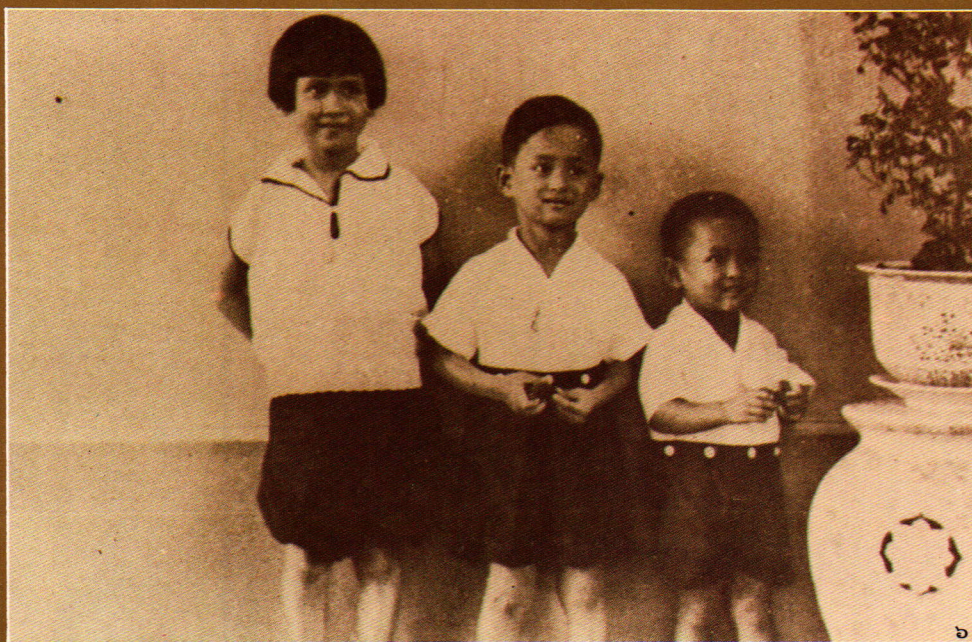

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาท
องค์พระภัทรมหาราชจักรีศรี
พระเกียรติยศปกเกล้าประชาธิ
พระทรงครองปฐพีโดยเที่ยงธรรม
พระราชปณิธานทรงแน่วในพระทัยยิ่ง
พระราชภาระสมจริงทุกสิ่งสรรพ
พระบารมีปกเกล้าคุณอนันต์
ประเทศไทยทั่วกันได้ร่มเย็น
พระเสด็จถิ่นด้าวแดนโค
พระราชาราชภูรีปราศภัยไร้ชุกเข็ญ
ทรงพระราชภาระมิว่างวัน
พระจึงเป็น "พ่อหลวง" ของปวงชน

คำขวัญด้วยพระมหากษัตริย์
ข้าพระพุทธเจ้า ราษฎรไทย
สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

๑. สมเด็จพระราชชนนีพร้อมด้วยพระโอรส พระธิดา ในต่างประเทศ
๒. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน เมื่อครั้งยังทรงพระเยาว์
๓. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลฯ ในฉลองพระองค์ละครไทย
๔. ทั้ง ๒ พระองค์ ในฉลองพระองค์ลูกเสือปัตตานี และลูกเสือไทย
๕. ทรงเล่นพระราชหฤทัยพระแสงปืนบนเรือ

๖. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง ๒ พระองค์ และสมเด็จพระเจ้านางเธอ

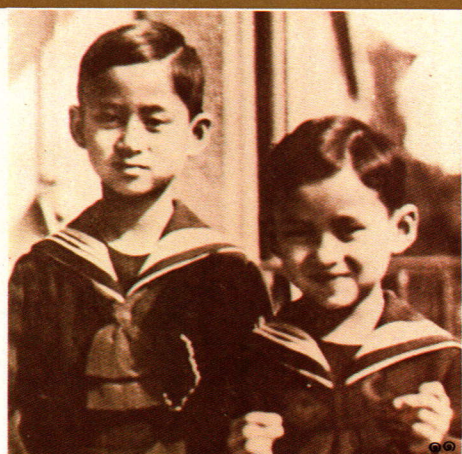
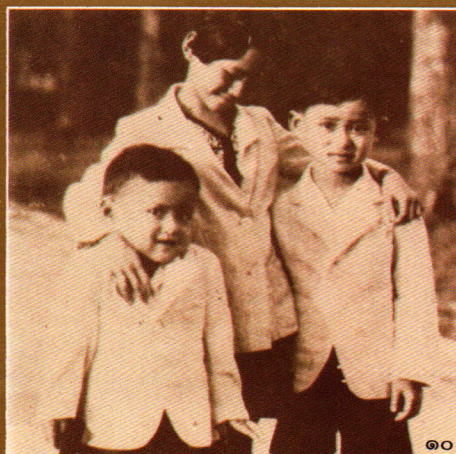
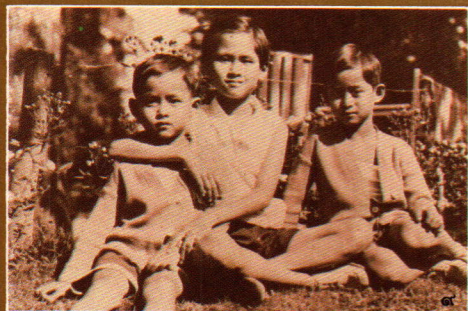
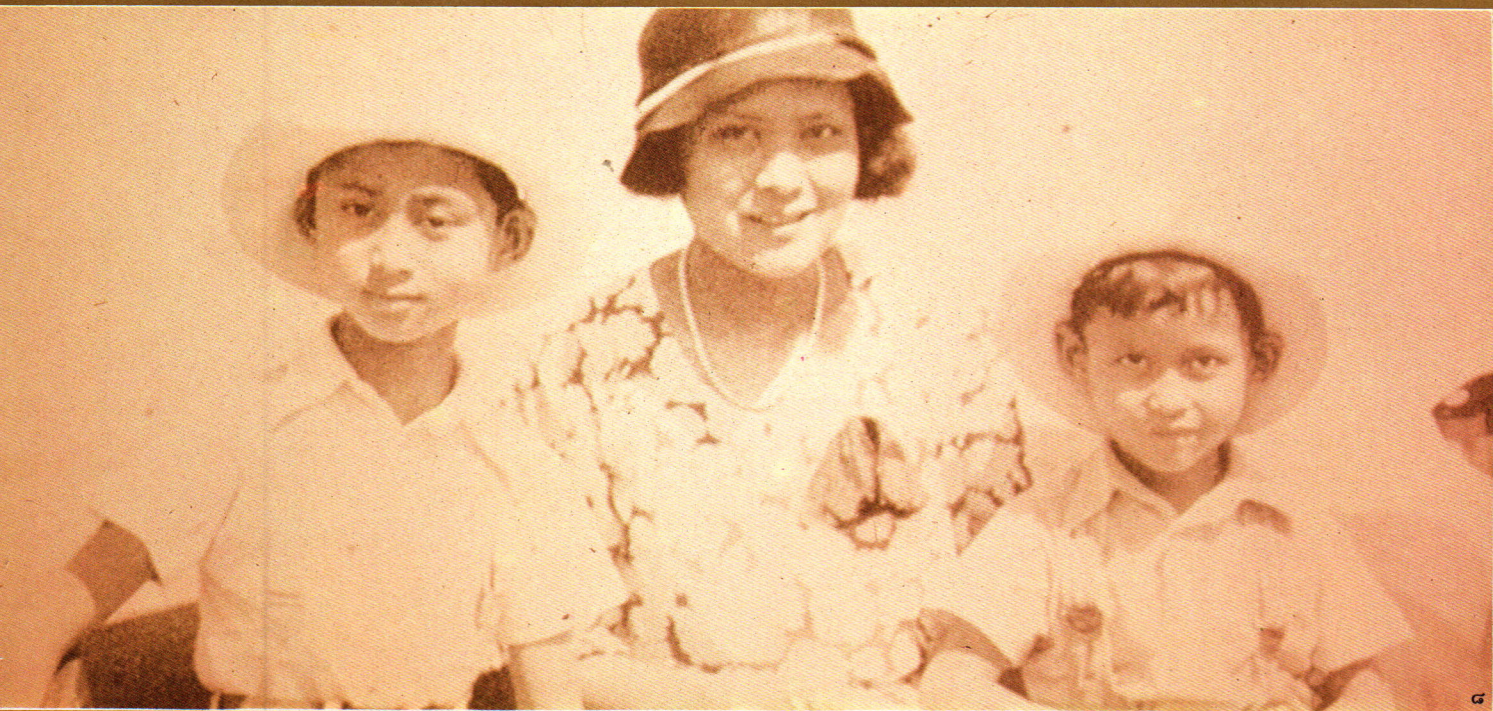
๗. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง ๒ พระองค์ เฝ้าสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ณ วังสระปทุม

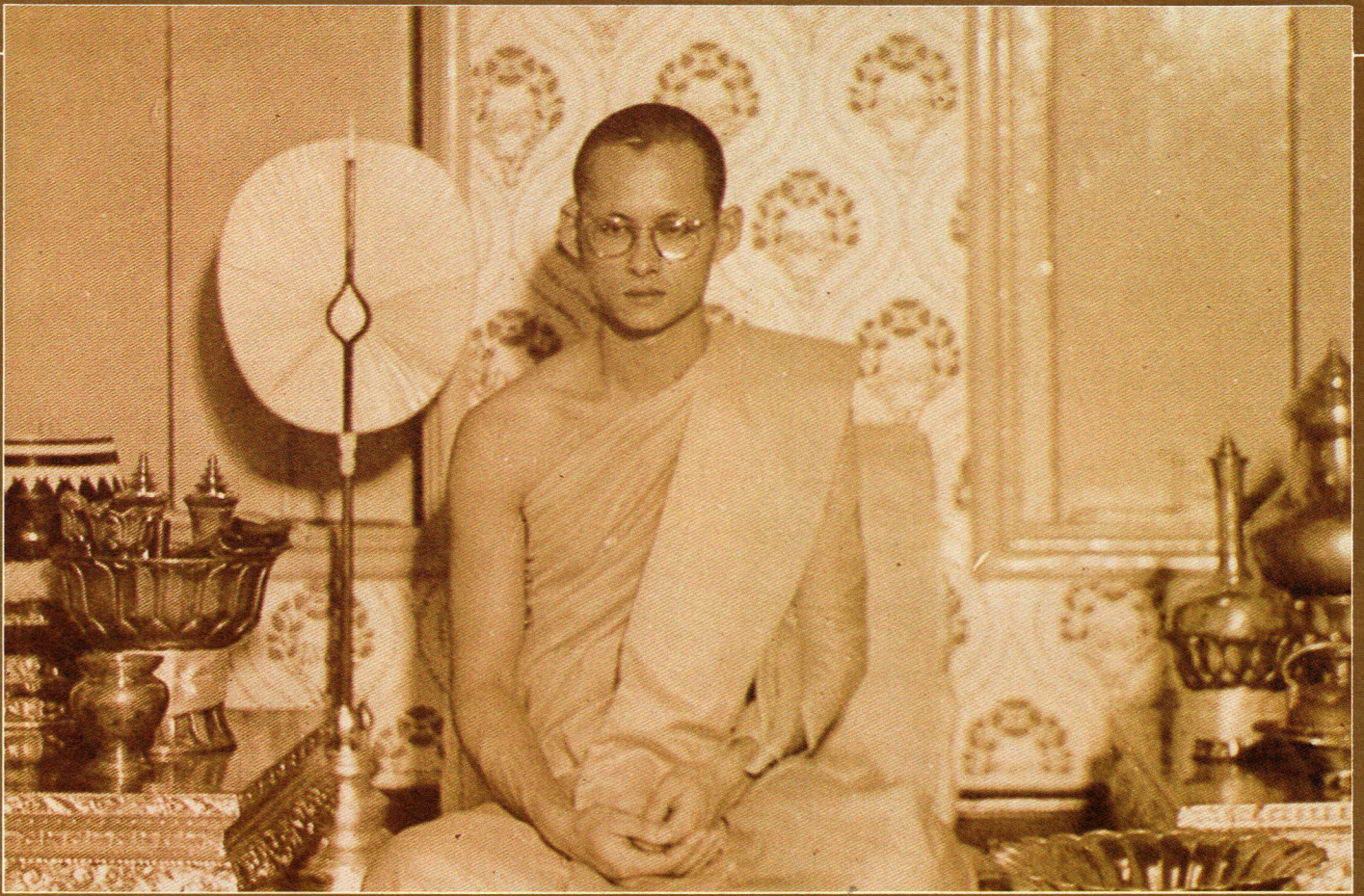
๘. สมเด็จพระราชชนนี และพระโอรสทั้ง ๒ พระองค์

๙. ทั้ง ๓ พระองค์ขณะประทับในประเทศสวีเดน พ.ศ. ๒๔๗๗

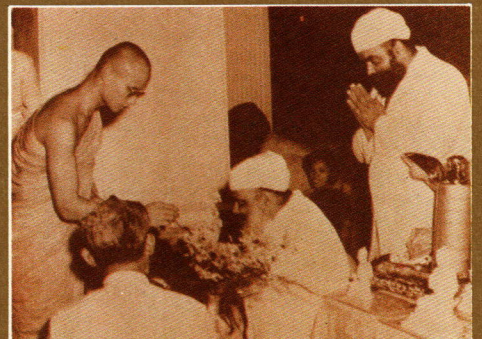
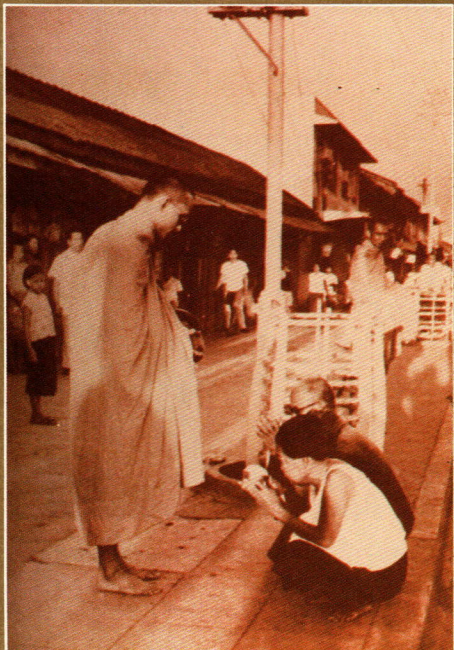
๑๐. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง ๒ พระองค์ และสมเด็จพระเจ้านางเธอ

๑๑. ทั้ง ๒ พระองค์ ในฉลองพระองค์กาลิ

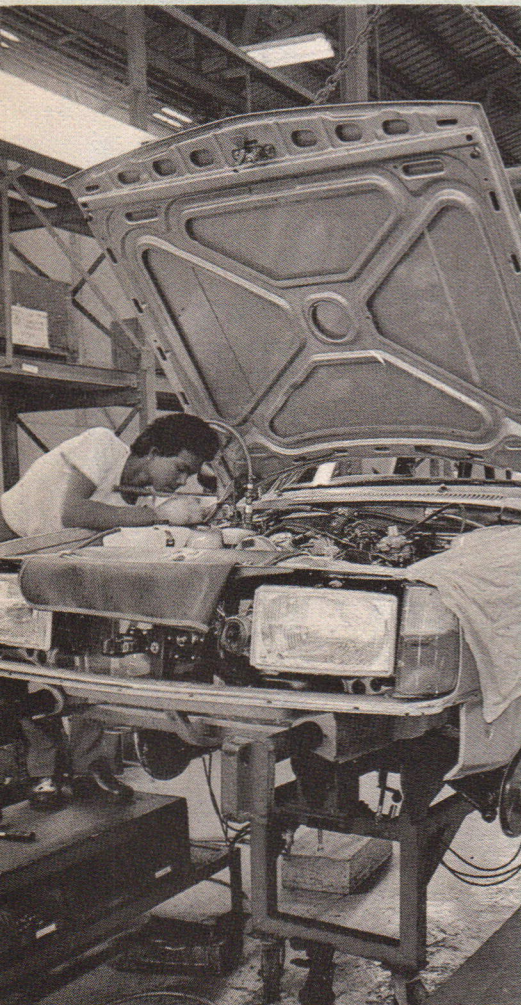

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเข้า
สู่วิถีอุปสมบทกรรม ณ พระอุโบสถ วัด
พระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหา-
ราชวัง วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๔๙๙ และ
ในระหว่างที่ทรงผนวชได้เสด็จออกทรงรับ
บิณฑบาตจากราษฎรด้วย

เทคโนโลยีเบียด

ดร.เย็นใจ เลหาวิช*

ในขณะนี้ใคร ๆ ก็มักจะกล่าวถึง “แผน ๖” หรือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๖ ซึ่งเป็นแผนพัฒนาฉบับแรกที่ได้ให้ความสำคัญค่อนข้างมากต่อการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศ และในขณะเดียวกันก็มีการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เจริญงอกงามไปพร้อมกันด้วย ความจริงแนวความคิดที่จะนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศนั้นเริ่มมีแล้วใน “แผน ๕” แต่ให้ความสำคัญไว้ค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตามก็ต้องถือว่าเป็นนิมิตดีที่ไทยเราริเริ่มตระหนักในบทบาทอันสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แม้ว่าเราจะสายไปบ้างสักหนึ่งหรือสองทศวรรษ ก็ต้องถือว่าดีที่คิดกลับตัวได้ทัน

ที่ว่าสายก็เพราะไปเปรียบเทียบกับประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งเริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ หลังประเทศไทย ๑ ปี โดยความริเริ่มและผลักดันของประธานาธิบดีปึกจุยฮึผู้ล่วงลับไปแล้ว แต่เกาหลีเขามองเห็นความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาตั้งแต่ต้น จึงบรรจุการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไว้ในแผนฉบับที่ 1 และใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นหัวหอกในการพัฒนาประเทศตลอดมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ผลที่ปรากฏชัด คือเกาหลีได้ก้าวหน้าไปกว่า

ไทยอย่างลิบลับในเรื่องการพัฒนาประเทศแทบทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านอุตสาหกรรมและการกีฬา การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ผ่านมานี้เกาหลีเป็นรองก็เฉพาะจีนเท่านั้น ทั้งประเทศไทยไปอย่างลิบลับ

การที่ผู้เขียนยกเอากรณีของประเทศเกาหลีได้มาเปรียบเทียบ ก็มีใจว่ามีจุดประสงค์จะดูหมิ่นเหยียดหยามคนไทยสร้างความโกรธแค้นให้แก่คนไทยด้วยกันแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามเราควรจะถือเอาสถานการณ์ที่ผ่านมาเป็นบทเรียนที่มีค่าที่ควรจดจำไว้ป้องกันการผิดพลาดในอนาคต ความผิดพลาดในอดีตที่ผ่านมาจะเกิดขึ้นด้วยสาเหตุประการใดก็ตามที่ ถ้าเราถือเอาความผิดพลาดเป็นครู และหมั่นพิจารณาตนเองด้วยความเป็นกลางและไม่ประมาท เราก็จะพบความจริงหรือสัจจะได้ เมื่อพบแล้วก็ย่อมหาทางป้องกันและแก้ไขได้

ถ้าจะหันมาพิจารณาตนเองตามแนวทางข้างต้น ก็จะพบว่าคนไทยยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับเทคโนโลยีอยู่หลายประการ มีหน้าชั้นนอกจากจะไม่เข้าใจแล้วยังมีความหวาดระแวง ตลอดจนความกลัวเทคโนโลยี หรือ “เทคโนโลยีเบียด” โดยเฉพาะเทคโนโลยีใหม่ ๆ ถึงขีดที่แสดงการต่อต้านอย่างเปิดเผยจนเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติดังเช่น กรณีโรงงานผลิตแทนทาลัมที่จังหวัดภูเก็ต ความเข้าใจ

* รองผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

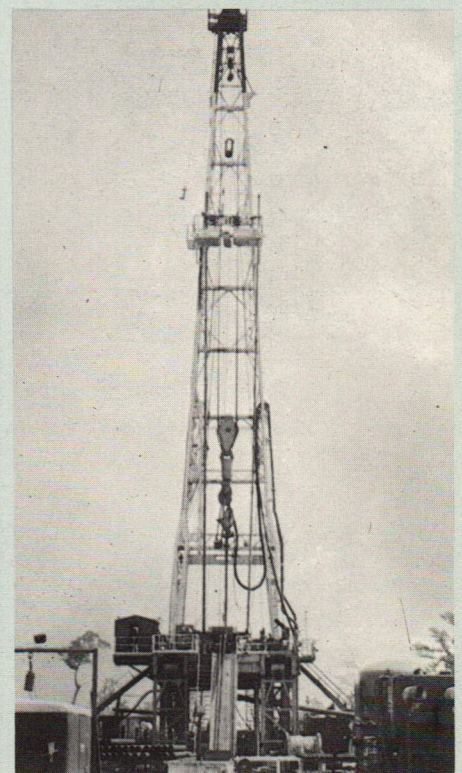
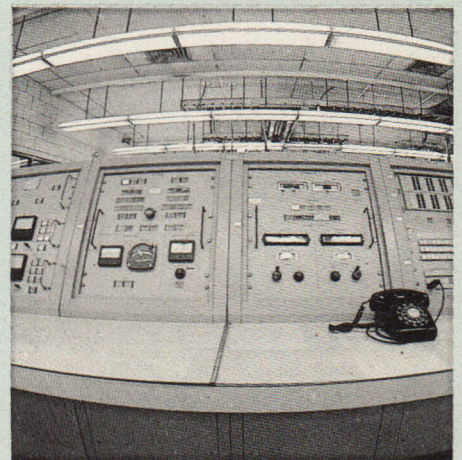
“ขีดความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเปรียบเสมือน
น้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นตัวการสำคัญทำให้เศรษฐกิจมีพลังหมุนไป
ข้างหน้า ถ้าเราไม่มีเทคโนโลยีของตนเอง ต้องพึ่งต่างประเทศก็เปรียบ
เสมือนว่า เราต้องซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากต่างประเทศ”

ที่กลาดเคลื่อนในประเด็นสำคัญ ๆ ที่ได้
เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน
พอจะประมวลมาเสนอได้โดยสังเขปดังนี้

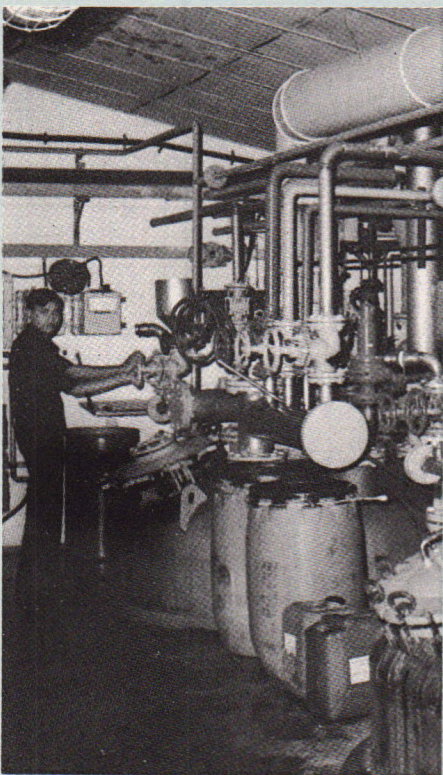
ประการแรก การพัฒนาทางเศรษฐกิจ
ไม่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ความเข้าใจในลักษณะนี้เกิดขึ้นมานานแล้ว
ดังจะเห็นได้ว่ารัฐบาลในอดีตอาศัยมาตรการ
ทางการเงินและการคลังเป็นหลัก เช่น
การกำหนดอัตราภาษีอากร การกำหนดอัตรา
แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย
 ฯลฯ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ
มิได้ใช้มาตรการทางการพัฒนาวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถใน
การพึ่งตนเอง ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีและด้านอุตสาหกรรมแต่อย่างใด
ความผิดพลาดข้อนี้เห็นได้ชัดว่าเมื่อรัฐบาล
ในอดีตจัดตั้ง “กรมเศรษฐกิจ” ขึ้นนั้น มิได้
รวมกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ
การพลังงานเข้าไว้ด้วย เพราะยังมองไม่เห็น
ความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ในการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐบาลชุดปัจจุบันนี้
เป็นชุดแรกที่ตระหนักในความสำคัญข้อนี้
จึงได้รวมกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ไว้ใน
กรม.เศรษฐกิจเป็นครั้งแรก พร้อมทั้งจัด
ให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงนี้ขึ้นเป็น
ครั้งแรกเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นการกระทำที่
เหมาะสมและถูกต้องแล้ว

ถ้าจะดูตัวอย่างประเทศต่าง ๆ นอก
เหนือจากเกาหลีใต้ ซึ่งได้กล่าวมาแล้วใน

ตอนต้นที่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจจนเกิดผล
สำเร็จ เช่น ใต้หวัน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา
ประเทศในทวีปยุโรปส่วนมาก ออสเตรเลีย
นิวซีแลนด์ และอิสราเอล จะเห็นว่าความ
สำเร็จทางด้านเศรษฐกิจเป็นผลสืบเนื่อง
มาจากการที่ประเทศเหล่านั้นได้อาศัยวิทยา-
ศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการ
พัฒนาอุตสาหกรรมด้วยการทุ่มเททางการวิจัย
พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้มีขีด
ความสามารถในการพึ่งตนเองเพิ่มขึ้น มิใช่
รู้จักแต่ซื้อโรงงาน หรือสินค้าสำเร็จรูป
จากต่างประเทศแต่อย่างใดเหมือนประ-
เทศด้อยพัฒนาทั้งหลาย ซึ่งไม่มีทางจะพึ่ง
ตนเองได้เลยเพราะไม่คิด “พึ่งตนเอง”
ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ถ้าจะ
เปรียบเศรษฐกิจของประเทศว่าเหมือน
เครื่องยนต์แล้ว มาตรการทางการเงินและ
การคลังก็เปรียบได้กับน้ำมันหล่อลื่น ซึ่ง
ทำให้เครื่องยนต์หมุนคล่อง ไม่ฝืด แต่
ขีดความสามารถทางวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีนั้นเปรียบเสมือนน้ำมันเชื้อเพลิง
ซึ่งเป็นตัวการสำคัญทำให้เศรษฐกิจมีพลัง
หมุนไปข้างหน้า แต่ถ้าเราไม่มีเทคโนโลยี
ของตนเอง ต้องพึ่งต่างประเทศก็เปรียบ
เสมือนว่าเราต้องซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจาก
ต่างประเทศ ก็เท่ากับแขวนเศรษฐกิจของ
เราไว้กับต่างประเทศ ทำให้เกิดการเสียดุล
ทางเทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่การเสียดุลทาง
การค้าอย่างมหาศาล ดังที่ปรากฏอยู่ใน

“ยิ่งพัฒนาเทคโนโลยีสูงขึ้นเท่าใด ยิ่งมีคนไม่พอใช้ เพราะกว่าจะฝึกคนมีฝีมือมีเทคโนโลยีขึ้นมาได้ต้องใช้เวลานาน...เรากำลังขาดแคลนช่างซ่อมเครื่องวิดีโอ...เช่นเดียวกับนักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีประสบการณ์ ซึ่งหาได้ไม่มากนัก”

ปัจจุบัน

ประการที่สอง เทคโนโลยีทำให้คนว่างงาน มีคนจำนวนมากมีความคิดเช่นว่านี้ ตั้งแต่คนเดินถนนทั่วไปจนกระทั่งข้าราชการระดับสูงซึ่งมีความสำคัญในแง่การตัดสินใจที่มีผลต่อคนหมู่มาก ความเข้าใจเช่นนี้มีไม่ว่าจะไม่ได้ถูกเสียเลย ความจริงก็มีส่วนถูกเหมือนกัน เพราะเทคโนโลยีบางประเภท ถ้านำมาใช้จะทำให้เกิดการว่างงานได้ เช่น เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าใหม่ ๆ ประเภท “อัตโนมัติ” หรือ “หุ่นยนต์” ที่ประเทศที่พัฒนาระดับแนวหน้าเขานำมาใช้ในการผลิตในโรงงานแทนการใช้คนงาน ดังเช่นในประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีการพัฒนาหุ่นยนต์มาใช้แทนคนมากประเทศหนึ่งในโลก แต่เหตุการณ์เช่นนี้ไม่เกิดขึ้นในประเทศที่กำลังพัฒนาเช่นประเทศไทย ทั้งนี้เพราะระดับของเทคโนโลยีที่ใช้ยังไม่สูงพอ ในทางตรงกันข้าม เมื่อมีการตั้งโรงงานขึ้นใหม่ก็ย่อมมีความต้องการคนงานมาทำงานในโรงงาน ไม่ว่าโรงงานนั้นเราจะซื้อหามาจากต่างประเทศ หรือคิดสร้างขึ้นมาเอง ในกรณีที่เราก่อสร้างขึ้นมาเองหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผลิตเทคโนโลยีได้เอง เราจะต้องจ้างงานเพิ่มขึ้นเพราะเราต้องมีคนผลิตเทคโนโลยีเหล่านี้ ยิ่งเป็นผู้ผลิตเทคโนโลยีมากเท่าใด ก็ยิ่งเท่ากับช่วยสร้างงานมากขึ้นเท่านั้น โดยเหตุนี้การเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีและการผลิตเทคโนโลยีก็คือ

เป็นผู้ช่วยให้เกิดการจ้างงานนั่นเอง

ควรทราบเพิ่มเติมว่าการผลิตเทคโนโลยีนั้น มิใช่ทำให้เกิดความนึกคิดว่าจะผลิตก็เริ่มลงมือได้ในทันที ตามความเป็นจริงผู้ที่มีความสามารถผลิตเทคโนโลยีต้องทำการ “วิจัยและพัฒนา” มาก่อน เพราะการวิจัยและพัฒนา คือ กระบวนการศึกษาหาความรู้และคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่มาใช้ประโยชน์ การวิจัยและพัฒนาโดยตัวมันเอง ช่วยให้เกิดการจ้างงานเช่นเดียวกับการผลิตเทคโนโลยี เพราะจะเกิดการจ้างนักวิจัย และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาขึ้นอีกมากมาย ตัวอย่างเช่น โครงการวิจัยอวกาศของสหรัฐอเมริกาช่วยให้เกิดการจ้างงานอย่างกว้างขวาง เช่นเดียวกับการวิจัยพัฒนา “หุ่นยนต์” ของญี่ปุ่นซึ่งช่วยให้คนญี่ปุ่นจำนวนมากมีงานทำ เท่ากับช่วยชดเชยคนญี่ปุ่นที่ต้องออกจากงานบางประเภทที่มีหุ่นยนต์เข้าทำหน้าที่แทน จึงไม่ต้องเป็นห่วงว่าคนญี่ปุ่นจะว่างงาน เพราะมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีสูงขึ้น ซึ่งความจริงการณ์จะกลับเป็นตรงกันข้าม คือยิ่งพัฒนาเทคโนโลยีสูงขึ้นเท่าใด ยิ่งมีคนไม่พอใช้ เพราะกว่าจะฝึกคนมีฝีมือมีเทคโนโลยีขึ้นมาได้ต้องใช้เวลานาน ไม่ต้องดูอะไรห่างไกล ขณะนี้จะเห็นว่าเรากำลังขาดแคลนช่างซ่อมเครื่องวิดีโอ เพราะประชาชนนิยมกันมาก เช่นเดียวกับนักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีประสบการณ์

“ในบรรดาพ่อค้า นักธุรกิจ นักลงทุนทั้งหลาย เข้าใจว่าการถ่ายทอดเทคโนโลยีก็คือ การซื้อเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ขอให้เงินทุนก็สามารถซื้อโรงงานสำเร็จรูปมาตั้งในประเทศไทยได้ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เกิดจากความเข้าใจผิดว่าเทคโนโลยี หมายถึง เครื่องจักรกล หรืออุปกรณ์ที่ประกอบกันขึ้นเป็นโรงงานเท่านั้น”

ซึ่งหาได้ไม่ยากนัก

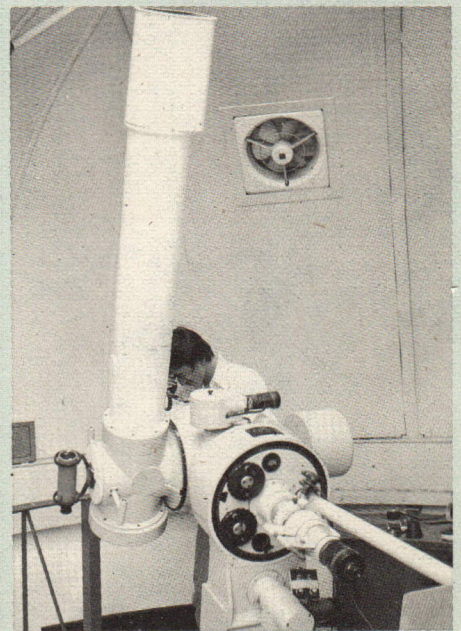
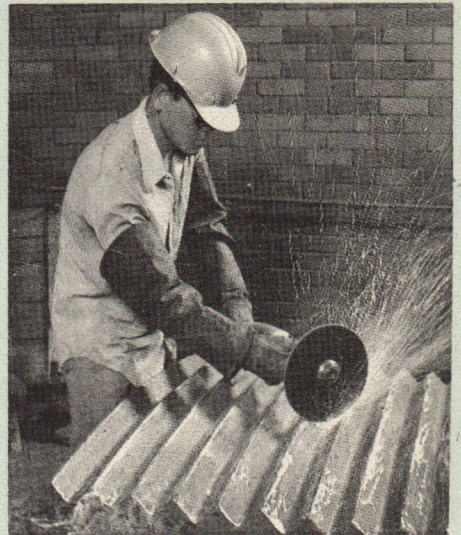
ประการที่สาม การถ่ายทอดเทคโนโลยีเป็นเรื่องไม่ยาก สามารถทำได้โดยสะดวกรวดเร็ว ความเข้าใจเช่นนี้มักมีอยู่แพร่หลายในบรรดาพ่อค้า นักธุรกิจ นักลงทุนทั้งหลาย เพราะเขาเข้าใจว่าการถ่ายทอดเทคโนโลยีก็คือการซื้อเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ขอให้เงินทุนก็สามารถซื้อโรงงานสำเร็จรูปมาตั้งในประเทศไทย จะผลิตสินค้าไว้ใช้เองหรือส่งออกก็ย่อมได้ ปัญหาใหญ่ไม่ใช่เทคโนโลยี แต่เป็นเรื่องตลาด

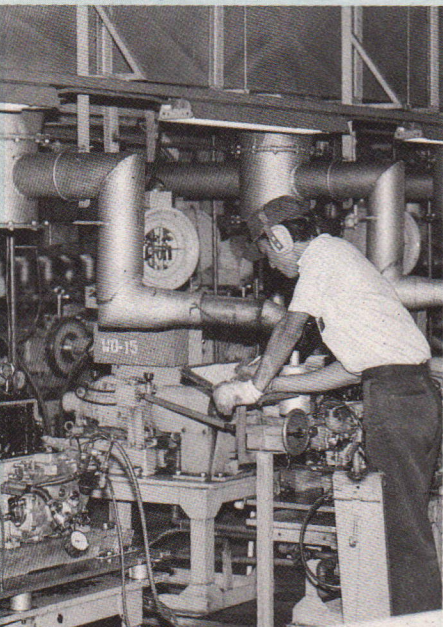
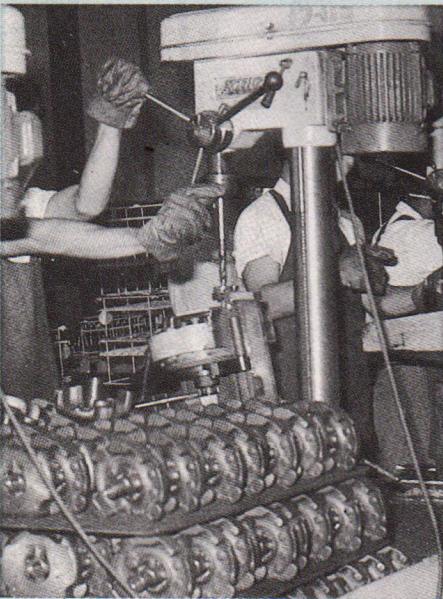
ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนแบบนี้เกิดจากความเข้าใจผิดว่า เทคโนโลยีหมายถึงเครื่องจักรกล หรืออุปกรณ์ที่ประกอบกันขึ้นเป็นโรงงานเท่านั้น ความจริงเทคโนโลยียังรวมกระบวนการผลิต ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ความสามารถในการควบคุม กำกับซ่อมแซม ปรับปรุง ดัดแปลง ตลอดจนคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ผู้ใดมีครบถ้วนนั้นจึงจะเป็นเจ้าของเทคโนโลยีโดยสมบูรณ์ แต่ตามสภาพความเป็นจริงโรงงานส่วนใหญ่ในประเทศไทย โดยเฉพาะโรงงานขนาดใหญ่ยังต้องอาศัยชาวต่างประเทศมาเป็นผู้กำกับดูแลอยู่ คนงานแม้จะเป็นคนไทยก็มักจะเป็นผู้ที่มีความสามารถไม่สูง ต้องพึ่งชาวต่างประเทศกันทั่วไป ยิ่งเห็นได้ชัดก็คือกรณีการสำรวจและขุดเจาะน้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ

บนผืนแผ่นดินไทย บริษัทสำรวจและขุดเจาะเหล่านี้ จ้างคนงานไทยไว้เป็นจำนวนมาก แต่คนงานเหล่านี้ไม่มีความสามารถพอที่จะถ่ายทอดเทคโนโลยี การสำรวจและการขุดเจาะน้ำมันปิโตรเลียม หรือก๊าซธรรมชาติได้เลยเพราะมี “ช่องว่างทางเทคโนโลยี” ขนาดมหึมา น่าเป็นห่วงว่าเมื่อใดช่องว่างดังกล่าวจะหมดไปเสียที

โดยทางกลับกันคนไทยด้วยกันเอง บางทีก็เป็นผู้สร้าง “ช่องว่างทางเทคโนโลยี” ขึ้นมาในลักษณะภาพลวงตา คือ เข้าใจว่าคนไทยไม่มีขีดความสามารถทางเทคโนโลยีนั้น ๆ ทั้ง ๆ ที่เราก็มียกพร้อมแล้วโดยส่วนมาก จึงหันไปพึ่งชาวต่างชาติเพราะมองข้ามคนไทยด้วยกัน เช่น โครงการสำรวจและขุดแม่น้ำเจ้าพระยาสายสอง แม้ว่าจะเป็นโครงการใหญ่ แต่เทคโนโลยีระดับนี้วิศวกรไทยทำได้ แม้กระทั่งเขื่อนขนาดใหญ่ เช่น เขื่อน “แม่จันทน์บุรีรัตน์” ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริก็สำเร็จได้โดยฝีมือวิศวกรรมชลประทานมาแล้ว เรือยามฝั่ง เรือหาปลา แม้กระทั่งรถทัวร์ บัดนี้เราก็มีความสามารถประกอบขึ้นได้แล้ว หากได้รับการสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนาควบคู่กันไป ขีดความสามารถในการรับถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ก้าวหน้าก็จะยิ่งเพิ่มมากขึ้น

ประการสุดท้าย เทคโนโลยีทำให้เกิดอุปนิสัยและปัญหาสิ่งแวดล้อม คนจำนวน

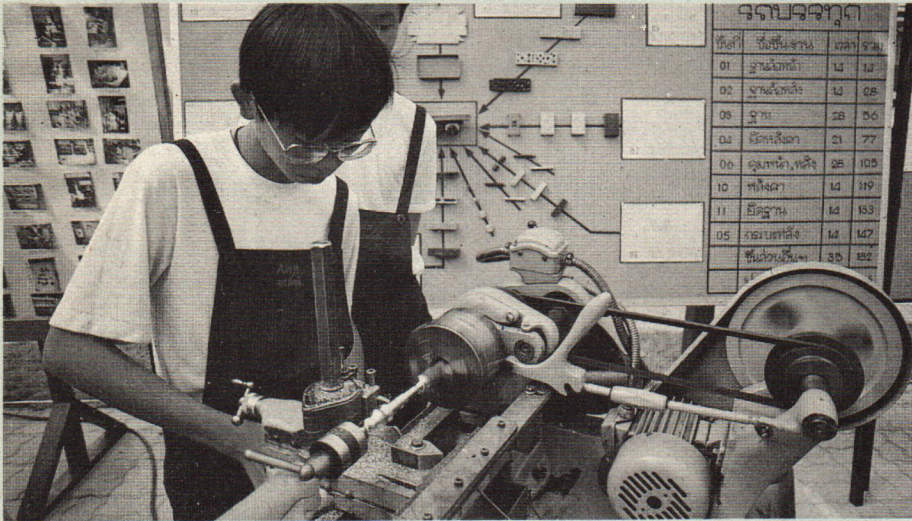
“เป็นธรรมดาที่จะหาสิ่งใดที่มนุษย์สร้างขึ้นสมบูรณ์แบบที่สุดย่อมไม่ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างมักมีจุดอ่อนในตัวของมันเอง เมื่อมีประโยชน์ก็มักจะมีโทษปนอยู่ด้วย ประเด็นสำคัญคือ ทำอย่างไรเราจึงจะได้ประโยชน์มากที่สุดและลดโทษลงให้เหลือน้อยที่สุด”

มากหว่าดระแวงกลัวเทคโนโลยี แม้กระทั่งรังเกียจเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทัศนะเช่นนี้มีมานานแล้วตั้งแต่สมัยโบราณ ในยุคแรก ๆ ที่มีการนำเทคโนโลยีการถ่ายรูปเข้ามาในประเทศไทย คนสมัยนั้นจำนวนไม่น้อยไม่ยอมให้ใครถ่ายรูป เพราะกลัวจะ “อายุสั้น” แต่เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ทรงเป็นผู้นำในเรื่องนี้การยอมรับจึงเกิดขึ้นได้ไม่ยาก อย่างไรก็ตามความหวงเกรงภัยจากเทคโนโลยีในหลายกรณีก็เป็นเรื่องที่มีเหตุผลไม่ใช่เหลวไหลไร้สาระไปหมด เช่น ภัยจากการใช้รถใช้ถนน อุบัติภัยในโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาน้ำเสียและอากาศเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม อุบัติเหตุจากไฟฟ้าลัดวงจร อันตรายจากยาปราบศัตรูพืชที่มีต่อมนุษย์ สัมผัสอาหารที่มีพิษ โรคประสาทหูเสื่อมของนักเดินคิสโก และคนขับเรือหางยาว เป็นต้น

ปัญหาจากเทคโนโลยีตามตัวอย่างข้างต้นนี้ อาจแบ่งสาเหตุออกได้เป็นสองประเภท ประเภทแรกซึ่งเป็นประเภทที่สำคัญมาก คือปัญหาอันเกิดจากตัวผู้ใช้เทคโนโลยีนั้น ๆ ผู้ใช้ที่มีความประมาทไม่ปฏิบัติตามวิธีการใช้ที่กำหนดไว้ก่อให้เกิดผลเสียได้มากมาย เช่น ขับรถยนต์โดยประมาทก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ไม่ปฏิบัติตามข้อควรปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัยในโรงงานทำให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับอันตราย ส่วนใหญ่มักเกิดจากความมั่งง่ายซึ่งเกิด

ขึ้นเป็นประจำในโรงงานอุตสาหกรรมไทย การเดินสายไฟไม่เรียบร้อยผิดหลักวิชาการ หรือใช้สายผิวดินอาจก่อให้เกิดอันตราย ไฟฟ้าลัดวงจรลูกไหม้อาคารบ้านเรือนเสียหายได้ ชาวสวนบางรายขาดความรู้รับผิวดชอบหรืออาจขาดความรู้ ใช้ยาปราบศัตรูพืชไม่ถูกวิธีก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้บริโภค แม้ค้ำบางรายเห็นแก่ได้นำเอาสีย้อมผ้าไปผสมในอาหารทำให้สีของผ้านำรับประทาน ผู้บริโภคที่ขาดความรู้บริโภคอาหารนั้นก็เกิดอันตราย มีการศึกษาสภาพประสาทหูของบุคคลในวัยรุ่นที่ชอบคิสโกปรากฏว่าเยาวชนเหล่านี้จำนวนมากประสาทหูเสื่อมอาจพิการไปตลอดชีวิตเพราะฟังเสียงที่ดังเกินความปลอดภัยเป็นเวลานานเกินไป เช่นเดียวกับคนขับเรือหางยาวซึ่งไม่นิยมใช้ท่อเก็บเสียงทั้ง ๆ ที่สามารถติดตั้งได้ในราคาไม่แพง จะเห็นว่าสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเหล่านี้ไม่ใช่อยู่ที่เทคโนโลยี แต่เป็นปัญหาของตัวผู้ใช้เทคโนโลยีที่ขาดความรู้ มั่งง่าย ไม่รับผิวดชอบ หรือมีค่านิยมผิด ๆ มากกว่า

สาเหตุประเภทที่สอง คือ ความบกพร่องของเทคโนโลยีที่นำมาใช้ เป็นธรรมดาที่จะหาสิ่งใดที่มนุษย์สร้างขึ้นสมบูรณ์แบบที่สุดย่อมไม่ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างมักมีจุดอ่อนในตัวของมันเอง เมื่อมีประโยชน์ก็มักจะมีโทษปนอยู่ด้วย ประเด็นสำคัญ คือทำอย่างไรเราจึงจะได้ประโยชน์มากที่สุด

ลำดับ	ชื่อสินค้า	ราคา	รวม
01	ฐานเหล็ก	1.2	1.2
02	ฐานเหล็ก	1.2	2.4
03	ฐาน	2.8	5.6
04	ฐานเหล็ก	2.1	7.7
05	ฐานเหล็ก	2.5	10.5
10	เหล็ก	1.4	11.9
11	เหล็ก	1.4	13.3
05	ฐานเหล็ก	1.2	14.7
05	ฐานเหล็ก	2.5	17.2

และลดโทษลงให้เหลือน้อยที่สุด คำตอบก็คือ การวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องกระทำกันตลอดไป ตัวอย่างมีมากมายที่ใกล้ตัว เช่น ยารักษาโรค เมื่อแรกคิดค้นใหม่ ๆ ก็มักจะมียันตรายมาก ยิ่งค้นคว้าวิจัยไปนาน ๆ ก็จะสามารถแก้ปัญหาดีขึ้น ลดอันตรายลง เช่น ยาประเภทซัลฟาในยุคแรก ๆ ต่อมามีการพัฒนายาที่มีคุณภาพดีขึ้นเรื่อย ๆ ขึ้นมาใช้แทนในปัจจุบัน เครื่องบินโดยสารในยุคแรก ๆ มิได้มีความสะดวกสบายเช่นในปัจจุบัน เพราะไม่มีการปรับอากาศความเร็วต่ำและมีความปลอดภัยน้อยกว่ามาก เพราะยังไม่มีระบบเรดาร์ใช้ ไม่มีคอมพิวเตอร์ควบคุมการบิน ตลอดจนเทคโนโลยีทางการบินที่ก้าวหน้าเช่นในปัจจุบัน แต่ก็เชื่อมั่นได้ว่าเครื่องบินในอนาคตจะยังมีประสิทธิภาพสูงกว่าในปัจจุบันแน่ที่เป็นไปได้เพราะมีการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องนี้ตลอดมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงให้ความหมายของเทคโนโลยีว่า “เทคโนโลยีคือ การนำเอาสิ่งที่มีอยู่มาทำให้เป็นประโยชน์” เทคโนโลยีจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุก ๆ คน เพราะเรามีชีวิตอยู่ได้ทุกวันนี้เพราะรู้จักนำสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติมาทำให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเรา เทคโนโลยีจึงมิได้เป็นสิ่งที่ลึกลับน่ากลัว

หรือนำรังเกียจแต่ประการใด ปัญหาจะเกิดขึ้นก็เพราะคนนำไปใช้ในทางที่ผิดหรือไม่เหมาะสม แต่ถ้านำไปใช้ด้วยปัญญา และสติ คือใช้เพื่อการพัฒนา เทคโนโลยีก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างกว้างขวาง และถ้าผู้ใช้รู้จักคิดสร้างเทคโนโลยีขึ้นเองด้วยการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาแล้ว ก็จะนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ ช่วยให้สามารถเพิ่มดุลทางเทคโนโลยี ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเพิ่มดุลทางการค้า ดังคำของอดีตรัฐมนตรีดำรง ภัทพพัฒน์ ผู้ล่วงลับไปแล้วว่า

“ผู้ใดครองเทคโนโลยี

ผู้นั้นครองอำนาจ

ผู้ใดครองเทคโนโลยี

ผู้นั้นครองเศรษฐกิจ”

ยังไม่สายเกินไปที่เราชาวไทยทั้งหลายจะปรับทัศนคติต่อเทคโนโลยีให้ถูกต้องตรงกัน เพื่อช่วยกันพัฒนาชาติ สร้างอำนาจรัฐ

”
เปล่งวาจาจาก
ยังประโยชน์ให้สำเร็จ
”

พุทธภาษิต

บทเพลง

หลวงวิจิตรวาทการ

เพลงอวยชัย

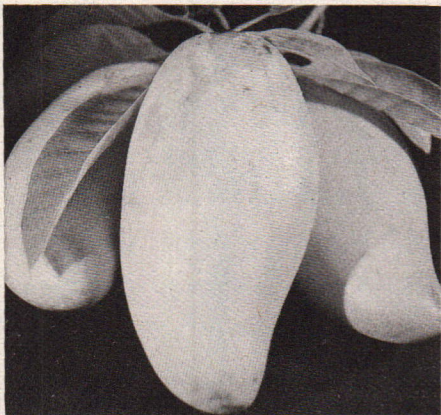
น้อมใจ	พร้อมใจ
มาช่วยอวยชัย	เมื่อวันมงคล
ให้อายุท่านยืน	ชุ่มชื่นฤดี
สุขเกษมเปรมปรีดิ์	ให้ทวีลาภผล
ทั้งเกียรติทั้งยศ	ปรากฏแก่คน
หวังใดให้ดล	ดุจหวังดั่งปอง
พรไชยไพจิตร	เสมือนดั่งใจข้าคิด
ขอทวยเทพทรงฤทธิ	มาช่วยประสิทธิพรสม
โชคชัยยิ่งล้ำ	ดังคำข้าพร้อง
ปวงชนแซ่ซ้อง	เกียรติก้องเกริกไกร

จากละครเรื่อง “อนุสาวรีย์ไทย”
แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒

วิธีการเปลี่ยนยอดมะม่วงต้นโตอย่างง่าย ๆ

ชาคริต จุลกะเสวี

การเปลี่ยนยอดมะม่วงต้นโตแล้วนี้ แม้แต่ที่ปลูกกันไว้ตามบ้านเรือนในเมืองทั่วไป ซึ่งมักจะมีบ้านละ ๒-๓ ต้นนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นสวนใหญ่ๆ ก็สามารถจะใช้วิธีการเปลี่ยนยอดอย่างง่าย ๆ นี้ นำมาใช้ปฏิบัติได้ผลดีมาก บางทีเราอาจทำให้ต้นเดิมเพียงต้นเดียว ให้ออกมาเป็นต้นที่สามารถให้ผลหลายพันธุ์ได้ตามต้องการ เป็นเรื่องง่าย ๆ ที่ผู้อ่าน "วารสารไทย" ก็สามารถปฏิบัติตามได้ไม่ยากเลย

ในปัจจุบันนี้ อุตสาหกรรมทางด้านการเกษตรของเรา นับว่าอยู่ในช่วงที่กำลังรุดหน้าเข้าสู่การค้าต่างประเทศอย่างรวดเร็ว มีการไปเจาะตลาดเพื่อแนะนำสินค้าทางการเกษตรของเราให้ชาวต่างประเทศได้รู้จักกันมากขึ้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลไม้สดของเรา ไม่ว่าจะเป็นในประเทศไหนได้ชิมแล้วก็ติดอก

ติดใจในรสชาติกันทั้งนั้น แถมยังสนใจที่จะทำการส่งผลไม้ของไทยเราไปขายในประเทศเขาด้วย เพื่อให้เพื่อนร่วมชาติของเขามีโอกาสชิมผลไม้รสเลิศจากเมืองไทยเราด้วย

นี่ก็เป็นผลของการร่วมมือกันอย่างจริงจังทั้งในภาครัฐและเอกชน ถึงแม้ว่าในขณะที่ยังมีข้อติดขัดหรือไม่สะดวกอยู่บ้าง แต่ปัญหาเหล่านี้คงจะแก้ไขได้ไม่

ยากนัก เพราะทั้งภาครัฐและเอกชนในขณะที่ก็หันมาใช้วิธีช่วยกันทำแล้ว ไม่ใช่ต่างคนต่างทำอย่างแต่ก่อน ฉะนั้นปัญหาต่างๆ ก็คงจะหมดหรือบรรเทาลงไปได้ในไม่ช้านี้ การส่งออกก็คงปลอดโปร่งดีขึ้น ก็คงจะช่วยให้อุตสาหกรรมพืชผักและผลไม้ไทยเราก้าวขึ้นได้อีกมากอย่างแน่นอน

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนื่องจากรสชาติ

อันเลื่องลือชื่อของผลไม้ไทย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ชาวต่างประเทศไม่ว่าประเทศไหนขอเพียงได้ชิมรับรองว่าต้องคิดใจในรสชาติ จึงทำให้กิ่งพันธุ์ไม้ผลของไทยเราเป็นที่ต้องการของประเทศต่าง ๆ ทั้งประเทศที่เป็นลูกค้าและประเทศที่เป็นคู่แข่งด้วยนะครับ

อย่างเมื่อสองสามปีก่อนทางประเทศจีนเขา ได้มาขวานซื้อกิ่งพันธุ์ลำไยทางภาคเหนือของเราไปปลูกที่ประเทศเขาเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่แน่ว่าอีกไม่กี่ปีข้างหน้า อาจจะมีลำไยพันธุ์ดีของเขียงใหม่แต่จากจีนแดงส่งไปแย่งตลาดลำไยของเราในตลาดต่างประเทศก็ได้ ขณะนี้ก็มีพันธุ์จีนเกียงของเขาแย่งในตลาดฮ่องกงอยู่แล้วละครับ

นอกจากนี้มาเลเซียเพื่อนบ้านทางใต้ของเราก็ไม่เบาเหมือนกัน แอบลักลอบนำพันธุ์ทุเรียนของเราเอาไปปลูกเป็นว่าเล่น ซึ่งวิธีการลักลอบนำพันธุ์ทุเรียนจากไทยออกไปยังมาเลเซียนั้นทำกันได้ง่ายมาก โดยนำกิ่งพันธุ์ทุเรียนไปวาง ๆ ไว้ใกล้เขตชายแดนไทย-มาเลเซีย พอเจ้าหน้าที่เผลอก็แอบลักลอบขนออกไปปลูกกันเป็นสวน ๆ ไป เคียวนี่ก็มีผลออกมาขายเขี่ยเมืองไทยเราแล้วละครับ มีของคือยากไม่รักษา

เร็ว ๆ นี้อีกเช่นกัน ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดแห่งใหม่ในการส่งมะม่วงของไทยไปขาย โดยที่ทางการญี่ปุ่นเพิ่งจะอนุญาตให้ไทยเราสามารถส่งมะม่วงพันธุ์หนึ่งกลางวันเข้าไปขายในประเทศญี่ปุ่นได้ ก็ได้เริ่มคายพิษสงออกมาแล้ว ด้วยการเข้ามาขวานซื้อกิ่งพันธุ์มะม่วงจากย่านคลองหก จังหวัดปทุมธานี ลักลอบส่งออกไปทางเครื่องบินแล้วไม่ต่ำกว่าหมื่นกิ่ง เพื่อเอาไปทาบติดกับต้นตอมะม่วงที่ปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์จากเมืองไทย ซึ่งการกระทำแบบนี้ของญี่ปุ่นไม่ใช่เป็นการกระทำครั้งแรกในอดีตญี่ปุ่นก็เคยทำมาแล้ว คือในปี 2522 ญี่ปุ่นมาขโมยยอดพันธุ์สับปะรด จากไทยไปปลูกที่โอกินาวา จนในปัจจุบันนี้ลำหน้าเมืองไทยไปแล้ว โอกินาวาจึงกลายเป็นแหล่งปลูก

สับปะรดที่มีคุณภาพดี อีกแหล่งไปแล้ว

เรื่องการลักลอบส่งออกพันธุ์พืชเหล่านี้ เรามีพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ อยู่แล้ว ซึ่งมีการห้ามนำพันธุ์พืชสงวน ๘ ชนิด คือ ทุเรียน, มะม่วง, องุ่น, สับปะรด, ลำไย, พลู, ลิ้นจี่, ส้มโอ และมะพร้าวบางพันธุ์ ออกนอกประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ และเพื่อประโยชน์ด้านการทดลองวิจัยทางวิชาการเท่านั้น

แต่ตาม พรบ.ฉบับนี้ ก็ยังมีช่องโหว่ที่ยังอนุญาตให้ส่งออกเมล็ดพันธุ์ได้ เพราะการเอาเมล็ดพันธุ์ไปปลูกในต่างประเทศ มีโอกาสที่จะกลายพันธุ์สูงมาก จึงไม่ค่อยน่าเป็นห่วงว่า จะถูกขโมยพันธุ์พืชสงวนไปปลูกในต่างประเทศแข่งกับไทย แต่ในทางกลับกัน ถ้าเขาเอาเมล็ดพันธุ์ที่ได้ขึ้นไปปลูกไว้เพื่อทำเป็นต้นตอ แล้วค่อยกลับเข้ามาลักลอบเอากิ่งพันธุ์ดีของเราไปทาบเพื่อเปลี่ยนยอดอีกครั้ง เรื่องกลายพันธุ์ก็เป็นอันหมดไป แถมยังสามารถให้ผลผลิต

“วิธีการลักลอบนำพันธุ์ทุเรียนจากไทยออกไปยังมาเลเซียนั้น โดยนำกิ่งพันธุ์ทุเรียนไปวาง ๆ ไว้ใกล้เขตชายแดนไทย-มาเลเซีย พอเจ้าหน้าที่เผลอก็แอบลักลอบขนออกไปปลูกกันเป็นสวน ๆ”

เร็วกว่าต้นที่เพาะเมล็ดดีอีกด้วย

ซึ่งเรื่องการลักลอบส่งออกพันธุ์พืชต้องห้ามเหล่านี้ ถือได้ว่าเป็นเรื่องใหญ่ที่อาจส่งผลเสียหายแก่พี่น้องเกษตรกรในบ้านเราอย่างมากในอนาคต ทางรัฐบาลก็ไม่ได้นิ่งนอนใจ ท่านอธิบดีกรมวิชาการเกษตร นายยุทธิ สาริกะภูติ ถึงกับรีบทำหนังสือถึงกรมศุลกากร ให้กวดขันการ

ตรวจสอบสินค้า และสำภาระของผู้โดยสารทางเครื่องบินอย่างเข้มงวด เพื่อกันมิให้มีการลักลอบนำกิ่งพันธุ์ดี ๆ ของเรา เช่น มะม่วงออกนอกประเทศ

นอกจากนี้ ยังเตรียมเสนอกระทรวงเกษตรฯ ให้ปรับปรุงแก้ไข พรบ. พันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ด้วย เพื่อห้ามส่งออกเมล็ดพันธุ์ด้วย ยกเว้นเมล็ดพันธุ์ที่มีเนื้อติดอยู่เมื่อทางรัฐเขาเอาจริงเอาจังแบบนี้ พี่น้องชาวสวนของเราก็ขอให้ช่วยกันอีกแรงหนึ่ง เพราะนอกจากจะเป็นการทำลายอนาคตทั้งของตนเองและพี่น้องชาวสวนด้วยกันเองแล้ว ยังมีความผิดตามกฎหมายอีกด้วย คือตาม พรบ. พันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ มีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี

สำหรับมะม่วง ซึ่งเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่เรากำลังตั้งเป้าหมายจะส่งออกไปบุกเบิกขยายตลาดในญี่ปุ่น ถ้าปล่อยให้ผู้ปลูกขโมยกิ่งพันธุ์มะม่วงไปได้ ในอนาคตญี่ปุ่นก็จะสามารถปลูกมะม่วงคุณภาพดีได้เอง เหมือนกับกรณีของสับปะรด แล้วเขาจะมาซื้อของเราอีกหรือครับ?

ในเรื่องของการปลูกมะม่วง ซึ่งขณะนี้ชาวฮิสปา ว่าชาวสวนมะม่วงในบ้านเราจะหันมาปลูกมะม่วงพันธุ์หนึ่งกลางวันกันเป็นการใหญ่ เพราะญี่ปุ่นเขาชอบซื้อเฉพาะมะม่วงหนึ่งกลางวันเท่านั้น เรื่องนี้ก็น่าสนใจพี่น้องชาวสวนของเรามาก เพราะพี่น้องชาวสวนมะม่วงของเรา จะต้องตัดสินใจว่าจะปลูกหรือจะเปลี่ยนยอดมะม่วงเป็นพันธุ์อะไรดี ถ้าเราจะเปลี่ยนจากมะม่วงน้ำดอกไม้, ทองคำ ซึ่งตลาดต่างประเทศหรือแม้แต่คนไทยก็นิยมชมชื่น ว่ามะม่วงน้ำดอกไม้ของไทยเรามีรสชาติเป็นเลิศ แต่ก่อนมะม่วงหนึ่งกลางวันหรือมะม่วงงาช้างนี้ เราไม่เคยส่งออกขายต่างประเทศเช่นกัน แต่เมื่อมีมะม่วงน้ำดอกไม้มาแข่ง มะม่วงหนึ่งกลางวันหรือมะม่วงงาช้างนี้จึงต้องถอยลงไป และที่น่าเป็นห่วงอย่างมากก็คือ ลูกค้ารายใหญ่ของมะม่วงหนึ่งกลางวันหรือมะม่วงงาช้างของเราคือญี่ปุ่น จึงใคร่

ขอเตือนพี่น้องชาวสวนสักคำว่า “ระวังจะพลาดพลั้งเสียทีเขา” อย่าโหมปลูกแต่พันธุ์งาช้างกันมากนักก็แล้วกัน

สำหรับมะม่วงหนังกกลางวันหรือมะม่วงงาช้างนี้ ในแง่ของการส่งออกนั้นว่ามีคุณสมบัติที่ดีอยู่หลายประการเช่นกัน คือ เปลือกหนา เนื้อแน่น และพอเป็นที่รู้จักในตลาดต่างประเทศแล้ว ชื่อของมะม่วงหนังกกลางวันนี้ ในหมู่นักวิชาการอยากให้เราหันมาเรียกกันว่า “มะม่วงงาช้าง” แทนที่จะเรียกว่า “มะม่วงหนังกกลางวัน” เพราะคำว่า “มะม่วงงาช้าง” นี้ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “ไอวอรี แมงโก (Ivory Mango)” ซึ่งคาดกันว่าจะเป็นการส่งเสริมการขายดีกว่าเรียกว่ามะม่วงหนังกกลางวัน เพราะคำว่า “หนังกกลางวัน” นั้นพวกฝรั่งออกเสียงแล้วจะเพี้ยน ๆ ไป ไม่น่าประทับใจ

พันธุ์มะม่วงในประเทศไทยเรานั้นมีอยู่มากมายหลายสิบพันธุ์ แต่พันธุ์ที่พอจะปลูกเป็นการค้าได้จริง ๆ นั้นก็มีอยู่เพียงไม่กี่พันธุ์เท่านั้น ได้แก่ น้ำดอกไม้ หนังกกลางวันหรืองาช้าง ทองคำ พิมเสนเปรี้ยวแก้ว และที่น่าสนใจอีกพวกหนึ่งคือ มะม่วงแรด และเขียวเสวย คือทั้งมะม่วงแรด และเขียวเสวยนี้จะมีคุณสมบัติพิเศษ เพิ่มจากพวกแรดคือสามารถให้รับประทานได้ทั้งผลดิบ (มะม่วงมัน) และรับประทานเมื่อผลสุก (มะม่วงสุก) เรียกกันว่ากินกันได้ทั้งแบบมะม่วงมันและมะม่วงสุก ซึ่งในอนาคตมะม่วงทั้งสองพันธุ์นี้จะป็นมะม่วงพันธุ์ส่งออกด้วย โดยอาศัยข้อได้เปรียบในแง่สามารถรับประทานได้ตั้งแต่ในขณะที่ยังดิบอยู่จนกระทั่งผลสุก เป็นเงื่อนไขในการเจาะตลาดต่างประเทศ

เมื่อทำการตัดสินใจได้แล้วว่า จะปลูกหรือจะเปลี่ยนยอดต้นมะม่วงที่ปลูกไว้ให้เป็นพันธุ์อะไร วิธีการปลูกนั้น ปัจจุบันก็นิยมปลูกต้นตอลงไปก่อน แล้วจึงค่อยเปลี่ยนพันธุ์กันอีกครั้งหนึ่ง สำหรับพวกที่มีต้นมะม่วงต้นใหญ่ ๆ อยู่แล้ว อยากจะ

เปลี่ยนพันธุ์ก็ทำได้ไม่ยากเลย

ถึงแม้จะเป็นมะม่วงพันธุ์อะไรก็ตาม ที่ท่านได้ปลูกประดับเอาไว้ในบริเวณบ้านในเมือง ซึ่งส่วนใหญ่มักจะมีปลูกกันไว้บ้านละ ๓-๔ ต้น หรือบางบ้านก็ปลูกมากกว่านั้น เมื่อต้นมันใหญ่โตให้ผลไม่ดีหรือชักจะเบียดพันธุ์นี้เสียแล้ว อยากจะได้มะม่วงพันธุ์ใหม่มาปลูก

หรือบางรายก็อยากได้มะม่วงแฟนซีสวยงาม คือให้มีหลาย ๆ พันธุ์ในต้นเดียวกัน มีมะม่วงมันบ้าง เปรี้ยวบ้าง ที่กินผลสุกบ้าง ทะวายบ้าง บนต้นเดียวกันอย่างนี้ ก็มีวิธีทำได้ไม่ยากแล้วละครับในยุคนี้อย่างนี้

ด้วยเราสามารถจะใช้วิธีการเสียบยอดพันธุ์ใหม่ที่เราต้องการ ลงบนต้นเก่าที่ใหญ่โตแล้วนั้นได้ง่ายมาก ถ้าหากได้ลองปฏิบัติตามวิธีที่ “วารสารไทย” จะได้เสนอต่อท่านต่อไปนี้ให้ด้นะครับ

โดยปกติต้นมะม่วงพันธุ์ใหม่เดิมจะขาดการดูแล ซึ่งมักจะมีพุ่มแน่น และมีกิ่งเจริญเกะกะไม่ได้เป็นระเบียบ ทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงาน และเป็นอุปสรรคในการติดดอกออกผล จึงจำเป็นต้องทำการตัดแต่งกิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ออกเสียก่อน การตัดแต่งกิ่งนี้ควรทำล่วงหน้า ๕-๗ วัน ก่อนทำการเปลี่ยนยอด ซึ่งจะช่วยให้การลอกเปลือกต้นตอทำได้ง่ายขึ้น

การนิตยาป้องกันโรคแอนแทรกโนส ซึ่งโรคนี้จัดว่าเป็นอุปสรรคสำคัญในการ

ติดตาหรือต่อกิ่งจึงต้องทำการกำจัดเสียก่อน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ร่มชื้นหรือมีความชื้นในอากาศสูง โรคนี้จะระบาดรุนแรง และเป็นโรคที่มีอยู่ในอากาศ จึงมีโอกาสเกิดขึ้นได้ทุกขณะ ถ้าหากใบของต้นตอที่ต่อนั้นเป็นโรคนี้บ่อย การป้องกันที่ควรกระทำก็คือ การฉีดด้วยยาเบนเลทหลังจากที่ทำการตัดแต่งทันทีให้ทั่วต้น โดยเฉพาะบริเวณจากครึ่งพุ่มต้นถึงเรือนยอด

ขั้นต่อไป ก็คือการเตรียมกิ่งตาพันธุ์ที่จะนำมาเปลี่ยนยอด ในการเปลี่ยนยอดเป็นพันธุ์ดีอาจทำได้ทั้งวิธีติดตา และวิธีต่อกิ่ง ในกรณีที่กิ่งของต้นตอมีขนาดใหญ่มาก การต่อกิ่งจะทำให้สะดวกกว่า และได้ผลดีกว่าการติดตา อย่างไรก็ตามหากมีกิ่งตาพันธุ์ดีจำกัด การติดตาจะช่วยให้มีโอกาสได้ต้นหรือกิ่งพันธุ์ที่ดีได้มากกว่าการต่อกิ่ง เพราะว่าได้จำนวนตาที่ติดมากกว่า

ดังนั้น ในการปฏิบัติจริง ๆ ในสวนจึงอาจจะต้องทำทั้งสองแบบ ส่วนการเตรียม

“ถ้าเขาเอาเมล็ดพันธุ์ที่ได้นั้นไปปลูกไว้เพื่อทำเป็นต้นตอแล้วค่อยกลับมาลักลอบเอากิ่งพันธุ์ของเราไปทาบทาเพื่อเปลี่ยนยอดอีกครั้ง เรื่องกลายพันธุ์ก็เป็นอันหมดไป แถมยังให้ผลผลิตเร็วอีกด้วย”

“ญี่ปุ่น... ได้เริ่มคายพิษส่งออกมาแล้ว ด้วยการเข้ามากว้านซื้อกิ่งพันธุ์มะม่วงจากย่านคลองหก ปทุมธานี ลักลอบส่งออกทางเครื่องบิน เพื่อเอาไปทาบทาติดกับต้นตอมะม่วงที่ปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์จากเมืองไทย”

กิ่งตาพันธุ์ดีสำหรับการติดตาหรือต่อกิ่ง ส่วนใหญ่จะทำคล้ายกัน และในช่วงฤดูฝน ควรทำการเปลี่ยนยอดในขณะที่ฝนทิ้งช่วง หรือถ้าเลี้ยงไม่ได้ ก็ควรใช้วิธีการต่อกิ่งจะได้ผลดีกว่าการติดตา เพราะการติดตาจะเกิดความเสียหายจากเชื้อราได้ง่าย

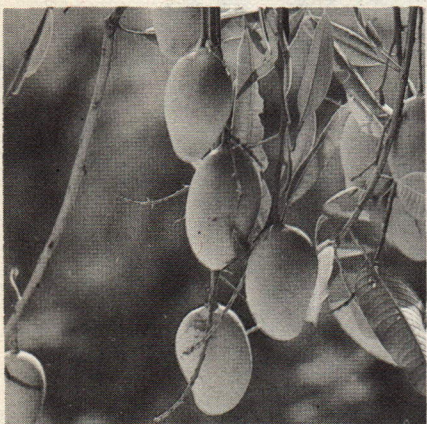
การกำหนดตำแหน่งที่จะทำการเปลี่ยนยอดนั้น โดยปกติจะต้องกระทำให้ต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ แต่ขนาดของกิ่งที่ทำได้ต้องมีขนาด

โตไม่เกินเส้นศูนย์กลาง ๔ นิ้ว ฉะนั้น ถ้าเป็นต้นที่ให้ผลแล้วก็มักมีขนาดโต จึงมักกระทำในระดับกลาง ๆ พุ่มต้น และเพื่อให้ต้นที่ติดเจริญได้ระดับสม่ำเสมอ จึงต้องทำการตัดในระดับขนานกับแนวพุ่มต้น

ในการเปลี่ยนยอดมะม่วง ไม่ควรทำ ขวบสาวครั้งเดียวทั้งต้น ควรทำการเปลี่ยน สองครั้ง ครั้งละ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ของ จำนวนกิ่งทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อให้กิ่งที่เหลือเป็น กิ่งที่เลี้ยงช่วยบังแสงให้แก่กิ่งที่ต่อเอาไว้ อีกประการหนึ่งกิ่งที่เหลือ ซึ่งเป็นกิ่งที่ให้ ผลแล้ว เมื่อถึงฤดูออกดอกก็จะออกตาม ฤดูกาล ซึ่งจะมีผลช่วยให้กิ่งที่ต่อใหม่ออก ดอกได้ด้วย ทำให้ได้ผลของกิ่งที่นำมาเปลี่ยน ภายในปีเดียวด้วย ส่วนในปีต่อไปจึงทำการ ต่อกิ่งที่เหลือ ซึ่งก็จะได้น้มนะม่วงพันธุ์ ใหม่ทั้งต้นตามที่ต้องการ

การเลือกกิ่งในการต่อกิ่งปีแรกมีวิธี การดังนี้คือ แบ่งทรงพุ่มต้นมะม่วงออกเป็น 3 ส่วน จะได้ส่วนที่เป็นส่วนยอด ส่วนที่อยู่กลางพุ่ม และส่วนที่อยู่ชายพุ่ม ส่วนที่อยู่ส่วนยอดจะทำการเปลี่ยนทั้งหมด ทุกกิ่ง ส่วนที่อยู่กลางพุ่มจะทำการเปลี่ยน 1 กิ่งเว้นไว้ 1 กิ่งสลับกันไป และส่วนที่อยู่ชายพุ่มจะไม่ทำการเปลี่ยนเลย ปล่อยไว้ คงเดิม

ซึ่งเมื่อรวมทั้งต้นก็จะดูเหมือนว่าทำการเปลี่ยนกิ่งไป 50 เปอร์เซ็นต์ของทั้ง ต้น และในปีที่ 2 จึงทำการเปลี่ยนกิ่งช่วย

พุ่มทั้งหมด และเปลี่ยนกิ่งกลางพุ่มที่เหลือ ก็จะได้น้มนะม่วงพันธุ์ใหม่สมความตั้งใจ

วิธีการต่อกิ่งทำได้โดยการฉีกเปลือก ที่หนาและขรุขระของต้นดอให้บางลง และเป็นพื้นเรียบยาวประมาณ ๕-๖ นิ้ว แล้ว ใช้ปลายมีดกรีดเปลือกตามความยาวของ กิ่ง ๒ รอย โดยกรีดให้ถึงเนื้อไม้และให้ รอยกรีดขนานกัน แต่รอยห่างกันประ- มาณ ๑-๒ นิ้ว และยาวประมาณ ๓ นิ้ว

เดือนเปลือกให้ตัดกับรอยกรีดตอนบน ทั้งสองรอย ใช้ปลายมีดเผยแผ่เปลือก

ระหว่างรอยกรีดทั้งสองจากนั้นลอกแผ่น เปลือกลงมาทางด้านล่างจนสุดรอยกรีด พบแผ่นเปลือกเข้าที่เดิม แล้วตัดโคนแผ่น เปลือกเหลือไว้ประมาณ ๑-๒ นิ้ว

จากนั้นก็เตรียมกิ่งพันธุ์ที่เราต้องการ จะเอามาเสียบ โดยเดือนกิ่งพันธุ์ดีให้เป็น รูปลิ้ม ยาวประมาณ ๓ นิ้ว เดือนให้รอย เดือนราบเรียบและไม่เป็นคลื่น ให้รอย เดือนยาวประมาณ ๒-๒๕ นิ้ว (ดังภาพ ที่ ๒)

และเดือนโคนกิ่งพันธุ์ดีทางด้านหลัง อีกครั้งหนึ่ง ให้รอยเดือนยาวประมาณ ๒ นิ้ว (ดังภาพที่ ๓)

สอดโคนกิ่งพันธุ์ดีเข้าไปในแผ่นเปลือก และจัดให้กิ่งอยู่ระหว่างกลางแผลพอดี (ดังภาพที่ ๔)

แล้วพันด้วยผ้าพลาสติกใสและโปร่ง แสงโดยพันจากโคนแผลจนคลุมมิดกิ่งพันธุ์ดี

ทิ้งไว้เป็นเวลาประมาณ ๑ เดือน (ดังภาพ ที่ ๕)

ถ้าสภาพของกิ่งยังดีอยู่ ก็ทำการขั้วน เปลือกต้นดอ พร้อมทั้งกรีดผ้าพลาสติกตรง บริเวณตาที่จะแตก (ภาพที่ ๖)

ส่วนวิธีการติดตาก็ทำได้คล้าย ๆ กัน โดยเตรียมแผลที่ต้นดอให้มีขนาดเล็กลง พอเหมาะกับแผ่นตา การเตรียมแผ่นตาก็ ให้เดือนแผ่นตาเป็นรูปโล่ แล้วลอกเนื้อ ไม้ออก (ดังภาพที่ ๗)

จากนั้นจึงนำไปติดบนแผลที่ต้นดอ แล้วพันผ้าพลาสติกเช่นเดียวกับวิธีการต่อ กิ่ง

เมื่อทำการต่อกิ่งติดตาเพื่อเปลี่ยนยอด เสร็จแล้ว ในระหว่างที่รอการติด ถ้าฝน ไม่ตกก็จะมีแผ่นตาที่เสียหายน้อย ก็ให้ ไปตรวจสอบแผ่นตาเมื่อครบ ๑ เดือน ถ้ามีฝนตก โดยเฉพาะเมื่อฝนตกในระหว่าง ๑-๒ สัปดาห์แรก ความเสียหายจะมีมาก ซึ่งมักเกิดในการติดตา ส่วนการต่อกิ่งมัก จะไม่ค่อยเสียหาย ความเสียหายของแผ่น ตามักจะเกิดขึ้น ๒-๓ วันหลังจากฝนตก และจะเริ่มเน่าจากทางด้านล่าง หรือริมขอบ แผ่นตาเข้าไปหาตา ในกรณีเช่นนี้ ถ้ามี การตรวจสอบแผ่นตาเป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะหลังจากฝนตกหนักก็อาจมีทางแก้ไข ได้

วิธีแก้ไขประการแรก คือ ถ้าเห็นว่า รอยแผลใดมีไอน้ำจับอยู่ภายในพลาสติกมาก ควรหาทางเจาะพลาสติกให้ไอน้ำระเหย ออกได้บ้าง วิธีจะทำโดยใช้ปลายมีดแทง พลาสติกขึ้นทางด้านบนรอยแผล โดยไม่ให้ น้ำฝนที่ตกลงไหลเข้าไปที่รอยเจาะได้

ประการที่สอง คือ เมื่อพบแผ่นตาใด เริ่มมีรอยชำ หรือเน่าจากขอบแผ่นตา ก็จะ ต้องแกะผ้าพันตาออก โดยอย่าให้แผ่นตา เคลื่อนที่ ใช้คมมีดตัดหรือเดือนส่วนที่เสีย จนหมด ทารอยแผลที่เดือนด้วยยาป้องกัน เชื้อรา ปล่อยให้หายที่ทาแห้งพอสมควรแล้ว จึงพันผ้าพลาสติก หรือไม่ก็อาจเปลี่ยนผ้า พลาสติกใหม่เสียเลย ในกรณีที่ทำการติดตา

มะม่วงที่ปลูกไว้ตามบ้านก็ใช้วิธี-
การเสียบยอดพันธุ์ใหม่ให้ได้ไม่ยากอย่าง
ต้นนี้ได้เสียบยอดพันธุ์เขียวเสวยพันธุ์-
ฟ้าลั่น กับพันธุ์หนองแขงไว้บนต้นเดิม
ซึ่งเป็นพืชมะม่วง

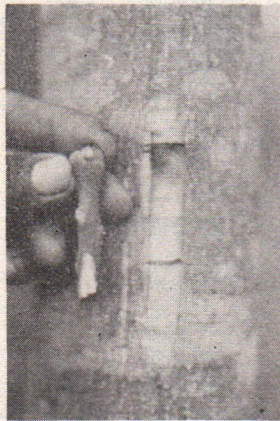
ตกลงต่อไปต้นนี้ก็จะให้ผลออก-
มาได้ 4 พันธุ์ ให้เลือกชิมเอาได้ตามใจ
ชอบ

๑.

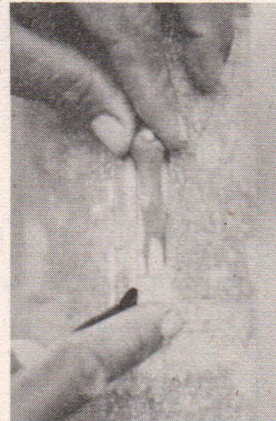
เดือนโคนกิ่งพันธุ์ดี ให้รอยเดือนราบเรียบ
และไม่เป็นคลื่น

๒.

เดือนโคนกิ่งพันธุ์ดีทางด้านหลัง ยาว
ประมาณ $\frac{1}{2}$ นิ้ว

๓.

สอดโคนกิ่งพันธุ์ดี เข้าในแผ่นเลือก และ
จัดกิ่งให้อยู่ระหว่างกลางแผ่นพอดี

๔.

พันผ้าพลาสติกใสคลุมให้มิด กิ่งพันธุ์ดี
เป็นเวลา 1 เดือน

๕.

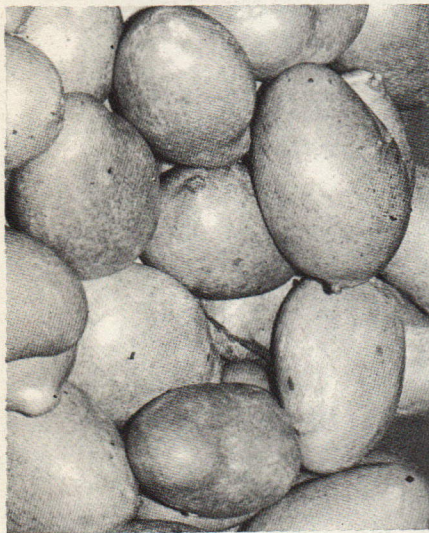
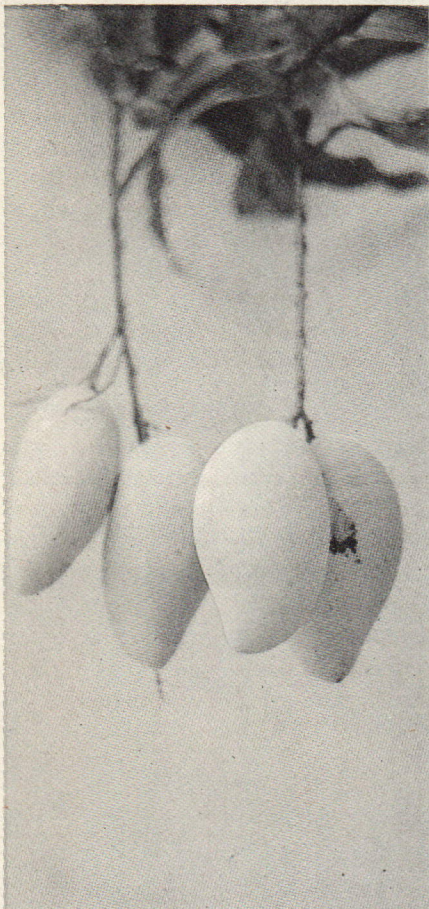
กิ่งที่ต่อไว้ประมาณ 1 เดือน สภาพกิ่งยังดี
จึงทำการขูดเปลือก ต้นต่อ พร้อมทั้งเปิดผ้า-
พลาสติกใสบริเวณตาที่จะแตก

๖.

เดือนแผ่นตาเป็นรูปโล่ แล้วลอกเนื้อไม้ออก

๗.

ไม่มากนัก วิธีนี้จะช่วยไม่ให้ตาเกิดเสียหายได้มาก

เมื่อติดครบ ๑ เดือน แผ่นตาใดที่ยังเขียวสดก็แสดงว่าติดได้แน่ จากนั้นจึงทำการบังคับตาให้แตกเป็นกิ่งต่อไป ส่วนแผ่นตาที่เสียหรือติดไม่ได้ควรกรีดเอาพลาสติกออก ปลดปล่อยให้แผลแห้งและพ่นด้วยยากันเชื้อรา เพื่อรักษาแผลให้หายเร็วและรอการติดซ่อมต่อไป

เมื่อตาหรือกิ่งที่ต่อเอาไว้ติดกับต้นตอดีแล้ว เราก็ควรทำการบังคับให้เกิดการแตกตาออกมา ซึ่งนิยมทำกันอยู่ ๓ ชั้น คือโดยการควั่นเปลือกของต้นตอสูงจากรอยต่อประมาณ ๓ นิ้ว โดยควั่นเป็นเส้นครึ่งวงกลม กว้างเพียง ๒ มิลลิเมตร หลังจากที่ทำตาแตกออกมาแล้ว จึงทำการตัดต้นตอตรงบริเวณรอยควั่นที่ทำไว้ พร้อมทั้งกรีดพลาสติกที่พันบริเวณตา เพื่อให้เกิดเป็นช่องที่ตาจะเจริญแตกออกมาเป็นยอด

แต่ในบางกรณีของพันธุ์ที่ไม่ยอมแตกก็อาจใช้ฮอร์โมน เบนซิล อดีนีน (Benzil adenine) ซึ่งเรียกกันย่อ ๆ ว่า บี เอ (BA) มาป้ายที่ตา จากการทดลองในมะม่วงน้ำดอกไม้ ก็พบว่าช่วยกระตุ้นการแตกตาได้ดี การที่ต้องบังคับตา ๓ ชั้นตอนนี้ ก็เพื่อทำให้เกิดความแน่นอนก่อนที่จะตัดยอดต้นตอออก มิฉะนั้นเมื่อตัดยอดไปแล้ว แผ่นตาเกิดเสียหรือไม่ยอมแตกตา ก็จะได้ทำการติดซ้ำได้ทันท่วงที ไม่ต้องเสียเวลาเลี้ยงยอดใหม่ ซึ่งจะต้องเสียเวลาเลี้ยงดูอีกเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๓ เดือน จึงจะทำการติดตาได้อีกครั้งหนึ่ง

เมื่อเราได้ทำการเปลี่ยนยอดมะม่วงมาเป็นมะม่วงพันธุ์ที่ตลาดต้องการแล้ว สิ่งที่สำคัญที่จะลืมกันไม่ได้ คือ เรื่องของคุณภาพ

ในขั้นต้นก็เริ่มจากการใช้พันธุ์ที่ดีขึ้นต่อไปเป็นเรื่องของการเก็บเกี่ยว ซึ่งจะต้องทำการเก็บเกี่ยวด้วยความระมัดระวังและปราณีต เพื่อให้ผลมะม่วงที่เราอุตสาหะดูแลเอาใจใส่ขณะอยู่บนต้น ยังคงมีคุณภาพที่ดี

จากนั้นก็มาถึงขั้นตอนของการบรรจุหีบห่อ เรื่องนี้ทางเราถูกต่างประเทศตำหนิมาบ่อยครั้ง ซึ่งขณะนี้ก็เริ่มดีขึ้นเรื่อย ๆ ก็ใครขอเดือนมาอีกสักครั้งว่า การบรรจุกล่องที่จะส่งไปขายนั้นถ้าทำได้สวยงามดีก็จะเป็นที่ดึงดูดใจผู้ซื้อได้มากขึ้น แต่การที่จะให้ผลมะม่วงที่บรรจุอยู่ในกล่องนั้น มีคุณภาพดีจะต้องเริ่มทำกันตั้งแต่ขณะที่ผลอยู่บนต้น รวมทั้งการเก็บเกี่ยวจะต้องทำกันอย่างพิถีพิถัน อย่าให้ผลช้ำและเปื้อนยางได้เป็นอันขาด

หากท่านผู้อ่านประสงค์จะได้รับคำแนะนำ หรือตอบปัญหาทางการเกษตรที่ท่านสนใจ ประการใด เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ก็ขอเชิญเขียนจดหมายติดต่อไปยัง "วารสารไทย" ที่ทำเนียบรัฐบาล หรือติดต่อโดยตรงที่ อาจารย์ยาศกริต จุลกะเสวี สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน 10903 เราก็คงยินดีจะให้บริการแก่ทุกท่านที่สนใจได้เสมอ

สันติภาพที่เกาหลี

(ต่อจากหน้า ๒๒)

เป็นเอกภาพของประชาชนผู้ถูกกดขี่ในทวีปอาฟริกาได้รวมอยู่ด้วย จึงวิงวอนให้ลดอนดันโค่นรากลัทธิขบถแบ่งแยกผิว อันไร้มนุษยธรรมในทวีปนั้น ให้หมดสิ้นไปทันที

สิ้นการประชุม สวตมนต์ เจริญภาวนา ทำจิตสมาธิ เป็นเอกกคคา เดินไปสู่วิสุทธิ-มรรคา สายเดียวกัน คือสันติภาพ ที่ปรารถนาด้วยกัน

คณะผู้แทนไทย สละปัจจัยตามมีตามได้ให้เป็นทุนสันติภาพ ลาผู้ต้อนรับด้วยคำขอโทษ และขอบคุณ

เสร็จแล้ว ลาแยกย้ายกันไป คณะผู้แทนไทยกลับเมืองไทย ตามเส้นทางที่ธรรมนำให้กลับ โดยตรงบ้างอ้อมบ้าง ด้วยกันทุกคน

การทำประมงร่วม ของไทยกับต่างประเทศ

พรรณิภา หาญวิวัฒน์กิจ

ทรัพยากรที่มีชีวิตในน่านน้ำเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เป็นสิ่งที่นับได้ว่ามีส่วนสำคัญต่อเศรษฐกิจของรัฐทั้งปวงที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาการจับปลากินขนาดและขาดหลักการอันอาจเป็นผลให้ทรัพยากรเหล่านี้สูญสิ้นไปโดยไร้ประโยชน์และรวดเร็ว อนุสัญญากฎหมายทะเลแนวใหม่ได้วางหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ว่าควรมีมาตรการและวิธีการอย่างไรในการแสวงหาประโยชน์ การควบคุมการแสวงหาประโยชน์ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรเหล่านี้ด้วย

เขตเศรษฐกิจจำเพาะนับว่ามีบทบาทสำคัญอยู่มากในกฎหมายทะเลแนวใหม่ เพราะการก่อตั้งเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ก็เพื่อตอบสนองความต้องการของรัฐทั้งปวงทั้งทางเศรษฐกิจและการเมืองด้วยในขณะเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายตระหนักดีถึงความสำคัญของความสมบูรณ์พูนสุขของทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตในบริเวณรอบชายฝั่งของตน การประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งเพื่อนบ้านของไทย เช่น อินเดีย พม่า เวียดนาม กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย เป็นต้น มีเจตนารมณ์มุ่งหมายที่จะปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของทรัพยากรมีชีวิตและไม่มีชีวิตในอาณาเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือเป็นอำนาจสำรองเพื่อผลประโยชน์ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ

ประเทศไทยได้ประกาศอาณาเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ จึงทำให้เสมือนว่าประเทศไทยได้มีสิทธิในพื้นที่ทำการ

ประมงหรือแหล่งประมงเพิ่มขึ้นอีกเกือบร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่เดิม แต่แท้จริงชาวประมงกลับต้องสูญเสียพื้นที่ทำการประมงในทะเลหลวงไปประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์ เพราะพื้นที่น่านน้ำในทะเลหลวงดังกล่าวได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของน่านน้ำเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งอื่น ๆ และคาดว่าผลผลิตประมงต้องลดลงไปไม่น้อยกว่าปีละ ๔๐๐,๐๐๐ ตัน

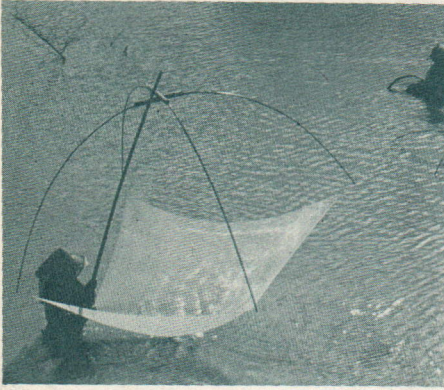
ผลของการพัฒนาประมงเรืออวนลากในช่วง ๒๐ กว่าปีที่ผ่านมา ทำให้ทรัพยากรในอ่าวไทยที่เคยอุดมสมบูรณ์นั้นเสื่อมโทรมลง และลดน้อยลงเป็นผลให้ชาวประมงไทยต้องออกไปทำการประมงในน่านน้ำสากลไกล ๆ หรือยอมเสี่ยงต่อการละเมิดน่านน้ำของต่างประเทศจนถูกจับกุมลงโทษ นับจากประเทศเพื่อนบ้านได้ประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะมาเป็นเวลา ๘ ปี (๒๕๒๐-๒๕๒๘) เรือประมงไทยที่ออกไปทำการประมงล้ำเขตน่านน้ำต่างชาติ ถูกจับกุมไปเป็นจำนวนรวม ๔๗๑ ลำ ซึ่งคิดเป็นมูลค่าความเสียหายถึง ๒,๑๖๕ ล้านบาท อีกทั้งยังมีเรือถูก

จับจำคุกและบางรายเสียชีวิตนำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัวชาวประมง นับเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ผลเสียที่ตามมาอีกประการหนึ่งคือ ปรากฏว่ามีเรือประมงบางลำลักลอบนำสินค้าประเภทยุทธปัจจัยไปให้ฝ่ายตรงข้าม เพื่อแลกเปลี่ยนกับสิทธิการจับปลาน่านน้ำต่างชาติ ซึ่งเป็นภัยต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ การดำเนินการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำประมงนอกน่านน้ำ

การที่จะปล่อยให้เหตุการณ์เช่นนี้ดำเนินต่อไป ไทยจะสูญเสียทรัพยากรบุคคลและทรัพย์สินมากขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดจนมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐบาลจึงได้ดำเนินการแก้ปัญหาดังนี้

๑. ออกประกาศตักเตือนชาวประมงมิให้ละเมิดเข้าไปทำประมงในน่านน้ำต่างประเทศ

๒. ให้การอบรมชาวประมงชี้แจงให้เข้าใจอาณาเขตทางทะเลของประเทศเพื่อนบ้าน

๓. ปรับปรุงกฎหมายประมงเพื่อให้เจ้าของเรือรับผิดชอบการเสี่ยงภัยละเมิดเข้าไปทำประมงในน่านน้ำต่างประเทศ หากเจ้าของเรือใช้หรือยอมให้ใช้เรือของตนทำประมงหรือเพิ่มการประมงจนเป็นเหตุให้ละเมิดน่านน้ำต่างประเทศ ทำให้ลูกเรือต้องตกค้างอยู่ในต่างประเทศ

๔. การเจรจาทำประมงร่วมกับต่างประเทศ (Joint Venture in Fisheries) เพื่อขอจัดปัญหาเรือประมงไทยเข้าไปทำการประมงในน่านน้ำต่างประเทศโดยผิดกฎหมาย แนวทางการแก้ปัญหาการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลของประเทศเพื่อนบ้านด้วยการเจรจาทำประมงร่วมกับต่างประเทศ จึงนับว่าเป็นวิธีที่สามารถเพิ่มแหล่งทำการประมงใหม่ ๆ ที่อุดมสมบูรณ์กว่า ซึ่งจะช่วยให้คุ้มค่าต่อการลงทุนลงแรงประมงในแต่ละครั้งหรือสามารถลดต้นทุนให้ต่ำลงได้ เพิ่มรายได้ให้แก่กิจการประมงของไทย สามารถช่วยระบายแรงงานประมงส่วนหนึ่งให้เขามีรายได้จากการเป็นลูกเรือประจำเรือประมงพาณิชย์ต่อไป

ถ้าหากการทำประมงร่วมกับต่างประเทศมีผลสำเร็จจนทำให้สามารถลดการจับสัตว์น้ำในอ่าวไทยลงไปได้ และปล่อยให้ทรัพยากรสัตว์น้ำมีโอกาสได้เจริญเติบโตมากขึ้น ก็เป็นที่หวังได้ว่า ในอนาคตอ่าวไทยของเรา ก็จะกลับเข้าสู่สภาพความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง

ลักษณะของการทำประมงร่วม

คำว่า “Joint Venture” หมายความว่า

ว่า “การร่วมมือระหว่าง ๒ ภาควิชาหรือมากกว่า ซึ่งอาจเป็นรัฐบาลหรือเอกชนก็ได้ในการดำเนินโครงการด้านการพาณิชย์โดยมีข้อตกลงที่จะแบ่งผลกำไรและความเสี่ยงกัน”

Joint Venture กระทำได้ ๒ ลักษณะตามเงื่อนไขของการจัดตั้ง ดังนี้คือ

๑. Equity Joint Venture เป็นการจัดตั้งบริษัทร่วมขึ้นมาบริษัทหนึ่ง มีการถือหุ้นของแต่ละภาคี (party) เป็นสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน

๒. Contractual Joint Venture บริษัท ๒ บริษัทเข้ามาตกลงโดยมีการเซ็นสัญญาร่วมกัน ซึ่งถ้าหากมีภาคีใดภาคีหนึ่งเป็นบริษัทต่างประเทศก็จะเรียกว่า Inter Joint Venture

ดังนั้นจะเห็นว่า ภาคี หรือ party อาจเป็นปัจเจกบุคคล บริษัทหรือประเทศก็ได้ สำหรับ Joint Venture ในการทำประมงหรือที่เรียกว่า การทำประมงร่วมมือของ ๒ ภาคี หรือมากกว่าในการดำเนินการประมงพาณิชย์ เพื่อหาผลประโยชน์และยอมรับความเสี่ยงร่วมกัน การทำประมงร่วมยังครอบคลุมถึงโครงการต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย ความตกลงร่วมมือในการสำรวจทรัพยากรสัตว์น้ำ การแบ่งผลประโยชน์กัน แต่มิได้รวมถึงการออกอาชญาบัตรให้แก่เรือประมงต่างชาติ และไม่รวมถึงการจ้างชาวต่างชาติทำงานถึงแม้ว่าสิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการทำประมงร่วมก็ตาม

ความหวังจากการทำประมงร่วม

การทำประมงร่วมระหว่างประเทศมักจะเป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (Developing countries) ผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรสัตว์น้ำกับบริษัทต่างชาติจากประเทศพัฒนาแล้ว (Developed countries) โดยประเทศกำลังพัฒนามีทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นปัจจัยในการลงทุน ส่วนประเทศพัฒนาแล้วจะเป็นผู้ลงทุนในปัจจัยประเภท เงินทุน ความเชี่ยวชาญ และการจัดหาตลาดแบบ

ครบวงจร (Vertically-integrating) เราอาจแยกพิจารณาสิ่งที่คาดหวังว่าจะได้จากการทำประมงร่วมของประเทศ ๒ กลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มแรก ประเทศกำลังพัฒนาผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรสัตว์น้ำ ประเทศเหล่านี้เป็นประเทศที่มีทรัพยากรสัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์แต่ด้อยประสิทธิภาพในการจับสัตว์น้ำด้วยสาเหตุเหล่านี้คือ

- ขาดผู้ประกอบการเริ่มแรก
- ขาดความรู้ในการเดินเรือ และการใช้เครื่องมือประมง
- ขาดประสบการณ์การจัดการประมง
- ขาดการดำเนินการจับสัตว์น้ำ การแปรรูป และการกระจายผลผลิต
- ขาดบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อฝึกอบรมเกษตรกรประมง
- ขาดความรู้ทางด้านการตลาดระหว่างประเทศ
- มีความต้องการเงินตราต่างประเทศอย่างรีบด่วน

ดังนั้น การทำประมงร่วมจึงเป็นกลยุทธ์ที่ดีที่สุด ต่อการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรมประมง ประเทศกำลังพัฒนาผู้หวังที่จะได้รับประโยชน์จากการตลาดแบบครบวงจร การถ่ายทอดเทคโนโลยี ประสบการณ์ความชำนาญ และการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผลกำไรจากการดำเนินธุรกิจเป็นแรงกระตุ้นพื้นฐานของรัฐบาลในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายที่ต้องการจะพัฒนาทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ และยังคงคาดหวังต่อไปว่าอุตสาหกรรมประมงจะสามารถพึ่งตนเองในอนาคต หลังจากรับเอาเทคโนโลยีและชาวประมงได้รับการฝึกอบรมจนมีประสบการณ์ที่เพียงพอแล้ว

กลุ่มที่สอง ประเทศพัฒนาแล้ว ผู้เป็นเจ้าของทุนและเทคโนโลยีทางการประมง แต่ขาดแคลนทรัพยากรสัตว์น้ำ หรือไม่ขาดแคลนแต่ทรัพยากรของตนอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมหรือมีทรัพยากรที่ไม่สมดุลย์กับกำลัง

การทำประมงที่มีอยู่ คือ มีประสิทธิภาพ การจับสูงกว่าจำนวนทรัพยากรนั่นเอง มี กองเรือขนาดใหญ่ เครื่องมือประมงและ ชาวประมงที่มีความสามารถสูงมีความ รอบรู้ทางการตลาดดี ประเทศเหล่านี้จึง จำเป็นต้องแสวงหาแหล่งทำประมงใหม่ ๆ ที่ยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรสัตว์น้ำ

ภายใต้ข้อจำกัดของกฎหมายทะเล ระหว่างประเทศ การเจรจาทำประมงร่วมกับประเทศผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรสัตว์น้ำ จึงเป็นสิ่งที่ประเทศพัฒนาแล้วต้องการโดย มุ่งหวังผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่จะได้ รับจากการใช้ทรัพยากรประเภททุน และ แรงงานที่ตนมีอยู่ ซึ่งผลประโยชน์ดังกล่าว นี้เป็นผลประโยชน์ที่ถูกกฎหมาย คือ เป็นการเข้าไปจับสัตว์น้ำในแหล่งประมงของ ประเทศเจ้าของทรัพยากรโดยมิใช่เป็นการ บุกรุกหรือลักลอบ นอกจากนี้การออกไป ทำประมงในแหล่งน้ำต่างชาติ ยังเป็นผลดี ทางสังคมและเศรษฐกิจแก่ชาวประมงขนาดเล็ก ช่วยบรรเทาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจาก การบุกรุกเข้ามาทำประมงใกล้ฝั่งของเรือ ประมงขนาดใหญ่ซึ่งเป็นปัญหาของเกือบ ทุกประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การทำประมงร่วมของไทยกับต่างประเทศ

ประเทศไทยจัดว่าเป็นประเทศหนึ่ง ที่มีการพัฒนาประมงในระดับสูงสุดและ เป็นประเทศผู้ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรประภ าทุน เทคโนโลยี ประสิทธิภาพ ความชำนาญ ในการทำประมงและเป็นผู้ซึ่งขาดแคลน ทรัพยากรสัตว์น้ำ เนื่องจากการจับมากเกินไป (Over fishing) ในอดีต ต้องการ แสวงหาผลประโยชน์จากประเทศต่าง ๆ ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของแหล่งสัตว์น้ำที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศ ในแถบเอเชียซึ่งมีการพัฒนาประมงด้อย กว่าแต่ทรัพยากรสัตว์น้ำยังมีความอุดม- สมบูรณ์

ประเทศไทยเริ่มทำการเจรจาทำประมง ร่วมกับประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศ แรกคือ เมื่อ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๑๕ โดยเป็น

การร่วมลงทุนระหว่างภาคเอกชน แต่ไม่ เป็นผลสำเร็จ ปัจจุบันอินโดนีเซียได้อนุญาต ให้ต่างประเทศไปทำประมงในเขตน่านน้ำ เศรษฐกิจจำเพาะของอินโดนีเซียได้ในรูปแบบ ต่าง ๆ ต่อมาในปีเดียวกัน ไทยได้ทำการ เจริญกับประเทศบังคลาเทศจนมีการทำ สัญญาความร่วมมือทางการประมงในปี ๒๕๒๓ นับเป็นประเทศแรกที่เรือประมงไทย ได้ออกไปจับสัตว์น้ำยังน่านน้ำต่างประเทศ อย่างถูกกฎหมายหลังจากมีการประกาศ เขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศเพื่อนบ้าน

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ การติดต่อขอทำ ประมงร่วมในระดับเอกชนกับเอกชนระหว่าง ไทยกับออสเตรเลียได้เกิดขึ้น โดยมีรัฐบาล ทั้งสองฝ่ายได้ให้การสนับสนุน แต่การเจรจา ต้องใช้เวลานานถึง ๓ ปี จึงบรรลุผล และสามารถทำสัญญานำเรือไปจับสัตว์น้ำที่น่านน้ำ ออสเตรเลียในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ในขณะ เดียวกันประเทศอินเดียก็แสดงความประสงค์ ที่จะขอทำประมงร่วมในรูปของการเช่าเรือ (Charter Vessel) และให้ความหวังว่าความ ร่วมมือดังกล่าวจะใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นและ อาจจะเปลี่ยนเป็นรูปของ Joint Venture ในโอกาสต่อไป

ประเทศไทยได้มีการเจรจาทำประมง ร่วมกับประเทศมาเลเซีย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ แม้ว่าจะได้ มีการแก้ไขร่างข้อตกลงและกฎหมายหลาย ครั้งแล้วก็ตาม อย่างไรก็ตามประเทศไทยได้พยายามอย่างยิ่งที่จะเจรจา ทำประมงร่วมกับประเทศใหม่ ๆ อยู่เสมอ ได้แก่ อียิปต์ โอมาน ซาอุดีอาระเบีย มาเลเซีย และประเทศทางแถบแปซิฟิกตอนใต้ เป็นต้น ลักษณะของข้อตกลงทำประมงร่วม

ประเทศไทยมีการทำประมงร่วมกับ ต่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่นแบบ Contractual Joint Venture คือ บริษัท

ประมงของไทยเข้าร่วมตกลง เช่น สัญญา กับบริษัทต่างชาติ หรือเรียกอีกอย่างว่า Inter Joint Venture การทำประมงร่วม ดังกล่าว อาจมีลักษณะของข้อตกลงที่แตกต่าง ออกไปอีกได้ แต่เท่าที่ชาวประมงถือปฏิบัติ อยู่ในปัจจุบันมี ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. Joint Venture เป็นลักษณะความ ร่วมมือระหว่างบริษัทเอกชนไทยกับบริษัท เอกชนต่างชาติร่วมกันจัดตั้งบริษัททำประมง ขึ้นในต่างประเทศ มีเรือของบริษัทไทยเพื่อ เป็นทรัพย์สินในการลงทุน (อาจมีการโอน เป็นเรือต่างชาติ) นอกจากนี้อาจมีการลงทุน ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ เช่น ห้อง เย็น โรงงานแปรรูป ตัวอย่างความร่วมมือ แบบนี้ ได้แก่ การทำประมงร่วมกับออสเตรเลีย บังคลาเทศ อินโดนีเซีย เป็นต้น

๒. Charter Vessel (การเช่าเรือ) เป็นลักษณะความร่วมมือที่บริษัทเอกชน ต่างชาติจะทำการเช่าเรือประมงของไทย ในทางปฏิบัติผู้เช่าและผู้ให้เช่าอาจจะติดต่อกันโดยตรงหรืออาจผ่านตัวกลางก็ได้ เรือ ประมงไทยเหล่านี้อาจจะจดทะเบียนเป็น เรือต่างชาติหรือยังคงเป็นเรือไทยก็ได้ อย่างไร ก็ตามลักษณะความร่วมมือแบบนี้มีปัญหา มากในเชิงปฏิบัติ เพราะมักจะมี ความขัดแย้ง กันระหว่างภาคที่เกี่ยวข้องในการแบ่งปัน ผลประโยชน์ ตัวอย่างข้อตกลงลักษณะนี้ เช่น ข้อตกลงระหว่างไทยกับอินเดีย

๓. Hire Purchase (การเช่าซื้อเรือ) เป็นลักษณะความร่วมมือที่บริษัทเอกชน ต่างชาติขอเช่าซื้อเรือประมงของไทย โดยมีข้อตกลงการชำระค่าเช่าซื้อในรูปของสัตว์น้ำ ที่จับได้ ตัวอย่างของข้อตกลงลักษณะนี้ เช่น ข้อตกลงระหว่างไทยกับบังคลาเทศ ปัญหาของการทำประมงร่วมระหว่างไทย กับประเทศสำคัญ

จากการทำประมงร่วมระหว่างไทย กับประเทศสำคัญ ๔ ประเทศ คือ อินโดนีเซีย บังคลาเทศ ออสเตรเลียและอินเดีย ปัญหา ของการทำประมงร่วมของไทยมีหลายประการ ดังนี้คือ

๑. ปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนของการเจรจาตกลงทำประมงร่วมมีขั้นตอนมากทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ต้องล่าช้า แต่เป็นปัญหาที่เราหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากการประมงระหว่างประเทศมีกฎหมาย การเมือง และเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

๒. ปัญหาการเอาเปรียบในแง่ผลประโยชน์ การทำประมงร่วมส่วนใหญ่เป็นการลงทุนร่วมระหว่างเอกชนกับเอกชน ซึ่งทุกฝ่ายมุ่งแสวงหากำไรสูงสุด ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของสังคมและการเมือง ตัวอย่างเช่น ประสพการณ์ในการทำประมงร่วมระหว่างไทยกับบังคลาเทศ

๓. ปัญหาความไม่ไว้วางใจกัน พื้นฐานความแตกต่างของชนต่างชาติดันย่อมไม่มีความไว้วางใจกันในการร่วมลงทุนทำธุรกิจ เช่น ความพยายามในการเจรจาประมงร่วม ไทย-มาเลเซียต้องล้มเหลว

๔. ปัญหาความยากลำบากในการหาคู่ค้าที่เหมาะสมในระดับเอกชน เช่น การทำประมงร่วมกับออสเตรเลียต้องใช้เวลาราว ๓ ปี กว่าจะสำเร็จ เนื่องจากฝ่ายออสเตรเลียมีข้อกำหนดของการเลือกเอกชนผู้มีความรู้ความสามารถ และความมั่นคงมาเป็นผู้ร่วมลงทุน

บทบาทของรัฐต่อปัญหา

การทำประมงร่วมกับต่างประเทศเป็นนโยบายหลักอันหนึ่งของรัฐบาล ในทางปฏิบัติการทำประมงร่วมกับต่างประเทศจะเป็นการเจรจาในระดับรัฐต่อรัฐ เมื่อบรรลุข้อตกลงแล้วจึงให้เอกชนเข้าไปดำเนินการ บางประเทศเอกชนเข้าเจรจากันเองโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ บทบาทของรัฐบาลไทยที่มีต่อปัญหาการทำประมงร่วมกับต่างประเทศพอสรุปได้ดังนี้คือ

๑. เป็นตัวแทนของเอกชนในการเจรจาให้การทำการประมงร่วมได้รับอนุมัติจากต่างประเทศรวดเร็วขึ้น เพราะการมีรัฐบาลเป็นผู้รับรองย่อมได้รับความเชื่อถือมากกว่า ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ตั้งคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายการประมง

และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแห่งชาติชื่อว่า “คณะกรรมการการประมงระหว่างประเทศ” รับผิดชอบในการขยายกิจการทำการประมงของไทยในน่านน้ำต่างประเทศและแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ

๒. ร่วมกับเอกชนในการกำหนดรูปแบบ วิธีการ การดำเนินงาน และการแบ่งผลประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนทำประมงกับต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและชักนำให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจการประมงของประเทศไทย

๓. ให้ความร่วมมือทางวิชาการแก่ประเทศผู้เป็นภาคีร่วมลงทุนประมงกับไทย เช่น การจัดให้ชาวบังคลาเทศมาดูงานในด้านต่าง ๆ ของการประมงไทย

๔. จัดการฝึกอบรมลูกเรือที่จะออกไปทำประมงในน่านน้ำต่างประเทศให้เข้าใจกฎหมายทะเลเบื้องต้น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศนั้น ๆ มนุษยสัมพันธ์และอื่น ๆ ที่จะประโยชน์แก่ลูกเรือ เพื่อสามารถปฏิบัติการได้อย่างรู้สำนึกและความรับผิดชอบ

๕. ร่วมกับเอกชนในการคัดเลือกเรือประมงที่เหมาะสมออกไปทำประมงร่วมในลักษณะให้การเช่าเรือกับต่างประเทศ

สรุปและข้อเสนอแนะ
การเจรจาทำประมงร่วมเป็นแนวการจัดการและพัฒนาการประมงเพื่อแก้ไขปัญหาการขยายเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลของประเทศเพื่อนบ้านอันทำให้แหล่งทำประมงของไทยลดน้อยลงเช่นเดียวกัน

กับปริมาณการจับสัตว์น้ำทะเล ในการร่วมลงทุนทำประมงประเทศไทยเป็นคู่สัญญา ซึ่งลงทุนด้วยทุน แรงงานและเทคโนโลยี โดยหวังที่จะเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำและบริเวณทำประมงให้กับเรือของไทย รัฐบาลได้มีการเจรจาตกลงร่วมลงทุนทำประมงกับต่างประเทศและสนับสนุนให้เอกชนของแต่ละประเทศเป็นผู้ดำเนินการ ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปี ที่ผ่านมามีการลงทุนทำประมงร่วมกับต่างประเทศ มีบริษัทประมงเอกชนจำนวนมากให้ความสนใจ จนกระทั่งปัจจุบันนี้มีเรือประมงไทยจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๕๐ ลำ กำลังทำการประมงอยู่ในน่านน้ำของประเทศต่าง ๆ เช่น อินโดนีเซีย บังคลาเทศ ออสเตรเลีย และอินเดีย เป็นต้น

ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการลงทุนทางการประมงกับต่างประเทศ ได้แก่ รายได้จากสัตว์น้ำที่จับได้และขายในตลาดต่างประเทศหรือนำสัตว์น้ำเข้ามาบริโภคในประเทศ ซึ่งถือเสมือนการนำเข้าซึ่งเงินตราต่างประเทศ การสามารถอนุรักษ์สัตว์น้ำทะเลส่วนหนึ่งในน่านน้ำของไทยให้พ้นจากการถูกทำลาย และที่สำคัญคือทำให้เรือประมงและแรงงานประมงที่มีอยู่จำนวนมากได้มีงานทำ

เนื่องจากการทำประมงร่วมเป็นการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ จึงมีผลกระทบต่อการเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของทั้งสองประเทศ ดังนั้นในการเจรจาตกลงจึงต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ยุ่งยากซับซ้อน ใช้เวลานานจึงปรากฏเสมอว่าการเจรจาทำประมงร่วมกับบางประเทศต้องล้มเหลว นอกจากนี้การมุ่งหาผลประโยชน์ของแต่ละฝ่ายก่อให้เกิดการเอาเปรียบและความไม่ไว้วางใจกัน ทำให้มีปัญหาการต่ออายุสัญญาอยู่เสมอ

อย่างไรก็ตาม ไม่มีผลประโยชน์อันใดที่จะได้มาโดยไม่เสียบางสิ่งบางอย่างไป สำหรับประเทศไทยแล้ว ทรัพยากรที่เอกชนที่ทำประมงร่วมกับต่างประเทศยังคงมีกำไรมากอยู่ การมีประมงร่วมให้นานที่สุดย่อมเป็น

สิ่งที่เราปรารถนา แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรสัตว์น้ำทุกประเทศยินดีตกลงทำประมงร่วม เพราะต้องการได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการฝึกอบรมให้มีความชำนาญ ความรู้ และประสบการณ์ด้านการทำประมงแก่ชาวประมงของตน และเมื่อใดที่สามารถพึ่งตนเองได้แล้ว ความร่วมมือทางการประมงก็จะค่อย ๆ ลดลง จนในที่สุดก็จะหมดไปอย่างสิ้นเชิง

ในระยะสั้นขีดความสามารถการจับสัตว์น้ำของประเทศด้อยพัฒนาการประมงยังไม่ถึงระดับที่พึ่งตนเองได้ เพราะขาดแคลนผู้ลงทุนหรือผู้ประกอบการ แม้การดำเนินงานโดยรัฐเองก็เป็นเรื่องยากที่จะกระทำ สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยเวลา แต่ในระยะยาวเขาย่อมทำได้ด้วยประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญที่ได้รับการถ่ายทอดมา นั้นหมายความว่าเรือประมงไทยต้องกลับเข้ามาทำประมงในแหล่งประมงของไทยเช่นเดิม

ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเหตุผลที่แสดงว่าการทำประมงร่วมกับต่างประเทศแบบถาวรคงเป็นไปได้ จึงเป็นหน้าที่ของเราที่จะพิจารณาต่อไปว่าทางเลือกทางอื่นควรเป็นอย่างไร หากไม่มีการทำประมงร่วมในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อไปนี้เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพยายามที่จะให้ระยะเวลาการทำประมงร่วมยาวนานที่สุด (ข้อ ๑, ๒, ๓, ๔) และทางเลือกทางอื่นหากไม่มีการทำประมงร่วม (ข้อ ๕, ๖)

๑. การร่วมลงทุนทางการประมงเป็นธุรกิจระหว่างประเทศที่ให้ผลตอบแทนสูงแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงควรจะมีการบริหารธุรกิจนี้ในลักษณะของธุรกิจระหว่างประเทศมีการกำหนดแผนการผลิต การลงทุน การตลาด ฯลฯ ให้เหมาะสม และทันต่อสภาวะแวดล้อม ผู้บริหารจึงควรเป็นผู้บริหารธุรกิจที่แท้จริง และมีการแบ่งหน้าที่ที่ชัดเจนด้วย (Division of Labour)

๒. เมื่อการร่วมลงทุนทางการประมง

เป็นธุรกิจระหว่างประเทศ จึงควรให้การศึกษาและฝึกอบรมชาวประมงให้เข้าใจธุรกิจนี้ ตลอดจนการมีทัศนคติ (Attitude) ที่ถูกต้องเพื่อหลีกเลี่ยงการเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ระยะยาวต่อการประมงของประเทศไทย

๓. ตามแนวความคิดของการตกลงร่วมลงทุนทำประมงระหว่างประเทศ นอกจากเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันแล้วยังได้ระบุถึงความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาการประมง แต่เท่าที่ปฏิบัติกันอยู่มักละเลยวัตถุประสงค์ข้อหลัง ดังนั้นสมควรที่จะได้ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือทางวิชาการเพิ่มขึ้น ประเทศไทยในฐานะของประเทศพัฒนาทางประมงควรเสนอผลประโยชน์ตอบแทนประเทศคู่สัญญาในรูปของการให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ทางทะเล การสำรวจแหล่งประมง การจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำร่วมกันระหว่างภูมิภาค สิ่งเหล่านี้จะส่งเสริมให้สัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศดีขึ้น ย่อมเป็นผลดีแก่การร่วมลงทุนต่อไปในอนาคตและเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายในที่สุด

๔. การทำประมงร่วมกับต่างชาติ ไทยเป็นฝ่ายลงทุนด้านเงินทุนเทคโนโลยีและการประกอบการ มีอายุสัญญาระยะสั้นเพียง ๑-๓ ปี อาจได้รับการต่ออายุหากไม่มีปัญหาข้อขัดแย้งและอาชีพการทำประมงก็มีความไม่แน่นอนอยู่ในตัว จะเห็นได้ว่าเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง จึงสมควรที่จะได้มีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของการร่วมลงทุนทำประมงว่าจะคุ้มค่าแก่การลงทุนหรือไม่ การศึกษานี้จะช่วยบอกให้ทราบด้วยว่าระยะเวลาแห่งการร่วมลงทุนที่เหมาะสมเป็นเท่าใด นอกจากนี้การศึกษายังครอบคลุมถึงขนาดเรือที่เหมาะสมเพื่อให้การทำประมงนี้สามารถประหยัดต้นทุนได้มากที่สุด ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากเอกชนในแง่ของข้อมูลต่าง ๆ ด้วย

๕. การส่งเสริมด้านการเพาะเลี้ยง

สัตว์น้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำให้ในระดับผลได้ถาวร (Sustainable Yield) ควรคำนึงเสมอว่าแม้ทรัพยากรประมงจะเป็นทรัพยากรประเภทสร้างเสริมใหม่ได้ (Renewable Resource) แต่ก็สามารถถูกทำลายจนสูญพันธุ์ได้หากมีการใช้อย่างไม่ระมัดระวัง (Destructive)

๖. การกำหนดสิทธิทำการประมง (Fishing Right) ให้แก่ชาวประมง จะเป็นแนวทางการจัดการประมงที่น่าสนใจสำหรับกรณีไม่มีการทำประมงร่วม การปล่อยให้ทรัพยากรสัตว์น้ำโดยไม่มีการควบคุม (Open Access) คงใช้ไม่ได้อีกต่อไปแล้ว การกำหนดสิทธิทำประมงจะช่วยให้ชาวประมงได้รับสัดส่วนของการจับสัตว์น้ำที่ยุติธรรมมากขึ้น ขจัดปัญหาข้อขัดแย้ง ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ อย่างไรก็ตามการกำหนดสิทธิทำประมงนี้ค่อนข้างจะเป็นไปได้ยาก สำหรับสถานการณ์ประมงของไทย แต่ก็เป็นที่หวังว่าในอนาคตจะได้มีการศึกษาเรื่องของการกำหนดสิทธิการทำประมงกันอย่างจริงจัง เพื่อนำมาช่วยในการจัดการประมงของไทย

● เป็นข้าราชการ
อย่าเกียจคร้าน
งานตรึกตรอง
เข้านอกออกใน
อย่าให้ลำพอง
จักราบหล่นลง
อย่าได้มูสา

อย่าเห็นกับตน
ลิ้นบาทคาบบน
ไม่พ้นอาชญา
ประจบประแจง
ช่วยแรงวาสนา
กิจการการา
จหมั่นจิตจำ

โคลงจินตามณี
สอนข้าราชการ

การศึกษา กับ ค่านิยมที่ล้าสมัย

ยศ สันตสมบัติ

“ตั้งใจเรียนให้ดีนะลูกนะ เติบโต
ข้างหน้าจะได้เป็นเจ้าคนนายคน”

คนไทยแทบทุกคนคงเคยได้ยินพ่อแม่
และญาติผู้ใหญ่ อบรมพร่ำสอนลูกหลาน
ของตนด้วยถ้อยคำนี้ ตั้งแต่สมัยโบราณ
มา คนไทยนิยมให้ลูกหลานเข้ารับราชการ
เพราะเป็นอาชีพที่มั่นคง มีเกียรติ เป็นที่
นับหน้าถือตาของชาวบ้านทั่วไป แต่เดิมนั้น
ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยจึง
มักแสวงหาตำแหน่งหน้าที่การงานในกระ-
ทรวงพวกราชการต่าง ๆ เป็นเป้าหมายหลัก
รองลงมา ก็คือ การทำงานตามบริษัทห้าง
ร้านเอกชน อาชีพค้าขายและอาชีพอื่น ๆ
ลดหลั่นลงมาตามลำดับ

ในยุคสมัยที่ระบบการศึกษาของ
ไทยยังไม่แพร่กระจายออกไปในวงกว้าง
ระบบราชการตลอดจนภาคเอกชนสามารถ
รองรับผู้สำเร็จการศึกษาในแขนงวิชาต่าง ๆ
เข้าทำงานได้โดยไม่ต้องมีการแข่งขันมากนัก
ค่านิยมของการ “รับราชการ” และ การ
เป็น “เจ้าคนนายคน” ซึ่งเป็นพื้นฐานของ
ระบบการศึกษาและการประกอบอาชีพใน
สังคมไทยจึงได้รับการตอกย้ำให้เป็นที่ยอมรับ
มากยิ่งขึ้น การศึกษากลายเป็นเครื่อง
มือสำหรับใช้เลื่อนสถานะภาพเลื่อนฐานะ
ทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้ที่มีการศึกษาสูง
จะรับเอาค่านิยมของชนชั้นที่สูงกว่า รับ
เอาวิถีชีวิตแบบใหม่ที่บางครั้งก็แตกต่าง
ไปจากพื้นเพดั้งเดิมของตนโดยสิ้นเชิง

สถาบันการศึกษาก็เอื้ออำนวยให้ค่านิยม
ประเภทนี้ได้รับการฟุ่บฟักให้เติบโตใหญ่ใน
รอบรั้วมหาวิทยาลัยและในสังคมไทย มี
การแบ่งแยกสถาบัน แบ่งสีแบ่งกลุ่มกันเป็น
ที่สนุกสนาน ต่างโอ้อวดไหม้ประโคนแข่ง
กันถึงความเก่งกล้าสามารถของตนในเชิง
กีฬาหรือการที่ศิษย์เก่าได้เป็นนายกรัฐมนตรี
เป็นรัฐมนตรี เป็นเจ้าใหญ่นายโตในวงการ
ต่าง ๆ มากมาย

การเติบโตของระบบการศึกษาใน
ประเทศไทย ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา
และระดับอุดมศึกษา การเปิดมหา-
วิทยาลัยแห่งใหม่ ๆ ทั้งของรัฐบาลและ
เอกชน รวมทั้งตลาดวิชา ทำให้ประชาชน
มีโอกาสดำเนินการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
กว่าที่เคยเป็นมาในอดีตเป็นอันมาก แต่ระบบ
การศึกษาของไทยก็ยังคงยึดติดอยู่กับกฎ-
เกณฑ์เก่า ๆ ที่สอนให้เด็กเอาแต่ท่องจำ
จดคำบอกเล่าของครูอาจารย์ โดยมีได้สอน
ให้เด็กเป็นคนกล้าคิด รู้จักใช้เหตุผลและ

“ค่านิยมของการเป็น
“เจ้าคนนายคน” ได้ยู่ยง
ส่งเสริมให้เยาวชนของชาติ
ต่างมุ่งหน้าเข้าสู่ประตุมหา-
วิทยาลัย มิใช่เพื่อความรู้
และปัญญา แต่เพื่อหลัก
ประกันสำหรับอนาคต
และการประกอบอาชีพ”

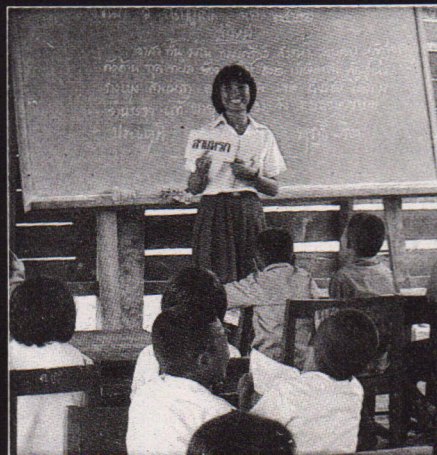
วิจารณ์ฐานอันควรค่าแก่คำว่า “บัณฑิต”
ผู้ฝึกฝนตนเองและ “พึ่งตนเอง” อีกทั้ง
ระบบการศึกษาก็ยังคงตอกย้ำค่านิยมดั้งเดิม
ที่พร่ำสอนให้ผู้มีการศึกษามุ่งหวังที่จะเป็น
“เจ้าคนนายคน” มากกว่าที่จะเป็นปัญญาชน
ที่มีความคิดสร้างสรรค์ แสวงหาการเปลี่ยนแปลง
ไปสู่สิ่งที่ดีกว่าเดิม และมุ่งพัฒนา
ประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า

ระบบการศึกษาที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว
เกินกว่าที่ระบบเศรษฐกิจจะสามารถรับ

“ถึงเวลาหรือยังที่พ่อแม่ครูอาจารย์ จะดูแลบุตรหลานและศิษย์ของตนอย่างแท้จริง สอนให้เขารู้จัก “นุ่งเจียมหม่เจียม” แทนที่จะพุ่งเพื่อละเมอบ้าไปกับอารยธรรมภายนอก สอนให้เขารู้จักคิดด้วยตนเอง กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง”

“การศึกษาที่แท้จริงต้องมุ่งเน้นให้เยาวชนของชาติเป็นผู้ใฝ่หาความรู้ เป็นผู้แก้ปัญหา กล้าคิดกล้าทำ มีเหตุผล และต้องพึ่งตนเอง รู้จักปรับปรุง และพัฒนาตนเองไปในทางที่ถูกที่ควร”

ไว้ได้ ทำให้ปัญหาการว่างงานของบัณฑิตในแต่ละปีมีอยู่เป็นจำนวนมาก ข้าราชการ หนังสือพิมพ์และวิทยุโทรทัศน์เกี่ยวกับบัณฑิตนั้น ๆ คน แย่งชิงกันสมัครงานที่เปิดรับเพียงไม่กี่ตำแหน่ง บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเก่าแก่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งใช้ชีวิตด้วยการหาขนมด้วยขายกลางกรุงหรือรับงานการโรง ล้างส้วมตามสวนสาธารณะ เป็นพนักงานรับใช้ตามโรงแรมต่าง ๆ เหล่านี้เป็นข่าวคราวที่เราได้ยินได้ฟังกันอยู่แทบทุกวัน

คำนิยมของการเป็น “เจ้าคนนายคน” ได้ยวบยส่งเสริมให้เยาวชนของชาติต่างมุ่งหน้าเข้าสู่ประตูมหาวิทยาลัย มิใช่เพื่อความรู้และปัญญาแต่เพื่อหลักประกันสำหรับอนาคตและการประกอบอาชีพ เยาวชนชาวไทยยึดติดกับคำนิยมที่ล้าสมัยซึ่งมองมหาวิทยาลัยว่าเป็นบันไดทองที่จะนำเขาเหล่านั้นไปสู่การเป็นเจ้าคนนายคน มหาวิทยาลัยเป็นโรงฝึกอาชีพที่ใ้สูตรสำเร็จเพื่อนำไปใช้แสวงหาความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงาน และเพื่อสร้างความร่ำรวย มหาวิทยาลัยจะมอบศาสตราวุธอันแหลมคมให้พวกเขานำไปฟาดฟันประหัตประหารผู้อื่นในสงครามแย่งชิงความเป็นใหญ่ในวงการต่าง ๆ

แต่เมื่อสำเร็จการศึกษา เยาวชนคนหนุ่มสาวเหล่านั้นกลับพบว่า ไม่เพียงแต่พวกเขาจะไม่ได้เป็น “เจ้าคนนายคน” ตามคำพร่ำสอนของพ่อแม่และครูอาจารย์บางคน

เท่านั้น แม้แต่การหางานทำเป็นหลักแหล่ง
เพื่อประทังชีวิตก็ยังเป็นสิ่งที่ยากเย็นแสน
เข็ญ บัณฑิตบางคนมีความรู้สึกประหนึ่ง
ว่าเขาถูกสังคมหลอกลวง ให้ความคาดหวัง
ตั้งรางวัลไว้ล่อเขาข้างหน้า แต่เมื่อรู้เรียนไป
จนสำเร็จ วิชาที่วาดไว้อย่างสวยหรูก็พัง
ทลายลง คงเหลือเพียงกระดาษแผ่นเดียว
เป็นเครื่องปลอบประโลมใจ

ข้อสรุปอันแสนเจ็บปวดประการหนึ่ง
ที่เราท่านทั้งหลายพึงตระหนักก็คือ สังคม
"ไทยมีลัทธินิยมที่ผิดพลาดเกี่ยวกับการศึกษา
และระบบการศึกษาของเราตั้งแต่ชั้นประถม
จนถึงอุดมศึกษา ยังมิได้บรรลุถึงเป้าหมาย
ของ "การศึกษา" อย่างแท้จริง

ความหมายที่ถูกต้องของการศึกษา
คือ "การสร้างเสริมปัญญา" แล้วปัญญา
เล่าคืออะไร? กฤษณา มुरดิ ประชญาเมธี
ชาวอินเดีย เคยให้ข้อคิดที่น่าสนใจไว้ว่า
ปัญญา คือความสามารถที่จะคิดได้อย่าง
อิสระ โดยปราศจากความกลัว โดยไม่ต้อง
พึ่งพาการท่องจำสูตรหรือทฤษฎี การศึกษา
ที่แท้จริงต้องมุ่งเน้นให้เยาวชนของชาติ
เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ เป็นผู้มีปัญญา ถ้าคิด
ถ้าทำ มีเหตุผล และต้องพึ่งตนเอง รู้
จักปรับปรุงและพัฒนาตนเองไปในทางที่
ถูกต้องควร มิใช่บวบวบติดอยู่กับกฎเกณฑ์
เก่าๆ ค่านิยมเก่าๆ ที่ล้าสมัย

ถึงเวลาหรือยัง ที่เราจะเปลี่ยนระบบ
การศึกษาของเราให้สอดคล้องเหมาะสม
กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม
ขจัดค่านิยมเก่าๆ ที่ล้าสมัยออกไปและหัน
มาช่วยกันสร้างเสริมค่านิยมใหม่ๆ ที่มุ่งเน้น
"การพึ่งตนเอง" มากกว่าการลอกเลียนแบบ
ผู้อื่น ถึงเวลาหรือยังที่พ่อแม่ครูอาจารย์จะ
ดูแลบุตรหลานและศิษย์ของตนอย่างแท้
จริง สอนให้เขารู้จัก "นั่งเจียมหมั่นเจียม"
แทนที่จะพุ่งเพื่อละเมอบ้าไปกับอารยธรรม
ภายนอก สอนให้เขารู้จักคิดด้วยตนเอง
กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง สามารถช่วยตนเอง
ได้ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ยังเด็ก เพื่อให้
สังคมของเราเป็นสังคมที่พึ่งตนเองได้ต่อ
ไปในภายภาคหน้า ปรับปรุงระบบการศึกษา
ของเราให้ผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า
และเป็นผู้มี "ปัญญา" อย่างแท้จริง

ฉันภูมิใจที่เป็นคนไทย

ด.ช. นัฏธรนรงค์ สกุลวงศ์วิวัฒน์

“ความดีตัวว่าเป็นคนไทย เป็นสมบัติมีค่าสูงสุด เพราะเป็นมรดกที่เราได้รับสืบทอดจากบรรพบุรุษ และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เรารวมกันอยู่ได้ ให้เราดำรงชาติประเทศ และเอกราชสืบมาได้ ทุกคนจะต้องรักษาความเป็นไทยไว้ให้มั่นคง”

(พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน)

เรียงความชนะการประกวด รางวัลที่ ๓ ประเภทระดับประถมศึกษา
ของคณะกรรมการจัดทำวารสารไทย สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์
ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทรงวางพระองค์เป็นกลางในทางการเมือง ทรงเป็นจอมทัพไทย ในยามสงบทรงเป็นผู้นำในการทำนุบำรุงประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าทุกวิถีทาง คนไทยทุกคนจึงต้องรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ และร่วมใจกันธำรงไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ยืนยงที่สุด สถาบันพระมหากษัตริย์ของเรานั้นได้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยแรกเริ่มการตั้งราชธานีสุโขทัยเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจที่สำคัญ ๆ เพื่อปกป้องและทำนุบำรุงประเทศชาติจนได้มีเอกราชตลอดมา ไพร่ฟ้า-ประชาราษฎร์ต่างอยู่เป็นสุขโดยถ้วนหน้า

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทย คนส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๘๕.๒๗ นับถือศาสนาพุทธ การที่คนไทยยอมรับนับถือศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติก็เพราะว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่มีเหตุผล

ด.ช. นัตรณรงค์ สกุลวงศ์วิวัฒน์

เกิดเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ที่จังหวัดสุรินทร์ เป็นบุตรคนที่ ๔ ในจำนวนทั้งหมด ๕ คน ของ นายเสมอศักดิ์ และนางสุกัลกษณ์ สกุลวงศ์วิวัฒน์

ประวัติการศึกษา

- ศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๕ ที่โรงเรียน เมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
- ศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่โรงเรียน สามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) ขณะที่ย้ายเรียนความเข้าประกวด
- ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียน มทวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ปัจจุบันศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑

กิจกรรมนอกหลักสูตรที่โรงเรียน

- ได้รับรางวัลจากเรียงความเรื่อง “วันแม่” ในงานวันแม่ของโรงเรียน
- ได้รับรางวัลที่ ๑ จากการประกวดเรียงความของการรถไฟแห่งประเทศไทย เนื่องในงานวันเด็กแห่งชาติปี ๒๕๒๘ เรื่อง “เที่ยววันหยุดทางรถไฟ”

คนไทยมีนิสัยรักสงบ มีจิตใจโอบอ้อมอารี เมตตากรุณา และหลักสำคัญของศาสนาพุทธ คือ เว้นจากการกระทำชั่ว ประพฤติแต่ความดี ทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว

เรามีขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ มากมาย ที่มักจะพบเห็นในงานเทศกาล เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันขึ้นปีใหม่ของคนไทย มีทั้งวันขึ้นปีใหม่แบบไทย และแบบสากล วันขึ้นปีใหม่แบบไทยนี้ตรงกับวันที่ ๑๓ เมษายนของทุกปี สิ่งที่คนไทยนิยมปฏิบัติในวันขึ้นปีใหม่นี้ คือมีการทำบุญตักบาตร ฟังพระเทศน์ ปล่อยนกปล่อยปลา สรงน้ำพระ การรดน้ำผู้ใหญ่ นอกจากนี้ก็มีการเล่นสาดน้ำ และการละเล่นรื่นเริงต่าง ๆ เช่น สะบ้า มอญซ่อนผ้า ช่วงซัย ฯลฯ

วันขึ้นปีใหม่แบบสากลเริ่มใช้มาตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๕ จนกระทั่ง

ปัจจุบันนี้ สำหรับประเพณีที่เกี่ยวกับวันขึ้นปีใหม่ไม่ว่าแบบใดก็ตาม สิ่งที่คนไทยถือปฏิบัติคือ ทำความสะอาดที่พักอาศัย ทำจิตใจให้สดชื่น ยิ้มแย้มแจ่มใส อวยพรซึ่งกันและกัน

ภาษาไทยเป็นภาษาเอกลักษณ์ประจำชาติไทยมากกว่า ๗๐๐ ปีแล้ว ซึ่งพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้คิดประดิษฐ์อักษรไทย

“การที่คนไทยยอมรับนับถือศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ก็เพราะว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่มีเหตุผล”

เมื่อครั้งสมัยสุโขทัย สิ่งที่เป็นหลักฐานยืนยันได้ว่า พ่อขุนรามคำแหงได้ประดิษฐ์อักษรไทยคือ “หลักศิลาจารึก” ซึ่งบนหลักศิลาจารึกนี้ในตอนต้น กล่าวถึงพระราชประวัติของพ่อขุนรามคำแหง ต่อมากล่าวถึงประเพณีความเป็นอยู่ของชาวสุโขทัย และในตอนท้าย กล่าวถึงอาณาเขตของประเทศไทย ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช นับเป็น

ศิลาจารึกภาษาไทยหลักแรกที่มีคุณค่าในทางประวัติศาสตร์และอักษรศาสตร์มาก

การแต่งกายแต่เดิมนั้น คนไทยนุ่งโจงกระเบน ต่อมาการแต่งกายก็เปลี่ยนแปลงไปทั้งผู้หญิงและผู้ชาย เช่น ผู้หญิงสวมเสื้อยาวคลุมแขน หรือเสื้อแขนสั้นคอปิด บางที่มีผ้าคล้องหรือสไบห่มอีกทีหนึ่ง ส่วนผู้ชายมีการนุ่งกางเกง สวมเสื้อเชิ้ต มีผ้าผูกคอหรือเสื้อมอก ในพุทธศักราช ๒๔๑๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสประเทศอินเดีย พระองค์ทรงผ้าม่วง และออกแบบเครื่องทรงเสื้อคอปิด ทรงคลุมผ้าเม็ด เรียกว่า “ราชปะแตน” ในสมัยรัฐบาลของ ฯพณฯ จอมพลป.พิบูลสงคราม ได้มีการเปลี่ยนแปลงการแต่งกายอีกครั้งหนึ่ง โดยผู้หญิงเปลี่ยนมานุ่งกระโปรง ผู้ชายนุ่งกางเกง

ชาวยาว เลื่อนอก แม่นปัจจุบันเราจะหันมา
นิยมการแต่งกายแบบสากลเพื่อความคล่อง
แคล่วตัวในการทำงาน แต่เรายังไม่ลืมการ
แต่งกายแบบไทย เพราะเรารู้ว่าเป็น
เอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติ

คนไทยส่วนมากชอบความสงบ รัก
การเป็นอยู่แบบไทย ๆ รักและนับถือบุคคล
ทั่วไปเหมือนญาติพี่น้องหรือเพื่อนร่วมชาติ
ไม่ชอบก่อความเดือดร้อนให้แก่ผู้ใด ชอบ

“คนไทยส่วนมากชอบ
ความสงบ รักการเป็นอยู่
แบบไทย ๆ... ไม่ชอบก่อ
ความเดือดร้อนให้แก่ผู้
ใด”

การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะเห็นว่าใน
ปัจจุบันนี้ในชนบทของไทยส่วนใหญ่จะ
ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการดำเนิน
กิจการต่าง ๆ ตั้งแต่การพัฒนาหมู่บ้านใน
ชนบท การให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลใน
ครอบครัว การร่วมมือร่วมใจกันในการ
ทำบุญสุนทาน ไม่ว่าตามประเพณีหรือ
บางโอกาสก็ตาม ชาวชนบทของไทยไม่

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพในทางทำนา ทำไร่ ทำสวน เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ สมกับคำกล่าวที่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว”

เคยละทิ้งการปฏิบัติเหล่านี้เลย ทำให้คนไทยด้วยกันทุกคนได้รับความอบอุ่นเสมือนหนึ่งเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน

ประเทศไทยเป็นประเทศเอกราชมาช้านาน มีความเป็นตัวของตัวเองโดยไม่เป็นเมืองขึ้นของประเทศใด แม้ว่าต่างชาติจะพยายามแย่งชิงประเทศไปเป็นเมืองขึ้นก็ตาม แต่ประเทศไทยก็ยังคงรักษาเอกราช

ของตนไว้ได้ตลอดมา ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีพระปรีชาสามารถปกครองดูแลประเทศชาติด้วยความเข้มแข็งและยังเป็นมิตรกับนานาอารยประเทศ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพในทางทำนา ทำไร่ ทำสวน เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ จึงสมกับคำกล่าวที่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” ทำให้คนต่างชาติหรือประเทศเพื่อนบ้านต้องการที่จะติดต่อค้าขายและเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย ประชาชนมีการกินดีอยู่ดีไม่อดอยากแร้นแค้นเหมือนบางประเทศในปัจจุบันนี้ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากคนในชาติมีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพและการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติไทยตลอดไป

การที่ฉันได้เกิดเป็นคนไทยนี้ ทำให้ได้รับความอบอุ่น เพราะอยู่บนผืนแผ่นดินทองของไทยอันอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติอันนานาชนิด ได้อยู่อาศัยภายใต้พระบรมโพธิสมภารขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ซึ่งทำให้ฉันภูมิใจมากที่เกิดมาเป็นคนไทย และฉันได้ตั้งปณิธานไว้ว่า “ฉันจะปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของชาติตลอดไป”

สหภาพนาย ผู้ควบคุมมรรยาททนาย

พลประสิทธิ์ ฤทธิ์รักษา

ผู้ประพาศิณมรรยาททนายความมี
โทษ มีโทษ ๓ สถาน คือ

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ห้ามทำการเป็นทนายความไม่
เกินสามปี

(๓) ลบชื่อออกจากทะเบียนทนาย
ความ

โดยที่อาชีพทนายความเป็นอาชีพ
อิสระที่ผดุงความยุติธรรม ก่อให้เกิดความ
เป็นธรรม ช่วยผู้ที่ตกทุกข์ทางคดีความ
ให้พ้นทุกข์ นั้น

ทุกข์ของเขาเหล่านั้น อาจเป็นเรื่อง
ทางแพ่ง เช่น กู้ยืมเงินนายทุนเพียง ๔-๕

พันบาท แต่ถูกฟ้องให้บังคับใช้เงินถึง ๒-๓
หมื่นบาท กู้ยืมเงินกันแต่ทำนิติกรรมขาย
ฝากอำพรางกู้ยืมไว้เป็นเหตุให้สูญเสียที่ดิน
ไป คดีบุกรุกแย่งการครอบครองที่ดิน ถูก
หลอกลวงให้ขายทรัพย์สินโดยไม่เป็นธรรม
ถูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้เขา คดีละเมิดกัน
เช่น ขับรถยนต์โดยประมาทชนคนตาย
ฝ่ายผู้เสียหายฟ้องเรียกค่าเสียหาย หรือใน
คดีอาญา เช่น ถูกกล่าวหาว่าฆ่าผู้อื่น นื้อ
โกงผู้อื่น ออกเช็คไม่มีเงิน ลักทรัพย์ ปล้น
ทรัพย์ หมิ่นประมาท ทำร้ายผู้อื่น คดีหรือ
ข้อกล่าวหาเหล่านี้ ผู้มีทุกข์ร้อน อาจเป็น
ผู้เสียหายหรือผู้ถูกกล่าวหาก็ได้ก็จะต้อง

พึ่งพาทนายความ มอบความไว้วางใจต่าง ๆ
ให้ทนายความยิ่งกว่าบุคคลใด ๆ ยิ่งกว่า
ญาติพี่น้องคนอื่น

ความเป็นตาย อิศราภาพเสรีภาพ
ของเขา ทรัพย์สินเงินทอง หนี้สิน เกียรติ-
ยศ ชื่อเสียงของเขา ฝากไว้กับทนายความ
จึงเป็นที่เห็นได้ว่าทนายความนั้น
กุมชะตาชีวิตของผู้ที่มาขอความช่วยเหลือ
ทางคดีความ ซึ่งตนได้รับเชื่อว่าความให้

เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็จำเป็นต้องมีมาตร
การที่จะต้องควบคุมทนายให้มีหน้าที่ความ
รับผิดชอบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างจริง
จัง เพื่อให้มีแนวทางประพฤติดีปฏิบัติเป็น

พิเศษ

ที่มีเพิ่มเติมพิเศษก็คือเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการมรรยาททนายความ คณะกรรมการหรือสภานายกพิเศษ

จึงนับได้ว่าบัดนี้ทนายความทั่วประเทศ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาทนายความโดยอำนาจแห่งกฎหมาย ได้อยู่ภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ท่านจะต้องปฏิบัติตาม

ถ้าพิจารณาอย่างละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่าข้อบังคับว่ามรรยาททนายความนี้ ก็เป็นเรื่องให้ปฏิบัติ ปฏิบัติชอบต่อสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรม ดำรงตนอยู่ในสัมมาอาชีวะ มีความประพฤติดี-ประพฤติชอบ ไม่ช่วยผู้ที่ทุจริตคิดมิชอบ กระทำผิดศีลธรรมหรือสังคมอย่างร้ายแรง จึงเป็นเรื่องที่ทนายความจะต้องศึกษาทำความเข้าใจข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความให้ดี เพราะบางที่ท่านอาจนึกไม่ถึงก็ได้

สำหรับผู้ที่จะควบคุมหรือลงโทษทนายความผู้ประพฤติผิดมรรยาททนายความก็คือสภาทนายความ ซึ่งประกอบด้วย นายกสภาทนายความและกรรมการที่ทนายความทั่วประเทศเลือกเข้ามานั่นเอง จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสูงยิ่งในเรื่องการลงโทษหรือไม่ลงโทษแก่ทนายความทุกคนโดยแท้

บทบาทของสภาทนายความไม่ใช่มีเพียงเท่านั้น ยังมีอีกมากมายหลายเรื่องทีเดียวในอนาคตจะช่วยเหลือเกื้อกูลทนายความ ผดุงเกียรติของทนายความและช่วยเหลือประชาชนทางคดีความด้วย

แต่บทบาทที่ทนายความทุกคนคงจะคำนึงถึงเบื้องต้นก็คือเรื่องการลงโทษทนายความ ซึ่งอาจเป็นเหตุไม่ได้ประกอบอาชีพทนายความอันอิสระนี้ ตลอดชีวิตเลยก็ได้

อย่างเดียวกัน เช่นเดียวกับขบวนการยุติธรรมอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ตุลาการ อัยการ ราชทัณฑ์และตำรวจ ซึ่งมีกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการควบคุมอยู่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้พิพากษาศาลาการนั้นยังมีจริยธรรมของผู้พิพากษาเป็นแนวทางปฏิบัติอยู่ด้วย

ทนายความก็เช่นเดียวกัน ตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ นี้ ก็มีข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ โดยสภาทนายความเป็นผู้ตราขึ้นบังคับ และบัดนี้ก็มีกฏการตราขึ้นใช้บังคับแล้ว ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ ข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ

ซึ่งตราขึ้นโดยสภาทนายความชุดชั่วคราวนี้ โดยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษแห่งสภาทนายความ ก็มีแนวโน้มใกล้เคียงกันกับข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความที่มีใช้บังคับอยู่ก่อน พ.ร.บ.ทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ แต่ปรับปรุงให้ทันสมัยขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ซึ่งได้เน้นเรื่องมรรยาทของทนายความต่อศาลและในศาล มรรยาทของทนายความต่อทนายความด้วยกัน มรรยาทของทนายความต่อประชาชนผู้มีอรรถคดี มรรยาทเกี่ยวกับความประพฤติของทนายความ และการปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการมรรยาททนายความ คณะกรรมการหรือสภานายก

ท่านผู้อ่านคงจำตาเหล็กได้แน่ครับ
แกเป็นชาวนคร ถูกสมชายโกงเงิน หลอก
ว่าจะส่งบุตรชายของแกไปหาอุ แล้วไม่ได้
ส่ง แกสิ้นเนื้อประดาตัว นาที่จำนำเจ้าแก
งักก็ขาด เวลานี้ต้องเช่าเขาทำ อีกแปลง
หนึ่งก็แบ่งขายเป็นค่ารถมาติดตามเอาเงิน
คืน ก็ไม่ได้คืน สมชายออกเช็คให้ฉบับหนึ่ง
ก็ขึ้นเงินไม่ได้ แกเจ็บแค้นสมชายเป็นกำลัง

เช้าวันหนึ่ง เมื่อเดือนที่ผ่านมา ตา
เหล็กโผล่มาที่บ้านผมอีก หน้าตาอึมแกม
เศร้า คล้ายกับจะสนใจอะไรสักอย่างหนึ่ง
“เป็นไงพี่เหล็กถูกหวยมาหรือ” ผม
ทักขณะที่ยกมือรับไหว้

“ก็รู้ว่าพี่ไม่เล่นการพนัน ยังถามอีก”
ตาเหล็กเดินเข้ามาทอดตัวลงนั่งที่เฉลียง
หน้าบ้าน วางกระเป๋้าเก่า ๆ ใบคู่ชีพ
ของแกไว้ข้าง ๆ ด้วยมือที่สั่นง ๆ เงิน ๆ

กฎหมาย คุ้มครองคนหางาน

สถิตย์ เล็งไธสง

แล้วพูดขึ้นว่า

“สมชายมันถูกตำรวจจับที่อุตร ป่านนี้
ยังไม่ได้ประกัน”

“ข้อหาอะไรครับ” ผมถาม

“จะข้อหาอะไรเล่า อาชีพของมันเป็น
ตุนคนงานก็ขอหาเอาเงินคนงานนะพี่ พี่เอง
ก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่า ทำไมเมื่อก่อนนี้
เราแจ้งแล้วตำรวจไม่จัดการให้ แล้วทีคราวนี้
ทำไมเขาจับมันได้”

“รับประทานอะไรก่อนให้หายเหนื่อย
แล้วค่อยคุยกันเถอะนะพี่” เรารับประทานอาหาร
เข้าด้วยกัน ซึ่งมีทั้งข้าวต้มกุ้ง และ
โอวัลติน จนอิ่มหนำสำราญ อากาศเย็น
สบาย ลมโชยกระโชกเบา ๆ เป็นครั้งคราว

นกกางเขนคู่หนึ่งหวีร่อนบนต้นชมพู่อย่าง
เพลินใจ ไม่สนใจใยดีกับความทุกข์ของตา
เหล็กแม้แต่น้อย หลังจากรับประทานอาหารแล้ว
ไม่นานแกก็มีมือหลับ เพราะอดนอนมา
บนรถทั้งคืน จนกระทั่งสองชั่วโมงต่อมา
แกถูกขึ้นมาพูดธุระการเงินที่แกต้องการ
จนสนใจแล้ว จึงคุยกับผมต่อเรื่องสมชาย
ผมบอกตาเหล็กว่า

“ผมได้ทราบเรื่องสมชายทางหนังสือ
พิมพ์แล้วละพี่ สมชายมันถูกจับฐานจัดหา
งานไม่ได้รับอนุญาต ตั้งแต่มันโกงพวกเรา
คราวนั้น ทางกรมกีดกันใบอนุญาตมัน แล้ว
มันก็ไม่ได้รับอนุญาตอีก เวลานี้คนจัดหา
งานไม่ได้รับอนุญาตโทษแพ่งนะพี่นะ”

“เห็นน้องบอกเมื่อก่อนนี้ว่าโทษนิด
เดียวไง”

“ไฉนมันกฎหมายเก่า พ.ศ. ๒๕๑๑
นี่เขาออกกฎหมายมาใหม่ ให้บังคับมา
ตั้งแต่ ๒ กันยายน ๒๕๒๔ พี่ไม่รู้หรือ”

“เราเอาเรื่องของเรามาแจ้งเพิ่มเติม
ไม่ได้หรือ มันจะได้ติดคุกนาน ๆ”

“ไม่หรือพี่ กฎหมายอาญาไม่มีผล
ย้อนหลัง คนที่ทำผิดก่อนวันที่ ๒ กันยายน
๒๕๒๔ ก็รับโทษตามกฎหมายเก่าไป ซึ่ง
มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับไม่เกิน
หนึ่งพันบาท แคล้วโทษเท่านั้นเอง ขาดอายุ
ความไปแล้ว คนถึงได้โกงกันมาก”

“เดี๋ยวนี้มันก็โกง คนมันจะโกงชะ
อย่าง ไม่เห็นบอกพี่เลยว่ากฎหมายใหม่โทษ
เท่าใด”

“พูดแล้วพี่อาจจะไม่เชื่อ เพราะโทษ
มันสูงกว่าเดิมมากเหลือเกิน ขนาดจัดหา
งานให้คนงานทำภายในประเทศโดยไม่รับ
อนุญาตนั้นนะ โทษจำคุกถึง ๓ ปี ส่วนผู้ที่
จัดหางานให้คนทำในต่างประเทศโดยไม่
รับอนุญาตโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ ปี ถึง ๑๐
ปี หมายความว่า ศาลจะลงโทษน้อยกว่า
๓ ปีไม่ได้ โดยมากจำเลยมักจะรับสารภาพ
เพราะขึ้นปฏิเสศต้องติดคุกอย่างน้อยถึง ๓
ปี ถ้ารับสารภาพเสียจะเหลือ ๑ ปี ๖ เดือน
สำหรับผู้ที่ได้รับอนุญาตแล้วนั้นครับ หากรับ

เงินคนงานแล้ว ไม่จัดส่งเขาไปต่างประเทศ โดยไม่มีเหตุอันสมควรยังต้องติดคุกถึง ๓ ปีเลย”

“อันนี้หมายความว่า จัดหางานโดยไม่หลอกลวงคนงานเลยก็ติดคุกไข่ใหม่น้อง”

“ใช่ซีพี่ ถ้าหลอกลวงก็ผิดอีกต่างหากฐานฉ้อโกง เพียงแต่รับเงินเขาแล้วไม่ส่งเขาไปนอกก็ยังต้องติดคุกอย่างที่ผมว่าไงละครับรุนแรงนาดู”

“พี่ไม่แน่ใจว่าจะป้องกันคนโกงได้ เพราะมันโกงทีได้เป็นล้าน มากพอที่จะยึดโน่นยึดนี่เอาตัวรอดได้ เวลานั้นยังมีโกงกันมากแถวบ้านนอกทางภาคอีสาน เห็นเขารัฐบาลเกาหลีจัดส่งคนงานเอง ทำไมรัฐบาลไทยไม่เอาอย่างบ้าง มันจะได้หมดเรื่องไปเสียที”

“ผมเองก็ต้องการอย่างนั้น และเคยเสนอรัฐบาลมาแล้ว แต่ท่านก็อ้างว่าไม่มีคนความจริงกรมแรงงานส่งเองก็มีนะ ไม่ต้องเสียเงินด้วย ทุกอย่างมันก็อยู่ที่ผู้แทนเรานั้นแหละพี่เอ๊ย ผมคิดว่าคงมีผู้แทนจัดหางานอยู่ในสภา จึงไม่ได้ผลักดันรัฐบาลในเรื่องนี้ เพราะเขาก็อายที่จะหาเงินเสียเอง พี่ก็ได้ยินมิใช่หรือข่าวผู้สมัครรับเลือกตั้งถูกตำรวจจับข้อหาโกงคนงาน”

คาเหล็กถอนหายใจแล้วขอร้องให้ผมเล่าเรื่องกฎหมายจัดหางานฉบับใหม่ให้แกฟัง ถ้าผมไม่เล่าแกจะไม่กลับบ้าน ผมถอนหายใจอยู่พักหนึ่ง แล้วเริ่มเรื่องดังนี้

“เอาย่อ ๆ ก็แล้วกันนะพี่นะ คือกฎหมายใหม่นี้ดีกว่ากฎหมายเก่าเยอะ นอกจากจะเอาโทษแก่ผู้จัดหางานไม่รับอนุญาตแพ่ง ๆ แล้วยังให้รัฐจัดตั้งเงินกองทุนสำหรับช่วยเหลือคนงานอีกด้วย”

“ใคร ๆ ก็ขออนุญาตได้หรือไง” คาเหล็กถามแบบสุ่ม ๆ

“สำหรับจัดหางานให้คนทำในประเทศนั้น ใคร ๆ ก็ขออนุญาตได้ แต่พวกที่จะจัดหางานต่างประเทศนั้นจะต้องเป็นบริษัทจำกัด และต้องมีคำว่า “บริษัทจัดหางาน” ให้ปรากฏชัดเจนด้วย”

“ถ้าไม่มีชื่ออย่างนั้น ก็หมายความว่าปลอมขึ้นนะ เมื่อก่อนนี้เข้าโรงแร่มารับคนงานก็มี”

“ปลอมแน่นอนครับ และนอกจากนั้นยังจะต้องมีทุนจดทะเบียนและชำระแล้ว ไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นบริษัทที่มีความมั่นคงทางการเงินพอสมควร ไม่ไช่ยกป้ายตรึงนี้ 2 วันได้เงินแล้วหายตัวไปเหลือแต่ป้าย อีกอย่างหนึ่งผู้ที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตมาแล้วอย่างสมชายก็อย่าหวังจะขออนุญาตใหม่ได้เลย”

คาเหล็กคบบมือผัวะ แล้วอุทานว่า “สมน้ำหน้าไอ้สมชาย มิน่า ๆ” หลังจากแกล้งบสบดีอารมณ์แล้วผมจึงพูดต่อ

“บริษัทจัดหางานตามกฎหมายใหม่

“...พวกที่จะจัดหางานต่างประเทศนั้น จะต้องเป็นบริษัทจำกัด และต้องมีคำว่า “บริษัทจัดหางาน” ให้ปรากฏชัดเจนด้วย”

นั่นะ จะต้องนำเงินสดหรือพันธบัตรรัฐบาลมูลค่า 500,000 บาท หรือมีเงินนั้นก็ต้องมีสัญญาค้ำประกันของธนาคารไปวางไว้กับนายทะเบียนจัดหางานกลาง เพื่อเป็นหลักประกันด้วย เพื่อว่าคนงานได้รับความเสียหายทางการเงินจะได้เอาจากเงินจำนวนนี้ใช้ให้”

“เห็นเขาว่ามีกองทุนกองเหินอะไรด้วยมิใช่หรือ”

“มีครับ ก็มีไว้ช่วยเหลือคนงานนั้นแหละ เช่นไปแล้วถูกทอดทิ้ง ต้องเดินทางกลับ กรณีอย่างนี้ต้องใช้เงินกองทุนช่วยเหลือสงเคราะห์”

“เอาเงินที่ไหนมาเป็นกองทุนละ”

“หลายทางครับ รัฐบาลให้ก็มี ได้

จากนายจ้างต่างประเทศก็มี เอกชนอุทิศให้ก็มี หลักประกันที่ผู้รับอนุญาตจัดหางานวางไว้แล้วไม่รับคืนภายในกำหนดก็ให้ตกเป็นของกองทุน นอกจากนั้นก็อาจเป็นดอกผลของเงินที่ฝากไว้นั้นด้วย”

“เออ คำนายหน้าตามกฎหมายเท่าไร ทำไมคนมันเรียกกันแพงเหลือเกิน เวลานั้นบางรายนะ 70,000 บาทก็มี ราษฎรจน ๆ จะต้องขายนาที่แปลงจึงจะได้ 7 หมื่น”

“งานในประเทศเรียกได้แค่อ้อยละ 25 ของอัตราค่าจ้างเดือนแรก และจะเรียกล่วงหน้าก่อนนายจ้างรับคนงานเข้าทำงานไม่ได้ ส่วนงานนอกประเทศเรียกได้เท่ากับค่าจ้าง 1 เดือน (แรก) หรือ 30 วันแรก สมมติว่าผมเริ่มได้ค่าจ้าง 10,000 บาท ผู้จัดหางานก็เรียกค่าบริการได้แค่ 10,000 บาท เรียกล่วงหน้าก่อนเดินทางกว่า 30 วันก็ไม่ได้ เรียกไว้เป็นประกันก็ไม่ได้ หมายความว่าไม่มีทางเลี้ยงเลยก็แล้วกัน”

คาเหล็กหัวเราะขึ้นดัง ๆ จนตัวงออยู่นาน แล้วพูดขึ้นว่า

“มันเป็นไปไม่ได้ เวลานั้นมันเรียกเกินไม่รู้ก็เท่า แล้วคนที่เรียกเกินจะมีความผิดหรือเปล่าน้อง” คาเหล็กถามด้วยความสนใจมาก

“ผิดครับ โทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี และปรับ ๕ เท่าของค่าบริการและหรือค่าใช้จ่ายที่เรียกเกินหรือที่เรียกล่วงหน้าหรือสามเท่าของเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นที่รับไว้เป็นประกันค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายดังกล่าว”

“เออ แล้วค่าอย่างอื่นที่ว่านั้นละ เห็นสมชายมันเรียกถึยบเลย รวมแล้วก็ ๓๖,๐๐๐ บาทละสมัยลูกของพี่สมัคร”

“ค่าใช้จ่ายอย่างอื่นกฎหมายให้เรียกได้เท่าที่จ่ายจริง เพียง 3 รายการ และไม่เกินจำนวนต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) ค่าทดสอบฝีมือหรือความสามารถไม่เกิน ๕๐๐ บาท

(๒) ค่าตรวจสอบสุขภาพไม่เกิน ๕๐๐ บาท

(๓) ค่าเดินทางไปทำงาน ๑๕,๐๐๐ บาท”

“หมายความว่า ถ้าเสียไปจริงไม่ถึงนั้น เช่น ค่าทดสอบฝีมือเสียไป ๓๐๐ บาท ก็เรียกได้ไม่เกิน ๓๐๐ บาทใช่ไหม”

“ใช่ครับ เช่น ค่าเครื่องบินไปซาอุด์เพียง ๑๐,๐๐๐ บาท ก็เรียกได้เพียง ๑๐,๐๐๐ บาท ไม่ใช่ ๑๕,๐๐๐ บาท”

“ถ้าเรียกเกินมีความผิดโดยไม่มีข้อยกเว้นหรือน้อง สมมติว่าคนงานยินยอมควียผิดไหม”

“ผิดทั้งนั้นครับ กฎหมายไม่ให้ยกย เพราะเป็นความผิดต่อมหาชน ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว”

“เออ แล้วพวกที่ไปแล้วถูกปล่อยแพ ไม่มีงานให้ทำตามสัญญาจ้าง หรือมีแต่ค่าแรงน้อยกว่าสัญญาอย่างนี้ใครรับผิดชอบ”

“ผู้จัดหางานต้องรับผิดชอบ จัดให้คนงานเดินทางกลับ ถ้าเขาจะกลับนะ กับทั้งต้องแจ้งเจ้าหน้าที่แรงงานไทยในต่างประเทศนั้นทราบภายใน ๑๕ วัน ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่แรงงานก็แจ้งสถานทูตหรือกงสุลแทน”

“แล้วค่าใช้จ่ายล่ะ ใครเสีย”

“ผู้จัดหางานต้องออกค่าเดินทาง ค่าอยู่ค่ากินระหว่างเดินทาง จนกว่าคนงานจะเดินทางถึงประเทศไทย”

“แล้วเขาเรียกคืนจากใครได้หรือเปล่า”

“เรียกคืนจากคนงานไม่ได้ แต่อาจจะเรียกคืนจากการได้เพียงกึ่งเดียว แต่ทั้งนี้จะต้องมีข้อแม้ว่า การที่คนงานไม่ได้งานทำ หรือได้แต่ค่าจ้างไม่เต็มตามสัญญานั้น ไม่ใช่ความผิดของเขา”

“ใครเป็นผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินให้เขาล่ะ”

“ก็อธิบดีกรมแรงงานครับ จากเงินกองทุน ไม่ใช่จากงบประมาณแผ่นดินนะ”

“ถ้าผู้จัดหางานไม่ส่งคนงานกลับ อะไรจะเกิดขึ้น”

“ผู้จัดหางานอาจถูกลงโทษจำคุก ๒ ปี และทางการจะส่งคนงานกลับเอง แล้วมาคิดค่าใช้จ่ายจากผู้จัดหางาน”

“ที่ว่าติดคุก ๆ นั้นพี่ชังสงสัย เพราะ

น้องบอกพี่ตอนต้นว่าผู้จัดหางานต่างประเทศนั้นเป็นบริษัทจะเอาบริษัทมาเข้าคุกได้อย่างไร”

“สำหรับบริษัทนั้นศาลลงโทษปรับครับ ส่วนผู้จัดการบริษัทศาลจะลงโทษจำคุก”

“แล้วค่าบริการที่คนงานเสียไปแล้วเรียกคืนได้ไหม”

“ได้คืนครับ ได้ทั้งหมด ทั้งค่าบริการและค่าใช้จ่าย แต่ถ้าผู้ที่ไปแล้วได้งานทำ แต่ค่าจ้างต่ำกว่าสัญญานั้น ยอมรับเอาค่าจ้างที่ต่ำ และไม่ยอมกลับประเทศไทย พวกนี้ได้ค่าบริการคืนเท่าจำนวนค่าแรงที่ตกลง สมมติว่าตกลงกันว่าค่าจ้างเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ผมเสียไป ๑๕,๐๐๐ บาทแล้ว แต่พอไปถึงได้ค่าจ้างเพียง ๑๐,๐๐๐ บาทอย่างนี้ ผมเรียกค่าบริการคืนได้แค่ ๕,๐๐๐

“...เราต้องขออนุมัติอธิบดีกรมแรงงานก่อนจึงจะไปได้ มิฉะนั้นติดคุกหัวโตเชียว...ตั้งแต่ ๓ ปี ถึง ๑๐ ปีแน่ะ อย่าเชียวนะ”

บาท ค่าใช้จ่ายอื่น เช่นค่าเครื่องบินและค่าตรวจโรคเรียกไม่ได้”

“เออ น้องคงจำทอมได้นะ หลานชายที่มันจบพยาบาล และเคยไปทำงานที่ลิเบียล่ะ มันกลับมาแล้ว แล้วมันก็กลับไปใหม่ โดยไม่ผ่านบริษัทจัดหางาน ไม่ทราบ่ว่าพวกไปเองอย่างนี้เขาได้รับการดูแลจากทางการบ้างหรือเปล่า”

“ตามกฎหมายเก่า ไม่ได้ว่าอะไร แต่ตามกฎหมายใหม่เวลานี้ ทอมจะต้องแจ้งให้อธิบดีกรมแรงงานทราบไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ก่อนเดินทาง มิฉะนั้นอาจถูกปรับ ๕,๐๐๐ บาท”

“แจ้งแล้วได้อะไรไม่รู้นะ”

“ไม่ทราบเหมือนกันพี่ ผมว่าอย่างน้อยทางการก็รับรู้ และดูแลระหว่างอยู่ต่างประเทศ นอกจากนั้นยังไม่ต้องเสียภาษีเดินทาง ๑,๐๐๐ บาทด้วย”

“อย่างบริษัทคนไทยไปรับเหมางานก่อสร้างในซาอุด์อย่างนี้ จะพาคนงานของตนไปทำงานนอกจะต้องผ่านกรมแรงงานหรือบริษัทจัดหางานหรือเปล่า”

“ไม่จำเป็นต้องผ่านบริษัทจัดหางานหรอกพี่ แต่ว่าเขาจะต้องขออนุมัติอธิบดีกรมแรงงานก่อนจึงจะไปได้ มิฉะนั้นติดคุกหัวโตเชียว จำคุกเท่ากับจัดหางานไม่รับอนุญาตเลยทีเดียว ตั้งแต่ ๓ ปีถึง ๑๐ ปี แน่ะ อย่าเชียวนะ”

“เออ สมัยพวกที่ถูกต้อนนะ เห็นพวกแขกซาอุด์เข้ามารับคนงานเองก็มี ไม่ทราบว่าเป็นวันไหนทำได้หรือเปล่า คือพวกนี้เข้ามาคนไทยก็เลื่อมใส หลอกคนได้มากพอๆทีเดียว”

“ทำไม่ได้เลยพี่เดี๋ยวนี๋ ชินมาทำก็มีหวังติดคุกไทยกินข้าวแดงละ มีความผิดเท่ากับจัดหางานไม่รับอนุญาต จำคุกตั้งแต่ ๓ ปี ถึง ๑๐ ปี เหมือนกัน”

“แล้วจะให้เขาทำยังไง”

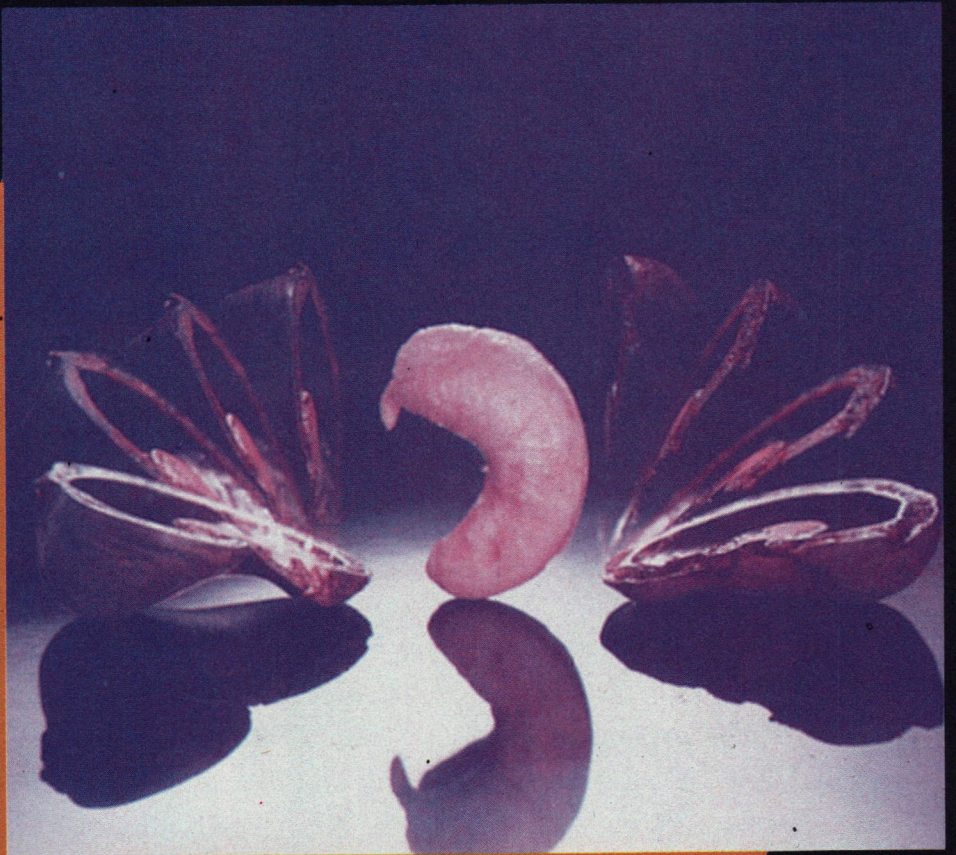
“ก็ต้องผ่านบริษัทจัดหางานไทย หรือกรมแรงงาน จัดการให้”

“พี่ก็ไม่ว่าจะถามอะไร แค่นี้ก็พอจะได้เล่าให้ชาวบ้านฟัง พี่เห็นจะลากลับละนะ”

ขณะนั้นเป็นเวลาจวนเที่ยง ผมจึงให้ลูกหาอาหารกลางวันมาให้คนหลักรับประทาน ก่อนแกล้งเดินทางกลับอุดร ใจผมก็ครุ่นคิดอยู่ไม่รู้ว้ายว่า เมื่อใดหนอ รัฐจะจัดการส่งคนงานเสียเอง ราษฎรจะได้ไม่ดั้นด้นกันคิดถึงพี่น้องคาบาคา ๆ ต้องจำนำที่ดินแปลงเดียวที่ตนมีอยู่เอาเงินมาสมัครงานไปนอก แล้วก็ถูกโกงไม่มีนาทำกิน มันสุดแสนจะทรมาน ชาวนาขายข้าวไม่ออก ยังมีข้าวกิน มีนาทำ แต่ไม่ได้ไปนอกนี่จึ นาก็ไม่มีทำจะเอาข้าวที่ไหนกิน ในที่สุด ผมร้องอุทานออกมาดัง ๆ จนลูกเมียตกใจ แล้วผมก็ลุกเดินออกนอกบ้านไปเพื่อให้หายกังวล

เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ จะเป็นพืชเศรษฐกิจของไทย

วิจิตร อวะกุล

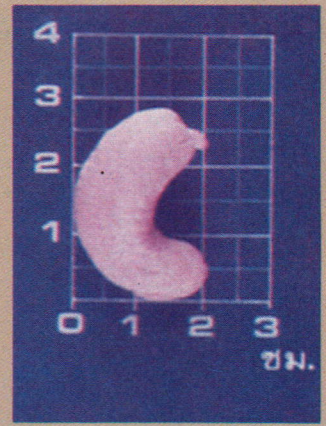

ผลมะม่วงหิมพานต์

เมล็ดทั้งเปลือก

เมล็ดใน

พูดกันว่าเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ผลิตที่ต้นก็ขายหมด เพราะผู้คนนิยม มีรสชาติมัน อร่อยและมีราคาสูงกว่าถั่วอื่น ๆ มาก รูปร่างของเมล็ดก็เก๋กว่า ใช้เป็นของขบเคี้ยวที่มีรสชาติ ตั้งแต่ใช้กินเล่นแก้ลมเบียร์ แก้ลมเหล้าสุรา เครื่องดื่มทุกชนิด

ใช้ใส่ในขนมต่าง ๆ เช่นขนมเค้ก ไอศกรีม ช็อกโกแลต อบเนย ใช้ปรุงอาหารหวานคาว ทั้งผัด ทั้งต้ม คุน แกงจืด แกงเผ็ด อาหารเกือบทุกชนิด ถ้าใส่เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ลงไป จะเพิ่มคุณค่าให้กับอาหาร และอร่อยเป็นอย่างมาก ตลาดทั้งในและต่างประเทศยังต้องการเมล็ดมะม่วงหิมพานต์มาก

เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ใช้เป็นของฝากของกำนัน เห็นผู้คนซื้อติดมือมาฝากญาติสนิทมิตรสหายคนละครึ่งกิโลบ้าง กิโล สองกิโลบ้าง ที่ชอบมากก็ซื้อเป็นปีบนี้ขนาดที่ยังไม่มีการส่งเสริมการขายโฆษณาประชาสัมพันธ์กันอย่างเต็มที่ นอกจากนั้นยังมีคุณค่าทางอาหารสูง มีโปรตีนสูงถึง ๒๑.๒% ไขมัน วิตามินเอ วิตามินบี ๑ วิตามินบี ๓ และธาตุอาหารต่าง ๆ รวมทั้งหมด

มะม่วงหิมพานต์มีประโยชน์ตั้งแต่ยอดอ่อนและใบ ใช้เป็นผักจิ้มทั่วไป และยังเป็นยาบรรเทาโรคท้องร่วง บิด ริดสีดวง ทวาร ด้วย ใบแก่นำมาบดให้ละเอียดใช้

ต้นมะม่วงหิมพานต์

พอกแผลที่เกิดจากไฟไหม้ หรือนำมาขยี้ใช้สีฟันได้ทำให้ฟันสะอาด ผลใช้รับประทานได้ทั้งสุกและอ่อน มีคุณค่าทางอาหารสูงด้วย เปลือกของเมล็ดมะม่วงหิมพานต์นำมาสกัดจะได้น้ำมันที่มีสารฟีนอล นำมาใช้เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้กว่า ๔๐๐ ชนิด เช่น ใช้ทำน้ำมันขัดเงาสีทาบ้าน ยาซ่อมผ้า ขางที่ลำต้นนำมาทำกาวได้อย่างดี

จึงเชื่อกันว่าในอนาคต มะม่วงหิมพานต์จะเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศได้ หากมีการส่งเสริมและปลูกกันทั่วไป เพราะเป็นพืชยืนต้นที่ปลูกง่าย มีความทนทานต่อความแห้งแล้งได้ดีมาก เติบโตได้ดีในดินทุกชนิดแม้ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ จึงสามารถขึ้นได้ในทุกพื้นที่ของประเทศไทยและไม่เลือกดินฟ้าอากาศ แม้ดินลูกรัง ดินท่าเหมืองที่ร้างแล้ว

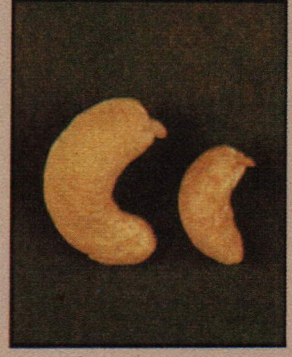
เปรียบเทียบ พันธุ์ "ศิริชัย ๒๕" กับ พันธุ์พื้นเมือง

ผลมะม่วงหิมพานต์
พันธุ์ "ศิริชัย ๒๕"

เมล็ดทั้งเปลือกของพันธุ์
"ศิริชัย ๒๕" กับพันธุ์พื้นเมือง

เมล็ดในของพันธุ์ "ศิริชัย ๒๕"
กับพันธุ์พื้นเมือง

ก็ใช้ได้ เว้นแต่ดินที่มีน้ำขังแฉะ ระบาย
น้ำไม่ได้ มะม่วงหิมพานต์ไม่ชอบ แต่ก็
จะแก้ไขได้โดยการยกทรงให้สูงขึ้นได้
มะม่วงหิมพานต์ขึ้นได้ดีในภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ ปลูกในที่ว่างเปล่า หรือในที่ ๆ
ป่าไม้ถูกทำลาย จะช่วยให้เกิดความชุ่มชื้น
เป็นดินน้ำลำธาร ให้ความร่มเย็น ชุ่มชื้น
และยังมีรายได้จากการขายเมล็ดอีกด้วย

การขยายพันธุ์ ถ้าจะขยายพันธุ์โดย
วิธีติดตา ตอน ทาบกิ่งก็ทำได้เหมือนกับ
ต้นผลไม้อื่น แต่เขาไม่นิยมทำกันเพราะช้า
และเสียเวลา นอกจากพันธุ์ที่มีลักษณะพิเศษ
จริง ๆ จึงนิยมเพาะจากเมล็ด

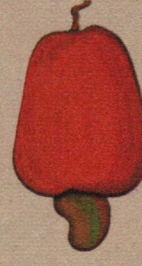
วิธีคัดเลือกพันธุ์ที่ดี ต้องไปคัดเลือกจาก
ต้นแม่ที่ให้เมล็ดใหญ่ที่ตลาดต้องการ ผลดก
ให้ผลสม่ำเสมอ ลักษณะต้นแข็งแรง ทน
ทาน หากถนัดได้ดังนี้แล้วก็จะได้พันธุ์ดี
เพราะการขยายพันธุ์ด้วยเมล็ดของมะม่วง
หิมพานต์ไม่ค่อยกลายพันธุ์

มะม่วงหิมพานต์มี ๒ พันธุ์ ตาม
ลักษณะสีของผลคือ

๑. พันธุ์เหลือง ผลเมื่อสุกจัดจะมีสี
เหลืองจัด ผลมีทั้ง ผลกลม ผลรี มีรสชาติ
ต่างกันตามพันธุ์ บางพันธุ์รสหวาน บาง
พันธุ์รสฝาด บางพันธุ์มีรสหวานอมเปรี้ยว

๒. พันธุ์ครึ่ง เพราะผลเมื่อสุกจัด
จะมีสีแดงกล่ำคล้ายสีครึ่ง ลักษณะเช่น
เดียวกับพันธุ์เหลือง

ประโยชน์

ผล นำไปผ่านกรรมวิธี
ทำเป็นแยม, ผลไม้กวน,
น้ำส้มสายชู, เครื่องดื่ม
และไวน์ใช้รับประทาน
เป็นอาหาร น้ำของผลมะม่วง
หิมพานต์ใช้เป็นยาแก้โรค
กระเพาะ แก้อาเจียน คอเจ็บ
ขับปัสสาวะ ขับเหงื่อ

เยื่อหุ้มเมล็ด ใช้เป็นอาหารสัตว์

เปลือกเมล็ด นำมาสกัดได้กรดน้ำมัน เรียกว่า Cashew Nut Shell Liquid (CNSL) มีพิษต่อผิวหนัง
ควรระวัง แต่สามารถนำไปทำเป็นยาแก้โรคเหน็บชา, โรคเลือดคั่ง, โรคผิวหนังต่าง ๆ ประโยชน์ทาง
อุตสาหกรรม ใช้ทำผ้าเบรค และแผ่นครีซ, หมึกพิมพ์, กระเบื้องยางปูพื้น, สีทาบ้าน, ใช้ผสมวัสดุอื่น
สำหรับซ่อมแซมสตริต, ใช้ทาเรือป้องกันน้ำเค็ม, ย้อมแหวน และอื่น ๆ ไม่น้อยกว่า 400 ชนิด
เมล็ดใน ใช้รับประทาน มีคุณค่าทางอาหารมากใกล้เคียงไข่ นม เนื้อ ไม่เพิ่มไขมันในเส้นเลือดและตับ
เป็นโปรตีนที่ย่อยง่ายที่สุดดีกว่าพืชตระกูลถั่วทั่ว ๆ ไป

วิธีเก็บเมล็ด ควรเก็บจากผลที่แก่
เต็มที่ถือเก็บจากผลที่หล่นลงสู่พื้นดิน ห้าม
สอยหรือเก็บบนต้น เพราะจะได้เมล็ดอ่อน
ไม่แก่จัดเต็มที่

เมื่อเก็บผลมาแล้วให้รีบปอกเมล็ดมะม่วง
หิมพานต์ออกจากผลทันที นำเมล็ดไป
ตากแดด ประมาณ ๒-๓ วัน ให้แห้งสนิท
(ความชื้นไม่เกิน ๑๒%) เพื่อที่จะได้เก็บ
ไว้ได้นานไม่เน่าเสีย

การเพาะเมล็ด ใช้เพาะในกระบะ
หรือลัง ที่มีขนาดสูง ๑๕ เซนติเมตร เอา
รูที่ก้น ให้น้ำระบายได้สะดวก ใช้ขี้เลื่อย
เก่า ๆ ทราชน้ำจืด หรือขี้เถ้ากลบใส่ลง
ในลังเกลี่ยให้เสมอ รดน้ำให้ชุ่ม เอาเมล็ด
มะม่วงหิมพานต์วางลงเรียงให้เป็นแถว
แล้วกลบด้วยขี้เลื่อยหรือทราย รดน้ำให้ชุ่ม
ตั้งไว้ในที่ร่มระยะเวลา ๗-๑๐ วัน เมล็ด
มะม่วงหิมพานต์จะงอกคล้ายกับการเพาะ

ถั่วงอก

การเพาะในถุงพลาสติก เป็นวิธีการเพาะที่ดีที่สุดเพราะ ไม่ต้องย้ายจากแปลงเพาะลงชำในถุงหรือไม่ต้องย้ายจากแปลงเพาะชำ ลงแปลงกล้า และจากแปลงกล้าลงหลุมปลูก

แม้ว่ามะม่วงหิมพานต์ จะเป็นพืชที่ทนทานต่อดินฟ้าอากาศก็ตาม แต่ก็ยังมีข้อเสียอยู่อย่างหนึ่งคือ ไม่ชอบการย้ายแปลงบ่อย ต้องรอให้ได้จึงหว่านฝ่นที่ตึงจริง ๆ การย้ายควรย้ายในขณะเมล็ดเริ่มงอก คือ

กว่าย้ายต้นใหญ่ไปปลูก ถ้าฝ่นจืดหว่าน และฝ่นไม่ตึงจะตายมากที่สุด

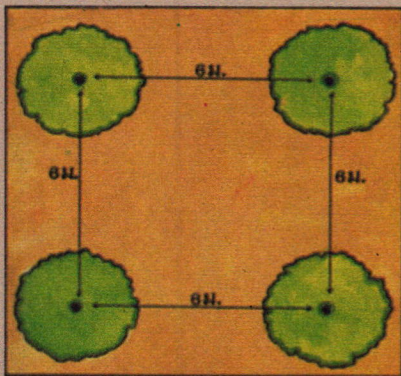
ถ้าเป็นการชำในถุงพลาสติก พอดันกล้าสูง ราว ๓๐-๔๐ เซนติเมตร ก็นำไปปลูกในหลุมปลูกได้

ระยะการปลูก ควรใช้ระยะปลูกระหว่างต้นและระหว่างแถวห่างกัน ๖ เมตร ไร่หนึ่งจะปลูกได้จำนวน ๔๔ ต้น ระยะนี้ใช้ในกรณีที่ดินเจ้าของสวนต้องการปลูกพืชแซม เช่นปลูกสับปะรด มะละกอ มัน

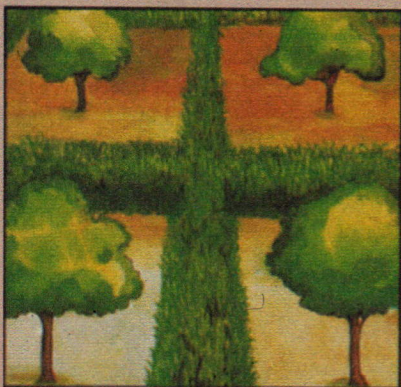
ลำปะหลัง

แต่ถ้าไม่ปลูกพืชแซม อาจใช้ระยะระหว่างแถวกับต้น เพียง ๓ เมตร ก็จะทำให้ปลูกจำนวนต้นได้เพิ่มขึ้นอีกเกือบสี่เท่าตัวคือจะได้จำนวนต้น ๑๗๔ ต้นต่อหนึ่งไร่

หลุมปลูกมีความสำคัญในการปลูกมะม่วงหิมพานต์ ต้องเตรียมหลุมในฤดูแล้งก่อนถึงฤดูปลูก ๒ เดือน โดยขุดหลุมกว้างยาว ลึก ๓๐ เซนติเมตร อาจจะเป็นหลุมกลม หรือสี่เหลี่ยมก็ได้ ใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ที่หมักเปื่อยคี่แล้ว หรือปุ๋ยเทศบาล หรือ

ปลูกมะม่วงหิมพานต์ไร่ละ ๔๔ ต้นให้เป็นแถวตรงระยะระหว่างต้นระหว่างแถวห่างกัน ๖ เมตร ช้อนแนะนำเพื่อวางต้นปลูกให้ตรงตามตำแหน่งที่กำหนดไว้ ใช้ไม้ปักหลักเล็งระยะให้ตรงกัน ก่อนจึงขุดหลุมตามหลัก

ระหว่างแถวควรปลูกพืชแทรก เช่น ข้าวโพด, ข้าวฟ่าง, ถั่วต่าง ๆ, พริก, มะเขือ ฯลฯ เพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ในระยะ ๑-๒ ปีแรกก่อนที่มะม่วงหิมพานต์จะให้ผลและช่วยกำจัดวัชพืชด้วย

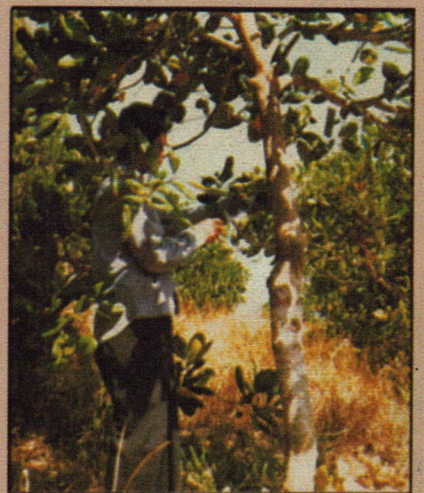

ในกรณีที่ปลูกมันสำปะหลังอยู่แล้วให้ปลูกมะม่วงหิมพานต์แทรก และให้เอาต้นมันสำปะหลังออกห่างจากจุดที่ปลูกประมาณ ๑ เมตร โดยรอบ

วิธีบำรุงรักษา

ฉีดยากำจัดแมลงทุกเดือนกรกฎาคมและพฤศจิกายนของทุกปี

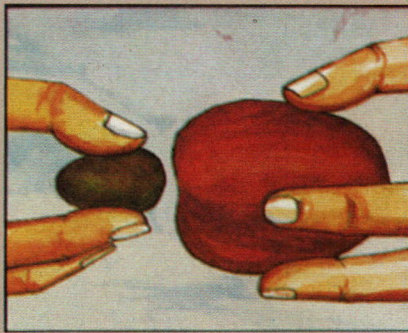

ตัดกิ่งที่งอกออกมาบริเวณลำต้น ให้ต้นเป็นพุ่มเหนือศีรษะคน แต่งกิ่งก้านบนให้เป็นพุ่มกลม ใช้ต้นเป็นศูนย์กลาง เพื่อสะดวกในการบำรุงรักษา, เก็บผลและให้ผลผลิตสูง

เก็บผลที่แก่เต็มที่ คือผลที่หล่นลงสู่พื้นดิน ห้าม
สอยหรือเก็บบนต้น เพราะจะได้เมล็ดอ่อนไม่แก่
เต็มที่

เก็บเกี่ยวผล

บดเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ออกจากผลทันที

นำเมล็ดไปตากแดดประมาณ ๒-๓ วัน ให้แห้ง
สนิท (ความชื้นไม่เกิน ๑๒%) เพื่อเก็บไว้ได้นาน
โดยไม่เน่าเสีย

โรคและศัตรูที่สำคัญ

โรคใบจุด

พบบนต้นมะม่วงหิมพานต์ที่มีอายุ ๑-๒ ปี ให้
พ่นยาฆ่าที่มีส่วนผสมสารทองแดงกับปูนขาว พ่น
ก่อนต้นมะม่วงหิมพานต์ผลิใบใหม่หลังฤดูฝน

โรคกิ่งสีชมพู

มักเป็นในฤดูฝน กิ่งจะเป็นสีชมพู ยอดคอดบน
จะเหี่ยวและแห้งตายไป อาจมียอดอ่อนผลิออกมา
ได้แผลที่เป็นโรคนั้น เมื่อพบให้ตัดกิ่งที่เป็นโรค
และยอดอ่อนนำไปเผาไฟให้หมด โดยไม่จำเป็นต้อง
ใช้ยารักษา

เพลี้ยต่าง ๆ

จะดูดทำลายใบอ่อนและช่อดอก ใช้น้ำสบู่กับใบ
ยาสูบฉีดให้ถูกตัวเพลี้ยเมื่อเวลาแดดจัดจะให้ผลดี

หนอนกินใบ

ชอบกินใบและชักใยซ่อนตัวอยู่ในใบคล้ายรัง
มดแดง

หนอนไชต้น (ที่ชาวบ้านเรียกว่า โรคยางไหล)
จะมีมูลของหนอนที่หนอนกินและถ่ายออกมาอุดรู
ลำต้น ใช้ก้านทางมะพร้าวหรือก้านธูปจุ่มยากำจัด
แมลงให้ชุ่ม แล้วแทงเข้าไปในรูนั้นจนถึงตัวหนอน
หนอนก็จะตาย

ปุ๋ยหมัก หลุมละ ๓ กะลา เกล้ากับดิน
ล่างกลบทับลงไปจนเต็มหลุม การเตรียม
หลุมเกล้าปุ๋ย ควรเตรียมให้เสร็จก่อนปลูก
ในฤดูฝนหนึ่งเดือน

การบำรุงรักษา และการให้ปุ๋ย มะม่วง
หิมพานต์ไม่ต้องบำรุงรักษาเหมือนพืชอื่น
จึงทุนแรงงาน ทุนเงิน และทุนเวลา แต่
ควรดูแลในระยะปีแรกเพียงเล็กน้อย ปุ๋ย
ที่มะม่วงหิมพานต์ชอบที่สุด คือ ปุ๋ยมูลสัตว์
ปุ๋ยหมัก จึงควรใส่ให้เมื่อเริ่มตั้งตัวได้ใน
ระยะ ๖ เดือน

มะม่วงหิมพานต์ จะให้ผลตามอายุ
ดังนี้ คือ

อายุ ๓-๕ ปี จะให้ ๕๐-๕๐๐
ผล

อายุ ๕-๑๐ ปี จะให้ ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐
ผล

อายุ ๑๐-๑๕ ปี จะให้ ๒,๕๐๐-
๓,๐๐๐ ผล (ระยะนี้จะให้ผลเต็มที่)

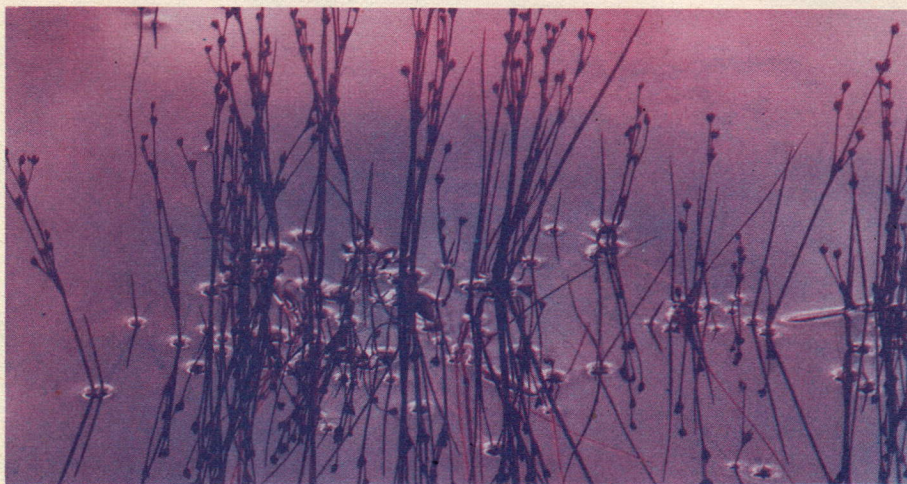
เนื่องจากมะม่วงหิมพานต์ ปลูกง่าย
ขึ้นง่าย ดูแลรักษาง่าย ตลาดที่จะขายยัง
ต้องการมากราคาก็สูง จึงขอเชิญชวนให้
พี่น้องชาวไทยเรามาเร่งปลูกมะม่วงหิมพานต์
กันเถาะ

แต่ความรัก และความหลัง

ยานีรจนา

วันนั้นหรือวันไหน	ขณะใจจะเป็นจวน
ทั้งดวงยังถ่วงคุลย์	เสมอรักเสมอแรง
แม้รักที่แรกเริ่ม	จักถูกเสริมและแทรกแซง
หัวใจก็แจกแจ	ละเอียดยิบตลอดวาง
รักสองอันส้องสุข	พละชุ่มอยู่กลางทรวง
ยิ่งโตก็ยิ่งดวง	เวลาให้ระเหิดเหย
แต่คุ้มในคุณค่า	ถึงเวลาจะลับเลย
แม้ใครที่ไม่เคย	ก็อย่าเคยเพราะไม่คุ้ม
พันธะและหน้าที่	ขยี้กริเข้ารักกรม
มิดมิดเหมือนคิดมุ่ม	สะกดก้าวอุดมการณ์
ไซโรคอันรังเรื่อ	ที่กร่อนเนื้อเสี้ยนเน่นาน
ด้วยใยแห่งวิญญาณ	ประสานใยเป็นสายยาว
ถูกเอยขอเอ่ยอรรถ	ซึ่งร้อยรัดถึงเรื่องราว
วันหน้าถ้าเหน็บหนาว	จะได้หวนรำลึกเห็น

สักคมสั่งสมค่า
 ถือกักดีประคองเส้น
 ใครที่ไม่มีถ้อย
 ซ้อนซ้อนแต่ล้ำสาม
 ถือกวักกระชากเพื่อน
 เบียนเบียดจากเบื่องบน
 หินโหดทุกหนแห่ง
 ไกรหน่ายและนายเนือย
 "สัตว์โลก" นั้นร้ายเหลือ
 กอดกินเสียพุงกาง
 แบ่งค่ายแล้วแบ่งเขต
 เมื่อแบบบอ้ายนมน
 ปลาใหญ่จึงไล่เหยื่อ
 กร่างกร้าวเสียงกราวเกรียว
 จงฟังหัวใจพ่อ
 ท้นทุกซอกนาตา
 เบื่องบนมันเบียนเบียด
 เบื่องล่างก็หลากหลาย
 แต่ปากพ่อใช้ป้อง
 สิ่งเดียวในแผ่นดิน
 คือยุติธรรมยึด
 ทุกคำจะร่ำราน
 จึงแปลได้แผ่พุ่ม
 ยังหาอุทาหรณ์
 วันที่ถึงมีหนึ่ง
 รังสีอันสดใส

ปริญาโดยเลือดเข็น
 และน้ำเงินจมนางาม
 ก็แย่งข้อพยายาม
 ตะกายขึ้นตะปบคน
 เลยเลือดเพื่อนละเลงปน
 ละครหลบไล่แล้วไหลเลื้อย
 จำแลงแปลงเป็นชีเปลือย
 ก็ถูกผลักกลังหลุมพราง
 เพราะล่าเหยื่อโดยไร้ยาง
 เขมือบโม้แต่โสมม
 ทั้งแบ่งเกรดและแบ่งกรม
 บนผืนด้าวร่วมแต่เดียว
 ลำดับเจืออยู่แท้เทียม
 ณ ทะเลแห่งเวลา
 แล้วเพ่งตอดถึงสายดา
 เพราะบาดแผลอันพรางพราย
 จนเกินเกียดระคายคาย
 มีเหยื่อล่าโอชาลัน
 ตะโกนก้องไข่กวาดกิน
 ที่คงแนบสนทนนาน
 มิประพฤติเป็นเผ่าพาล
 ภราดาภราดร
 เป็นสี่รู้แม่ร้าวรอน
 ให้ชีวิตและวันวัย
 แต่วันนิ่งเมื่อถึงวัย
 จะมั่งมั่งมั่งมั่งแล

วัดป่า

“นิรนาม”

ท่านได้ข่าวว่าพระภิกษุที่เขาเคารพมากรูปหนึ่งซึ่งอยู่ในกรุงเทพฯ พร้อมด้วยเพื่อนภิกษุผู้มีอริยาศย์มั่งสรวงด้วยกันหลายรูป ได้เดินทางไปต่างจังหวัดมาหลายปีแล้ว เขารู้เพียงว่าท่านเดินทางไปต่างจังหวัดแต่ไม่สามารถจะสืบให้รู้มากไปกว่านั้นว่าท่านไปจังหวัดไหน และไปทำอะไร

เหตุที่เขาสนใจและติดตามคอยฟังข่าวของภิกษุรูปนี้ ก็เพราะได้เคยใกล้ชิดและรู้เห็นอริยาศย์ใจคอของท่านมาก่อน ท่านเป็นคนทำอะไรทำจริง และไม่เคยกลัวความยากลำบากเลย มองเห็นความยากลำบากเป็นเสมือนหนึ่งอาหารอันโอชะอยู่เสมอ

เขาเคยเห็นภิกษุรูปนั้นนั่งอยู่ตลอดรุ่งในคันทามบูชา วิสาขบูชา ด้วยความตั้งใจจริงที่จะฟังพระธรรมเทศนาให้จบหมดทุกกัณฑ์ เป็นการแปลที่ภิกษุรูปนั้นมีการศึกษาคดี แต่ไม่รังเกียจที่จะฟังพระธรรมเทศนา แม้ของภิกษุที่ไม่ค่อยมีความรู้อะไร ภิกษุรูปนั้นไม่ขบเคี้ยวหมาก ไม่สูบบุหรี่ แต่มิได้แสดงอาการรังเกียจหรือดูหมิ่นภิกษุที่ติดหมากติดบุหรี่ ภิกษุรูปนั้นประพฤติเรียบร้อย ไม่แสดงอาการตลกคะนองหรือกล่าววาจาล้อเล่นกับใคร ๆ แต่ก็ไม่ได้หรือจินตนาการถึงภิกษุอื่นที่ยังไม่สู้จะเรียบร้อยคงเข้ากันได้กับภิกษุอื่น ๆ ได้ดีตลอดมา ท่านเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นยอดของบุคคลผู้เสียสละคนชอบนำของไปถวายท่าน แต่ท่านมักจะเฉลี่ยแจกจ่ายไปยังภิกษุสามเณรรูปอื่น ๆ ที่ไม่ค่อยมีลาภสักการะอยู่เนื่องนิตย์ ท่านจึงมักไม่ค่อยต้องสอนใครด้วยคำพูด แต่การกระทำต่าง ๆ ของท่าน ช่างเป็นคำสอนไปหมด ภิกษุสามเณรในวัดที่ท่านอยู่ทั้งรักทั้งเกรง มีหลายรูปร้องไห้ เมื่อท่านเดินทางจากไป และไม่ทราบว่าจะไปจังหวัดไหน

ท่านคนหนึ่งละที่สนใจสืบเสาะสดับรับฟังอยู่ตลอดเวลาว่าท่านไปอยู่จังหวัดไหน ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าท่านไม่ต้องการให้ใครไปรบกวน ความสงบของท่าน แต่ก็อดติดตาม

ข่าวความเคลื่อนไหวของท่านไม่ได้ เขาเคยได้ข่าวว่าท่านไปอยู่จังหวัดเพชรบุรีทางต้นน้ำ แล้วก็ได้ข่าวว่าท่านเดินทางผ่านราชบุรีไปจังหวัดกาญจนบุรี แล้วก็เงียบหายไป

วันหนึ่งท่านได้โอกาสหยุดราชการเพื่อพักผ่อน ๑๐ วัน เขาเดินทางไปจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อชมพิพิธภัณฑสถานในเมืองอุททองและแวะสำรวจโบราณสถานต่าง ๆ ในจังหวัดนั้น เขาได้พบคน ๆ หนึ่งซึ่งเดินทางมาแต่บ้านทิง หินแร่ ซึ่งอยู่เหนือขึ้นไป สนทนาปราศรัยกันด้วยเรื่องต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้จักกันเลย แต่เมื่อสนทนาถูกอกถูกใจกันเรื่องก็เลกกลายเป็นซักถามถึงสภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และโบราณวัตถุโบราณสถานในแถบนั้น ในที่สุดท่านก็ได้ข่าวภิกษุคณะหนึ่ง ซึ่งเขามั่นใจว่าคงเป็นภิกษุรูปที่เขาเคารพยิ่งนั้น พร้อมด้วยเพื่อนร่วมใจของท่านอีก ๒-๓ รูปเป็นแน่

คนคนนั้นเล่าว่า มีกลุ่มภิกษุ ๔-๕ รูป เดินทางแบบพระธุดงค์ มีกลดมียามและสหายบาตร ผ่านไปทางบ้านทิง หินแร่ ชาวบ้านนิมนต์ให้อยู่ก็ไม่ยอมอ้างว่าจะเดินทางเหนือขึ้นไปอีก

“เป็นพระแปลกมากทีเดียวคุณ ท่านฉันมือเดียว และไม่ยอมรับเงินทองที่ชาวบ้านถวายอย่างเด็ดขาด ท่านชี้แจงว่า ท่านไม่มีความจำเป็นจะต้องใช้ ชาวบ้านไปขอของขลัง ของคงกระพันชาตรี แทนที่ท่านจะให้อะไร กลับสอนให้รักษาศีล ๕ สอนไม่ให้ไปทะเลาะวิวาทกับใคร ๆ และสอนให้แผ่เมตตาจิตต่อมนุษย์และสัตว์มาก ๆ ท่านว่าขลังยิ่งกว่าแขนของขลังไว้ที่คอเสียอีก เพราะเป็นการแขวนของขลังไว้ที่ใจ”

“เจ้าหนุ่มคะนองคนหนึ่งจะนึกขึ้นมาอย่างไรไม่ทราบ แต่ก็คงจะอยากลองดีนะแหละ แอบข่มหาโอกาสเอาปืนยิงบาตรของท่าน เพื่อจะดูว่าขลังอะไรบ้างหรือไม่”

“ขณะนั้นเป็นเวลากลางคืน มีแต่แสงจันทร์ จึงมองเห็นอะไรไม่ถนัดนัก ภิกษุรูปนั้นนั่งอยู่ได้กลด แต่ยังมีได้อาผ้าลงคลุม ท่านจะนั่งสมาธิหรืออะไรอยู่ก็ไม่ทราบ เด็ก

หนุ่มคนนั้นเห็นท่านจุดไม้ขีดแล้วก็จุดเทียนไข เอาเทียนหยดใส่ฝาบาตรเพื่อให้ติดได้สะดวก แล้วตั้งไว้บนนั้น ครอบฝาลงไปบนบาตร ยกบาตรออกมาตั้งให้เห็นได้ชัดเจน มีเทียนจุดไฟติดอยู่เบื้องบน แล้วพูดกันว่า “มีเอาเทียนจุดให้มองเห็นง่าย ๆ แล้วนะ เดี่ยวจะยิงผิด”

“ท่านนั้นเองเจ้าหนุ่มนั้นชนหัวลูก ตกตะลึงเสียวาวไปทั้งตัว นือะไรกัน รู้กระทั่งความคิดของคนอื่นเทียวหรือ เขาค่อย ๆ ออกจากที่ซุ่มเอาปืนพกใส่กระเป๋าลงแล้วเดินเข้าไปกราบขอขมาโทษ ขอสมัครเป็นศิษย์”

“ท่านว่าศิษย์ก็อุทิศซึ่งจะติดตามไปไหนด้วยนั้นท่านไม่รับ แต่ถ้าจะบวชไปอยู่ด้วยละก็ได้ เจ้าหนุ่มนั้นยังไม่อาจบวชได้เลย ขอตัวไว้ก่อน แต่ก็ได้ซักถามว่าทำไมท่านจึงรู้จักใจของเขา”

“ท่านบอกว่าอย่าหลงเข้าใจผิดนะ ว่าอุทิศเดชเป็นของสูงสุดทางพระพุทธศาสนา เป็นเพียงเปลือกหรือกะพัเท่านั้น เพราะที่สำคัญจริง ๆ นั้นอยู่ที่สามารถทำให้กิเลส คือ โลกโกรธหลงสิ้นไปได้หรือไม่เพียงไรต่างหาก”

“เจ้าหนุ่มนั้นถามทันทีว่า ท่านหมดกิเลสแล้วหรือยัง ท่านก็ตอบทันทีเหมือนกันว่ายัง เพียงแต่พยายามปฏิบัติเพื่อจะค่อย ๆ ทำให้หมด ท่านว่าท่านยังไม่จริงจริง คือจริงก็ต้องละกิเลสได้หมดแล้ว การไม่พูดอวดตัวของท่านกลับทำให้เจ้าหนุ่มเคารพนับถือยิ่งขึ้น”

“ทำไมจึงรู้เรื่องมากนักล่ะครับ” ท่านถาม

“ก็เด็กหนุ่มคนนั้นมันเป็นลูกแก่นของผม ผมจึงรู้ได้ เหมือนเป็นเรื่องของผมเอง”

“แล้วท่านเดินทางไปทางเหนืออีกไกลไหมครับ”

“เดินด้วยเท้าก็เห็นจะวันหนึ่งเต็ม ๆ แต่ถ้าใช้ม้าอาจจะเร็วขึ้น เพราะถึงตอนที่เรียบก็อาจเร่งให้ม้าวิ่งเหยาะได้บ้าง”

ท่านออกจากโรงแรมที่เช่าอยู่ และได้ฝากของใช้และกระเป๋าดินทางที่ไม่จำเป็น

จะต้องนำติดตัวไปด้วยไว้กับผู้จัดการโรงแรม แล้วว่าจ้างเรือหางยาวเดินทางขึ้นไปทางเหนือ บ้านที่ หินแร่ เดินทางต่อไปอีกไกลด้วยความยากลำบาก แต่ท่านมิได้ทอดยมุ่งมั่นอย่างเดียวจะไปในมัสการพระที่นำนับถือรูปนั้นให้ได้

ในที่สุดก็ถึงหมู่บ้านป่าเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง สภาพความเป็นอยู่ กล่าวได้ว่าเป็นป่าจริง ๆ เว้นแต่อย่างเดียวคือน้ำใจ คนแถวนี้ น้ำใจประเสริฐนัก ไม่มีการเอาเปรียบหรือจ้องหาโอกาสค้ากำไรกับคนแปลกหน้า เต็มไปด้วยความกรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ท่านได้รับการเลี้ยงดูด้วยอาหารมีย่อยจากชาวบ้านอย่างน่าจะต้องจำไปหลายปี น้ำพริกผัดต้ม เนื้อเค็ม แกงเลียงป่า กับข้าวง่าย ๆ แต่เจริญอาหารดีเหลือเกิน เมื่อรับประทานอาหารแล้วทำนุยกมือไหว้ แสดงความขอบคุณเจ้าของบ้านและส่งเงินให้ ๒๐ บาท ขอให้เขารับไว้เป็นส่วนช่วยค่าอาหาร แต่เจ้าของบ้านยิ้มแล้วส่งคืนให้ บอกว่าถ้ารับไว้ก็เสียธรรมเนียมคนไทยหมด การที่ได้เลี้ยงดูรับรองแขกนั้น เป็นสิริมงคลและเป็นประเพณีดีงามที่สั่งสอนกันต่อ ๆ มา จึงขออย่าได้เกรงใจเลย นี่คือน้ำใจชาวบ้านป่า ซึ่งเงินทองไม่ค่อยมีความหมายมากเกินไปนัก แต่ธรรมาศัยไมตรี และขนบประเพณีสำคัญกว่า

เมื่อท่านถามถึงพระภิกษุ ประมาณ ๔-๕ รูปว่าตั้งสำนักหลักแหล่งอยู่ใกล้เคียงหมู่บ้านนี้หรือเปล่า ก็ได้รับคำบอกเล่าว่า พระสงฆ์กลุ่มนั้น อยู่ห่างหมู่บ้านไปทางเหนือไกลสัก ๑๐๐ เส้น

ท่านนึกในใจว่า ๔ กิโลเมตรเท่านั้น ครูใหญ่ ๆ ก็เดินถึง แต่เมื่อเดินไปจริง ๆ ท่านก็เข้าใจว่าการประเมินของพ่อบ้านผู้มีใจอารีคนนั้นผิดไปมาก เพราะต้องเดินถึง ๒ ชั่วโมงเต็ม ๆ ดีว่าคืนนั้นเป็นวันขึ้น ๑๕ ค่ำ พอดวงอาทิตย์ตก ดวงจันทร์ก็ขึ้น ท่านอาศัยแสงจันทร์เดินทางที่พักของพระสงฆ์ ตามคำบอกเล่าที่ว่า เมื่อพบต้นโพธิ์ใหญ่ทางขวามือแล้ว เลี้ยวขวา จะมีทางเดินไปสู่วัด

ป่าซึ่งตั้งอยู่ไม่ไกลนัก

ตลอดเวลา ๒ ชั่วโมงที่ท่านมองหาต้นโพธิ์อยู่นั้น ความคิดแวบหนึ่งก็ผุดขึ้นมาว่า พระท่านคงต้องการเครื่องเตือนจิตใจอะไรสักอย่างหนึ่งให้เป็นหลักชัยในการอยู่ป่าของท่าน จึงได้มาเลือกป่าที่มีต้นโพธิ์เป็นไม้ใหญ่ในที่ใกล้เคียง ต้นโพธิ์นั้นนอกจากจะเป็นที่ระลึกถึงการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าแล้ว ยังอาจหมายถึงได้ถึงปัญญาอันเป็นเหตุให้รู้แจ้งประจักษ์ความจริงก็ได้ พระพุทธศาสนาสอนให้เป็นผู้ด้วยปัญญาให้ใช้ปัญญาในการครองชีวิต พระท่านต้องการให้ต้นโพธิ์เป็นเครื่องเตือนใจในเรื่องนี้ หรือเป็นเรื่องที่ท่านคิดเคาเอาเองก็ยังไม่เป็นที่แจ้งชัด

เมื่อเลี้ยวขวาดำเนินต่อไปอีกประมาณ ๑๕ นาที ท่านก็เข้าสู่บริเวณวัดป่า มีศาลามุงด้วยใบไม้หลังหนึ่ง นอกจากนั้นก็ยังมีกุฏิ มุงด้วยใบไม้หลังเล็ก ๆ ปลุกห่างกันพอสมควรอีก ๔-๕ หลัง ขณะนั้นเวลาประมาณ ๒๐.๓๐ นาฬิกา ทุกสิ่งในบริเวณเหมือนจะกำลังอยู่ในความหลับ ทั้ง ๆ ที่ยังหัวค่ำอยู่ ไม่มีแสงไฟ จากกุฏิเหล่านั้น แม้แต่แห่งเดียว

ท่านเดินตรวจดูบริเวณด้วยความสำรวมระวังที่จะไม่ให้เกิดเสียงรบกวนพระสงฆ์ผู้กำลังอยู่ในความสงบ อาศัยแสงจันทร์ที่ส่องลอดช่องว่างของกิ่งและใบไม้ พอสังเกตเห็นความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นอย่างดี

ท่านนั่งพักที่ศาลานั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ชั่วโมง จึงได้ยินเสียงเปิดประตูกุฏิ แล้วก็เห็นพระภิกษุรูปหนึ่ง ซึ่งพอจำเค้าได้ว่าเป็นภิกษุรูปที่เขาเคารพนับถือมากนั่นเอง ท่านห่มจีวรเรียบร้อย เดินตรงเข้ามาทักออกชื่อของท่านได้ คล้ายกับท่านรู้ล่วงหน้าว่าเขาจะมา

“คุณท่านมาทำอะไรถึงที่นี่”

“ผมอยากมานมัสการท่าน” ท่านก็มลงกราบเมื่อท่านนั่งเรียบร้อยแล้ว

“มีเหตุผลอะไรหรือเปล่าที่อยากมาหา”

“ผมสนใจการปฏิบัติอย่างจริงจังของ

ท่านมาก”

“แล้วเกี่ยวข้องกับอะไรกับคุณท่านด้วย”

“ผมเห็นว่าโลกในปัจจุบัน กำลังต้องการธรรมของพระพุทธศาสนา มาก ถ้าท่านปฏิบัติได้ผลดีแล้วจะช่วยโปรดโลกบ้าง ก็จะได้ผลยิ่งกว่า ผู้ที่มีความรู้จากตำราเพียงด้านเดียว แต่ไม่ได้ปฏิบัติให้ได้อะไรขึ้นมา”

“จะทำอะไรได้มากกว่าสอน เพราะเรื่องของการปฏิบัติเป็นเรื่องทำแทนกันไม่ได้ คนที่สนใจฟังคำสอนอาจจะจะมีหลายคน แต่คนที่คิดว่าจะปฏิบัติตามคำสอนนั้น น่าจะมีเพียงจำนวนน้อย ผลก็คงเป็นเช่นเดิม คือ แสวงหาอาจารย์ใหม่ต่อไป เพื่อจะได้บรรลุผลได้สมใจโดยไม่ต้องทำอะไรเลย”

“เพราะเหตุนี้แหละครับ จึงต้องมีการสอนให้รู้ว่าการจะหวังผลดีโดยไม่ต้องทำอะไรเลยนั้น เป็นความคิดผิดเข้าใจผิดควรจะได้แก้ไขเสียใหม่ แต่ข้อสำคัญต้องมีบุคคลตัวอย่างเป็นผู้ชักจูงให้เลื่อมใสก่อนในเบื้องต้น แล้วจึงจึงเข้าหาการปฏิบัติในภายหลัง แต่ว่า...ท่านครับ! ผมขอความกรุณาเรียนถามสักหน่อยว่า ทำไมท่านจึงมาอยู่เสียไกลลิบอย่างนี้?”

“ที่ว่าไกลหรือใกล้จะเอาอะไรเป็นศูนย์กลาง ถ้าคิดว่าวัดป่านี้เป็นจุดศูนย์กลาง อาตมาที่อยู่วัดนี้เอง ไม่ได้ไปไกลที่ไหน ถ้าจะถือกรุงเทพฯ เป็นจุดศูนย์กลางก็อาจไกลกรุงเทพฯ จริงอย่างที่เข้าใจ แต่ก็จะต้องไม่ลืมว่าศูนย์กลางของพระพุทธศาสนานั้น คือ กาย วาจา ใจของเราที่ได้รับการปกครองดูแลติดตามสมควรนั่นเอง ไม่เกี่ยวกับสถานที่ภายนอกมากนัก”

“ท่านยังไม่ได้อตอบผมเลยครับ ทำไมจึงมาอยู่ที่นี่”

“เพื่อหาความสงบเท่านั้นเอง ไม่มีอะไรอื่น”

“แล้วท่านจะคิดสร้างวัดแบบที่สร้างกันทั่วไปหรือไม่”

“ในสมัยหนึ่งเมื่ออยู่กรุงเทพฯ เคยคิดอยากจะทำขึ้นสักแห่งหนึ่ง แต่ไม่เหมือน

กับที่คนทั้งหลายเขาสราง คือคนทั้งหลายเมื่อคิดสร้างวัดก็มีเรื่องใหญ่โตตามมาคือ การเรียไร การแข่งขันกันสร้างให้ใหญ่ให้แพงให้สวยงาม ส่วนความคิดที่จะทำให่วัดสมเป็นที่สงบ สำหรับประพฤติปฏิบัติอบรมกายวาจาใจนั้น มีไม่ค่อยมากนัก เรื่องของเงินจึงสำคัญมากสำหรับการสร้างวัดโดยทั่วไป แต่ในข้อนี้อาตมาก็ไม่ได้คิดค่า เพราะเมื่อมองในด้านดี ก็มีอยู่มาก กล่าวคือ วัดเป็นที่รักษาศิลปวัฒนธรรมในการก่อสร้างการประดับตกแต่งของชาติไทยไว้ได้อย่างดีที่สุด ทำให้คนรุ่นหลังได้เห็นแรงศรัทธาและฝีมือช่างในสมัยโบราณได้อย่างดี แต่อาตมา มีความเห็นว่าการสร้างวัดแบบนี้มีมากแล้ว น่าจะสร้างวัดแบบไม่ต้องเรียไร ไม่ต้องลงทุนมากบ้าง ไม่ต้องสร้างอะไรให้สวยงาม สักแต่เป็นกระท่อมมุงบังด้วยใบไม้ ฝีมือหยาบ ๆ พอได้อาศัยคุ้มแดดคุ้มฝน ตั้งอยู่ในที่ห่างไกลจากหมู่บ้านพอสมควรก็พอแล้ว เมื่อเดินทางไปในที่ต่าง ๆ แล้ว ก็ตกลงใจมาสร้างที่นี่โดยไม่ต้องลงทุนอะไร และไม่ต้องมีกังวลอะไรมาก น้ำใช้ก็อาศัยลำธารที่ไหลมาแต่ภูเขา อาหารก็อาศัยชาวบ้านทางเหนือขึ้นไปอีก และฉันเพียงมือเดียว เดินไปรับบิณฑบาตทั้งไปและกลับประมาณ ๑ ชั่วโมง

ผมเห็นด้วยว่าควรสร้างวัดป่าแบบนี้ขึ้นบ้าง เพื่อช่วยให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติธรรมมากกว่าการก่อสร้างราคาแพง”

“แต่ก็ไม่ควรตีผู้ก่อสร้างวัดอย่างงดงามเพื่อรักษาศิลปะหลายสาขาไว้เป็นสมบัติของชาติ” ท่านพูดยิ้ม ๆ

“ครับผมจะไม่ตี แต่คนข้างบ้านผมเลิกไม่ไปวัดเพราะเรื่องสร้างวัดงดงามนี้ร้ายหนึ่ง คือ ทางวัดแจกฎีกาทอดผ้าป่าเพื่อเก็บเงินสร้างโบสถ์ซึ่งข้างกำลังสร้างอยู่ คนข้างบ้านผมบริจาคไป ๔๐๐ บาท แต่ถูกพวกวัด ๆ ด้วยกันต่อว่า ว่าทำไมไม่มาให้ได้ ๑,๐๐๐ บาทแล้ว ดังนั้นคนข้างบ้านผมก็ไปวัดอื่น”

“ก็คิดมากไปเอง ที่เขาต่อว่าก็คงไม่

เจตนาจะพูดให้เจ็บใจ หรือ ตีเตียน คงจะด้วยปรารถนาจะให้วัดได้เงินมาก ๆ แต่เรื่องของโลก มันก็ต้องอย่างนั้นแหละ”

“เรื่องของวัดท่านยังว่าเรื่องของโลกอีกหรือครับ”

“เรื่องเกี่ยวกับวัด มีทั้งทางโลกและสูงกว่าโลก เรื่องอะไรก็ตามที่ยังเกี่ยวข้องกับกิเลสเช่นความอยากได้, อยากดี, อยากมี, อยากเป็น ก็เป็นเรื่องโลกทั้งสิ้น เรื่องอะไรเป็นไปเพื่อขัดเกลากิเลส เพื่อความสงบระงับ เรื่องนั้นจึงถือว่าสูงกว่าโลก”

“ผมขอย้อนมาเรียนถามท่านถึงผลของการปฏิบัติธรรม ณ วัดป่าแห่งนี้”

“ก็เห็นจะตอบ ได้อย่างที่พูดมาแล้ว เมื่อ ก็คือเดิมก็คิดว่าสำคัญที่สถานที่ แต่แล้วก็ได้คิดว่า ศูนย์กลางของพระพุทธศาสนา นั้น คือกายวาจาใจของเราที่ได้รับการปกครองดูแลติดตามสมควรนั่นเอง”

“หมายความว่า ถ้าปฏิบัติได้ผลแล้วอยู่ที่ไหนก็เหมือนถิ่นใจไหมครับ”

“ตอบได้แต่เพียงว่า ทางพระพุทธศาสนาไม่นิยมให้อั้วอดผลใด ๆ แต่สอนให้สนใจตรวจสอบดูตนเอง เดือนตนเองว่าควรจะแก้ไขอะไรให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่” ท่านพยายามเลี่ยงเพื่อที่จะไม่ต้องรับรองผลแห่งการปฏิบัติของท่าน ณ วัดป่าแห่งนั้น

“ท่านครับ! คินนี้ผมจะขอความกรุณา ค้างคืนที่นี่ ผมจะขอพักอยู่สัก ๒-๓ วัน โดยไม่รับกวณะ ไรนอกจากขออาศัยศาลาหลังนี้ แล้วก็อีกอย่างหนึ่ง คือผมอยากฟังคำสอนของท่าน ท่านจะโปรดสอนอะไรผมก็ได้สุดแต่จะกรุณาเห็นสมควร”

“คุณท่าน! ยังมีกฎมุงใบไม้วางอยู่อีกหลังหนึ่ง ตั้งอยู่ลึกเข้าไป คุณจะไปพักที่นั่นได้ ไม่มีเสือ มีแต่ปากไม้ไผ่ ไม่มีหมอนยัดนุ่น มีแต่ขอนไม้ พออาศัยหนุนนอนต่างหมอนได้ อาหารที่มีมือเดียวแต่ก็เหลือเฟือ น้ำจากลำธารไหลผ่านไม้ไผ่กลั่นกพอได้อาศัยอาบ และดื่มตามต้องการ ส่วนคำสอนนั้นในคืนนี้ขอให้คุณเพียงแต่ ตรวจจับของคุณดูก่อนว่ายังมีความคิดไปในทางให้ร้าย เบียดเบียน

ใครอยู่ข้างหรือไม่ ยังผูกใจเจ็บหรือผูก
โกรธใครอยู่ข้างหรือไม่ แล้วพยายามคิด
ให้อภัยให้หมด ทำจิตใจให้แจ่มใสเมตตากรุณา
ต่อผู้อื่นโดยไม่เลือกว่าจะเป็นใครอยู่ที่ไหน
แล้วจึงค่อยปฏิบัติอย่างอื่นต่อไป”

ท่านเดินนำท่านไปที่กุฏิมุ่งไปไม้หลัง
นั้น แล้วพาไปชี้ให้เห็นลำธาร ซึ่งมีน้ำใส
สะท้อนแสงจันทร์เป็นประกายอยู่ไม่ไกล
นัก

คืนนั้นท่านอาบน้ำชำระร่างกายแล้ว
ก็กลับมาที่ที่พักตามที่ท่านสอน เขาได้พบ
ว่ามีคนอยู่หลายคนที่เขาเรียกขานว่า นิก
ผูกโกรธ รวมทั้งนิกหมั่นไส้ เขาได้ชำระ
ความรู้สึกเหล่านั้นก่อนบุคคลที่ไม่ถูกชะตา
เป็นคน ๆ ไป บางคนก็ง่าย แต่บางคนช่าง
ยากเย็นเหลือเกิน กว่าจะขุดความรู้สึกไม่
ชอบหน้าออกไปได้ ในที่สุดเมื่อผ่อนคลาย
ความไม่พอใจในบุคคลเหล่านั้นได้หมด
แล้ว ก็เริ่มแผ่เมตตาให้แก่มนุษย์และสัตว์
ทั้งปวง ไม่เจาะจงว่าจะอยู่ใกล้หรือไกล
เคยชอบหรือเคยเกลียดมาก่อน ท่านหลับ
เมื่อครั้งคืนผ่านไปแล้ว แต่เป็นความหลับ
ที่ผาสุกสงบอะไรเช่นนั้น ทั้ง ๆ ที่นอนหนุน
ขอนไม้ และพาดไม้ไผ่ซึ่งขยิบตัวนิดหน่อย
ก็มีเสียงดังเป็นที่สังเกตได้

เขาตื่นเมื่อได้ยินเสียงนกร้องก้องป่า
แสงแดดส่องผ่านช่องกุฏิมุ่งไปไม้เข้าไป
เห็นได้ชัด เมื่อเปิดประตูและดูนาฬิกาข้อมือ
รู้สึกว่าเป็นเวลา ๗.๐๐ น. แล้ว

รีบเดินไปดูตามกุฏิต่าง ๆ มีร่องรอย
แสดงว่าพระสงฆ์ทุกรูปออกไปจากวัด แล้ว
เขาจึงรีบไปอาบน้ำและกลับมาช่วยทำความ
สะอาดบริเวณศาลาซึ่งปลูกไผ่หยาบ ๆ แต่
ก็น่าสบายตาสบายใจที่กลมกลืนกับธรรมชาติ
รอบ ๆ ตัวเป็นอย่างดี

ประมาณ ๘.๐๐ เศษ พระสงฆ์เหล่านี
นั้นก็เดินกลับมาด้วยอาการสำรวมมีชาย
กลางคน คนหนึ่งหอบสารับตามมาด้วย

ท่านวางบาตรลงเชิงบาตร ที่ตั้งอยู่
แล้วบนพื้นศาลาโรง แล้วเปลี่ยนแบบการ
ห่มจีวรจากห่มคลุมมาเป็นลดไหล่ ไปล้าง

เท้าที่ล้างชำระแล้วใส่รองเท้าคิบบแบบของ
พระสงฆ์เดินมาที่ศาลาโรง พร้อมทั้งนำ
กระบอกล้างไม้ไผ่ใส่มาติดมาด้วย เป็นกระบอกล
ไม้ไผ่ตงที่จุน้ำมาก ท่านใช้กระบอกลรอง
ไม้ไผ่เช่นเดียวกัน จุ่มลงไปในลำธารแล้ว
ใช้นิ้วปิดช่องที่เจาะไว้ตอนบน น้ำก็ดันขึ้น
มาเต็มกระบอกล พอท่านเปิดนิ้ว น้ำจากกระบอกล
รองน้ำก็ไหลลงสู่กระบอกลไม้ไผ่ตงนั้น
เพียงสองกระบอกลรอง ก็ได้ น้ำมากพอ
กระบอกลไม้ไผ่ตงที่ใส่น้ำนั้น ท่านทำไม้ที่
หิ้วได้ และเขียนกันไว้เรียบร้อยยาววางบน
พื้นได้ดีเหมือนภาชนะอื่น ๆ ทั่วไป

พระรูปที่เป็นหัวหน้าจัดแบ่งข้าวและ
กับใส่บาตรแล้วส่งให้ท่าน ผู้ยกมือไหว้
และกราบเรียนท่านว่าจะขอรับประทาน
เมื่อท่านฉันอิ่มแล้ว ท่านไม่ว่ากระบอกลรอง
สำรวมบนอาสนะของแต่ละรูป ชายกลาง
คนนั้นอมสำหรับเข้าไปถวาย ท่านก็แบ่งใส่
รวมไว้ในบาตรเท่าที่นึกว่าจะฉันหมด โดย
แบ่งส่วนที่คิดว่าจะมากเกินไปออกไปไว้ใน
ภาชนะอื่นซึ่งชายกลางคนนั้นนำมาด้วย ท่าน
มีภาชนะสำหรับทำความสะอาดมือแล้วก็
ใช้มือเปียกข้าวในบาตรฉันจนอิ่มแล้วนำบาตร
ไปล้างในลำธารใช้ผ้าเช็ดจนแห้งแล้วนำมา
ผึ่งไว้

ท่านชี้แจงว่าภิกษุแต่ละรูปจะต้อง
ช่วยตัวเองในเรื่องง่าย ๆ เหล่านี้ การไม่ใช่
ข้อส้อมก็เพื่อไม่ต้องกังวลอะไรมาก พยายาม
ให้เป็นไปตามธรรมชาติได้เท่าไร ก็ยังเป็น
การดี ท่านไม่ต้องมีศิษย์คอยรับใช้ แต่จะ
รับใช้ตนเองทั้งหมด ชายกลางคนนั้นมีศรัทธา
หาบสารับมาส่งเองทั้ง ๆ ที่ท่านได้ห้าม
แล้ว แต่เมื่อเขาขอร้องแค้นไ้ ท่านก็ต้อง
ผ่อนผัน ชายคนนั้นเมื่อพระฉันเสร็จแล้วก็
จะเป็นศิษย์พระรับประทานอาหารที่พระ
แบ่งไว้ แล้วล้างถ้วยชามนำกลับไปไม่อยู่
สนทนาอะไร เพราะเมื่อฉันอาหารเสร็จ
และนั่งที่ศาลาโรงพอสมควรแล้ว ทุกท่าน
จะเข้าสู่กุฏิมุ่งหญ้าพักผ่อนเล็กน้อยแล้ว
ก็นั่งสงบอบรมจิตใจของท่าน

ท่านสั่งให้ท่านมาคอยพบท่านที่ศาลา

โถงนั้นอีกครั้งหนึ่งเมื่อเวลา ๑๑.๐๐ น. โดย
ไม่ลืมสั่งว่าให้ท่านรับประทานอาหารที่ท่าน
แบ่งให้ไว้ด้วยความเข้าใจว่าเป็นอาหารมี
เดียวและมือสุดท้ายในวันนี้

ท่านรับประทานอาหารตามที่ท่าน
สั่งรู้สึกว่าการรับประทานเป็นพิเศษ เพราะเป็น
อาหารแบบป่ามีรสเผ็ด รสเค็ม และง่าย ๆ
เช่นน้ำพริกเผา หน่อไม้ต้ม ยอดหอยย่าง
ไฟและมีเผือกคั่ว ๒-๓ ชิ้น กับน้ำตาลปีกล
ชิ้นหนึ่งเป็นของหวาน

เขาได้รับประทานเสร็จแล้วก็ช่วยทำ
ความสะอาดศาลาโรง นำผ้าบาตรที่พระใส่
อาหารให้ไปล้างในลำธาร เทน้ำในกระบอกล
ที่เหลืออยู่ทั้งหมดทิ้งและแขวนคว่ำไว้ ให้
แห้งสะอาด บนเครื่องแขวนกระบอกลซึ่งทำ
เป็นรูปคล้ายเสาสูงสอกลเศษมีประดักยื่น
ออกมาเพื่อให้เอากระบอกลแขวนได้

ครั้นแล้วก็กลับเข้าไปนั่งพักอยู่ใน
กุฏิว่างที่ท่านอนุญาตให้พักผ่อนเมื่อคืนที่
แล้ว รู้สึกว่าจิตใจปลอดโปร่งเบาสบายอย่าง
บอกไม่ถูก

เวลา ๑๑.๐๐ น. ตรง ท่านรีบเดินไป
ที่ศาลาโรง ก็ปรากฏว่าพระภิกษุรูปนั้นนั่ง
รออยู่แล้ว

ท่านทักทายด้วยอาการยิ้มแย้ม แล้ว
กล่าวว่า

“คุณท่านยังเป็นคนของโลก จึงควรรู้ไว้
ทั้งทางโลกทางธรรม เพื่อให้เข้าใจชัดเจน
ว่า พระพุทธศาสนานั้นมิใช่สอนให้คิดแต่ใน
ทางธรรมเท่านั้น หากสอนให้คิดในทางโลก
ด้วย”

“การสนทนากันในวันนี้ จะขอสมมติ
เป็นนิทานหรือเรื่องฟังเล่นสั้น ๆ แต่มีคติเตือน
ใจปนอยู่มาก”

“ขอให้คุณท่านนึกภาพของสมาคม
ทางพระพุทธศาสนาแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ
กำลังคิดวางนโยบายให้ศีลธรรม คติธรรม
และความรู้ทางศาสนาเข้าสู่ประชาชนโดย
วิธีแยบคาย ครั้นแล้วก็คิดกันขึ้นได้ ถึงการ
ทำให้ประชาชนมีส่วนเขียนข้อความมาประว
กัน ดังเรื่องต่อไปนี้”

(ต่อฉบับหน้า)

กิจกรรมเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

การผลิตสื่อทางวิชาการ ของสำนักงานเสริมสร้าง เอกลักษณ์ของชาติ

ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๒๙

๑. ผลิตหนังสือภาษาไทย จำนวน ๑๕ เล่ม

๑. วารสารไทย ฉบับที่ ๒๓
๒. พจนานุกรมราชาศัพท์
๓. สถิติบุคคลสำคัญ ๔
๔. พระราชอันเป็นที่รัก
๕. นารีผู้มีคุณ
๖. บทวิทยุ “อยู่อย่างไทย” พุทธศักราช ๒๕๒๓ - ๒๕๒๔
๗. บทโทรทัศน์ “อยู่อย่างไทย” พุทธศักราช ๒๕๒๓ - ๒๕๒๔
๘. สมุดภาพชุดส่งเสริมคุณธรรมสร้างสรรค์สังคม เรื่อง หนูดี
๙. การศึกษาเชิงวิเคราะห์วัฒนธรรมไทย สมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๒๕-๒๓๙๔
๑๐. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
๑๑. การบำรุงบิดามารดา
๑๒. อบายมุข ๖ (พิมพ์ครั้งที่ ๒)

๒. ผลิตหนังสือภาษาอังกฤษ จำนวน ๖ เล่ม

๑. SIAMESE IDYLL
๒. THAI CUISINE
๓. THAILAND'S EXOTIC FRUITS
๔. THAILAND EXECUTIVE DIARY 1987
๕. THE STORY OF PHRA ABHAI MANI
๖. กาพย์เรื่อง “PHRA CHAI SURIYA”

๓. ผลิตภาพพระราชกรณียกิจ จำนวน ๒ ชุด

๑. ผลิตภาพพระราชกรณียกิจ สมเด็จพระ

(ต่อหน้า ๒๕)

ข่าวเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ

ผอ.สอช.ไปประชุมและบรรยายที่ออสเตรเลีย

ในระหว่างวันที่ ๒๕-๒๙ ตุลาคม ๒๕๒๙ ดร.สุวิทย์ ยอดมณี ผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ได้รับเชิญจากรัฐบาลแห่งมลรัฐ New South Wales ประเทศออสเตรเลีย โดยเป็นแขกของนาย Peter Cox รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม การธุรกิจ พลังงานและเทคโนโลยี ให้ได้มีโอกาสดูงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับมลรัฐ New South Wales นอกจากนั้นในวันที่ 30 ตุลาคม ได้รับเชิญให้ไปบรรยายที่สมาคมไทย-ออสเตรเลีย แห่งนครซิดนีย์ เรื่องงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้ขอความร่วมมือในด้านการเผยแพร่ประเทศไทยจากชาวไทยในออสเตรเลีย ตลอดจนชาวออสเตรเลียเองและในตอนบ่ายวันเดียวกันได้บรรยายเรื่อง Thailand's Image Abroad ที่ Australian Institute of Foreign Affairs และได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ The Melbourne Age กับทั้งให้สัมภาษณ์สถานีวิทยุแห่งประเทศออสเตรเลีย และสถานีวิทยุโทรทัศน์ ABC เกี่ยวกับงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติด้วย

ต่อจากนั้นวันที่ ๓๑ ตุลาคม - ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ ผอ.สอช. ได้เดินทางไปร่วมประชุม Symposium เรื่อง Thailand Today ตามคำเชิญของสมาคมออสเตรเลีย-อาเซียน แห่งรัฐวิกตอเรีย ณ Victoria College นครเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย

จากการเข้าร่วมประชุมครั้งนี้ ซึ่งผู้เข้าประชุมส่วนใหญ่เป็นชาวออสเตรเลีย และผู้ที่มาจากประเทศในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก มีความสนใจและเข้าใจประเทศไทยขึ้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เข้าร่วมประชุมมีความมั่นใจในความมั่นคงของประเทศไทยซึ่งปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข นอกจากนั้นผู้เข้าร่วมประชุมยังได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและหาช่องทางในการที่จะมาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านอุตสาหกรรมจากผลิตผลทางการเกษตร

ผอ.สอช. เดินทางกลับถึงประเทศไทยวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๙

งานเทศกาลเที่ยวเมืองไทยและเสริมสร้างเอกลักษณ์ไทย

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ได้ร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสมาคมนิคมไทย จัดงานเทศกาลเที่ยวเมืองไทยและเสริมสร้างเอกลักษณ์ไทย ระหว่างวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๒๙ ถึง ๔ มกราคม ๒๕๓๐ ณ สวนสยาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องแนวนโยบายในการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ อันได้แก่ การเกิดทุนและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนเพื่อเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ กับทั้งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ

สาระสำคัญของงานดังกล่าวประกอบไปด้วยงานนิทรรศการเอกลักษณ์ของชาติ

(ต่อหน้า ๒๕)

หมายเหตุ เอกสารที่ สอช.ผลิตขึ้นนี้ ท่านจะหาอ่านได้ที่หอสมุดแห่งชาติ หอสมุด รร.มัธยม รร.เทศบาล วิทยาลัยครู มหาวิทยาลัย หอสมุดประชาชน ที่อ่าน น.ส.พ.ประจำหมู่บ้าน วัดพัฒนา ธนาคารบางแห่ง ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์บริการการศึกษา ม.สุโขทัย สนง.การประถมศึกษาจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ศาลากลางจังหวัด ตลอดจนหน่วยราชการ และรัฐบาลจังหวัดทั่วประเทศ ฯลฯ ที่ใกล้บ้านท่าน

ปฏิทินกิจกรรมของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	หมายเหตุ
๔ ต.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก	สถานีโทรทัศน์ช่อง ๔ ขอนแก่น เวลา ๘.๐๐ - ๘.๓๐ น.
๕ ต.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	สถานีโทรทัศน์ช่อง ๘ ลำปาง เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.
๑๕ ต.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ คุณธีรวรรณ เดชะพงษ์วรชัย	สถานีโทรทัศน์สี ช่อง ๗ เวลา ๒๐.๔๕ - ๒๑.๑๕ น.
๑๖ ต.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของท่านผู้หญิงแก้ว สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๑๐ หาดใหญ่ เวลา ๑๗.๓๐ - ๑๘.๐๐ น.
๑๘ ต.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง สำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๗ สุราษฎร์ธานี เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.
๒๓ ต.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "เฉลิมพระเกียรติพระบรมราชวงศ์จักรี" เรื่อง คล้ายวันพระราชสมภพ ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	สถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ เวลา ๒๐.๔๕ - ๒๑.๑๕ น.
๒๔ ต.ค. ๒๕	ร้อยโท สุวิทย์ ขอดมณี ได้รับเชิญจากสมาคมออสเตรเลียเอเชียนแห่งรัฐวิกตอเรีย จัดขึ้น ณ นครเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ในการประชุม SYMPOSIUM เรื่อง THAILAND TODAY	ณ วิกตอเรีย COLLEGE
๒๕ ต.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ ดร.พีระศักดิ์ ศรีนิเวศน์	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๕ ภูเก็ต เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๓๐ น.
๑ พ.ย. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของท่านผู้หญิงแก้ว สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	สถานีโทรทัศน์สี ช่อง ๗ เวลา ๒๐.๔๕ - ๒๑.๑๕ น.
๖ พ.ย. ๒๕	รายการวิทยุ "จากฟ้า...สู่ดิน" เรื่อง สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนตามพระราชประสงค์ ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๑๕.๓๐ - ๒๐.๐๐ น.
๑๐ พ.ย. ๒๕	คณะกรรมการจัดทำรายงานข่าวและสารคดีจากเมืองไทย แสดงผลงานวิดีโอเทป ONE DAY IN THE LIVES OF THAI WOMEN แก่สื่อมวลชนชาวต่างประเทศ	ณ ห้องบอลรูม โรงแรมโอเรียนเต็ล
๑๑ พ.ย. ๒๕	ร้อยโท สุวิทย์ ขอดมณี บรรยายเรื่อง ปัญหาที่ชาวต่างประเทศสนใจแก่ผู้ประจำการชาวต่างประเทศที่ปฏิบัติหน้าที่ในประเทศไทย	ณ ห้องประชุม ชั้น ๒ กระทรวงการต่างประเทศ เวลา ๑๐.๔๕ - ๑๒.๑๕ น.
๑๓ พ.ย. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ คุณอริก สวัสดิมงคล	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๘ ลำปาง เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.
๑๔ พ.ย. ๒๕	ร้อยโท สุวิทย์ ขอดมณี บรรยาย เรื่อง เยาวชนควรมีบทบาทในการสร้างเสริมและจรรโลงสันติภาพอย่างไร	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เวลา ๑๕.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.
๑๕ พ.ย. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ อาจารย์เกษม พลวัน	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๗ สุราษฎร์ธานี เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.
๑๖ พ.ย. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ อาจารย์เพ็ญ หริพิทักษ์	สถานีโทรทัศน์สี ช่อง ๗ เวลา ๒๐.๔๕ - ๒๑.๑๕ น.
๒๐ พ.ย. ๒๕	รายการวิทยุ "จากฟ้า...สู่ดิน" เรื่อง โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก อันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๑๕.๓๐ - ๒๐.๐๐ น.
๒๐ พ.ย. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง สำนักงานคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๑๐ หาดใหญ่ เวลา ๑๗.๓๐ - ๑๘.๐๐ น.

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	หมายเหตุ
๒๒ พ.ย. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ท่านผู้หญิงแก้ว สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	สถานีโทรทัศน์ช่อง ๕ กูเกิ้ล เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๓๐ น.
๒๕ พ.ย. ๒๕	ร้อยโท สุวิทย์ ยอดมณี บรรยายเรื่อง THAILAND PROFILE OF AN ASIAN PACIFIC PARTNER ให้แก่ชาวต่างประเทศที่ทำงานในประเทศไทย	โรงแรมรอยัลลอคคิด ห้องแกรนด์ บอลรูม เวลา ๘.๓๐ น.
๒๕ พ.ย. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง อาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๕ เวลา ๒๐.๔๕ - ๒๑.๑๕ น.
๑ ธ.ค. ๒๕	รายการวิทยุ "กองทัพพบประชาชน" เรื่อง คุณธีรวรรณ เดชะพงษ์วรชัย	สถานีวิทยุเครือข่ายกองทัพ ๒๑ สถานี
๑ ธ.ค. ๒๕	ร้อยโท สุวิทย์ ยอดมณี บรรยาย เรื่อง "เอกลักษณ์ของชาติ" แก่นักเรียนทุนส่วนตัว ก.พ.	ณ สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน ห้อง ๕๐๑ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.
๑ - ๕ ธ.ค. ๒๕	สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ร่วมกับโรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม จัดนิทรรศการ ๕ ธันวาคมหาราช	ณ กรมประชาสัมพันธ์, สวนอัมพร เซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว, พาต้าปิ่นเกล้า, ศูนย์การค้ามาบุญครอง
๒ ธ.ค. ๒๕	ร้อยโท สุวิทย์ ยอดมณี แถลงข่าวเกี่ยวกับเรื่องการจัดงานเทศกาลเที่ยวเมืองไทยและเสริมสร้างเอกลักษณ์ไทย	ณ ห้องประชุมการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย
๓ - ๕ ธ.ค. ๒๕	สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และตำรวจท่องเที่ยว จัดนิทรรศการ ๕ ธันวาคมหาราช	ณ บริเวณหน้าการท่องเที่ยวฯ ถนนราชดำเนิน
๔ - ๑๑ ธ.ค. ๒๕	สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สนับสนุนเอกสารและวัสดุแก่คณะครูศาสตราจารย์ฯ จัดนิทรรศการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ	ณ ศูนย์การค้าโรบินสัน
๖ ธ.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ อาจารย์เรณู โชติติลลิก	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๔ ขอนแก่น เวลา ๘.๓๐ - ๙.๐๐ น.
๑๑ ธ.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ คุณธีรวรรณ เดชะพงษ์วรชัย	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๘ ลำปาง เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.
๑๘ ธ.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ คุณธีรวรรณ เดชะพงษ์วรชัย	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๗ สุราษฎร์ธานี เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.
๑๘ ธ.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "เปิดออกพูด" โดย อาคม มกรานนท์ ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ซักถาม ร้อยโท สุวิทย์ ยอดมณี เกี่ยวกับการจัดงานเทศกาลเที่ยวเมืองไทยและเสริมสร้างเอกลักษณ์ไทยที่จัดให้มีขึ้น ณ สวนสยามระหว่างวันที่ ๒๗ ธ.ค. ๒๕๒๕ - ๔ ม.ค. ๒๕๓๐	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๓ เวลา ๘.๓๐ - ๙.๐๐ น.
๑๘ ธ.ค. ๒๕	รายการวิทยุ "จากฟ้า...สู่ดิน" เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในรอบปี ๒๕๒๕	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๑๕.๓๐ - ๒๐.๐๐ น.
๒๐ ธ.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ สำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๕ กูเกิ้ล เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๓๐ น.
๒๑ ธ.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ คุณธีรวรรณ เดชะพงษ์วรชัย	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๗ สุราษฎร์ธานี เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.
๒๒ ธ.ค. ๒๕	ร้อยโท สุวิทย์ ยอดมณี ให้สัมภาษณ์ในรายการหลังข่าวเช้าเกี่ยวกับการจัดงานเทศกาลเที่ยวเมืองไทยเพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ไทย	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา ๐๗.๔๕ - ๐๘.๐๐ น.
๒๔ ธ.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ ดร.ธวัช มกรพงษ์	สถานีโทรทัศน์ สี ช่อง ๗ เวลา ๒๐.๔๕ - ๒๑.๑๕ น.
๒๕ ธ.ค. ๒๕	รายการโทรทัศน์ "รักแผ่นดินไทย" เรื่อง ประวัติและผลงานดีเด่นของ ดร.ธวัช มกรพงษ์	สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๕ เวลา ๒๐.๔๕ - ๒๑.๑๕ น.

ข่าวเด่นสามเดือน

บำรุง สุขพรรณ

สวัสดีท่านผู้อ่านทุกท่าน ข่าวเด่นในช่วงระยะนี้มีข่าวที่น่าสนใจมาก แต่ในฐานะผู้รวบรวมจะขอนำเฉพาะที่สำคัญมาเรียนให้ท่านผู้อ่านได้ทราบประมาณ ๓-๔ ข่าวซึ่งจะเป็นข่าว “โพธิ์ฟ้าประชาปิติ-ข่าวใหม่ราคาใหม่-งานวิจัยสดใสก้าวหน้า” ซึ่งจะนำมาเล่าให้ท่านผู้อ่านในลำดับต่อไป

โพธิ์ฟ้าประชาปิติ
เดือนธันวาคมของทุกปีพสกนิกรชาวไทยทั่วประเทศจะปลื้มปิติยิ่งได้มีโอกาสร่วมถวายพระพรสมเด็จพระภูมิพลมหาราชในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม สำหรับในปี ๒๕๒๕ มีพิธีจัดงานบริเวณท้องสนามหลวงและในต่างจังหวัดทุกจังหวัด ณ สถานที่จังหวัดกำหนด ซึ่งจะมีพิธีจุดเทียนชัยถวายราชสดุดีมหาราชา พร้อมด้วยการกล่าวปฏิญาณเพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายมหาราชของประชาชนทั้งชาติ

ในงานจะมีขบวนอัญเชิญเครื่องราชสักการะที่สมพระเกียรติ นอกจากมีการเฉลิมฉลองมหกรรมการแสดงต่าง ๆ อาทิ ภาพยนตร์ วงดนตรีลูกทุ่ง วงดนตรีลูกกรุงดนตรีไทย การชกมวย วงดุริยางค์ ขบวนพาเหรดมหากุศล การแสดงกลางแจ้ง การแสดงพื้นเมืองของสี่ภาค การแสดงเค็มปีไฟ การจุดพลุ การจุดดอกไม้ไฟ การแสดงนิทรรศการและการจัดตั้งโต๊ะหมู่บูชา เป็นต้น นับว่าเป็นการน้อมเกล้าถวายความจงรักภักดีของประชาชนชาวไทยที่ยิ่งใหญ่และมหิพารยิ่ง

สำหรับปีหน้าคือปี ๒๕๓๐ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ ชันษาในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ เป็นโอกาสพิเศษที่รัฐบาลและเอกชนจะได้ร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเฉลิมฉลองพระเกียรติคุณให้ขจรขจายไปทั่วโลก ซึ่งจะมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่วน

ราชการต่าง ๆ ได้เตรียมงานไว้มากมายที่ท่านผู้อ่านได้ข่าวคราวมากอาทิ “โครงการจัดสร้างสวนหลวง ร.๙” เพื่อเป็นสวนสาธารณะระดับนครที่สมบูรณ์แบบที่สุดของประเทศไทยจัดสร้างในที่ดิน ๕๐๐ ไร่ ออกแบบเป็นสวนพฤกษศาสตร์และสวนสาธารณะที่ใช้ประโยชน์ได้หลายประการ แบ่งเป็นองค์ประกอบใหญ่ ๆ ๕ ส่วนคือ ๑. อาคารทอดพระเกียรติ ๒. สวนพฤกษศาสตร์ ๓. อ่างเก็บน้ำ ๔. บริเวณสวนน้ำพุ น้ำตก ๕. บริเวณกิจกรรมกีฬา หรือลานอเนกประสงค์ เรียกชื่อว่า “สนามราษฎร์” ขณะนี้โครงการดำเนินการสร้างสวนหลวง ร.๙ อยู่ระหว่างดำเนินการในปี ๒๕๓๐ นี้จะแล้วเสร็จบางส่วนเพื่อเฉลิมฉลองงานพระราชพิธีนี้

สำหรับโครงการอื่น ๆ ที่เฉลิมฉลองพระราชพิธีมหามงคลปี ๒๕๓๐ มีมากมายละเอียดจากส่วนราชการต่าง ๆ รวมทั้งองค์การเอกชนคงจะมีการเผยแพร่ในลำดับต่อไป แต่ที่น่าสนใจอีกส่วนหนึ่งในชนบทคือโครงการพระราชดำริ กรมชลประทานได้แจ้งมาว่า กรมชลประทานได้กำหนดโครงการชลประทานเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่จะเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ รวมทั้งสิ้น ๑ โครงการ สำหรับโครงการชลประทานเหล่านี้ ล้วนเป็นโครงการตามพระราชดำริทั้งสิ้น คือ โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ จังหวัดเชียงใหม่ โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน จังหวัดสกลนคร โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยเดียก จังหวัดสกลนคร โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยนาวนเปียง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โครงการอ่างเก็บน้ำคลองท่ากะบาก จังหวัดปราจีนบุรี โครงการอ่างเก็บน้ำไกลบ้าน จังหวัดนครราชสีมา และโครงการอ่างเก็บน้ำแม่มาน จังหวัดแพร่ ซึ่งโครงการต่าง ๆ ทั้ง ๑ โครงการนี้ กรมชลประทานจะทำให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ก่อนวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐

ข่าวใหม่ราคาใหม่

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีอาชีพหลักคือการทำนา ในปีนี้ประสบปัญหาาราคาข้าวตกต่ำมาก เดิมราคาที่กำหนดไว้ราคาเกี่ยวละ ๓,๐๐๐-๓,๕๐๐ บาท แต่เนื่องจากเศรษฐกิจผันผวนจึงทำให้ราคาลดลง บางจังหวัดขายได้เกี่ยวละ ๒,๒๕๐-๒,๕๐๐ บาทเท่านั้น รัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหานี้อย่างเร่งด่วน ซึ่งรายงานข่าวแจ้งว่า พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้ขอร้องให้รัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาเรื่องข้าวในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๒๕/๓๐ ได้ทำการชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายให้ไปซื้อข้าวจากชาวนาให้ถือการช่วยเหลือประชาชนเป็นหน้าที่สำคัญ โดยนายกรัฐมนตรี ได้ปรารถนาอยากเห็นและให้กำลังใจแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ทำดีในการช่วยเหลือชาวไร่ชาวนาที่เดือดร้อนไม่ได้ต้องการจะคอยจ้องจับผู้ทุจริตมาลงโทษ

นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรียังได้กำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือชาวนาเร่งนำมาตราการที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจออกมาปฏิบัติโดยเร่งด่วน และให้กระทรวงมหาดไทยเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดมาประชุมเพื่อรับทราบนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปชี้แจงแก่องค์กรต่าง ๆ เช่น สหกรณ์ ธนาคารพาณิชย์ และกลุ่มเกษตรกร ตลอดจนตัวเกษตรกร โดยให้เจาะลงไปในพื้นที่ที่มีปัญหาเป็นพิเศษก่อนภายในจังหวัดโดยเร็ว

การแก้ปัญหาเรื่องข้าว นับว่าเป็นปัญหาสำคัญ ส่วนราชการทุกหน่วยงานได้เร่งรัดนโยบายนี้โดยเฉพาะกองทัพบก และกระทรวงมหาดไทย ดำเนินนโยบายโดยเร่งด่วน ด้านกองทัพบกมีโครงการจัดตั้งโรงสีและช่วยเหลือชาวนาในส่วนที่เกี่ยวข้อง สำหรับกระทรวงมหาดไทย จัดให้มีการประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศสมอบนโยบายเร่งด่วน พร้อมทั้งจัดสรรเงินส่วนหนึ่งให้จังหวัดช่วยเหลือชาวนารายย่อย ที่ผลิตข้าวได้น้อย

สามารถขายข้าวได้ในราคาที่เหมาะสมอันเป็นการช่วยเหลือส่วนหนึ่ง ในด้านกรม-ราชทัณฑ์มีนักโทษมากก็ได้ช่วยเหลือโดยจัดซื้อข้าวสต็อกไว้เพื่อдингข้าวจากตลาดให้มีปริมาณลดน้อยลง และขณะเดียวกันปีใหม่มีการเชิญชวนให้ทุกคนส่งข้าวเป็นของขวัญอวยพรซึ่งกันและกันจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ปริมาณข้าวลดน้อยลง ราคาข้าวจะสูงขึ้นด้วย

การปลูกข้าวขณะนี้รัฐบาลพยายามแก้ไขในด้านนโยบายโดยจะปลูกพืชทดแทนข้าวในบางท้องที่จะทำให้เกิดกรรมมีรายได้มากขึ้น ซึ่งในรายละเอียดจะเรียนให้ท่านผู้อ่านทราบต่อไป

เรื่องข้าวใหม่ราคาใหม่คงจะต้องอดทนกันไป หวังว่าฤดูข้าวใหม่นี้ราคาใหม่คงจะได้ราคา ๓,๐๐๐ บาทเป็นแน่

งานวิจัยสไตส์ก้าวหน้า

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีถ้าได้มีการค้นคว้าศึกษาวิจัยหาทางนำความรู้มาประยุกต์ใช้จะเป็นประโยชน์ต่อพัฒนาสังคมอย่างยิ่ง สำนักคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติเผยแพร่ผลงานวิจัยที่น่าสนใจสามเรื่องเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย เรื่องการแก้ปัญหาคนล้นคุก และเรื่องส้อมวลชนช่วยลดอาชญากรรม การวิจัยทั้งสามเรื่องนี้ ดร.จุมพล สวัสดิ์ยากร เลขาธิการคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งแจ้งว่า จากการที่สำนักงานฯ ให้ทุนนายปรีชา อุปโยคิน และนายชาญคณิต ถ.สุริยะมณี แห่งคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของผู้บริหารระดับสูงต่อปัญหาและนโยบายสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับสูงส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับมลพิษ ปัญหาป่าไม้เสื่อมโทรม และปัญหาเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและ

สังคม อันเนื่องมาจากการพัฒนาประเทศไทยขาดแผนพัฒนาอย่างรัดกุม การขาดนโยบายและกฎหมายที่รัดกุม และการขาดจิตสำนึกในการรับผิดชอบของประชาชน นอกจากนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมจะเกิดขึ้นจากสาเหตุดังกล่าวแล้ว ยังมีอุปสรรคต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการแก้ไขปัญหาล้อม คือ ระเบียบบริหารราชการที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการนำแผนและนโยบาย ตลอดจนกฎหมายและมาตรการป้องกันของรัฐบาลต่อสิ่งแวดล้อมยังล่าช้าและมีผลบังคับน้อย

วิธีแก้ไขปัญหาล้อมให้ได้ผล ผู้บริหารส่วนมากเห็นว่าจะต้องมีการแก้ไขกฎหมาย หลังจากนั้นให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนนำกฎหมายและมาตรการต่าง ๆ เหล่านั้นไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และสิ่งที่สำคัญคือการพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ อย่างละเอียดแล้วแก้ไขปัญหานี้ให้ตรงจุด

สำหรับการวิจัยเรื่องการแก้ปัญหาคนล้นคุก ดร.จุมพล สวัสดิ์ยากร เลขาธิการคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งแจ้งถึงการที่สำนักงานฯ ให้ทุนแก่ นางสาวเรืองรองรัตน์ วิไลสกุล แห่งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล วิจัยเรื่องทัศนคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อวิธีการแก้ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำของกรมราชทัณฑ์ จากการศึกษาพบว่า วิธีแก้ปัญหผู้ต้องขังล้นเรือนจำนั้น บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมส่วนใหญ่เห็นว่า การแก้ปัญหผู้ต้องขังล้นเรือนจำของกรมราชทัณฑ์จะต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม เช่น ศาล อัยการ ตำรวจ และสำนักงานคุมประพฤติฯ จึงจะสัมฤทธิ์ผล และวิธีการที่เหมาะสมที่สุดที่ควรนำมาใช้ก็คือวิธีการคุมความประพฤติแต่จะต้องมีการพัฒนาระบบงานคุมประพฤติ ให้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะรับรู้กระทำผิดในคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ รองลงมาคือวิธีการพักการลงโทษ วิธีการอภัยโทษ และวิธีการชะลอการฟ้อง ตามลำดับ โดยรัฐบาลจะต้องให้

ความสนใจในเรื่องเศรษฐกิจและปัญหาปากท้องของประชาชน การให้ประชาชนได้รู้จักการรับผิดชอบตนเองและต่อสังคมส่วนรวม และส่งเสริมทางด้านศีลธรรม จรรยาแก่เด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยป้องกันอาชญากรรมในสังคมด้วย นอกจากนี้รัฐบาลควรดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งเสริมให้ผู้พ้นโทษโดยเฉพาะเพื่อให้สามารถส่งเสริมให้ผู้พ้นโทษได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะเป็นการป้องกันผู้พ้นโทษมิให้กระทำความผิดซ้ำอีก

ส่วนเรื่องการวิจัยส้อมวลชนลดอาชญากรรมนั้น ดร.จุมพล สวัสดิ์ยากร เลขาธิการคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ แจ้งว่า จากการที่สำนักงานฯ ได้ให้ทุนแก่ร้อยตำรวจโท นเรศน์ อินทรพรหม แห่งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ทำการวิจัยเรื่องผลกระทบจากการเสนอข่าวอาชญากรรมของส้อมวลชนต่อการปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าพนักงานตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันมีการเสนอข่าวอาชญากรรมรวดเร็วกว่าส้อมวลชนประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหนังสือพิมพ์รายวันมีผู้สื่อข่าวตระเวนหาข่าวอาชญากรรมทั่วไปตามสถานีตำรวจนครบาล จึงทำให้ได้รับข่าวอาชญากรรมอย่างรวดเร็ว อีกทั้งมีอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สมบูรณ์พร้อมแต่มีความเห็นว่าการเสนอข่าวอาชญากรรมทางโทรทัศน์ให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องมากกว่าส้อมวลชนประเภทอื่น นอกจากนี้ยังพบว่า การเสนอข่าวอาชญากรรมของส้อมวลชนมีส่วนทำให้ประชาชนให้ความร่วมมือในการแจ้งเหตุร้าย ป้องกันเหตุร้าย ร่วมมือสืบสวนสอบสวนกับเจ้าพนักงานตำรวจ แจ้งการลักลอบเล่นการพนัน การค้าประเวณี อุบัติเหตุทางรถยนต์ สถานที่เสพยาเสพติด และแหล่งสะสมอาวุธปืนที่ผิดกฎหมาย

“ข่าวเด่นสามเดือน” ขอลาท่านผู้อ่านไปก่อนพบกันใหม่ฉบับหน้าครับ สวัสดิ์

หยุดความเครียด กับปีศาจภาพสากล

ธนวัฒน์ ศาสตร์ประเสริฐ

การดำรงชีวิตของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นอดีตหรือปัจจุบัน ในชนบทหรือในเขตเมืองหลวง ทุก ๆ คนต้องประสบกับความเครียดด้วยกันทั้งนั้น จะผิดกันที่ว่าใครจะพบมากน้อยกว่ากัน ความเครียดที่เกิดขึ้นกับแต่ละบุคคลก็น่าจะมาจากสาเหตุที่แตกต่างกัน พอสรุปได้ดังนี้

๑. สาเหตุทางกาย

สารพิษต่าง ๆ พิษจากภายนอกอาจจะมาจากยาบางชนิดที่รับประทานเข้าไป โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรืออาหารบางอย่างที่รับประทานเข้าไปมีสารพิษแขวงอยู่ หรือจากสุรา หรือสารเคมีโดยตรง

พิษจากภายใน เป็นการเปลี่ยนแปลงของระบบประสาทอัตโนมัติ โรคติดเชื้อ ภัยอันตราย ทำให้สมองได้รับการกระทบกระเทือน แต่ไม่ถึงขั้นรุนแรง ถึงขั้นมีการฉีกขาดของหลอดเลือด

๒. สาเหตุจากจิตใจ

คนเราถือว่าจิตใจเป็นสิ่งสำคัญตามธรรมชาติเมื่อมีเหตุการณ์อะไรมากระทบจิตใจ ย่อมหวั่นไหว ไม่มากก็น้อย สุดแต่ความรุนแรงที่เข้ามกระทบ และพลังจิตที่รับไว้ได้ สิ่งที่มากระทบเหล่านั้น บางครั้งจิตใจสามารถแก้ไขได้ บางครั้งแก้ไขไม่ได้ก็ตกค้างอยู่ในใจเกิดภาวะเก็บกด แสดงออกมาเป็นอารมณ์

สาเหตุเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวเช่น จากการสูญเสียสิ่งอันเป็นที่รักโดยกะทันหัน สาเหตุเกิดขึ้นเป็นเวลานาน เช่น ความวิตกเรื่องสุขภาพ โรคภัยไข้เจ็บ ความวิตกพิการหลังจากได้รับอุบัติเหตุ

๓. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

ความเครียดที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมนั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมาก สาเหตุใหญ่มาจาก ๓ ประการคือ

๓.๑ ฐานะทางเศรษฐกิจ

เราย่อมเห็นแล้วว่า ทุกวันนี้ค่าครองชีพของเราสูงขึ้นมาก รายได้ไม่สมดุลกัน แต่คนเรายังต้องกิน ต้องใช้ ต้องรักษาตัวเมื่อยามเจ็บไข้ ต้องส่งเสริมบุตรธิดา ปัญหาเรื่องเงินไม่สมดุลกับค่าครองชีพจึงเป็นปัญหาที่สร้างความทุกข์ขมขื่นใจให้แก่บุคคลทั่วไป ทุกคนต้องใช้ชีวิตในการต่อสู้สูงกว่าเดิม เพื่อเอาตัวรอด บางคนต้องทำงานนอกเวลา หามรุ่งหามค่ำ หรือทำงานทั้ง ๆ ที่ร่างกายต้องการพักผ่อน รู้สึกอ่อนเพลีย บางคนจำเป็นต้องใช้ยากระตุ้น ในคนจนการต่อสู้เพื่อเอาตัวรอดไปวันหนึ่ง ๆ พอได้มีอาหารกิน ก็เป็นไปอย่างยากยิ่ง บางรายขาดอาหารขาดวิตามิน ทำให้ร่างกายมีความต้านทานโรคต่ำ เจ็บป่วยบ่อย ถ้าหัวหน้าครอบครัวต้องล้มเจ็บ ย่อมหมายถึงสมาชิกในครอบครัว

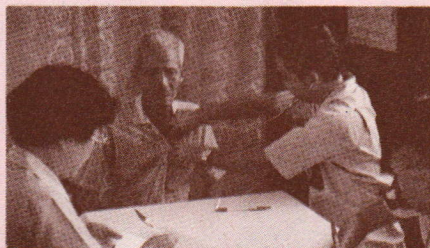
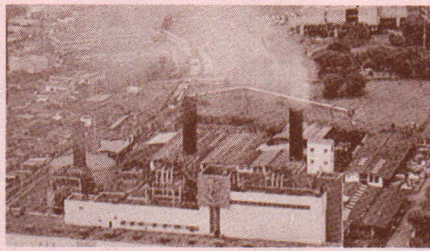
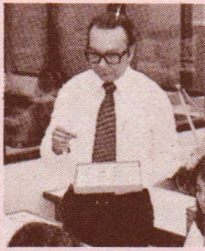
ต้องพลอยได้รับความลำบาก มีความทุกข์กังวลใจ เมื่อเหตุเกิดขึ้นประจำ ย่อมทำให้เครียดได้

ในคนที่ร่ำรวยมีกินมีใช้อย่างสมบูรณ์ก็มีมิใช่จะพอใจ เพราะความโลภเป็นความรู้สึกของทุกคน แม้มีเงินแสนก็อยากมีเงินล้าน จึงต้องคิดหาวิธีที่จะได้เงินมา บางคนร่ำรวยแล้วก็คิดอยากมีเกียรติ บางคนคิดกังวลนอนไม่หลับทั้งคืน ต้องใช้ยานอนหลับช่วย บางคนคิดหวังกำไรลงทุนทุ่มเทไปมาก หากผิดพลาด ไม่ได้ผลสมในหวัง ก็เกิดเป็นความทุกข์ ก็ย่อมเป็นสาเหตุแห่งความเครียด

๓.๒ วัฒนธรรมและสังคม

ปัจจุบันการสื่อสาร การคมนาคมเจริญมาก การติดต่อระหว่างประเทศทั่วโลกเป็นไปอย่างรวดเร็ว การแทรกซึมปะปนระหว่างวัฒนธรรมแผนใหม่กับแผนเก่า อาจทำให้เกิดปัญหายุ่งยากใจในบางคน เช่น การแต่งกาย มีการเปลี่ยนแปลง เกือบทุกเดือน

สตรีที่อยู่ในสังคม ก็ต้องมีการเคลื่อนไหว ปรับปรุงตัวให้เข้ากับสิ่งใหม่ ๆ ถ้าฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ก็เป็นอุปสรรค ทำให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจไม่ทัดเทียมผู้อื่น วิตกกังวล กลายเป็นคนเก็บตัว อิจฉาริษยา ไม่

เป็นมิตรกับใครง่าย ๆ ซึ่งสังคมไทย พื้นเพเดิมเป็นผู้รักความสงบเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เคารพนับถือผู้อาวุโส แต่เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้สังคมไทยในปัจจุบันเปลี่ยนไป จึงทำให้สังคมไทยในทุกวันนี้เป็นสังคมที่ไฟหาเต็มไปด้วยความกระเสือกกระสนอยากมีอยากได้ และขาดสันโดษสังคมทุกวันนี้เป็นสังคมของการแข่งขันเห็นแก่ตัวขาดน้ำใจ อิงสภาพสังคมของเมืองใหญ่ ๆ ผู้คนหนาแน่นมักพบว่ามีปัญหามากกว่าสังคมเล็ก ๆ

๓.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

มนุษย์เราอยู่ร่วมกัน ย่อมมีความสัมพันธ์กันในเรื่องของอารมณ์ เช่น ความรัก ความเกลียด ความชัง อิจฉาริษยา การชิงดีชิงเด่น ฯลฯ ซึ่งเราแสดงโต้ตอบต่อกันและกันอยู่ตลอดเวลา บางคนอาจทุ่มเทความรักต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งอย่างมากมาย เมื่อต้องสูญเสียหรือผิดหวังทำให้เกิดความโศกเสียใจ บางคนโกรธหรือเกลียดชังผู้เกี่ยวข้องด้วยอย่างรุนแรง แต่จะแสดงความรู้สึกเอาไว้ ในที่สุดเมื่อมีเหตุการณ์อะไรมากระทบต่อความรู้สึกนี้ มักจะแสดงออกมาในรูปพฤติกรรมความเกลียด

ปัจจุบันยังไม่มีใครยืนยันได้ว่าความเครียดเกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง สาเหตุ

ผสมผสานกันแล้วจะแสดงพฤติกรรมออกมาแต่ถึงอย่างไรก็ดีถือว่า บุคลิกภาพเดิมของแต่ละคนเป็นสิ่งสำคัญ หากบุคลิกภาพแข็งแกร่งอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเลี้ยงดูในวัยเด็กถูกต้องครบครันมีความสุขรักใคร่กันดี การจะตกเป็นเหยื่อความเครียด เมามาเป็นเพศฉวยตาก็จะเป็นเรื่องยาก

อาการโดยทั่วไป เมื่อเกิดความเครียดนั้นถ้าเป็นความเครียดระยะสั้นจะมีอาการตื่นตัว ตื่นเต้น ตกใจ ซึ่พจรเต้นเร็วขึ้น มีความรู้สึกปั่นป่วนในท้องและจิตใจอ่อนไหวไม่มั่นคง ส่วนความเครียดระยะยาวนั้นจะทำให้เกิดอาการที่รุนแรงกว่าทั้งร่างกายและจิตใจ คือทำให้นอนไม่หลับ จิตใจไม่เป็นสมาธิ อารมณ์เสื่อง่าย เข้ากับเพื่อนฝูงหรือพี่น้องไม่ได้ ระบบย่อยอาหารผิดปกติ ความดันโลหิตสูง และที่ร้ายแรงคือ โรคแผลในกระเพาะอาหาร และโรคหัวใจ

มีคำแนะนำมากมายเกี่ยวกับการผ่อนคลายความเครียดหรือหลีกเลี่ยงความเครียด เช่น ให้หลีกเลี่ยงจากการทำงานหนักชนิดหามรุ่งหามค่ำหรือทำงานมากเกินไป หลีกเลี่ยงการใช้ยา การดื่มสุรา ควรหาเวลาให้ร่างกายและจิตใจพักผ่อนบ้าง หางานอดิเรกทำเมื่อเกิดปัญหาระหว่างเพื่อน ๆ หรือกับบุคคลในครอบครัว ควรหาทางปรับความ

เข้าใจกัน อย่าเก็บกดอารมณ์ไว้มากเกินไป

แม้ว่าจะมีผู้ค้นคิดยาชนิดต่าง ๆ เพื่อรักษาอาการที่เกิดจากความเครียดเช่นยาระงับประสาท ยาคลายประสาท และยาแก้อาการซึมเศร้า แต่ยาเหล่านี้ก็ไม่สามารถขจัดความเครียดให้หมดไปได้ ถ้าต้นเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดยังไม่ได้ถูกขจัดให้หมดไป

ความเครียด จะเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาของใคร ๆ แต่ก็ไม่มีใครจะหลีกเลี่ยงความเครียดไปได้ จะมีเฉพาะผู้ที่จะสามารถหยุดการทำงานของร่างกาย และจิตใจ นั้นหมายถึงตายนั่นเอง

และในปีสันติภาพสากลในปีนี้ ขอให้ลดความอยากได้กันบ้างหยุดเท่าที่หยุดได้ สงครามที่จะเกิดขอให้หยุด ประเทศไทยเป็นประเทศที่ทุกประเทศยอมรับว่าเป็นประเทศที่มีรอยยิ้มที่ทำให้ต่างประเทศตั้งชื่อว่าสยามเมืองยิ้มรอยยิ้มของท่านทำให้โลกน่ารักขึ้นไม่ใช่จะเก่งแ่งแข็งดื้อกัน รัฐบาลก็พยายามทำหน้าที่ที่จะช่วยทุกสิ่งทุกอย่างที่จะให้ประเทศของเราพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและทุกอย่างที่จะช่วยได้

พระอนุสาวรีย์ สมเด็จพระนางเจ้าสุภัททันตาภุมาริรัตน์ (พระนางเรือล่ม)

พระอนุสาวรีย์นี้ เป็นอนุสาวรีย์ที่ทำด้วยหินอ่อน ก่อเป็นแท่ง ๖ เหลี่ยม สูงจากฐานขึ้นไปประมาณ ๓ เมตร ส่วนฐานทำเป็นรูป ๔ เหลี่ยม สูงประมาณ ๒ เมตร บรรจุพระสรีรภาพของสมเด็จพระนางเจ้าสุภัททันตาภุมาริรัตน์ พระบรมราชเทวี อัครมเหสีในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ รอบฐานมีโซ่เหล็กล้อมรอบ

สมเด็จพระนางเจ้าสุภัททันตาภุมาริรัตน์ เป็นพระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ และสมเด็จพระปิยมหาราช สรีพชรินทรมาดา ประสูติเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๐๓ สวรรคต เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๒๓ พร้อมกับสมเด็จพระเจ้าฟ้าหญิงกรมจันทราธิราช พระราชธิดา เนื่องจากเหตุเรือพระที่นั่งล่มที่ตำบลบางพลู ขณะเสด็จแปรราชฐานจากกรุงเทพมหานครไปพระราชวังบางปะอิน และด้วยเหตุนี้ พระอนุสาวรีย์จึงมีชื่อเรียกกันอย่างไม่เป็นทางการว่า อนุสาวรีย์พระนางเรือล่ม

การเสด็จสวรรคตของพระอัครมเหสีและพระราชธิดาดังกล่าวนั้น เป็นเหตุให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ทรงเป็นทุกข์โศกอย่างสุดซึ้ง ซึ่งได้ทรงจารึกไว้ ณ พระอนุสาวรีย์อันเป็นที่รักโปรดให้สร้างขึ้นทุกแห่งว่า

คำจารึกที่อนุสาวรีย์

ที่ระอุถึงความรัก

แห่ง

สมเด็จพระนางเจ้า อรรคมหี

อันเสด็จทิวงคตแล้ว

ซึ่งเธอเคยมาอยู่ในสวนนี้ โดยความสุขสบาย
และเป็นที่เบิกบานใจพร้อมด้วยผู้ซึ่งเป็นที่รัก แลที่

สนิทอย่างยิ่งของเธอ

อนุสาวรีย์ นี้สร้างขึ้น

โดย

จุฬาลงกรณ์ บรมราช

ผู้เป็นสวามี อันได้รับความเศร้าโศกเพราะความทุกข์

อันแรงกล้าในเวลานั้น แทบจะถึงแก่ชีวิต

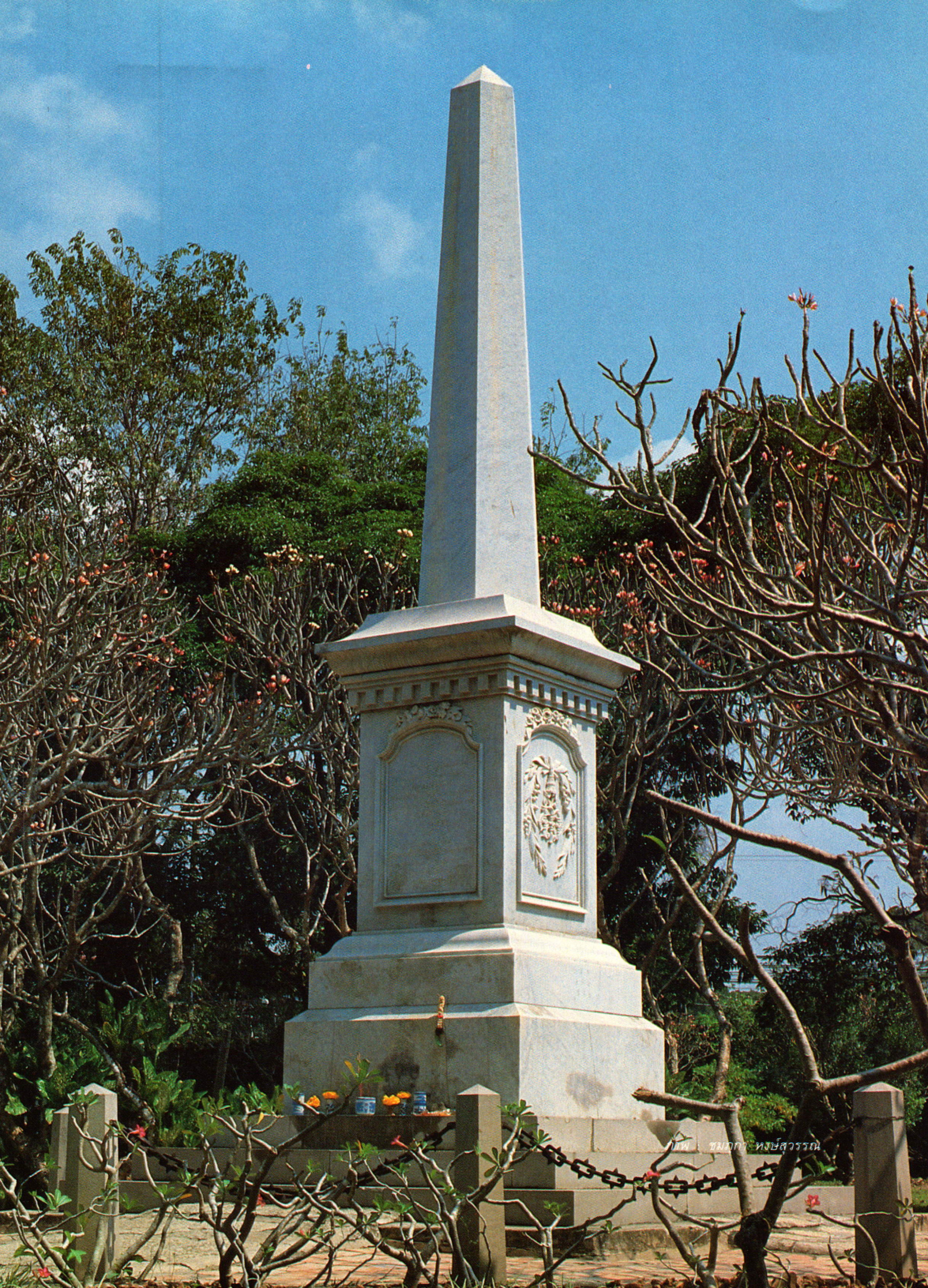
ถึงกระนั้นยังมีได้หักหาย

จ.ศ. ๑๒๔๓

พระอนุสาวรีย์แห่งนี้ ได้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๔ และโปรดให้สร้างพระอนุสาวรีย์แบบนี้ขึ้นอีก ๒ แห่ง คือที่บริเวณน้ำตกพร้าว จ.จันทบุรี และที่บริเวณวังสราญรมย์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งแต่ละแห่งมีจารึกแสดงถึงพระราชหฤทัยที่ทรงโศกกระทบถึงพระอัครมเหสีท่านองนี้ทั้งสิ้น

ผู้ออกแบบพระอนุสาวรีย์ คือ หม่อมเจ้าประวิช ชุมสาย นายช่างเอก สมัยต้นรัชกาลที่ ๕ ซึ่งมีพระนามเรียกกันในวงการช่างสมัยนั้นว่า ท่านตัง

ประพัฒน์ ตรีณรงค์

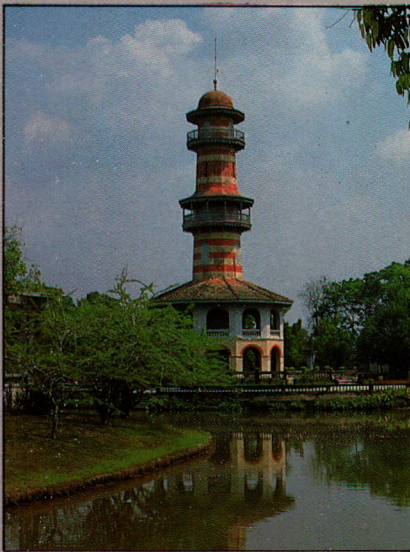

รูป : สมศักดิ์ หงษ์สุวรรณ

พระที่นั่งเวหาศจำรูญ

หอวิทูรทัศนา

พระที่นั่งเวหาศจำรูญ

พระที่นั่งองค์นี้ คือ ชิ้นเอกทางศิลปกรรมจีน สร้างตามแบบพระที่นั่งของพระมหากษัตริย์จีน จึงมักเรียกกันว่า “พระที่นั่งเก้งจีน” ภายในตกแต่งแบบจีนทั้งหมด พระที่นั่งนี้เป็นของถวายของข้าราชการกรมท่าซ้าย คือ พ่อค้าใหญ่ ๆ ชาวจีน ซึ่งมีพระยาโชฎิกกราชเศรษฐี (ฟัก โชติคส์สวัสดิ์) เจ้ากรมท่าซ้าย เป็นหัวหน้า ได้ทำหน้าที่เป็นนายงานในการก่อสร้าง

หอวิทูรทัศนา

เป็นหอสูงสร้างอยู่บนเกาะน้อยในระหว่างพระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียร กับพระที่นั่งเวหาศจำรูญ สร้างเป็น ๓ ชั้น มีบันไดเวียนขึ้นไปได้ถึงยอด รัชกาลที่ ๕ ทรงใช้เป็นที่ตั้งขึ้นไปทอดพระเนตรทัศนียภาพอันสวยงามรอบเกาะบางปะอิน

พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์

พระที่นั่งองค์นี้ เป็นปราสาทที่ประดิษฐานอยู่กลางสระน้ำ ในบริเวณพระราชวังบางปะอิน อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น และใช้พระนามพระที่นั่งว่า พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ ซึ่งเป็นพระนามพระที่นั่งองค์เดิมที่สมเด็จพระเจ้าปราสาททองโปรดให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๑๙๕ ปัจจุบันพระที่นั่งองค์เดิมอยู่ริมสระด้านทิศตะวันตก ตรงข้ามกับพระที่นั่งองค์นี้

พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ สร้างด้วยเครื่องไม้ทั้งองค์ แม้เสาที่ปักในน้ำก็เป็นเสาไม้ ถึงรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนพื้นและเสาเป็นเฟโรคอนกรีต และประดิษฐานพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องยศจอมพลทหารบกหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ ขนาดเท่าพระองค์จริง อยู่กลางปราสาท

เรื่อง : ประพัฒน์ ตรินรงค์

ภาพ : ชนุกา หงษ์สุวรรณ